

The Project Gutenberg eBook of Tuhat ja yksi yötä, by

This ebook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this ebook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you'll have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

Title: Tuhat ja yksi yötä

Translator: Valfrid Hedman

Release date: December 23, 2015 [EBook #50754]

Language: Finnish

*** START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK TUHAT JA YKSI YÖTÄ ***

Produced by Tapio Riikonen

TUHAT JA YKSI YÖTÄ

Suomeksi toimittanut

Valfrid Hedman

Hämeenlinna, Karisto Oy, 1922.

SISÄLLYS:

Johdanto.
Aasi, härkä ja työmies.
Kauppias ja henki.
Ensimmäisen vanhuksen ja naarashirven tarina.
Toisen vanhuksen ja kahden mustan koiran tarina.
Kalastajan tarina.

Kreikan kuninkaan ja lääkäri Dubanin tarina.
Aviomies ja papukaija.
Tarina rangaistusta visiiristä.
Kalastajan myöhempiä seikkailuja.
Mustain saarten nuoren kuninkaan tarina.
Merenkulkija Sinbadin tarina.
Sinbadin toinen retki.
Sinbadin kolmas retki.
Sinbadin neljäs retki.
Sinbadin viides retki.
Sinbadin kuudes retki.
Sinbadin seitsemäs eli viimeinen retki.
Kertomus prinssi Ahmedista ja Peri-Banusta.
Ali Baba ja neljäkymmentä ryöväriä.
Tarina Aladdinista ja taikalampusta.
Kalifi Harun-al-Rashidin seikkailu.
Baba Abdullahin tarina.
Seid Numanin tarina.
Hodsha Hassan Alhabbalin tarina.
Bagdadilaisen kauppiaan ali Hodshan tarina.
Tarina Abu Hassanista eli unestaan heränneestä.

Johdanto

Sassanidien, Persian muinaisten kuninkaiden, aikakirjoissa kerrotaan, että tässä mahtavassa suvussa oli ennen vanhaan hallitsija, jota pidettiin aikansa oivallisimpana ruhtinaana. Hänen alamaisansa rakastivat häntä yhtä paljon hänen viisautensa ja ymmärtäväisyytensä vuoksi kuin hänen naapurinsa pelkäsivät häntä hänen urhoollisuutensa ja hyvin opetetun sotajoukkonsa tähden.

Hänellä oli kaksi poikaa. Vanhempi, Shah-Riar, oli kelvollinen valtakunnan perijä, ja hänellä oli kaikki isänsä hyveet. Nuorempi, Shah-Zenan, oli yhtä ansiokas prinssi.

Pitkän ja maineikkaan hallituskauden jälkeen kuningas kuoli, ja Shah-Riar nousi valtaistuimelle. Shah-Zenan, joka valtakunnan lakien mukaan ei saanut mitään osuutta hallitukseen, ei lainkaan kadehtinut veljensä onnea, vaan päinvastoin koetti parhaansa mukaan olla hänelle mieliksi, mikä hänelle varsin helposti onnistuikin. Shah-Riar, joka luonnollisesti oli hellästi kiintynyt veljeensä, antoi prinssille Ison Tartarian kuningaskunnan. Shah-Zenan matkusti heti ottamaan alueen haltuunsa ja sijoitti hallitusistuimensa maan pääkaupunkiin Samarkandiin.

Kun he olivat eläneet kymmenen vuotta tapaamatta toisiaan Shah-Riar, joka oli kovin halukas kohtaamaan veljensä, päätti lähettää visiirinsä kutsumaan hänet hoviinsa. Visiirin saavuttua lähelle pääkaupunkia Shah-Zenanille ilmoitettiin hänen tulostaan, ja Shah-Zenan meni häntä vastaan ylhäisimpien hoviherrojensa saattamana, jotka erikoisesta kunnioituksesta sulttaanin ministeriä kohtaan esiintyivät upeissa puvuissa. Tartarian kuningas otti lähettilään suurin riemunilmauksin vastaan ja tiedusti häneltä heti veljensä sulttaanin vointia.

Kun visiiri oli ilmoittanut hänelle, että itsevaltias oli terve, visiiri mainitsi käyntinsä tarkoituksen. Shah-Zenan tuli kovin liikuttuneeksi ja vastasi:

— Viisas visiiri, sulttaani osoittaa minulle liian suuren kunnian. Mikään ei voisi olla minulle mieluisempaa, sillä ikävöin yhtä kiihkeästi veljeäni kuin hän minua. Kuningaskunnassani vallitsee rauha, enkä tarvitse kuin kymmenen päivää valmistautuakseni matkalle kanssanne. Suotta siis asettuisitte niin lyhyeksi ajaksi kaupunkiini. Pyydän teitä pystyttämään telttanne tänne, ja käsken toimittamaan teille kaikkea mitä seuralaisinenne tarvitsette.

Visiiri suostui kernaasti. Tehtyään matkavalmistuksensa Shah-Zenan sanoi noiden kymmenen päivän kuluttua jäähyväiset vaimolleen kuningattarelle ja lähti saattueineen illalla kaupungista. Hän pystytti kuninkaallisen loistotelttansa visiirin teltan viereen ja puheli hänen kanssaan puoliyöhön asti. Haluten vielä kerran nähdä kuningattaren, jota hän kiihkeästi rakasti, hän palasi vielä yksinään palatsiinsa, jolloin hän sanomattomaksi surukseen tapasi vaimonsa hieromassa kauppa vihollisten kanssa hänen kavaltamisestaan. Ennen kuin salaliittolaiset havaitsivat hänen läsnäolonsa, onneton ruhtinas paljasti oikeutetun suuttumuksensa kiihkossa käyrän sapelinsa, surmasi heidät ja paiskasi heidän ruumiinsa palatsia ympäröivään vallihautaan.

Kostettuaan rikollisille hän palasi teltaansa hiiskumatta sanaakaan tapahtumasta, käski panna telat kokoon ja lähti ennen päivänkoittoa matkalle patarumpujen ja muiden soittimien sävelten kaikuessa ja täydyessä riemulla jokaisen, paitsi kuningasta. Hän oli niin murheissaan vaimonsa petollisuudesta, että hänet valtasi ääretön synkkämielisyys joka masensi häntä koko matkan ajan.

Kun hän lähestyi Persian pääkaupunkia, sulttaani Shah-Riar tuli hovilaisineen häntä vastaan. Ruhtinaat olivat ylen iloiset nähdessään toisensa. Laskeuduttuaan satulasta he molemminpuolisten syleilyjen ja muiden hellyyden- ja kunnianosoitusten jälkeen nousivat taas ratsaille ja ajoivat kaupunkiin kansan riemuhuutojen kaikuessa. Sulttaani saattoi veljensä tälle valmistettuun asuntoon, palatsiin jonka vain puutarha erotti hänen omastaan. Se oli sitä upeampi, koska se oli varattu juhlahuoneistoksi julkisia kemuja ja muita hovin huvituksia varten.

Shah-Riar jätti heti Tartarian kuninkaan yksikseen, jotta tämä saisi aikaa kylpemiseen ja puvun vaihtamiseen. Niin pian kuin kuningas oli näistä puuhista suoriutunut, sulttaani palasi hänen luokseen, ja molemmat ruhtinaat istuutuivat yhdessä sohvalle ja rupattelivat hauskasti, kuten veljeksiltä pitkän eron jälkeen saattoi odottaakin. Kun illallisen aika tuli, he aterioivat yhdessä ja jatkoivat vielä keskusteluaan, kunnes Shah-Riar huomasi että jo oli varsin myöhä ja jätti veljensä lepäämään.

Onneton Shah-Zenan meni vuoteeseensa, mutta vaikka keskustelu veljen kanssa oli vähäksi aikaa vaimentanut hänen suruaan, se palasi nyt entistä kiihkeämpänä, niin että hän tarpeellisen levon asemesta kiusasi itseään katkerilla ajatuksilla. Hänen vaimonsa petoksen kaikki yksityiskohdat välähtivät jälleen hänen mieleensä niin elävinä että hän oli kuin järjiltään. Koska hän ei kyennyt nukkumaan, hän nousi ja antautui murheellisten ajatusten valtaan, ja ne painoivat hänen kasvoihinsa leiman joka ei voinut jäädä sulttaanilta huomaamatta. Veljensä synkkämielisyydestä huolestuneena Shah-Riar yritti huvittaa häntä joka päivä uusilla viehätöksillä ja loistavan upeilla juhlapidoilla. Mutta kaukana siitä, että ne olisivat tuottaneet poloiselle lohtua, ne vain enensivät hänen suruaan.

Kun Shah-Riar eräänä päivänä oli järjestänyt suuren metsästysretken parin päivän matkan päähän hallituskäytöstään, paikkaan jossa vilisi peuroja, Shah-Zenan pyysi häntä sallimaan hänen jäädä pois, koska hänen terveytensä ei sallinut että hän lähtisi mukaan. Sulttaani, joka ei tahtonut millään tavoin pakottaa häntä, antoi hänen menetellä mielensä mukaan ja lähti eräretkelle ylimystensä kanssa. Kun Tartarian kuningas oli jäänyt yksikseen, hän sulkeutui kammioonsa ja istahti puutarhan puolisen ikkunan luo. Tästä paikasta, josta hän saattoi itse näkymättä katsella ulos, hän pian havaitsi jotakin joka kokonaan kiinnitti hänen huomionsa. Salaovi avautui sulttaanin palatsista, ja siitä astui ulos useita henkilöitä joiden joukosta saattoi helposti erottaa sulttaanittaren hänen majesteettisesta ilmeestään. Ruhtinatar, joka arveli Tartarian kuninkaan lähteneen metsästämään veljensä sulttaanin kanssa, tuli seuralaisineen hänen huoneensa ikkunoiden läheisyyteen, ja kuningas kuuli hänen keskustelevan petoksesta kumppaniensa kanssa.

Veljen puolison halpamaisuus täytti Tartarian kuninkaan mielen monenlaisilla mietteillä. Kuinka vähän syytä minulla olikaan, hän tuumi, luulotella itseäni kaikkia muita onnettomammaksi! Nähtävästi on kaikkien mahtavien ja korkeassa asemassa olevien välttämättömänä kohtalona että heidän kunniaansa ja valta-asemaansa vastaan juonitellaan. Olen siis aika hupsu, kun tapan itseni murheella. Päätän että näin yleislaatuisten onnettomuuden muisteleminen ei enää koskaan saa häiritä rauhaani.

Siitä hetkestä hän ei enää huolinut tuskitella. Hän pyysi tuomaan illallisensa, söi paremmalla ruokahalulla kuin mitä hänellä oli ollut Samarkandista lähdettyään ja kuunteli hiukan viehättyneenäkin laulua ja soittoa, jota oli varattu hänen viihdykkeekseen aterian ajaksi.

Sen jälkeen hän oli yhä varsin hilpeä. Kuultuaan että sulttaani oli palaamassa pääkaupunkiinsa hän meni veljeään vastaan ja lausui kohteliaat tervehdyksensä hyvin iloisella äänellä.

Shah-Riar, joka oli odottanut tapaavansa hänet samassa mielentilassa johon hän oli pari päivää sitten jäänyt, tuli ylen iloiseksi nähdessään hänet hilpeänä. — Rakas veli, hän sanoi, — kiitän taivasta muutoksesta, joka sinussa on minun poissaollessani tapahtunut. Olehan hyvä ja kerro miksi olit niin alakuloinen ja miksi et enää ole.

Tartarian kuningas oli hetkisen vaiti ikään kuin mieltien ja suunnitellen mitä vastaisi. Vihdoin hän virkkoi: — Sinä olet minun sulttaanini ja herrani, mutta salli minun kuitenkin olla vastaamatta kysymykseesi.

— En salli, rakas veli, sulttaani sanoi, — sinun pitää vastata minulle. En tyydy kieltäytymiseen.

Kun Shah-Zenan ei voinut vastustaa näitä hartaita pyyntöjä, hän lausui. — No sitten, veli, täytän toivomuksesi, koska niin käsket. Ja hän kertoi sulttaanille Samarkandin kuningattaren petollisuudesta. — Tämä, hän sanoi, — oli murheeni aiheena. Eikö minulla mielestäsi ollut kyllin syytä alakuloisuuteen?

— Oi, veli hyvä, sulttaani huudahti, — minkä kauhean tapauksen minulle kerroitkaan! Annan sinulle

hyväksyvän tunnustukseni siitä että rankaisit itsesi ja valtakuntasi kavaltajia. Kukaan ei voi moittia sinua teostasi. Se oli oikein, ja jos asia olisi minua koskenut, olisin tuskin ollut yhtä kohtuullinen. Nyt en enää ihmettele surumielisyyttäsi. Sellainen seikka koskee liian kipeästi ja on liian nöyryyttävä ollakseen järkyttämättä mieltäsi. Voi taivas, mikä merkillinen seikkailu! Mutta minun on kiitettävä Allahia, joka on suonut sinulle lohdutusta. Ja koska en epäile, että lohduttautumiseesi on riittävät syynsä, niin olehan hyvä ja kerro mikä sen aiheutti äläkä salaa mitään.

Shah-Zenan ei ollut tässä kohdin yhtä helposti taivutettavissa kuin äskeisessä, koska hän ajatteli veljeään. Mutta kun hänen täytyi myöntyä tämän hartaisiin pyyntöihin, hän kertoi vihdoin sattumalta kuulemansa keskustelun. — Sen jälkeen, hän jatkoi, — uskoin, että kaikki naiset ovat luonteeltaan petollisia. Näin ajatellessani minusta näytti käsittämättömältä heikkoudelta miesten puolelta, että he lainkaan luottavat naisten uskollisuuteen. Tämä miete toi monta muuta mukanaan. Sanalla sanoen katsoin parhaaksi olla omasta puolestani asiasta enempää huolehtimatta ja varoittaa sinua ehkäistäksesi sulttaanittaren aikeet.

Kuullessaan veljensä kertomat hirveät uutiset sulttaani joutui hillittömän raivon valtaan ja antoi heti määräyksen sulttaanittaren ja hänen vehkeilykumppaniensa teloittamisesta.

Ankaran toimenpiteen jälkeen ja vakuuttuneena siitä että kehenkään naiseen ei voinut luottaa, hän päätti ehkäistäkseen vastaisten vaimojensa uskottomuuden naida yhden joka päivä ja kuristuttaa hänet seuraavana aamuna kuoliaaksi. Laadittuaan itselleen tämän julman lain hän vannoi panevansa sen täytäntöön heti kun Tartarian kuningas oli matkustanut. Pian veli sanoikin hänelle jäähyväiset ja lähti upeilla lahjoilla kuormitettuine juhtineen paluumatkalleen.

Kun Shah-Zenan oli lähtenyt hovista, Shah-Riar ilmoitti päätöksensä suurvisiirille ja käski tätä hankkimaan hänelle uuden vaimon joka päivä. Mitä vastahakoisuutta visiiri lienee käskyjen toimeenpanemisesta tuntenutkin, täytyihän hänen alistua, koska oli velvollinen sokeasti tottelemaan herraansa sulttaania. Niinpä sitten tuotiinkin sulttaanille joka päivä uusi neitsyt puoliseksi, ja joka aamu uusi vaimo murhattiin.

Kun tieto ennen kuulumattomasta julmuudesta levisi pääkaupunkiin, se synnytti yleisen hämmennyksen, eikä kuulunut muuta kuin itkua ja valitusta. Täällä vuodatti isä kyyneleitä lohduttomassa murheessaan tyttärensä menetyksestä, tuolla hellät äidit peläten kaunoistensa joutuvan saman kohtalon uhreiksi täyttivät ilman voitotuksillaan ja surullisia aavistuksiaan ilmaisten. Ylistysten ja siunausten asemesta, joita sulttaani oli tähän asti alamaisiltaan saanut, nämä syytivätkin nyt suustaan pelkkiä sadatuksia.

Suurvisiirillä, joka kuten jo mainittiin oli kauhean ja alati jatkuvan vääryyden vastahakoisena toimeenpanijana, oli kaksi tytärtä. Vanhemman nimi oli Sheherazade ja nuoremman Dinarzade. Jälkimmäinen oli hyvin sivistynyt ja lahjakas, mutta edellinen oli rohkeudeltaan, älyltään ja terävältä vaistoltaan äärettömästi sukupuoltaan korkeammalla. Hän oli lukenut paljon, ja hänellä oli niin ihmeellinen muisti että hän ei milloinkaan unohtanut lukemaansa. Hän oli menestyksellisesti harrastanut filosofiaa, lääketiedettä, historiaa ja kaunotieteitä, ja hänen runoelmansa voittivat sen ajan parhaiden kirjailijoiden sepitykset. Sitä paitsi hän oli täydellinen kaunotar, ja kaikkien hänen avujensa kruununa oli moitteeton hyveellisyys.

Visiiri rakasti intohimoisesti tytärtään joka oli niin suuressa määrin hänen hellyytensä arvoinen.

Kun he eräänä päivänä keskustelivat, tyttö sanoi: — Isä, minun on pyydetävä sinulta erästä suosiota, ja anon nöyrästi, että suostuisit siihen.

— Minä en kiellä, visiiri vastasi, — kunhan se vain on oikeamielinen ja järkevä.

— Sen oikeudesta, neitonen selitti, — ei voi olla epäilystäkään, kuten voit päätellä vaikutteesta joka minut pakottaa pyyntöni esittämään. Haluan tehdä lopun raakamaisuudesta, jota sulttaani harjoittaa kaupungin perheitä kohtaan. Tahdon karkottaa tuskalliset aavistukset, joita niin monet äidit tuntevat peläten menettävänsä tyttärensä kamalalla tavalla.

— Suunnitelmasi, tyttäreni, visiiri vastasi, — on sangen kiitettävä. Mutta paha jota tahtoisit lääkitä näyttää minusta parantumattomalta. Millä tavoin aiot panna tuumasi täytäntöön?

— Isä, Sheherazade virkkoi, — koska sulttaani sinun välitykselläsi valitsee joka päivä uuden aviovaimon, niin minua kohtaan tuntemasi hellyyden nimessä rukoilen sinua hankkimaan minulle kunnian päästä hänen puolisoikseen.

Visiiri ei voinut kuunnella kauhistumatta.

— Voi taivas, hän huudahti suuttuneena, — oletko menettänyt järkesi, tyttö, kun teet niin vaarallisen pyynnön? Tunnet sulttaanin valan. Tahtoisitko siis, että tarjoan sinut hänelle? Ajattele toki mihin vaaraan varomaton intosi vie sinut.

— Tiedän kyllä, rakas isä, vaaran johon antaudun, hyveellinen tytär vastasi, — mutta se ei pelota minua. Jos joudun turmioon, kuolemani on kunniakas. Jos taas menestyn aikeessani, teen maalleni tärkeän palveluksen.

— Ei, ei, visiiri kielsi, — millä tahansa yritätkin taivutella minua sallimaan sinun heittäytyä sellaiseen välittömään vaaraan, älä kuvittelekaan, että koskaan suostun siihen. Kun sulttaani káskee minua työntämään tikarini sydämeesi, minun täytyy totella, ja mikä katkera tehtävä se isälle onkaan! Jollet pelkääkään kuolemaa, älä toki tuota minulle sitä haikeata surua, että minun täytyy tahrata käteni sinun vereesi.

— Pyydän vielä kerran, isä, Sheherazade rukoili, — että suot minulle anomani suosion.

— Sinun itsepäisyytesi, visiiri tiuskaisi, — saa minut vihastumaan. Miksi tahdot syöksyä päätähavin turmioon? Ne jotka eivät kykene näkemään vaarallisen yrityksen loppua eivät koskaan voi suoriutua siitä onnellisesti. Pelkään että sinulle käy samoin kuin aasille joka vietti hyviä päiviä, mutta ei voinut tyytyä osaansa.

— Kuinka aasille sitten kävi, Sheherazade kysyi.

— Kerron sinulle, visiiri vastasi, — jos tahdot kuunnella.

Aasi, härkä ja työmie

Eräällä hyvin varakkaalla kauppialla oli useita maataloja, joissa hän piti suuren joukon kaikenlaista karjaa. Hänellä oli kyky ymmärtää eläinten kieltä, mutta sillä ehdolla ettei hän kuoleman uhalla tulkitsisi sitä kenellekään. Hän piti samassa tallissa härkää ja aasia. Eräänä päivänä, kun hän oli niiden lähettyvillä, hän kuuli härän lausuvan aasille:

— Kuinka onnellinen sinä mielestäni oletkaan, kun ajattelen nauttimaasi mukavuutta ja sitä vähäpätöistä työtä jota sinulta vaaditaan. Sinut suitaan ja pestään huolellisesti, sinulle tuodaan hyvin puhdistettua viljaa ja raikasta lähdevettä. Sinun tärkeimpänä toimenasi on kantaa isäntäämme kauppiasta, kun hänellä on jokin pieni matka tehtävänä, ja muutoinhan viettäisitkin elämäsi aivan joutilaana. Minun kohtaloni on yhtä surkuteltava kuin sinun on onnellinen. Tuskin on aamu sarastanut, kun minut valjastetaan auran eteen ja pakotetaan raatamaan iltaan asti. Se väsyttää minua niin, että voimani toisinaan aivan uupuvat. Takanani kävelevä kyntömieskin pieksee minua alinomaa. Nahkani on aivan kesinyt auran vetämisestä. Ja kun olen ahertanut varhaisesta aamusta myöhään iltaan ja minut tuodaan talliin, minulle annetaan syötäväksi vain kehoa ruokaa ja sitäkin riittämättömästi. Näet siis, että minulla on syytä kadehtia sinun osaasi.

Aasi ei keskeyttänyt härän puhetta, ja vastasi sen vaiettua:

— Ne jotka nimittivät sinua typeräksi eläimeksi eivät valehdelleet. Olet liian yksinkertainen. Sallit viedä itsesi minne vain tahdotaan etkä osoita minkäänlaista päättäväisyyttä. Mutta sinua ei kohdeltaisi siten, jos sinulla olisi yhtä paljon rohkeutta kuin voimaa. Mikset tee vastarintaa, kun tulevat kytkemään sinut talliin? Miksi et puske heitä sarvillasi ja osoita suuttumustasi polkemalla jalkaasi? Ja mikset pelotakin heitä äänekkäällä mylvinällä? Luonto on varustanut sinut keinoilla joilla voit vaatia itsellesi kunnioitusta, mutta et käytä niitä. Sinulle tuodaan huonoja papuja ja pehkaantuneita olkia. Älä syö niitä, haistele vain ja jätä ne koskematta. Jos noudatat minun neuvoani, saat pian kokea muutoksen josta kiität minua.

Härkä otti aasin neuvon tarkoin varteen ja myönsi olevansa sille hyvin kiitollinen.

Varhain seuraavana aamuna työmie meni noutamaan härkää. Hän valjasti sen auran eteen ja vei sen tavanmukaiseen raadantaan. Mutta härkä, joka ei ollut unohtanut aasin neuvoa, temppuili ja kiukutteli kaiken päivää, ja kun kyntäjä illalla talutti sen takaisin tallille ja alkoi sitoa sitä kiinni, pahankurinen eläin ei ojentanutkaan nöyrästi päätään, kuten oli tottunut tekemään, vaan oli itsepintainen ja perääntyi vihaisesti mylvien. Sitten se hyökkäsi työmiestä kohti kuin aikoen puskea häntä. Sanalla sanoen, se teki kaikki mitä aasi oli sille neuvonut.

Seuraavana päivänä kyntäjä tuli tapansa mukaan noutamaan härkää työhön, mutta havaitessaan hinkalon olevan täynnä papuja, edellisenä iltana tuomansa oljet koskematta ja härän makaamassa

koivet ojossa lattialla omituisesti läähättäen, hän luuli sen tulleen sairaaksi, sääli sitä ja ajatellen, ettei ollut sopivaa viedä sitä työhön, meni heti ilmoittamaan isännälle juhdan tilasta. Kauppias, joka oivalsi härän noudattaneen aasin häijyä neuvoa, päätti rangaista aasia ja käski peltomiestä panemaan sen ikeeseen härän asemesta ja teettämään sillä oikein kovasti työtä. Niin renki tekikin. Aasin täytyi vetää auraa koko se päivä, ja työ väsytti poloista sitä enemmän, koska se oli siihen tottumaton. Sitäpaitsi sitä oli niin ankarasti piesty, että se palattuaan tuskin kykeni seisomaan jaloillaan.

Härällä oli sillä välin hyvin hauskaa. Se söi suuhunsa kaikki mitä sen hinkalossa oli ja lepäsi koko päivän. Se riemuitsi kun oli noudattanut aasin neuvoa, siunasi toveriaan tuhanteen kertaan sen osoittamasta ystävällisyydestä eikä laiminlyönyt lausua julki kiitollisuuttaan, kun aasi oli palannut. Aasi ei vastannut mitään, sen voimat olivat niin uupuneet että se lysähti puolikuolleena pilttuuseensa.

* * * * *

Tässä suurvisiiri kääntyi Sheherazaden puoleen ja sanoi:

— Sinä olet aivan kuin tuo aasi. Erheellinen menettelysi syöksisi sinut surman suuhun. Tottele neuvoani, pysy levollisena äläkä kiirehdi kuolemaasi.

— Isä, Sheherazade vastasi, — kertomasi esimerkki ei saa minua muuttamaan päätöstäni. En lakkaa kiusaamasta sinua ennen kuin esität minut sulttaanille hänen morsiamenaan.

Havaitessaan tyttären pysyvän vaatimuksessaan visiiri vastasi:

— Koska yhä olet itsepäinen, minun täytyy kohdella sinua samaan tapaan kuin äsken mainitsemani kauppias vähän myöhemmin menetteli vaimonsa kanssa.

Ja visiiri jatkoi kertomustaan.

* * * * *

Kauppias, joka käsitti, että aasi oli kurjassa kunnossa, halusi tietää mitä sen ja härän välillä tapahtui. Hän lähti sen vuoksi ulos kuutamossa vaimonsa seurassa ja istahti tallin seinustalle. Pian hän kuuli aasin lausuvan härälle:

— Toveri, sanohan minulle, mitä aiot tehdä aamulla, kun työmies tuo sinulle ruokaa?

— Mitäkö minä tekisin, härkä virkkoi. — Menettelen edelleenkin opetuksesi mukaan.

— Varo tekemästä niin, aasi vastasi, — se on sinulle turmioksi. Saapuessani kotiin tänä iltana kuulin isäntämme kauppiaan lausuvan jotakin, joka saa minut vapisemaan puolestasi.

— Mitä sinä kuulit, härkä kysyi. — Jos minua vähänkin rakastat, älä salaa minulta mitään.

— Isäntämme, aasi vastasi, — puhui tähän tapaan rengille: "Koska härkä ei syö eikä kykene työhön, aion teurastuttaa sen huomenna. Muista siis lähettää hakemaan teurastaja." Tämä minulla oli sinulle kerrottavana, aasi puhui. — Huoleni sinun elämästäsi ja ystävytyeni sinua kohtaan pakottivat minut ilmoittamaan sen sinulle ja antamaan sinulle uusia neuvoja. Heti kun sinulle tuodaan leseesi ja olkesi, nouse ja syö ahneesti. Sillä silloin isäntämme arvelee sinun toipuneen ja peruuttaa epäilemättä määräyksensä sinun tappamisestasi. Mutta jos menettelet toisin, sinut varmasti teurastetaan.

Puheella oli aasin tarkoittama vaikutus. Härkä säikähti kauheasti ja mylvi pelosta. Kauppias, joka oli hyvin tarkkaavaisesti kuunnellut keskustelua, purskahti äänekkääseen nauruun, mikä suuresti kummastutti hänen vaimoan.

— Ukkoseni, hän virkkoi, — sanohan minulle, miksi naurat noin sydämestäsi, jotta voin nauraa kanssasi.

— Eukkoseni, aviomies vastasi, — sinun täytyy tyytyä vain kuuntelemaan minun nauruani. En voi täyttää pyyntöäsi. Voin ainoastaan ilmoittaa, että nauroin sille mitä aasimme vastikään sanoi härälle. Loppu on salaisuus jota minulla ei ole lupa ilmaista.

— Mikä, vaimo kysyi, — estää sinua ilmaisemasta salaisuutta?

— Jos kerron sen sinulle, mies vastasi, — hukkaan elämäni.

— Sinä vain teet pilkkaa minusta, vaimo huudahti. — Se mitä minulle uskottelet ei voi olla totta. Jollet heti ilmoita minulle miksi nauroit ja kerro mitä härkä ja aasi puhuivat toisilleen, vannon kautta taivaan etten enää elä kanssasi.

Näin puhuttuaan hän palasi huoneeseen ja istahdettuaan nurkkaan itki siellä kaiken yötä. Kun hänen miehensä seuraavana aamuna näki hänen yhä olevan samassa mielentilassa, hän sanoi, että vaimo oli perin hupsu rasittaessaan itseään tuolla tavoin murheella. Asian tietäminen, hän selitti, ei ollut vaimolle lainkaan tärkeätä, jota vastoin sen salassapitäminen oli hänelle itselleen perin tähdellistä. — Sen vuoksi, mies lisäsi, — pyydän ettet enää ajattele sitä.

— Ajattelen sitä yhä niin paljon, vaimo vastasi, — etten lakkaa itkemästä ennen kuin olet tyydyttänyt uteliaisuuteni.

— Mutta vakuutan sinulle ihan tosissani, mies sanoi, — että typerään ja varomattomaan pyyntöösi suostuminen maksaisi minun henkeni.

— Tapahtukoon mitä tapahtuu, toinen tiukkasi, — mutta vaadin sitä kuitenkin.

— Huomaan olevan mahdotonta palauttaa sinua järkiisi, kauppias jatkoi, — ja koska aavistan, että itsepäisyydelläsi aiheutat oman kuolemasi, kutsun sisälle lapsesi, jotta he näkevät sinut vielä sitä ennen.

Hän siis kutsui lapset ja lähetti noutamaan vaimonsa isän, äidin ja muut sukulaiset. Kun he olivat saapuneet ja kuulleet syyn miksi heidät oli kutsuttu, he tekivät voitavansa vakuuttaakseen vaimolle, että hän oli väärässä, mutta siitä ei lähtenyt apua. Vaimo sanoi mieluummin kuolevansa kuin antavansa miehelleen periksi. Kun hänen lapsensa näkivät että häntä ei millään voitu parantaa myrtyneestä mielentilastaan he itkivät katkerasti. Kauppias itse oli menettämäisillään järkensä ja melkein valmis uhraamaan oman henkensä pelastaakseen vaimonsa jota hän vilpittömästi rakasti.

— Kuulehan edelleen, tyttäreni, visiiri jatkoi Sheherazadelle, — tuolla kauppiaalla oli viisikymmentä kanaa ja yksi kukko sekä koira, joka huolellisesti tarkkasi kaikkea mitä tapahtui. Kun kauppias, kuten sanoin mielti mitä oikeastaan olisi tehtävä, hän kuuli koiran kertovan kukolle surkeasta tilanteesta, johon niiden isäntäpoloinen oli joutunut.

— Mitä, onko isäntämme niin typerä, kukko huudahti.

— Hänellä on vain yksi vaimo, eikä hän osaa sitä hallita. Minä taas, jolla niitä on viisikymmentä, teetän niillä kaikilla mitä vain haluan. Ottakoon hän kepin ja rusikoikoon vaimoan kelpo lailla, niin takaan että akka tulee järkiinsä ja lakkaa kiusaamasta häntä ilmoittamaan mitä hän ei saa sanoa.

Kauppias otti kepin, meni vaimonsa luo ja peittosi häntä niin napakasti, että toinen parkui:

— Riittää, puolisoni, riittää! Herkeä jo! En koskaan enää utele sitä sinulta.

Kun mies huomasi, että eukko katui sopimatonta uteliaisuuttaan hän lakkasi pieksemästä ja avasi oven. Vaimon sukulaiset ja ystävät tulivat sisään ja havaitsivat ilokseen että vaimo oli parantunut itsepäisyydestään ja onnittelivat aviomiestä hänen oivallisesta keinostaan jolla hän oli palauttanut vaimon järkiinsä.

— Tyttäreni, suurvisiiri lisäsi, — sinä ansaitset samanlaista kuritusta kuin kauppias käytti vaimonsa ojennukseksi.

— Isä, Sheherazade vastasi, — Älä pahastu, vaikka yhä pysyn aikeessani. Tuon naisen tarina ei liikuta minua lainkaan. Voisin kertoa sinulle monta muuta osoittaakseni sinulle, että sinun ei pitäisi vastustaa tuumaani. Sitä paitsi, suo minulle anteeksi, että vakuutan vastustukseksi olevan turhaa. Jos isänrakkautesi estää sinua myöntymästä pyyntöni, menen itse tarjoutumaan sulttaanille.

Kun isä näki, että tytär oli taipumaton, hän mukautui vihdoin kiihkeään pyyntöön, ja vaikka hän olikin kovin murheissaan, kun ei voinut saada tytärtä luopumaan turmiollisesta päähänpistosta, hän meni heti ilmoittamaan sulttaanille tuovansa hänelle ensi yöksi Sheherazaden.

Sulttaani kummastui kovin uhrauksesta jonka suurvisiiri tarjoutui tekemään. — Kuinka, hän sanoi, — saatoit päättää tuoda minulle oman tyttäresi?

— Teidän majesteettinne, visiiri vastasi, — tyttö tarjoutuu teille itse. Häntä odottava surullinen kohtalo ei voinut pelottaa häntä. Siitä kunniaa että saa olla yhden yön teidän majesteettinne puolisona hän on valmis uhraamaan henkensä.

— Mutta älä vain toimi minkään harhakuvitelman vallassa, visiiri, sulttaani sanoi. — Kun huomenna aamulla jätän Seherazaden sinun käsiisi, vaadin että surmaat hänet. Jos laiminlyöt sen, vannon että saat vastata omalla hengelläsi.

— Teidän majesteettinne, visiiri vastasi, — vaikka olenkin hänen isänsä, niin takaan että käteni

uskollisesti panee toimeen käskynne.

Kun suurvisiiri palasi tyttärensä luo, tämä kiitti isäänsä että isä oli täyttänyt hänen pyyntönsä, ja havaitessaan visiirin olevan murheen murtama hän sanoi toivovansa, että isän ei koskaan tarvitsisi katua hänen naittamistaan sulttaanille, vaan että hän päinvastoin saisi elinikänsä riemuita myöntymyksestään.

Tytön oli somistauduttava saapuakseen itsevaltiaan eteen. Ennen lähtöään hän vei Dinarzade-siskonsa syrjään ja sanoi hänelle:

— Rakas sisar, tarvitsen apuasi hyvin tärkeässä asiassa ja pyydän, ettet kiellä sitä minulta. Isä vie minut kohta sulttaanin luo. Älä hätkähdä, vaan kuuntele minua kärsivällisesti. Heti kun olen hänen makuukammiossaan, pyydän että hän sallii sinun tulla aikaisin aamulla luoksesi, jotta saan nauttia seurastasi tunnin, pari ennen kuin sanon sinulle hyvästi ja käyn kuolemaan. Jos sulttaani myöntää minulle sen suosion kuten toivon, niin muista, että vähän aikaa saapumisesi jälkeen lausut minulle tähän tapaan: "Sisar pyydän, että ennen kuin jätät minut, minkä täytyy pian tapahtua, kertoisit minulle jonkin niistä monista huvittavista tarinoista joita olet niin usein jutellut." Alan heti kertoa sinulle tarinaa ja toivon sillä tavoin vapauttavani pääkaupungin surusta, jonka vallassa se nykyisin on.

Dinarzade vastasi mielihyvin tekevänsä mitä sisar häneltä pyysi.

Suurvisiiri vei Sheherazaden palatsiin ja poistui saatettuaan hänet sulttaanin huoneeseen. Heti kun itsevaltias oli jäänyt kahdenkesken neitosen kanssa, hän käski tätä riisumaan hunnun kasvoiltaan. Hän havaitsi tytön niin kauniiksi että joutui ylen ihastuksiinsa. Nähdessään hänellä olevan kyneleet silmissä hän kysyi syytä siihen. — Teidän majesteettinne, Sheherazade vastasi, — minulla on sisar, joka minua hellästi rakastaa. Toivoisin että hänen sallittaisiin tulla aamulla varhain tähän huoneeseen, jotta voisin nähdä hänet ja vielä kerran sanoa hänelle jäähyväiset. Suvaitseeko teidän majesteettinne suoda minulle sen lohdutuksen, että saan antaa hänelle tämän viimeisen todistuksen rakkaudestani?

Shah-Riar suostui pyyntöön. Dinarzade saapui seuraavana päivänä tuntia ennen aamunkoittoa eikä laiminlyönyt noudattaa sisarensa määräystä.

— Rakas sisko, hän huudahti, — ennenkuin jätän sinut, mikä tapahtuu varsin pian, pyydän sinua kertomaan minulle jonkin niistä hauskoista saduista joita tiedät niin paljon. Tämähän olisi viimeinen kerta jolloin saan sen ilon.

Sen sijaan että olisi vastannut sisarelleen, Sheherazade kääntyi sulttaanin puoleen lausuen: — Salliiko teidän majesteettinne minun tehdä sisarelleeni mieliksi?

— Hyvin kernaasti, sulttaani vastasi. Sheherazade pyysi sisarta kuuntelemaan ja kääntyen Shah-Riariin päin jutteli tähän tapaan:

Kauppias ja henki

Oli kerran kauppias jolla oli paljon omaisuutta: maata, tavaraa ja rahoja. Eräänä päivänä, kun hänen oli lähdettävä tärkeän asian vuoksi pitkälle matkalle, hän nousi ratsun selkään ja otti mukaansa korpuilla ja taateleilla täytetyn laukun, koska oli kuljettava laajan erämaan poikki jossa ei ollut minkäänlaista muonaa saatavissa. Hän saapui ilman seikkailuja matkansa perille, ja toimitettuaan asiansa hän lähti jälleen ratsastamaan kotiin.

Matkansa neljäntenä päivänä hän tunsu auringon kuumuuden niin rasittavaksi, että hän poikkesi tieltä virkistäytyäkseen puiden siimeksessä, joiden juurelta kuului kirkkaan lähteen solinaa. Astuttuaan hevosen selästä hän satoi sen kiinni oksaan, istuutui lähteen reunalle ja otti laukustaan muutamia korppuja ja taateleita. Hedelmiään syödessään hän viskeli niiden kiviä huolimattomasti sinne tänne. Ateriansa päätettyään hän hyvänä muslimina pesi kätensä, kasvonsa ja jalkansa sekä ryhtyi lukemaan rukouksiaan. Ennen kuin hän oli päättänyt hartautensa ja noussut polvistuvasta asennostaan, hän näki hirvittävän ison hengen tulevan raivostuneena häntä kohti ja heiluttelevan sapeliasa kädessään.

Henki puhutteli häntä kauhealla äänellä.

— Nouse, jotta voin surmata sinut tällä sapelilla, kuten sinä olet surmannut poikani, se lausui ja säesti sanojaan hirvittävällä karjunnalla. Säikähtyneenä yhtä paljon hirviön kamalasta ulkonäöstä kuin sen uhkauksestakin kauppias vastasi vavisten: — Kuinka olen voinut surmata poikasi? En ole koskaan tuntenut häntä, en koskaan nähnyt.

— Etkö sinä tänne tultuasi, henki kysyi, — ottanut taateleita laukustasi ja syödessäsi viskellyt niiden

kiviä sinne tänne?

— Menettelin kyllä niin kuin sanot, kauppias vastasi, — sitä en voi kieltää.

— Viskellessäsi kiviä sinne tänne, henki jatkoi, — poikani kulki ohitse, ja sinä nakkasit taatelinkiven hänen silmäänsä, ja se tappoi hänet. Sen vuoksi minun täytyy tappaa sinut.

— Armoa, armoa, hyvä herra, huudahti kauppias.

— Ei mitään armoa, ei anteeksiantoa, henki tiuskaisi. — Eikö ole oikein surmata se, joka on surmannut toisen?

— Sen kyllä myönnän, kauppias vastasi, — mutta en ole tappanut poikaasi, ja jos olenkin, tein sen tietämättäni ja kaikessa viattomuudessani. Anon siis, että suot minulle anteeksi ja sallit minun elää.

— Ei, ei, väitti henki pysyen päätöksessään, — minun täytyy surmata sinut, koska sinä olet surmannut poikani. Se tarttui kauppiaan käsivarteen ja paiskasi hänet suulleen maahan ja kohotti käyräsovelinsä katkaistakseen hänen päänsä.

* * * * *

Nämä sanat lausuttuaan ja havaittuaan päivän valjenneen sekä tietäen, että sulttaani aamulla varhain meni rukoilemaan ja neuvostonsa istuntoon, Sheherazade keskeytti kertomuksensa.

— Rakas sisko, Dinarzade virkkoi, — onpa se ihmeellinen tarina!

— Sen loppuosa, Sheherazade vastasi, — on vielä ihmeellisempi, kuten myöntänet, jos sulttaani sallii minun elää tämän päivän ja jatkaa huomenna kertomustani.

Shah-Riar, joka oli hyvin hartaasti kuunnellut Sheherazaden satua, päätti olla surmauttamatta häntä sinä päivänä aikoen panna sen toimeen vasta kun Sheherazade oli kertonut tarinansa loppuun. Hän nousi, meni lukemaan rukouksensa ja lähti neuvoston istuntoon.

Sillä välin suurvisiiri oli tuhannessa tuskassa. Nukkumisen asemesta hän vietti yönsä valittelemalla tyttärensä kohtaloa, uskoen pian saavansa teloittaa hänet omin käsin. Kun hän surullista käskyä odotellen pelkäsi kohdata sulttaania, hän joutui iloisen hämmästyksen valtaan nähdessään ruhtinaan astuvan neuvostosaliin antamatta hänelle turmiollista määräystä.

Tapansa mukaan sulttaani vietti päivänsä valtakunnan asioita järjestellen ja yön tullen hän sulkeutui huoneisiinsa Sheherazaden kanssa. Seuraavana aamuna sulttaani odottamatta että Sheherazade pyytäisi lupaa käski hänen jatkaa kertomusta hengestä ja kauppiaasta, ja tyttö jutteli edelleen näin:

Nähdessään, että henki aikoi iskeä hänen päänsä poikki kauppias huusi: — Pidätä taivaan tähden kätesi! Salli minun virkkaa sananen, suo minulle vuoden armonaika mennäkseni sanomaan vaimolleni ja lapsilleni jäähyväiset ja jakaakseni omaisuuteni heidän keskensä. Lupaam, että kahdentoista kuukauden perästä tästä päivästä lukien palaan näiden puiden alle antautuakseni käsiisi.

— Kutsutko taivaan lupauksesi todistajaksi? henki kysyi.

— Kutsun, kauppias vastasi, — ja sinä voit luottaa valaani. Sen jälkeen henki jätti hänet lähteen partaalle ja hävisi.

Kun kauppias kotiin ratsastettuaan kertoi, mitä hänen ja hengen välillä oli tapahtunut, hänen vaimonsa parkui sääliittävästi, löi kasvoihinsa ja repi tukkaansa. Talo kaikui itkevien lasten valituksista, ja isä, joka ei voinut vastustaa luonnon vaatimusta, vuodatti kyyneliä heidän kanssaan.

Vihdoin kului vuosi, ja kauppiaan oli pakko lähteä. Hän pani kääreliinat matkalaukkuunsa ja meni sanomaan hyvästi vaimolleen ja lapsilleen. Näiden suru oli sanoin kuvaamaton. Äärettömästi liikuttuneena, kun hänen täytyi näin rakkaistaan erota, kauppias vaelsi paikalle, johon oli luvannut tulla henkeä tapaamaan. Istahtaen lähteen reunalle hän odotti hengen saapumista ja oli sanomattoman murheen vallassa. Istuessaan tuskallisen odotuksen masentamana hän havaitsi naarashirveä taluttavan vanhuksen lähestyvän. Kun he olivat tervehtineet toisiaan, ukko kysyi miksi kauppias oli niin autiossa paikassa.

Kauppias kertoi hänen suureksi kummastukseksaan seikkailunsa, jonka kuultuaan ukko huudahti: — Tämä on kovin omituinen tapaus! Ja sinä olet sitonut itsesi valalla, jota et millään muotoa voi rikkoa. Mutta tahdonpa nähdä kohtauksesi hengen kanssa. Hän istahti kauppiaan viereen, ja he alkoivat keskustella.

Jutellessaan kauppias ja naarashirveä taluttava vanhus äkkäsivät toisen vanhan miehen tulevan heitä

kohti kahden mustan koiran seuraamana. Tulokaskin sai kuulla kauppiaan seikkailun ja päätti viipyä nähdäkseen ratkaisun.

Lyhyen ajan kuluttua he havaitsivat paksun sumun, ikään kuin pyörretuulen kohottaman tomupilven liikkuvan heitä kohti. Kun se oli ehtinyt heidän kohdalleen, se haihtui äkkiä, ja sen sijalle ilmestyi henki, joka heitä tervehtimättä astui kauppiaan luo paljastettu miekka kädessään, tarttui hänen käsivarteensa ja sanoi: — Nouse, jotta voin tappaa sinut, niin kuin sinä tapoit poikani!

Kauppias ja molemmat vanhukset alkoivat voivotella täyttäen ilman valitushuudoillaan.

Kun naarashirven taluttaja näki hengen tarttuvan kauppiaseen ja aikovan tappaa tämän, hän heittäytyi hirviön jalkojen juureen ja sanoi hänelle: — Henkien ruhtinas, rukoilen sinua nöyrimmästi taltuttamaan hetkiseksi vihasi ja osoittamaan minulle sen suosion, että kuuntelet elämäkertani ja tämän naarashirven tarinan. Ja jos se on sinusta ihmeellisempi ja kummastuttavampi kuin kauppiaan seikkailu, toivon sinun antavan miespoloiselle puolet hänen rikoksestaan anteeksi.

Henki mietti ehdotusta vähän aikaa ja vastasi vihdoin: — No hyvä, minä suostun.

Ensimmäisen vanhuksen ja naarashirven tarina

Naarashirvi jonka tässä näette on vaimoni jonka nain hänen ollessaan kaksitoistavuotias. Ja me elimme yhdessä kaksikymmentä ajastaikaa saamatta lapsia.

Haluni saada perillisiä pakotti minut ottamaan omakseni orjattaren minulle synnyttämän pojan. Vaimoni oli mustasukkainen ja kantoi kaunaa sekä lapselle että sen äidille, mutta salasi vihansa niin hyvin, etten tiennyt siitä mitään, ennen kuin oli jo liian myöhäistä.

Ollessani poissa pitkällä matkalla hän turvautui taikakeinoihin, muutti loihduillaan poikani vasikaksi ja äidin lehmäksi ja antoi ne tilanhoitajani haltuun.

Palatessani kyselin äitiä ja lasta. — Orjatar, vaimoni sanoi, — on kuollut. Omaksesi ottamastasi pojasta taas en tiedä mitään, koska en ole nähnyt häntä kahteen kuukauteen.

Orjattaren kuolema suretti minua, mutta kun poikani oli vain hävinnyt, toivoin hänen pian palaavan. Mutta kahdeksan kuukautta kului, enkä kuullut hänestä mitään. Kun tuli suuri *bairam*-juhla, lähetin noutamaan tilanhoitajaltani yhden lihavimmista lehmistä uhriteuraaksi.

Hän lähettikin minulle lehmän, ja minä sidoin sen, mutta kun aioin uhrata sen, se ammui surkeasti, ja havaitsin kyyneleitä vuotavan sen silmistä. Se oli minusta perin omituista, ja minut valtasi sellainen säälintunne, etten hennonut antaa sille iskua, vaan käskin tilanhoitajani tuoda minulle toisen.

Vaimoni, joka oli saapuvilla, joutui hellyydestäni raivoihinsa ja vastustaen määräystä joka oli esteenä hänen häilyille juonilleen hän huudahti: — Mitä mietit, puolisoni? Uhraa tuo lehmä, tilanhoitajallasi ei ole somempaa ja sopivampaa eläintä juhlaa varten.

Huomaavaisuudesta vaimoani kohtaan käskin tilanhoitajani, joka ei ollut niin helläsydäminen kuin minä itse, uhrata sen. Nyljettyään teuraan hän huomasi, että se oli pelkkää luuta ja nahkaa, vaikka se oli meistä näyttänyt niin sileältä ja pehmeältä.

— Vie se pois, sanoin hänelle, — jaa sen lihat almuiksi tai käytä miten vain haluat, ja jos sinulla on oikein lihava vasikka, tuo se tilalle.

Hän palasi tuoden lihavan vasikan, mutta heti kun se näki minut, se tempoili niin kovin päästäkseen luokseni että katkaisi köytensä. Sitten se heittäytyi jalkoihini, pää maahan painettuna, ikään kuin herättääkseen säiliäni ja rukoillakseen etten olisi kyllin julma riistääkseen siltä henkeä.

Nämä liikkeet kummastuttivat ja liikuttivat minua vielä enemmän kuin lehmän kyneleet, ja virkoin kääntyen vaimoni puoleen: — Vaimo, en tahdo uhrata tätä vasikkaa, äläkä yritä minua siihen taivuttaa. Häily nainen ei välittänyt toivomuksistani, vaan kehotteli, kunnes myönnyin. Sidoin eläinraukan ja tarttuen surmaveitseen olin juuri pistämäsilläni sen vasikan kurkkuun, kun se kääntäen kyyneltyneet silmänsä kovin kaihoisina minua kohti sai minut niin hetyymään etten raaskinut tappaa sitä. Annoin veitsen pudota ja sanoin päättäväisesti vaimolleni, että tahdoin uhrata toisen vasikan, ja lepytin häntä hiukan lupaamalla, että uhraisin tämän ensi vuoden *bairam*-juhlassa.

Seuraavana aamuna tilanhoitajani halusi puhutella minua kahden kesken. Hän sanoi, että hänen tyttärensä, joka osasi hiukan loihdia, tahtoi tavata minut. Kun tyttö päästettiin luokseni, hän ilmoitti

minulle, että vaimoni oli minun matkalla ollessani muuttanut orjattareni lehmäksi ja lapsen vasikaksi. Hän ei voinut palauttaa orjatarta, joka oli uhrattu lehmän hahmossa, mutta ottopoikani hän saattoi antaa minulle takaisin ja oli valmis tekemään sen, jos saisi hänet puolisokseen. Ja hän lupasi myös rangaista vaimoani hänen ansionsa mukaan.

Kun olin antanut suostumukseni näihin ehdotuksiin, neitonen otti kullhollisen vettä, lausui sen yli kumartuen minulle käsittämättömiä sanoja ja pirskontti sitä vasikan päälle, joka heti sai luonnollisen muotonsa takaisin.

— Poikani, rakas poikani, huudahdin rientäen riemastuneena häntä syleilemään. — Tämä nuori neito on poistanut sen kauhean lumouksen jolla sinut oli loihdittu, enkä epäile, että kiitollisuudesta otat pelastajasi vaimoksesi, kuten olen luvannut. Nuorukainen suostui ilomielin. Ennenkuin heidän avioliittonsa oli vahvistettu, neitonen muutti vielä vaimoni naarashirveksi, ja tässä näette hänet.

Sittemmin on poikani jäänyt leskeksi ja lähtenyt matkoille. Kun en ole hänestä moniin vuosiin kuullut, lähdin maailmalle tiedustellakseni häntä. Ja kun en tohtinut jättää ketään vaimoni vartijaksi, kunnes palaisin kotiin, katsoin parhaaksi kuljettaa häntä kaikkialla mukana. Tällainen on minun ja naarashirveni tarina. Eikö se ole ihmeellinen ja hämmästyttävä?

— Sen myönnän, henki vastasi, — ja siksi annankin kauppiaalle puolet hänen rikoksestaan anteeksi.

Kun ensimmäinen vanhus oli lopettanut kertomuksensa, toinenkin, kahta mustaa koiraa taluttava ukko, kääntyi hengen puoleen ja sanoi: — Minäpä kerron sinulle, mitä tapahtui itselleni ja näille kahdelle mustalle koiralle jotka ovat mukana. Sen tehtyäni toivon sinun antavan kauppiaalle anteeksi toisen puolen hänen rikoksestaan.

— Olkoon menneeksi, henki vastasi, — jos kertomuksesi on merkillisempi kuin tarina naarashirvestä.

Ja toinen vanha mies aloitti tähän tapaan:

Toisen vanhuksen ja kahden mustan koiran tarina

Tiedä, oi mahtava henkien ruhtinas, vanha mies sanoi, — että meitä on kolme veljestä: nämä mustat koirat ja minä. Kuollessaan isämme jätti meille tuhat sekiiniä kullekin. Sillä summalla me kaikki ryhdyimme harjoittamaan kauppiaan ammattia. Veljeni päättivät matkustella ja tehdä kauppaa vieraissa maissa.

Vuoden kuluttua he palasivat köyhinä ja kurjina menetettyään kaiken omaisuutensa onnettomissa yrityksissä. Lausuin heidät tervetulleiksi kotiin, ja koska onni oli ollut minulle myötäinen, annoin heille kummallekin tuhannen sekiiniä auttaakseni heidät jälleen liikeuralle. Jonkin ajan kuluttua he tulivat luokseni ehdottaen, että lähtisin heidän kanssaan kauppatmatkalle. Kieltäydyin heti. Mutta vastusteltuani viisi vuotta heidän kehotuksiaan he saivat alituisilla houkutteluillaan minut vihdoin luopumaan päätöksestäni.

Mutta kun aika tuli, jolloin meidän oli ostettava yritystämme varten tarpeellisia vaihtotavaroita, havaitsin heidän tuhlanneen kaikki, niin että heille kummallekin antamastani tuhannesta sekiinistä ei ollut kolikkoakaan jäljellä. En moittinut heitä. Päinvastoin, koska omaisuuteni nyt oli kasvanut kuudeksituhanneksi sekiiniksi, annoin heille jälleen tuhat kultarahaa kummallekin ja ottaen yhtä suuren summan itse mukaani kaivoin jäljelle jääneet kolmetuhatta maahan taloni nurkalle. Ostimme tavaroita ja lastattuamme ne laivaan jonka olimme yhteisesti vuokranneet lähdimme myötäisessä tuulessa merelle. Kaksi kuukautta purjehdittuamme saavuimme onnellisesti satamaan, jossa astuimme maihin ja myimme tavaramme hyvällä voitolla. Varsinkin minä myin osuuteni niin edullisesti, että sain kymmenkertaisen hinnan.

Ollessamme valmiit lähtemään kotimatkalle tapasin merenrannalla nuoren, hyvin kauniin, mutta kehnosti puetun naisen. Hän asteli sirosti luokseni, suuteli kättäni ja rukoili hartaasti että naisin hänet. Vastustelin hiukan, mutta hän esitti ehdotuksensa puolesta varsin monta seikkaa vakuuttaakseen minulle, että minun ei tulisi hänen köyhyytensä tähden hylätä tarjousta ja että minulla olisi syytä olla hänen käytökseensä erinomaisen tyytyväinen, ja niinpä lopulta myönnyin. Teetin hänelle kunnollisen puvun, ja kun olimme asianmukaisesti vahvistaneet avioliittomme, otin hänet mukaani laivaan, ja nostimme purjeet. Havaitsin vaimollani olevan niin paljon hyviä avuja, että rakkauteni häneen kasvoi päivä päivältä. Veljeni taas, jotka eivät olleet hoitaneet asioitaan yhtä menestyksellisesti kuin minä, kadehtivat onneani ja menivät ilkeydessään niin pitkälle, että alkoivat juonitella ottaakseen minut hengiltä. Sitten he eräänä yönä vaimoni ja minun nukkuessa heittivät meidät molemmat mereen.

Tuskin olin pudonnut veteen, kun vaimoni nosti minut ylös ja kantoi eräälle saarelle. Päivän tullen hän sanoi minulle: — Näet, puolisoni, että pelastamalla henkesi en ole huonosti maksanut minulle osoittamaasi ystävällisyyttä. Tiedä siis, että olen haltiatar. Liikuskellessani rantamalla sinun ollessasi astumaisillasi laivaasi, tahdoin koetella kunnollisuuttasi ja esiinnyin sinulle valepuvussa. Sinä olet käyttäytynyt minua kohtaan jalomielisesti, ja iloitsen saamastani tilaisuudesta osoittaa sinulle kiitollisuuttani. Mutta minä olen kovin suuttunut veljiisi, eikä minua tyydytä muu kuin heidän kuolemansa.

Kuuntelin hänen puhettaan ihailen ja ihmetellen. Kiitin keijukaista parhaani mukaan hänen minulle osoittamastaan suuresta ystävydestä. — Mutta, arvoisa rouva, sanoin, pyydän kuitenkin, että suot veljilleni anteeksi. Vaikka he ovat antaneet minulle kuinkakin suurta närkästymisen aihetta, en ole niin julma että haluaisin heidän kuolemaansa. Kerroin hänelle mitä olin heidän hyväkseen tehnyt, mutta se vain kiihotti hänen kiukkuaan, ja hän huudahti: — Minun täytyy heti lähteä ajamaan niitä kiittämättömiä peppureita takaa ja toimittaa heille nopea kosto. Tahdon särkeä heidän laivansa ja hukuttaa heidät meren syvyyteen.

— Hyvä haltiatar, vastasin, — hillitse taivaan tähden vihasi. Ajattele että he ovat veljiäni ja että meidän tulee palkita paha hyvällä.

Näillä sanoilla lauhdutuin hänen vihansa, ja heti kun olin lopettanut puheeni, hän kuljetti minut silmänräpäyksessä saarelta oman asuntoni katolle. Astuin alas, avasin ovet ja kaivoin kätkemäni kolme tuhatta sekiiniä esiin. Menin sitten puotiini, jonka myös avasin, ja naapurini, kauppiaat, tulivat onnittelemaan minua paluuni johdosta.

Kun menin huoneisiini, näin siellä kaksi mustaa koiraa, jotka tulivat luokseni nöyrän alistuvina häntä koipien välissä. En voinut käsittää, mitä se merkitsi ja jouduin kovin hämilleni. Mutta haltiatar, joka heti ilmestyi, sanoi: — Rakas puolisoni, älä ihmettele nähdessäsi koirat. Ne ovat sinun veljesi. Häätäännyin selityksestä ja kysyin, mikä voima heidät oli siten muuttanut. — Minä sen tein, hän sanoi, — ja samalla kertaa upotin heidän laivansa. Sinäkin menetit tavarasi, jotka olivat laivassa, mutta korvaan ne sinulle toisella tavalla. Mitä veljiisi tulee, olen tuominnut heidät elämään viisi vuotta tuossa hahmossa. Petollisuudestaan he ansaitsevat sen rangaistuksen liiankin hyvin. Näin sanottuaan ja ilmoitettuaan minulle, missä voisın kuulla hänestä, haltiatar katosi.

Kun nuo viisi vuotta nyt ovat loppuun kulumassa, vaellan häntä etsimässä. Tämä on tarinani, oi henkien henki! Eikö se sinusta ole perin omituinen ja ihmeellinen?

— Sen myönnän, henki vastasi, — ja siksipä suon kauppiaalle anteeksi toisenkin puolen rikoksesta jonka hän on minua vastaan tehnyt. Näin lausuen henki nousi ja hävisi savupilveen kauppiaan ja molempien vanhusten suureksi riemuksi.

Kauppias ei laiminlyönyt osoittaa asianmukaista kiitollisuutta molemmille pelastajilleen. Nämä riemuitsivat nähdessään hänet vaarasta pelastuneena ja sanoen hänelle jäähyväiset lähtivät kumpikin omille teilleen. Kauppias palasi vaimonsa ja lastensa luo ja vietti lopun elämänsä rauhassa heidän parissaan.

Kalastajan tarina

Oli iäkäs kalastaja, joka oli niin köyhä että töin tuskin ansaitsi elatuksen itselleen, vaimolleen ja kolmelle lapselleen. Hän meni joka päivä aamulla varhain pyydystykselle ja oli laatinut itselleen lain ettei laskisi verkkojaan useammin kuin neljästi vuorokaudessa. Eräänä aamuna hän lähti kalastusretkelleen kuutamossa ja riisuutui meren rannalle päästyään. Kolme eri kertaa hän laski verkkonsa ja sai raskaan vedettävän. Mutta hänen kuvaamattomaksi pettymyksekseen se osoittautui ensi kerralla aasinraadoksi, toisella kertaa vedestä nousi kivillä täytetty vasu ja kolmannella joukko mutaa, näkinkenkiä ja leviä.

Kun päivä alkoi kajastaa, hän luki rukouksensa, sillä hän oli hurskas muhamettilainen, ja uskoi itsensä kaikkine huolineen Luojansa haltuun. Sen tehtyään hän heitti verkkonsa neljännen kerran ja veti ne, kuten äskenkin, perin vaivalloisesti ylös. Mutta kalojen asemesta hän löysi vain punakellervän vaskiastian johon oli painettu sinetti. Onnenpotkaus riemastutti häntä. Myyn sen vaskenvalajalle, hän tuumi, ja ostan rahoilla vakallisen jauhoja.

Hän tarkasti astiaa joka puolelta ja ravisti sitä koettaakseen läiskähtelikö sen sisällys, mutta ei kuulunut mitään. Se seikka ja lyijykanteen painettu sinetti saivat hänet otaksuma, että astiassa oli jotakin arvokasta. Ottaakseen asiasta selvän hän tarttui veitseen ja avasi astian. Hän käänsi suun

alaspäin, mutta astiasta ei tullut mitään. Se kummastutti häntä äärettömästi. Hän asetti kapineen eteensä, ja tarkastaessaan sitä huolellisesti hän näki sen sisältä nousevan sankkaa savua, joka pakotti hänet pikaisesti vetäytymään muutaman askeleen taaksepäin.

Savu kohosi pilviin ja leviten merelle ja rannikolle taajeni sankaksi sumuksi, joka kovin hämmästytti kalastajaa, kuten hyvin voimme käsittää. Kun astiasta oli tullut kaikki savu, se kerääntyi, tiivistyi ja hahmottui hengeksi, joka oli kaksin verroin niin pitkä kuin kookkaimmat jättiläiset. Hirviön nähdessään kalastaja olisi kernaasti paennut, mutta hän säikähti niin kovasti ettei päässyt liikahtamaan paikaltaan.

Henki tuijotti kalastajaan hurjin katsein ja huudahti pelottavalla äänellä: — Valmistaudu kuolemaan, sillä minäופן sinut.

— Miksi sinä minut tappaisit? kalastaja kysyi. — Enkö vasta ikään vapauttanut sinut? Oletko jo unohtanut ystävällisyyteni?

— Kyllä minä sen muistan, henki sanoi, — mutta se ei tuota sinulle pelastusta. Vain yhden suosion voin sinulle myöntää.

— Ja mikä se on, kalastaja kysyi.

— Sallin sinun valita millä tavoin toivot minun surmaavan sinut, henki vastasi.

— Mutta millä olen sinut vihoittanut, kalastaja kysyi. — Tämäkö on palkkio sinulle tekemästani palveluksesta?

— En voi menetellä toisin, henki lausui, — ja jotta tietäisit syyn siihen, niin kuuntelehan tarinaani:

Olen niitä kapinallisia henkiä, jotka ryhtyivät vastustamaan taivaan tahtoa. Salomo, Daavidin poika, käski minun tunnustaa valtansa ja alistua käskyihinsä. Minä kieltäydyin ja sanoin hänelle, että mieluummin jäisin alttiiksi hänen suuttumukselleen kuin vannoin vaadittua uskollisuutta. Rangaistakseen minua hän sulki minut tähän vaskiastiaan, ja jotta en voisi murtaa vankilaani, hän painoi lyijykanteen sinettinsä, johon oli kaiverrettu Allahin suuri nimi. Sitten hän antoi astian eräälle hengelle käskien sitä heittämään minut mereen.

Vankeuteni ensimmäisellä vuosisadalla vannoin, että jos joku minut vapauttaisi ennen kuin sata ajastaikaa oli kulunut, tekisin hänet rikkaaksi. Toisella vuosisadalla vannoin valan, että avaisin kaikki maan aarteet sille joka päästäisi minut vapauteen. Kolmannella lupasin tehdä pelastajastani mahtavan itsevaltiaan, olla aina hengessä hänen lähellään ja täyttää joka päivä kolme hänen pyyntöään, olkoot ne mitä laatua tahansa. Vihdoin vannoin suuttuneena tai pikemminkin hulluna raivosta, kun täytyi olla niin kauan vankina, että kuka tahansa minut vapauttaisi, surmaisoin hänet armotta enkä soisi hänelle muuta suosiota kuin ehdonvallan määrätä kuolemansa laadun. Ja koska sinä tänään olet minut vapauttanut, myönnän sinulle valintaoikeuden.

Kalastaja tuli ylen murheelliseksi, ei niinkään itsensä tähden kuin kolmen lapsensa kohtalosta, ja valitti kurjuutta johon heidän hänen kuolemansa jälkeen täytyi joutua. Hän yritti lepyttää henkeä ja sanoi: — Sääli minua ja ajattele palvelusta jonka olen sinulle tehnyt.

— Johan sanoin sinulle, henki vastasi, — että juuri sen vuoksi minun täytyykin sinut tappa. Älä hukkaa aikaa, se ärähti sitten, — mitkään selittelysi eivät saa minua luopumaan aikeestani. Ilmoita minulle viivyttelemättä mikä kuolema sinusta on mieluisin.

Hätä keinon keksii. Kalastajan päähän pälkähti sotajuoni. — Koska minun siis täytyy kuolla, hän virkkoi hengelle, niin alistun taivaan tahtoon, mutta vannotan sinua sen suuren nimen kautta, joka oli kaiverrettuna profeetta Salomon, Daavidin pojan, sinettiin, että vastaat vilpittömästi sinulle tekemääni kysymykseen.

Kun henki havaitsi, että vannottaminen pakotti hänet varmaan vastaukseen se vapisi ja sanoi kalastajalle: — Pyydä mitä vain haluat, kunhan vain teet sen nopeasti.

— Haluaisin tietää, olitko todellakin tuossa astiassa. Rohkenetko vannoa suuren Allahin nimen kautta?

— Kyllä, henki vastasi, — vannon hänen suuren nimensä kautta, että todella olin siellä.

— Sitä en mitenkään saata uskoa, kalastaja selitti, — astiaan ei mahtuisi edes toista jalkaasi — kuinka silloin on mahdollista että koko ruumiisi olisi ollut siellä?

— Mitä, henki ihmetteli, — etkö usko minua edes juhlallisen valan vannottuani?

— En tosiaan usko, kalastaja sanoi, — enkä voi sinua uskoa ennen kuin menet takaisin astiaan.

Hirviön ruumis hajaantui ja muuttui savuksi, joka taaskin levisi yli koko rannikon, ja vihdoinkin se kokoonnuttuaan yhteen alkoi uudestaan solua astiaan, kunnes mitään siitä ei jäänyt ulkopuolelle. Silloin kalastaja tarttui lujasti lyijykanteen, työnsi sen kiireesti astian suulle ja huudahti: — Henki, nyt on sinun vuorosi rukoilla minulta suosiota. Mutta minäpä viskaankin sinut takaisin mereen josta sinut nostin ja sitten rakennan rantamalle majan jossa asun ja varoitan kaikkia kalastajia, jotka saapuvat laskemaan verkkojaan, sinunlaisestasi häijystä hengestä, joka on vannonut tappavansa vapauttajansa.

Henki ei laiminlyönyt mitään millä luuli voivansa taivuttaa kalastajan suopeaksi. — Avaa astia, se sanoi, — ja anna minulle vapauteni, niin lupaan palkita sinut täysin tyydyttävästi.

— Sinä olet pettäjä, kalastaja vastasi. — Ansaitsisin menettää henkeni, jos olisin kyllin hupsu uskoakseni sinua. Varmaan kohtelisit minua samalla tavalla kuin eräs kreikkalainen kuningas kohteli lääkäri Dubania. Se on tarina, jonka haluan sinulle kertoa. Kuuntelehan siis:

Kreikan kuninkaan ja lääkäri Dubanin tarina

Oli kerran kuningas, joka sairasti pitaalitautia, ja hänen lääkärinsä olivat turhaan yrittäneet parantaa häntä. Vihdoinkin hänen hoviinsa saapui hyvin taitava lääkäri nimeltä Duban. Hän oli kokenut luonnontutkija ja ymmärsi täydellisesti kasvien ja rohtojen hyvät ja huonot ominaisuudet. Kuultuaan mikä tauti kuningasta vaivasi ja että lääkärit olivat hylänneet hänet parantumattomana Duban pyrki hänen luokseen.

— Minä tiedän, hän sanoi alamaisen tavanmukaisten tervehdysten jälkeen, — että lääkärisi, oi kuningas, eivät ole kyenneet parantamaan sinua pitaalista. Mutta jos suvaitset vastaanottaa palvelukseni, lupaan tehdä sinut terveeksi juottamalla sinulle karvaita rohtoja ja ilman ulkopuolista käsittelyä.

Kuningas vastasi: — Jos kykenet täyttämään lupauksesi, teen sinut ja sinun jälkeläisesi rikkaiksi. Saat koettaa.

Lääkäri palasi asuntoonsa, teki onton nuijan ja pani sen kädensijaan rohtoja. Hän valmisti myös tarkoitukseensa sopivan pallon. Ja nämä kapineet mukanaan hän saapui seuraavana aamuna kuninkaan luo sanoen: — Oi kuningas, nouse ratsun selkään ja ryhdy lyömään tätä palloa nuijalla, kieritä sitä, kunnes kätesi ja ruumiisi hikoilevat. Kun lääke, jonka olen pannut nuijan onttoon kädensijaan, on kätesi hankauksesta kuummentunut, se tunkeutuu läpi koko ruumiisi, ja heti kun olet alkanut hikoilla, voit luopua urheilusta, sillä silloin lääke on vaikuttanut. Palatsiin palattuasi sinun on heti mentävä kylpyyn, annettava pestä itsesi hyvin ja hangata ihosi sileäksi. Käy sitten vuoteeseen, ja huomenna noustessasi olet terve.

Kuningas otti nuijan ja löi palloa, jonka hänen kanssaan pelaavat upseerit aina palauttivat hänelle. Hän leikki niin kauan, että hänen kätensä ja koko ruumiinsa olivat kovasti hiessä, ja sitten nuijan varteeseen suljettu lääke vaikutti, kuten lääkäri oli sanonut. Sen jälkeen kuningas lopetti leikkinsä, palasi palatsiinsa, meni saunaan ja noudatti hyvin tarkoin lääkärin määräyksiä.

Aamulla herätessään hän havaitsi yhtä ihmeissään kuin riemuissaankin, että pitaali oli lähtenyt ja hänen ruumiinsa oli yhtä puhdas kuin jos siinä ei olisi koskaan mitään tautia ollutkaan. Pukeuduttuaan hän lähti heti neuvostosaliinsa, nousi valtaistuimelleen ja näyttäytyi hovimiehilleen, jotka uteliaina tietämään mitä uusi lääke oli vaikuttanut saapuivat sinne aikaisin ja ilmaisivat suurta iloa nähdessään kuninkaan täydellisesti parantuneen.

Astuttuaan saliin lääkäri Duban kumartui valtaistuimen eteen koskettaen kasvoillaan lattiaa. Hänet huomattessaan kuningas käski hänen istua viereensä, esitteli hänet saapuvilla oleville ja ylisti häntä hänen ansionsa mukaan. Mutta hän ei pysähtynyt siihenkään, vaan antoi lääkärielle uusia armon ja suosion osoituksia joka päivä.

Mutta kuninkaalla oli visiiri, joka oli saita, kateellinen ja luonnostaan kykenevä kaikenlaiseen häijyyteen. Hän ei voinut kadehtimatta katsella, mitä kaikkia lahjoja lääkärielle annettiin, ja päätti sen vuoksi alentaa hänen arvoaan kuninkaan silmissä. — Suuri hallitsija, hän sanoi kuninkaalle, — onko viisasta, että siedät luonasi miestä joka hyvinkin saattaa olla vihollisesi lähettämä henkeäsi väijymään?

— Ei ei, visiiri, kuningas keskeytti, — olen varma, että lääkäri jota epäilet lurjukseksi ja petturiksi on miesten parhaita ja kunnollisimpia. Tiedäthän että hän paransi minut pitaalistani. Jos hän olisi väijynyt henkeäni, miksi hän sitten pelasti minut? Hänen olisi vain tarvinnut jättää minut tautiani potemaan. Huomaan, että hänen kunnollisuutensa herättää kateuttasi, mutta älä luule, että minua voidaan

syyttömästi yllyttää häntä vastaan. Kerronpa sinulle mitä eräs visiiri sanoi herralleen, kuningas Sinbadille, estääkseen häntä surmauttamasta poikaansa prinssiä. Esitettyään, että kuninkaan tulisi varoa tekemästä sellaista mikä johtui toisen vihjauksesta, se visiiri kertoi seuraavan tarinan:

Aviomies ja papukaija

Eräällä kunnon miehellä oli kaunis vaimo, jota hän rakasti niin hellästi että tuskin saattoi päästää häntä näkyvistään. Kun tärkeät asiat kerran pakottivat hänet matkustamaan kotoaan, hän meni ensin sinne missä myytiin kaikenlaisia lintuja ja osti papukaijan, joka ei osannut ainoastaan hyvin puhua, vaan kykeni selostamaan kaikki mitä sen lähettyvillä tehtiin. Mies vei sen häkissä kotiinsa, pyysi vaimoan sijoittamaan sen kammioonsa ja huolehtimaan siitä hänen poissa ollessaan. Ja sitten hän lähti.

Palattuaan hän kyseli papukaijalta mitä sillä välin oli tapahtunut kun hän oli ollut poissa kotoa, ja lintu kertoi hänelle sellaista josta hän sai aihetta nuhdella vaimoan. Vaimo päätteli, että jotkut hänen orjattarensa olivat pettäneet hänet, mutta kaikki vanhoivat olleensa uskollisia ja olivat yksimielisiä siitä, että papukaija oli kielinyt.

Sen jälkeen vaimo mietti keinoja kuinka karkottaisi puolisonsa mustasukkaisuuden ja kostaisi samalla papukaijalle. Kun hänen miehensä oli taas lähtenyt matkalle, hän käski orjattaren kiertää öiseen aikaan käsimylyä papukaijan häkin alla, toisen hän määräsi pirkottelemaan vettä häkin yli ikään kuin olisi satanut ja kolmannen kuljettamaan kuvastinta edestakaisin kynttilän välkkeessä papukaijan edessä. Orjattaret viettivät suuren osan yötä noudattamalla emäntänsä käskyjä ja suorittivat työnsä hyvin taitavasti.

Seuraavana iltana mies palasi ja tiedusteli jälleen papukaijalta, mitä hänen poissa ollessaan oli tapahtunut. Lintu vastasi: — Hyvä isäntä, salamat, ukkosenjyrinä ja sade häiritsivät minua niin suuresti kaiken yötä, etten osaa kuvaillakaan kuinka paljon sain kärsiä.

Mies tiesi, että yöllä ei ollut käynyt ukkonen, ei salamoinut eikä satanutkaan, ja tuumi, että papukaija, joka tässä suhteessa ei ollut puhunut totta, oli saattanut valehdella edellisessäkkin kertomuksessaan. Hän otti sen ulos häkistä ja paiskasi sen niin kovasti lattiaan, että se heitti henkensä. Mutta myöhemmin hän kuuli naapureiltaan, että papukaijarukka ei ollut hänelle valehdellut, jutellessaan hänen vaimonsa käytöksestä. Ja silloin hän katui, että oli surmannut sen.

* * * * *

— Ja sinä, visiiri, kuningas jatkoi, — tahtoisit, että lääkäri Dubanin pää katkaistaisiin, koska vihaat häntä, vaikka hän ei ole milloinkaan tehnyt sinulle pahaa. Mutta minä varon sitä tekemästä, etten saisi katua, kuten tuo mies papukaijansa surmaamista.

— Armollinen kuningas, visiiri vastasi, — papukaijan kuolema oli vain pikkuseikka, enkä luule linnun isännän sitä kauan surreen. Mutta miksi pelkosi tehdä vääryyttä viattomalle miehelle estäisi sinua surmaamasta tätä lääkäriä? Ei minua kateus tee hänen viholliseksi. Jos syytökseni on väärä, ansaitseen saman rangaistuksen kuin muuan visiiri josta sinulle kerron, oi kuningas, jos suvaitset kuunnella minua:

Tarina rangaistusta visiiristä

Oli kerran kuningas, ja hänellä oli poika, joka oli suuresti innostunut metsästyksen. Usein kuningas salli hänen noudattaa mielihaluaan, mutta käski suurvisiirinsä aina seurata häntä. Eräänä päivänä metsästysretkellä oli saatu näkyviin komea hirvi, ja prinssi, joka luuli visiirin olevan kintereillään seurasi otusta niin etäälle ja niin hartaasti että jäi yksin. Havaittuaan eksyneensä hän pysähtyi ja koetti palata visiirin luo, mutta seutua tuntematta hän samoili yhä kauemmaksi.

Ratsastellessaan hän tapasi tiellään kauniin neidon, joka itki katkerasti, koska hevonen oli pudottanut hänet selästään ja juossut tiehensä. Prinssi sääli syvästi neitoa ja pyysi häntä nousemaan taakseen ratsulle, ja siihen neito kernaasti suostuikin.

Heidän ratsastaessaan raunioituneen talon ohi neito ilmoitti haluavansa astua alas. Prinssi pysäytti ratsunsa ja nostettuaan neitosen maahan astui itsekin satulasta ja käveli rakennuksen luo taluttaen hevosta perässään. Mutta voi arvata, kuinka hän säikähti kuullessaan otaksumansa neidon lausuvan: — Iloitkaa, lapsukaiseni, tuon nuoren miehen syötäväksenne! Toiset äänet vastasivat heti: — Missä hän

on, meidän on kova nälkä?

Prinssi oli kuullut kylliksi ollakseen varma vaarastaan. Hän ratsasti kiireesti tiehensä, löysi onneksi oikean suunnan ja saapui turvallisesti palatsiin kertoen kuninkaalle seikkaperäisesti vaaran johon oli visiirin huolimattomuuden vuoksi joutunut. Kuningas vihastui kovasti ministeriinsä ja kuristutti hänet heti paikalla.

* * * * *

Oi kuningas, visiiri jatkoi, — palaan lääkäri Dubaniin. Hän on sinut parantanut, sanot. Mutta kuka voi todistaa sen sinulle? Kuka tietää, vaikka hänen käyttämillään lääkkeillä olisi turmiolliset seuraukset?

Kuningas ei voinut arvata visiirinsä häijyä juonta eikä ollut kyllin lujatahtoinen pysyäksen alkuperäisessä mielipiteessään. Keskustelu sai hänet horjumaan. — Visiiri, hän myönsi, — sinä olet oikeassa. Hän on saattanut tulla vartavasten riistämään minulta henkeni, kuten hän rohdoillaan helposti voisikin tehdä.

Ja kuningas kutsutti erään upseereistansa ja käski hänen noutaa lääkärin palatsiin. Aavistamatta kuninkaan aikomusta Duban riensi paikalle.

— Tiedätkö, kuningas kysyi hänet nähdessään, — miksi lähetin sinua noutamaan?

— En, armollinen kuningas, lääkäri vastasi, — odotan kunnes hallitsijani suvaitsee ilmoittaa sen minulle.

— Tuotin sinut, kuningas sanoi, — vapautuakseni sinusta ottamalla sinulta hengen.

Kukaan ei voisi kuvailla lääkärin hämmästyttä hänen kuullessaan nämä sanat. — Miksi, oi kuningas, haluat riistää minulta henkeni, hän kysyi. — Minkä rikoksen olen tehnyt?

— Minulle on kerrottu, hallitsija vastasi, — että saavuit hoviini ainoastaan väijyäksesi henkeäni. Ehkäistäkseni aikomuksesi riistan varmuuden vuoksi oman henkesi. Iske, hän sanoi saapuvilla olevalle pyövelille, — ja vapauta minut kavalasta konnasta joka tuli tänne salamurhan hankkeissa.

Kun lääkäri kuuli julman määräyksen, hän arvasi heti, että hänen kuninkaalta saamansa kunnianosoitukset ja lahjat olivat tuottaneet hänelle vihamiehiä ja että he olivat kateudesta yllyttäneet heikon ruhtinaan häntä vastaan. Hän katui parantaneensa kuninkaan pitaalista. Mutta nyt se oli liian myöhäistä. — Näinkö, lääkäri kysyi, — sinä palkitset minut, että paransin sinut? Ah, kuningas, hän huudahti, — salli minun elää, jotta taivas pidentäisi omat päiväsi! Älä surmauta minua, jotta Allah ei kohtelisi sinua samalla tavalla!

Kuningas vastasi julmasti: — Ei, ei, minun täytyy välttämättä hakkauttaa pääsi poikki. Muuten saatat salakähmäisesti murhata minut yhtä taitavasti kuin paransit minut.

Vaikeroimatta, vaikka kuningas häntä näin pahoin palkitsi, lääkäri valmistautui kuolemaan. Pyöveli satoi hänen kätensä ja oli paljastamaisillaan miekkansa, kun lääkäri kääntyen vielä kerran hallitsijan puoleen lausui: — Koska sinä, oi kuningas, et peruuta kuolemantuomiota, pyytäisin edes, että sallisit minun palata kotiini antamaan määräyksiä hautajaisistani, sanomaan jäähyväiset perheelleni, jakamaan almuja ja antamaan testamentillani kirjani perinnöksi niille jotka osaavat niitä hyödyllisesti käyttää. Yhden erikoisen teoksen haluaisin lahjoittaa kuninkaalleni. Se on perin arvokas kirja, jota sinun sietäisi huolellisesti tallettaa aarreaitassasi.

— Mikä, kuningas kysyi, — sen tekee niin kallisarvoiseksi?

— Suuri kuningas, lääkäri vastasi, — sillä on monta merkillistä ja ihmeellistä ominaisuutta. Tärkein niistä on, että jos vaivaudut avaamaan sen kuudennen lehden kohdalta ja lukemaan vasemmalta sivulta kolmannen rivin, niin katkaistu pääni vastaa kaikkiin sille tekemiisi kysymyksiin.

Kuningas tuli uteliaaksi, siirsi mestauksen seuraavaan päivään ja lähetti lääkärin vahvasti vartioituna kotiin.

Duban järjesti asiansa, ja kun oli levinnyt huhu, että ennen kuulumaton ihme tapahtuisi hänen kuolemansa jälkeen, kerääntyivät visiirit, emiirit, henkivartioston upseerit ja sanalla sanoen koko hovi seuraavana päivänä vastaanottosaliin ollakseen ihmeen näkijöinä.

Lääkäri Duban tuotiin sisään, ja astuen kirja kädessä valtaistuimen juurelle hän pyysi kulhoa ja laski siihen päällyksen johon kirja oli kääritty. Sitten hän tarjosi kirjaa kuninkaalle ja sanoi: — Ota tämä ja määrää, että pääni, sitten kun se on hakattu poikki, lasketaan maljaan tuolle päällykselle. Silloin veri heti lakkaa vuotamasta. Avaa sitten kirja, ja pääni vastaa kysymyksiisi. Mutta salli minun vielä kerran

rukoilla kuninkaallista armoasi, vakuutan olevani syytön.

— Rukouksesi, kuningas vastasi, — ovat turhia. Jo pelkästään siitä syystä, että saisin kuulla pääsi kuolemasi jälkeen puhuvan tahdon, että sinun on kuoltava. Näin sanottuaan hän otti kirjan lääkärin kädestä ja käski teloittajan täyttää velvollisuutensa.

Pää katkaistiin niin taitavasti että se putosi kulhoon, ja tuskin se oli kirjan suojuksella, kun verenvuoto tyrehtyi. Sitten se kuninkaan ja kaikkien suureksi kummastukseksi avasi silmänsä ja sanoi: — Suvaitseeko majesteetti avata kirjan?

Kuningas yritti tehdä niin, ja havaitessaan lehtien tarttuneen toisiinsa kiinni hän pisti sormen suuhunsa ja kostutti sitä voidakseen helpommin selailta kirjaa. Niin hän jatkoi, kunnes ehti kuudenteen lehteen, ja kun hän ei nähnyt mitään kirjoitusta sillä kohdalla josta häntä oli neuvottu sitä etsimään hän sanoi: — Lääkäri, tähän ei ole mitään piirretty.

— Käännä vielä muutamia lehtiä, pää vastasi. Kuningas teki työtä käskettyä pistäen aina sormen suuhunsa, kunnes hän äkkiä tunsu kauheaa puistatusta, hänen silmänsä sumenivat ja hän lysähti valtaistuimensa juurelle rajuisissa kouristuksissa.

Kun lääkäri Duban tai oikeammin hänen päänsä näki, että lehdille kätkeyty myrkkö oli tehnyt tehtävänsä ja kuninkaalla oli vain jokunen silmänräpäys elettävänä, se huudahti: — Hirmuvaltiat, nyt näet, millä tavoin kohdellaan ruhtinaita, jotka teloittavat viattomia ihmisiä. Ennemmin tai myöhemmin rankaisee Allah heidän julmuutensa ja vääryytensä. Tuskin pää oli lausunut nämä sanat, kun kuningas heitti henkensä ja lääkärinkin päästä katosi siinä vielä viipynyt elämänpipinä.

* * * * *

Kun kalastaja oli lopettanut kertomuksensa Kreikan kuninkaasta ja lääkäri Dubanista, hän sovitti sen henkeen jota yhä piti astiaan suljettuna. — Jos kuningas olisi sallinut lääkärin elää, Allah olisi pidentänyt hänenkin elämänsä. Samoin on sinunkin laitasi, henki, mutta minun täytyy vuorostani olla yhtä kovasydäminen sinua kohtaan.

— Kuulehan vielä sananen, henki huudahti, — lupaan olla tekemättä sinulle mitään pahaa. Kaukana siitä! Tahdon päinvastoin neuvoa keinon kuinka tulet äärettömän rikkaaksi.

Toivo vapautua köyhyydestä vaikutti kalastajaan. Voisin kuunnella sinua, hän virkkoi, — jos sanoihisi voisi vähänkin luottaa. Vanno minulle Allahin suuren nimen kautta, että tahdot uskollisesti täyttää lupauksesi niin avaan astian. En usko että uskallat rikkoa moista valaa.

Henki vannoi valan, minkä jälkeen kalastaja heti poisti lyijykannen. Samassa kohosi savu, ja kun henki oli jälleen saanut hahmonsensa, se potkaisi astian mereen.

— Älä pelkää, kalastaja, henki sanoi, — tein sen vain nähdäkseni säikähtäisitkö. Varmistuaksesi että olen tosissani ota verkkosi ja seuraa minua.

He kulkivat kaupungin ohi ja tulivat vuorenhuipulle, jolta laskeutuivat laajalle tasangolle, ja kävelivät sitä pitkin neljän kukkulan välissä sijaitsevalle järvelle.

Kun he olivat päässeet sen rannalle, henki sanoi kalastajalle: — Heitä verkkosi ja pyydä kaloja! Kalastaja ei epäillyt saalisonneaan, koska näki kaloja parvittain uiskentelevan vedessä, mutta hän kummastui suuresti havaitessaan niiden olevan neljää eri väriä: valkoisia, punaisia, sinisiä ja keltaisia. Hän laski verkkonsa ja sai yhden kutakin väriä. Kun hän ei ollut koskaan ennen nähnyt moisia, hän ei voinut olla ihailematta niitä ja oli hyvin riemuissaan arvellen saavansa niistä melkoisen summan.

— Ota kalat, henki sanoi hänelle, — ja vie ne sulttaanillesi. Hän maksaa niistä runsaammin. Saat tulla joka päivä tälle järvelle kalastamaan, mutta varoitan sinua laskemasta verkkojasi useammin kuin kerran päivässä, sillä muutoin sinun käy huonosti.

Näin lausuttuaan henki polki jalallaan maata, joka avautui ja nielaistuaan hänet sulkeutui jälleen.

Kalastajan myöhempiä seikkailuja

Kalastaja päätti noudattaa hengen neuvoa ja varoi laskemasta verkkojaan toista kertaa ja palasi hyvin tyytyväisenä kaupunkiin. Hän meni heti sulttaanin palatsiin tarjoamaan kalojaan. Sulttaani hämmästyti kovin nähdessään kalastajan tuomat neljä kalaa. Hän otti ne käteensä toisen toisensa perästä ja katseli niitä tarkkaavaisesti. Ihailtuaan niitä pitkän aikaa hän sanoi visiirilleen: — Ota nämä kalat ja vie ne

kokilleni. Ne maistuvat varmaan yhtä hyviltä kuin ne ovat kauniita. Ja anna kalastajalle neljäsataa kultarahaa.

Kalastaja, joka ei ollut koskaan nähnyt niin suurta rahasummaa, saattoi tuskin uskoa silmiään. Hän luuli, että kaikki oli pelkkää unta, kunnes varmistui onnensa todellisuudesta voidessaan ostaa ruokaa ja muita tarvikkeita perheelleen.

Heti kun keittäjätär oli perannut kalat, hän pani ne öljytytinä käristyspannussa tulelle ja kun luuli toisen kyljen jo kyllin paistuneen käänsi ne toiselle kyljelle. Mutta ihmeitten ihme! Tuskin kalat oli käännetty, kun keittiön seinä jakautui kahtia ja ihastuttavan kaunis nuori nainen astui aukosta sisään. Hän oli pukeutunut kukikkaaseen satiiniin, ja hänellä oli kellukat korvissa, suurista helmistä sommiteltu kaulanauha, rubiineilla koristetut kultaiset rannerenkaat ja kädessä myrttivitsa. Ilmestys astui pannua kohti suuresti hämmästyttäen keittäjätärtä, joka jäi seisomaan kauhusta tyrmistyneenä, ja lausui hipaisten yhtä kaloista varvullaan: — Kala, kala, täytäkö velvollisuutesi? Kun kala ei vastannut mitään, nainen toisti sanat, ja silloin kaikki neljä eväkästä kohottivat päänsä ja virkkoivat: — Kyllä, kyllä. Jos te laskette lukua, laskemme mekin. Jos te maksatte veikanne, maksamme mekin omamme. Jos te pakenette, me yllätämme ja olemme tyytyväiset.

Heti kun kalat olivat lausuneet nämä sanat, nainen kaatoi paistinpannun kumoon ja palasi seinän aukkoon, joka samalla sulkeutui ja muuttui entiselleen.

Keittäjätär säikähti hirveästi tapauksesta ja ryhtyi hiukan toinnuttuaan poimimaan arinalle pudonneita kaloja, mutta havaitsi niiden olevan hiiltä mustemmat, joten niitä ei voinut viedä sultaanille. — Voi, hän vaikeroi, — kuinka minun käy? Jos kerron sultaanille mitä olen nähnyt, hän ei varmaankaan usko, vaan raivostuu minulle!

Hänen voivotellessaan suurvisiiri astui keittiöön ja kysyi, olivatko kalat valmiit. Kokki kertoi koko tapahtuman, joka kummastutti visiiriä, kuten hyvin voi käsittää. Virkkamatta asiasta sanaakaan sultaanille visiiri keksi verukkeen, joka tyydytti valtiasta ja lähetti heti noutamaan kalamiehen ja käski tätä tuomaan vielä neljä sellaista kalaa. Kalastaja lupasikin hankkia ne huomenna.

Hän laski verkkonsa aikaisin seuraavana aamuna, pyydysti neljä kalaa, samanlaisia kuin edellisetkin, ja toi ne määrättyllä tunnilla visiirille. Tämä otti ne itse vastaan, vei ne keittiöön ja sulkeutui sinne keittäjättären kera, joka perkasi ne ja pani tulelle, kuten edellisenäkin päivänä oli tehnyt. Kun ne olivat käristyneet toiselta kyljeltään ja keittäjätär oli kääntänyt ne toiselle, visiiri sai omin silmin nähdä samat tapaukset kuin keittäjätär oli hänelle kertonut.

— Tämä on liian ihmeellistä ja outoa, jotta salaisimme sen sultaanilta, hän sanoi. — Menen ilmoittamaan hänelle tämän ihmeen.

Kovin kummastunut sultaani käski heti noutaa kalastajan ja sanoi hänelle: — Ystäväni, etkö voi tuoda minulle vielä neljä sellaista kalaa?

Kalastaja vastasi: — Jos teidän majesteettinne suvaitsee odottaa huomisaamuun, teen sen.

Hän pyydysti neljä kalaa ja vei ne sultaanille, joka riemastui niin, että käski maksaa kalastajalle taas neljäsataa kultarahaa.

Sultaani käski tuoda kalat yksityishuoneeseensa ynnä kaikki käristystarpeet. Kun hän oli sulkeutunut sinne visiirinsä kanssa, jälkimmäinen pani ne pannuun. Kun toinen kylki oli paistunut, ministeri käänsi ne toiselle. Silloin seinä avautui, mutta nuoren naisen sijaan aukosta astuikin orjaksi puettu jättiläismäinen neekeri paksu vihreä sauva kädessään. Hän astui pannua kohti ja napauttaen yhtä kaloista sauvallaan ärjäisi kauhistuttavalla äänellä: — Kala, täytäkö velvollisuutesi? Nämä sanat kuullessaan kalat kohottivat päänsä ja vastasivat: Kyllä, kyllä me täytämme. Jos te laskette, laskemme mekin. Jos te maksatte veikanne, maksamme me omamme. Jos te pakenette, me yllätämme ja olemme tyytyväiset.

Tuskin kalat olivat lausuneet nämä sanat, kun neekeri paiskasi pannun keskelle lattiaa ja kärvensi kalat sydelle. Tämän tehtyään hän poistui raivokkaana ja palasi aukkoon, joka sulkeutui, ja seinä oli taas aivan entisellään.

— Sen jälkeen mitä olen nähnyt, sultaani sanoi visiirille, — en voi mitenkään saada rauhaa. Nämä kalat tietävät varmaan jotakin merkillistä.

Hän lähetti noutamaan kalastajan ja kuultuaan, mistä kalat olivat pyydetyt, käski koko hovinsa nousta hevosten selkään, ja kalastaja oli heillä oppaana. He nousivat kaikki vuorelle ja näkivät sen juurella kummastukseksi laajan tasangon jota kukaan ei sitä ennen ollut huomannut ja saapuivat vihdoin järvelle, joka sijaitsi neljän kukkulan välissä, kuten kalastaja oli kuvaillut. Vesi oli niin läpikuultavaa,

että he havaitsivat kaikkien kalojen olevan samanlaisia kuin ne jotka pyydystäjä oli tuonut palatsiin.

Sulttaani seiso i veden partaalla ja katseli ihaillen kaloja. Hänen kysytyään hovimiehiltään, oliko mahdollista, että kukaan heistä ei ollut ennen nähnyt järveä, joka oli niin lyhyen matkan päässä kaupungista, he kaikki vastasivat etteivät koskaan olleet edes kuulleetkaan siitä.

— Koska kaikki myönnätte, että ette ole koskaan kuulleet siitä, ja koska olen uutisesta yhtä kummastunut kuin tekin, päätän, etten palaa palatsiini ennen kuin saan tietää miten järvi on tullut tänne ja miksi kaikki kalat ovat neljää väriä. Näin sanottuaan sulttaani käski hovinsa leiriytyä, ja heti pystytettiin hänen ja hänen huonekuntansa teltat järven rannalle.

Päätän poistua yksinään leiristä ottaakseen selkoa näistä salaperäisistä ilmiöistä, jotka niin suuresti häiritsivät hänen mieltään, sulttaani käski suurvisiirin ilmoittaa hoville, että sairaus oli syynä hänen poissaoloonsa siihen asti kun hän palaisi.

Suurvisiiri koetti saada sulttaania luopumaan aikeestaan, mutta turhaan. Itsevaltiias piti päänsä. Hän puki ylleen kävelytamineet, otti käyrämiekkansa ja lähti yksinään leiristä heti kun huomasi, että siellä oli kaikki hiljentynyt. Auringon noustessa hän näki edessään melkoisen matkan päässä suuren kiillotetusta mustasta marmorista tehdyn rakennuksen, joka oli katettu hienolla sileällä teräksellä. Hyvin mielissään että näin pian keksi jotakin mielenkiintoista, hän kulki porttia kohti, joka oli osaksi auki. Vaikka hän olisi heti voinut astua siitä sisään, hän katsoi sentään parhaaksi kolkuttaa. Hän kolkutti monta kertaa ja kummastui äärettömästi, kun ketään ei tullut näkyville.

Vihdoin hän astui sisään ja tultuaan pylväskäytävään huusi: — Onko täällä ketään ottamassa vastaan muukalaista joka ohi kulkiessaan tulee pyytämään vähän virvokkeita?

Mutta vaikka hän puhui varsin kovalla äänellä, hänelle ei vastattu mitään. Äänettömyys lisäsi hänen kummastustaan. Hän saapui tilavaan pihaan ja katseli ympärilleen joka taholle etsien asukkaita, mutta ei tavannut ketään.

Hän astui useihin isoihin saleihin, joiden seinät olivat kirjosilkillä verhoillut, komerot ja sohvastat päällystetyt mekan kankailla ja ovikäytävät somistetut kallisarvoisilla, kullalla ja hopealla koristetuilla intialaisilla kudoksilla. Sitten hän tuli uhkeaan salonkiin jonka keskellä oli suihkulähde. Ja altaan jokaisessa kulmassa oli kultainen leijona.

Kolmelta sivulta linnaa ympäröi puutarha kukkalavoineen ja pensasriveineen, ja paikan ihanuutta sulostutti vielä lukematon joukko lintuja, joiden sointuvat sävelet täyttivät ilman. Sulttaani käveli huoneesta toiseen, ja niissä oli kaikki rikasta ja upeaa. Väsyneenä kävelemiseen hän istahti kuistille, josta saattoi nähdä yli puutarhan. Äkkiä hän kuuli jonkun valittavan surkealla äänellä. Hän kuunteli tarkkaavaisesti ja erotti seuraavat sanat: — Oi kohtalo, joka et suonut minun kauan nauttia onnellista elämää, lakkaa minua vainoamasta ja lähetä nopea kuolema lopettamaan murheeni ja kärsimykseni.

Sulttaani nousi, astui paikkaa kohti josta ääni kuului ja avaten suuren salin oven työnsi uutimen syrjään. Kaunis, rikkaasti puettu nuori mies istui siellä valtaistuimella. Hänen kasvonsa kuvastivat synkkää alakuloisuutta. Sulttaani lähestyi ja tervehti häntä. Nuori mies vastasi tervehdykseen pään nyökkäyksellä ja sanoi: — Herrani, nousisin ottamaan teitä vastaan, mutta surkea välttämättömyys estää minua ja toivoakseni ette pane käytöstäni pahaksenne.

— Arvoisa herra, sulttaani vastasi, — olen teille kovin kiitollinen siitä hyvästä käsityksestä, joka teillä minusta on. Olkoonpa esteenne mikä tahansa, hyväksyn mielelläni puolustelunne. Valitustenne opastamana olen saapunut tänne tarjoamaan teille apuani. Suokoon Allah, että kykenisin lohduttamaan teitä tai huojentamaan huolianne! Kertokaa minulle onnettomuutenne tarina, mutta ilmoittakaa minulle ensin, mitä merkitsee palatsin läheisyydessä oleva järvi, jossa kalat ovat neljää eri väriä, kenen tämä linna on, kuinka olette joutunut tänne ja miksi olette yksinänne.

Sen sijaan, että olisi vastannut kysymyksiin, nuori mies alkoi katkerasti itkeä. — Kuinka epävakaa onkaan kohtalo, hän huudahti. — Huvikseen se kukistaa ne jotka on korottanut. Kuinka olisi mahdollista, etten murehtisi ja ettei silmistäni vuotaisi ehtymättömästi kyyneleitä? Näin sanoen hän kohotti viittaansa ja näytti sulttaanille, että hän oli ihminen vain päästä vyötäisiin ja että alaosa ruumista oli mustaa marmoria.

Voi helposti käsittää sulttaanin kummastuksen, kun hän näki nuoren miehen surkuteltavan tilan. — Se mitä minulle näytätte, hän sanoi, — täyttää minut kauhulla, mutta samalla se herättää uteliaisuuttani, niin että olen perin karkäs kuulemaan tarinanne, ja varmaankin järvi ja kalat ovat osana siitä. Sen vuoksi pyydän teitä kertomaan.

— En tahdo evätä pyyntöänne, nuori mies vastasi, vaikka niin tehden elvytän murheeni. Ja sitten hän jutteli:

Tietäkää, arvoisa herra, hän jatkoi, — että isäni nimeltä Mahmud, oli tämän maan kuningas. Tämä on Mustain Saarten kuningaskunta. Nimi johtuu neljästä pienestä läheisestä vuoresta. Ne vuoret olivat ennen saaria. Pääkaupunki oli sillä paikalla jolla näkemänne järvi nyt sijaitsee.

Isäni, kuningas, kuoli seitsemänkymmenen vuoden ikäisenä. Heti kun olin perinyt hänen kruununsa, nain serkkuni. Alussa ei mikään voinut olla täydellisempää kuin avioliitossamme vallitseva sopusointu ja ilo. Niin vietimme viisi vuotta, mutta sen ajan lopussa havaitsin, että huomaavaisuuteni ei enää viehättänyt vaimoani.

Kerran päivällisen jälkeen laskeuduin lepäämään sohvalle vaimoni ollessa kylvyssä. Kaksi hänen kamarineitoaan tuli luokseni viuhkat kädessä vilvoitellakseen minua ja torjuakseen karpäsiä minua häiritsemästä. Toinen heistä asettui pään puolelle ja toinen sohvan jalkopäähän. Tytöt luulivat minun nukkuvan ja kuiskuttelivat toisilleen. Olin vain sulkenut silmäni ja kuulin heidän koko keskustelunsa.

Toinen heistä sanoi toiselle: — Eikö kuningatar tee väärin, kun ei rakasta näin herttaista ruhtinasta? — Epäilemättä, toinen vastasi. — En käsitä syytä siihen enkä myöskään tajua, miksi hän lähtee joka yö ulos jättäen puolisonsa yksin. Onko mahdollista, että kuningas ei huomaa sitä? — Ah, toinen vastasi, kuinka hän sitä huomaisi? Kuningatar sekoittaa joka ilta hänen juomaansa erään yrtin mehua, ja sen vaikutuksesta kuningas nukkuu niin sikeästi kaiken yötä, että kuningatar ehtii mennä mihin tahtoo. Ja päivän sarastaessa hän palaa puolisonsa viereen ja herättää hänet pistämällä hänen sieraimensa alle jotakin tuoksuvaa ainetta.

Voitte arvata, herra, kuinka suuresti keskustelu hämmästytti minua. Osasin kuitenkin hillitä itseni niin että kykenin teeskentelemään ja olin herävinäni kuin en olisi kuullut sanaakaan.

Kuningatar palasi kylvystä. Söimme yhdessä illallista, ja hän tarjosi minulle kupillisen juomaa johon olin tottunut. Mutta nyt en kohottanutkaan sitä huulilleni, vaan astuin avoimen ikkunan luo ja viskasin nesteen nopeasti, vaimoni huomaamatta, pihalle ja palasin sitten hänen luokseen.

Pian sen jälkeen hän, luullen minun olevan unessa, sanoi kyllin äänekkäästi, jotta sen selvästi kuulin: — Nuku vain äläkä enää koskaan herää!

Näin lausuttuaan hän pukeutui ja lähti huoneesta.

Tuskin hän oli mennyt, kun minäkin puin kiireesti vaatteet ylleni, otin miekkani ja seurasin häntä niin nopeasti että pian kuulin hänen askeleensa edestäni. Hiivin hänen jäljessään hyvin varovaisesti, ettei hän erottaisi askeleitani. Hän kulki useiden porttien kautta, jotka avautuivat hänen lausueessaan muutamia taikasanoja, ja viimeinen jonka hän avasi oli puutarhan portti. Hän astui sisäpuolelle, mutta minä jäin portille, jottei hän huomaisi minua kävellessään kukkalavan viertä. Tuijotin hänen jälkeensä niin pitkälle kuin pimeässä saatoin ja näin hänen menevän pieneen metsikköön. Hiivin sinne toista tietä ja lymytyäni näin hänen kävelevän siellä oudon miehen kera.

En laiminlyönyt korviani heristäen tarkata heidän keskusteluaan ja kuulin hänen puhelevan rakastajalleen: — Mikä todistus vielä puuttuu? Vieläkö epäilet harrasta uskollisuuttani? Käske minua vain, niin ennen päivännousua muutan tämän suuren kaupungin ja tämän suuren palatsin kauheiksi raunioiksi, joissa vain susilla, pöllöillä ja korpeilla on tyyssijansa. Vai tahtoisitko että kuljettaisin kaikkien näiden vankkojen muurien kivet Kaukasus-vuoren tuolle puolen — asuttavan maailman ääriin? Sano vain sana niin kaikki muuttuu!

Lopetettuaan puheensa kuningatar kääntyi rakastajansa kanssa, ja he astuivat ohitseni. Olin jo paljastanut miekkani, ja kun hänen rakastajansa oli minua lähinnä, iskin hänet tantereeseen. Luulin surmanneeni hänet ja sen vuoksi palasin kiireesti, antamatta kuningattaren tietää kuka olin.

Hänen rakastajaansa iskemäni haava oli kuolettava, mutta loihduillaan hän säilytti miehen olotilassa jota ei voinut nimittää kuolemaksi eikä elämäksi. Kulkiessani puutarhan läpi takaisin palatsiin kuulin kuningattaren valittavan ääneen ja päätellen hänen parkumisestaan, kuinka murheissaan hän oli, olin hyvilläni että olin säästänyt hänen henkensä.

Heti huoneeseeni tultuani laskeuduin vuoteeseen ja vaivuin uneen tyytyväisenä rangaistuani minua loukannutta ja häväissyttä roistoa. Kun seuraavana aamuna heräsin, huomasin kuningattaren lepäävän vieressäni.

En tiedä, nukkuiko hän vai ei. Nousin, menin yksityiskammiooni ja pukeuduin. Sitten mietin asiaa. Palatessani kuningatar astui surupuvussa tukka hajallaan ja osa siitä pois revittyä eteeni ja sanoi: — Tulen pyytämään, että kuninkaani ei ihmettelisi nähdessään minut tässä tilassa. Syvän murheeni

aiheuttaa tieto kolmesta murheellisesta tapauksesta: rakas äitini, kuningatar, on kuollut, isäni, kuningas, on kaatunut taistelussa, ja yksi veljistäni on pudonnut jyrkän teeltä kuiluun ja saanut surmansa.

En ollut pahoillani että hän käytti veruketta salatakseen surunsa oikean syyn ja päättelin että hän ei epäillyt minua rakastajansa surmaajaksi. — Puolisoni, sanoin, — en suinkaan moiti sinua, vaan päinvastoin vakuutan sydämestäni ottavani osaa suruusi. Lausuin vain toivomuksen että aika ja mietiskely vaimentaisi hänen murheensa.

Vuosikauden surtuaan hän pyysi lupaa rakennuttaa itselleen hautakammion palatsin alueelle sanoen haluavansa viettää siellä lopun elämäänsä. Annoin suostumukseni, ja hän pystytti uhkean rakennuksen ja nimitti sen Kyynelten palatsiksi. Kun se oli valmis, hän kannatti sinne rakastajansa, jonka elonkipinää hän oli tähän asti ylläpitänyt sitä varten valmistamallaan juomilla. Ja niitä hän itse yhä vei miehelle joka päivä, sitten kun tämä oli tuotu Kyynelten palatsiin.

Mutta kaikilla loihduillaankaan hän ei voinut parantaa roistoa, joka ei ainoastaan ollut kykenemätön kävelemään tai seisomaan, vaan oli menettänyt puhelajiansakin ja ilmaisi elonmerkkejä vain katseillaan. Joka päivä kuningatar teki hänen luokseen kaksi pitkää vierailua, kuten hyvin tiesin, vaikka en ollut tietävinäni.

Eräänä päivänä uteliaisuuteni pakotti minut menemään Kyynelten palatsille, ja kuulin hänen puhuttelevan rakastajaansa näillä sanoilla: — Olen äärettömästi murheissani nähdessäni sinut tässä tilassa. Kärsimääsi raatelevaa tuskaa tunnen yhtä paljon kuin sinä itsekin. Mutta, armaimpani, minä puhelen sinulle yhä, etkä sinä vastaa mitään. Kuinka kauan pysyt vaiti? Oi hauta, oletko hävittänyt sen ylenpalttisen hellyyden jota hän minua kohtaan tunsit? Oletko sammuttanut silmät jotka ilmaisivat niin suurta rakkautta ja olivat ainoa iloni? Ei, ei, en voi uskoa sitä. Sano minulle pikemmin, minkä ihmeen kautta tulit maailman ihanimman ja arvokkaimman aarteen säilyttäjäksi.

Minun täytyy tunnustaa, arvoisa herra, että raivostuin näistä lauseista, ja puhutellen hautaa, minäkin puolestani, huudahdin: — Oi hauta, miksi et nielaise kitaasi tuota ihmisloukkoa ellottavaa kuvastusta tai miksi et nielaise sekä rakastajaa että rakastajatarta?

Tuskin olin lausunut nämä sanat, kun kuningatar nousi kuin raivotar. — Kurja mies, hän sanoi. — Sinä olet murheeni aiheuttaja. Älä luule etten tiedä sitä. Olen vain teeskennellyt liian kauan. Hän lausui muutamia sanoja, joita en ymmärtänyt, ja lisäsi: — Loihdujeni voimalla käsken että tästedes olet puoleksi marmorista ja puoleksi ihminen.

— Heti, oi herra, muutuini siksi jona minut näette, kuolleeksi elävien joukossa ja eläväksi kuolleiden joukossa.

Sen jälkeen kun julma velho, joka ei ansaitse kuningattaren nimeä, oli minut näin muuttanut ja toimittanut minut tähän saliin, hän tuhosi toisella lumouksella pääkaupunkini, joka oli hyvin kukoistava ja väekäs. Hän tasoitti maan tasalle talot ja julkiset rakennukset ja hävitti torit ja muutti koko seudun järveksi ja autioksi tasangoksi, jotka olette nähnyt. Järven eriväriset kalat ovat kaupungissa eläneitä neljää eri uskontoa tunnustaneita asukkaita. Valkoiset ovat muhamettilaisia, punaiset tulta palvelevia persialaisia, siniset kristittyjä ja keltaiset juutalaisia. Ne neljä pientä kukkulaa olivat neljä saarta, joista kuningaskunta oli saanut nimensä. Mutta alueitteni perikato ja hänen minussa loihdimansa muutos ei tyydyttänyt hänen kostonhimoaan, vaan hän tulee joka päivä antamaan minulle sata ruoskansivallusta paljaisiin hartioihini, kunnes selkäni on yltympäri verissä. Pantuaan toimeen tämän osan rangaistuksesta hän heittää ylleni karkean vuohenkarvaisen vaatteen ja sen päälle tämän kullalla kirjaillun viitan, ei kunnioittaakseen, vaan pilkatakseen minua.

Kun nuori ruhtinas oli päässyt tähän kohtaan kertomustaan, sulttaani sanoi hänelle oikeamielisen vihan vimmassa ja tahtoen kostaa onnettoman prinssin kärsimykset: — Ilmoittakaa minulle, mihin se kavala velho vetäytyy ja missä voin tavata hänen viheliäisen rakastajansa, joka on jo ennen kuolemaansa haudattu.

— Arvoisa herra, prinssi vastasi, — hänen rakastajansa asustaa Kyynelten palatsissa, uhkeassa kupulaella katetussa hautaholvissa. Palatsi on linnan vieressä portin puolella. Kuningatar lähtee joka päivä auringon noustessa rakastajansa luo, sitten kun on pannut toimeen verisen kostonsa minua kohtaan, ja näettehän että en kykene puolustautumaan.

— Ruhtinas, sulttaani sanoi, — teidän tilaanne ei koskaan voi kyllin valittaa, ja se on jotakin ennen kuulumatonta ja aikakirjoissa kertomatonta. Vain yksi asia puuttuu: kosto johon olette oikeutettu. Teen kaiken voitavani hankkiakseni sen teille.

Seuranneessa keskustelussa he sopivat toimista joihin kostosuunnitelman toteuttamiseksi oli ryhdyttävä, mutta siirsivät täytäntöönpanon seuraavaan päivään. Tapansa mukaan nuori ruhtinas valvoi

koko ajan. Hän ei näet ollut ensinkään nukkunut siitä asti kun hänet loihdittiin.

Sulttaani nousi päivänkoitteessa ja lähti Kyynelten palatsiin. Hän näki sen lukemattomilla valkeasta vahasta valmistetuilla tulisoihduilla valaistuna ja tunsi suloisen tuoksun kohoavan useista hienosta kullasta ihmeteltävän taidokkaasti tehdyistä suitsutusastioista. Heti kun hän huomasi vuoteen, jolla neekeri virui, hän paljasti miekkansa ja riisti roistolta vastusta kohtaamatta hänen kurjan henkensä. Sitten hän laahasi ruumiin linnan pihalle ja heitti sen kaivoon. Sen jälkeen hän asettui lepäämään neekerin makuusijalle, piilotti miekkansa peitteen alle ja odotti tilaisuutta suunnitelmansa loppusuoritukseen.

Kuningatar lähti pian sen jälkeen liikkeelle, kävi ensin puolisonsa, Mustain Saarten kuninkaan, huoneessa, riisui hänet ja antoi hänelle suunnattoman julmasti sata sivallusta. Heitettyään vuohenkarvaisen vaipan onnettoman hartioille hän pani päällimmäiseksi kalliin kirjoviitan ja tuli Kyynelten palatsiin, jossa hän puhutteli tähän tapaan neekeriksi luulemaansa henkilöä: — Aurinkoni, elämäni, yhäkö vain olet vaiti? Oletko päättänyt antaa minun kuolla suomatta kuulla huuliltasi sitä lohdullista lausetta, että rakastat minua vielä? Sydänpöyryni, rukoilen sinua virka edes sananen.

Ikään kuin syvästä unesta heränneenä ja koettaen matkia neekerien ääntämistä sulttaani vastasi vakavaan sävyyn: — Ei ole mitään mahtia tai voimaa, paitsi Allahilla ainoalla, joka on kaikkivaltias.

Nämä sanat kuultuaan velho päästi äänekkään riemun huudahduksen. — Rakas herrani, hän sanoi, — eivätkö korvani petä minua? Onko totta, että kuulen äänesi, kuulen sinun puhuttelevan minua?

— Onneton vaimo, sulttaani keskeytti, — ansaitsetko sinä, että sinulle vastaan?

— Ah, kuningatar huudahti, — miksi nuhtelet minua?

— Puolisosi valitushuudot, sulttaani sanoi, — hänen huokauksensa ja kyynelensä, kun sinä häntä joka päivä niin inhottavasti ja julmasti piekset, estävät minua nukkumasta päivin tai öin. Riennä vapauttamaan hänet, jotta hänen voihkimisensä lakkaisi häiritsemästä minua.

Velho lähti heti Kyynelten palatsista käskyä täyttämään ja palautti loihduillaan nuoren kuninkaan hänen entiseen hahmoonsa käskien häntä kuitenkin kuoleman uhalla heti poistumaan lähettyviltään. Taipuen välttämättömyyteen ruhtinas vetäytyi etäiseen paikkaan odottaakseen siellä kärsivällisesti sulttaanin onnellisesti aloittaman tehtävän loppusuoritusta. Noita palasi takaisin Kyynelten palatsiin ja luullen yhä puhuttelevansa neekeriä vakuutti hänelle, että oli totellut hänen käskyään.

Matkien yhä neekerien ääntämistapaa sulttaani lausui: Se mitä nyt olet tehnyt, ei suinkaan riitä minun parantumiseeni. Ajattele kaupunkia, saaria ja asukkaita, jotka tuhosit turmiollisilla taioillasi. Aina keskiyön aikaan kalat kohottavat pänsä vedestä ja huutavat kostoja sinulle ja minulle. Se on oikea syy parantumiseni viipymiseen. Mene nopeasti palauttamaan kaikki ennalleen, niin annan takaisin tultuasi sinulle käteni, jotta voit auttaa minua pystyyn.

Toivon innoittamana velho kiirehti aikaa hukkaamatta järven rannalle, otti kourallisen vettä ja pirskotellen sitä höpisi taikasanoja kalojen yli, jolloin kaupunki heti kohosi ennalleen. Kalat muuttuivat miehiksi, naisiksi ja lapsiksi, muhamettilaisiksi, persialaisiksi, kristityiksi tai juutalaisiksi, vapaiksi tai orjiksi, niin kuin olivat ennen olleet: jokainen sai jälleen oikean muotonsa. Talot ja myymälät täyttyivät heti asukkaista, jotka havaitsivat, että kaikki oli kuten ennen lumoustakin. Sulttaanin lukuisa seurue, joka huomasi olevansa leiriytyneenä laajimmalle torille, kummastui nähdessään itsensä keskellä suurta, kaunista, väekästä pääkaupunkia.

Velho taas palasi ihmeellisen muutoksen toimeenpantuaan kiireesti Kyynelten palatsiin palkkiotaan vastaanottamaan.

— Tule lähemmäksi, sulttaani sanoi yhä murtaen neekerien tapaan. Kuningatar teki niin. — Et ole kyllin lähellä, sulttaani jatkoi, — astu vielä lähemmäksi. Toinen totteli. Sitten hänen majestettinsa nousi ja tarttui niin äkkiä noidan käsivarteen, että tämä ei ehtinyt havaita kuka siinä oli, ja halkaisi hänet miekallaan, niin että toinen puolisko kaatui oikealle, toinen vasemmalle. Sen tehtyään hän jätti ruumiin virumaan ja lähtien Kyynelten palatsista meni etsimään Mustain Saarten nuorta kuningasta. — Ruhtinas, sulttaani sanoi syleillen häntä, — riemuitkaa! Teillä ei ole enää mitään pelättävää. Julma vihollisenne on kuollut.

Nuori ruhtinas kiitti sulttaania toivottaen hänelle onnea ja pitkää ikää. — Voitte tästä lähin, sulttaani sanoi, — asua rauhassa pääkaupungissanne, jollette kenties tahdo seurata minua omaani, joka on neljän viiden tunnin matkan päässä täältä.

— Mahtava hallitsija, nuori ruhtinas vastasi, — uskon kyllä, että saavuitte mainitsemassanne ajassa pääkaupungistanne tänne, koska omani oli loihdittu, mutta nyt kun lumous on lauennut, asiat ovat

muuttuneet. Teiltä kuluu paluumatkaan kokonainen vuosi. Mutta se ei estä minua seuraamasta teitä, vaikkapa olisi kuljettava maailman ääriin.

Sulttaani hämmästytti kovin kuullessaan olevansa niin kaukana valtakunnastaan, eikä voinut käsittää kuinka se oli mahdollista.

— Mutta, hän sanoi, — se ei haittaa. Omaan maahani palaamisen vaivan palkitsee kylliksi tyydytys siitä, että olen voinut auttaa sinua ja saanut sinusta pojan. Sillä kun kerran tahdot kunnioittaa minua lähtemällä mukaani, ja koska minulla ei ole lapsia, pidän sinua omana poikanani ja nimitän sinut tästä hetkestä valtaistuimeni perilliseksi ja jälkeläiseksi.

Vihdoin sulttaani ja nuori prinssi lähtivät matkalleen mukanaan sata nuoren kuninkaan aarraitasta otetuilla arvaamattomilla rikkauksilla säilytettyä kamelia ja viidenkymmenen ratsastavan upeasti varustetun ja puetun miehen saattamina.

Asukkaat tulivat suurin joukoin sulttaania vastaan, tervehtien häntä riemuhuudoilla ja viettivät sitten monta päivää julkisia iloja.

Palaamisensa jälkeisenä päivänä sulttaani esitti kaikille hovimiehilleen seikkaperäisen selostuksen tapahtumista, jotka vastoin hänen otaksumaansa olivat niin kauan viivyttäneet häntä matkalla. Hän ilmoitti heille ottaneensa pojakseen Neljän Mustan Saaren kuninkaan, joka oli kernaasti jättänyt suuren valtakunnan seurataksaan häntä ja elääkseen hänen kanssaan. Ja palkkioksi heidän uskollisuudestaan hän antoi kullekin hänen arvonsa mukaisia lahjoja.

Kalastajalle taas, joka oli ollut nuoren ruhtinaan pelastuksen aiheuttajana, sulttaani lahjoitti melkoisen omaisuuden, joten hän sai lopun ikäänsä elää huoletta ja onnellisena perheineen.

Merenkulkija Sinbadin tarina

Kalifi Harun-al-Rasidin hallitessa Bagdadissa eli köyhä kantaja nimeltä Hinbad, jonka oli usein kannettava melkein ylivoimaisen raskaita taakkoja. Kerran kuumana kesäpäivänä hän ponnisteli outoa katua pitkin ja istahti uupuneena komean talon edustalle lepäämään. Hänen istuessaan siinä hänen korviinsa kuului ihanan soiton säveliä ja suloiset tuoksut hivelivät leppoisesti hänen nenäänsä.

Uteliaana tietämään kuka niin upeassa talossa asui, hän kysäisi eräältä palvelijoista. — Mitä, mies huudahti, — etkö tiedä, että täällä asuu kuuluisa merenkulkija Sinbad, joka on purjehtinut maailman ristiin rastiin?

— Voi, Hinbad vastasi, — mikä ero onkaan Sinbadin kohtalon ja omani välillä! Mitä erikoisia ansioita hänellä on, jotta hän menestyy minun nähdessäni nälkää?

Sinbad oli sattunut kuulemaan huomautuksen ja halusi nähdä miehen, joka lausui moisia omituisia ajatuksia ja lähetti noutamaan luokseen Hinbadin. Kantaja saatettiin suureen saliin, jossa oli katettuna herkullinen ateria ja upea seurue koolla. Hinbad tunsu itsensä perin hämmentyneeksi, kunnes Sinbad käski hänen lähestyä ja viitaten hänet istumaan oikealle puolelleen tarjoili hänelle itse ja kaatoi oivallista viiniä, jota sivupöydällä oli runsas varasto.

Kun ateria oli nautittu, Sinbad kysyi häneltä miksi hän valitti osaansa. — Arvoisa herra, Hinbad vastasi, — myönnän että väsymykseni oli saattanut minut huonolle tuulelle, ja niin tulin lausuneeksi muutamia varomattomia sanoja, joita pyydän anteeksi.

— En ole, Sinbad virkkoi, — tarpeeksi pikkumainen suuttuakseni sellaisesta valituksesta. Mutta jotta tietäisit, etten ole koonnut varallisuuttani vaivatta, kerron sinulle matkoistani. Siitä voi olla sinulle hyötyä. Ja luulen, että kertomukseni kuultuasi myönnät että seikkailuni ovat olleet varsin ihmeelliset. Sitten Sinbad jutteli ensimmäisestä retkestään tähän tapaan:

Ollessani vielä varsin nuori mies perin isältäni suuren omaisuuden ja antauduin heti huvitteluihin. Elin ylellisesti ja pian havaitsin rahojeni hupenevan, kun niihin ei lisätty mitään tuhlaukseni korvaukseksi. Nopeasti älyten kuinka hupsua menettelyni oli ollut sijoitin lopun omaisuuteni liikeyrityksiin muutamien Bassoran kauppiaitten kanssa ja lähdin heidän seurassaan matkalle purjehtiaksemme Persianlahden kautta Itä-Intiaa kohti.

Matkallamme menimme maihin useille saarille, joilla myimme tai vaihdoimme tavaroitamme. Eräänä päivänä aluksemme yllätti tyven pienoisen saaren lähetyvillä, joka kohosi vain hiukan veden pinnasta ja näytti vihreältä niityltä. Kapteeni käski kääriä purjeet ja salli niiden nousta maihin, jotka sitä halusivat. Minä olin heidän joukossaan.

Mutta nauttiessamme halukkaasti ruokia ja juomia ja virkistäessämme itseämme merielämän vaivoista saari alkoi äkkiä vavista ja tärisytti meitä kauheasti.

Häilyminen huomattiin laivalta, ja meitä kehoitettiin nopeasti palaamaan, koska muutoin joutuisimme perikatoon: sillä se mitä olimme luulleet saareksi osoittautui ison merihirviön seläksi. Ketterimmät pääsivät veneeseen, toiset heittäytyivät uimaan, mutta minä olin vielä valaan selässä, kun se sukelsi veteen. Töin tuskin ehdin tarttua puupölkkyyn, jonka olimme tuoneet laivalta tehdäksemme tulen. Otettuaan veneessä olijat laivaan ja ongittuaan muutamia uivistakin kannelle kapteeni päätti käyttää hyväkseen juuri nousutta edullista tuulenviimaa, levitti purjeensa ja jatkoi matkaa, niin että laivan saavuttaminen kävi minulle mahdottomaksi.

Olin jäänyt aaltojen valtaan. Ponnistelin henkeni edestä koko lopun päivää ja sitä seuraavan yön. Silloin havaitsin voimieni uupuneen enkä toivonut enää pelastuvani, mutta kaikeksi onneksi laine paiskasi minut erästä saarta vasten. Muutamien ulkonevien juurien avulla kapusin vaivalloisesti jyrkkää rantapengertä ylös, laskeuduin puolikuolleena ruohikolle ja nukuin auringonnousuun asti. Vaikka olin raskaasta ponnistelusta ja ruoan puutteesta varsin heikko, ryömin kuitenkin eteenpäin löytääkseni syötäväksi kelpaavia yrttejä, eikä minun ainoastaan onnistunut keksiä sellaisia, vaan tapasin oivallisen lähteenkin, jonka raikas vesi virkisti minua suuresti. Kulkiessani kauemmaksi saaren sisäosaan kummastuin ja säikähdinkin aika lailla kuullessani äänen ja nähdessäni miehen, joka kysyi kuka olin. Kerroin hänelle seikkailuni, ja hän tarttui käteeni ja opasti minut luolaan, jossa oli useita muitakin henkilöitä. Kaikki kummastuivat yhtä paljon minut nähdessään kuin minä heidän tapaamisestaan.

Nautin hiukan ravintoa, jota he minulle tarjosivat. Sitten kysyin heiltä mitä he niin autiolla paikalla puuhasivat, ja he sanoivat olevansa maharadjan, saaren hallitsijan, tallirenkejä, jotka olivat olleet paimentamassa kuninkaan hevosia ja veisivät ne pian takaisin palatsiin. He lisäsivät, että he aikoivat huomenna palata kotiin ja että olisin joutunut tuhon omaksi, jos olisin tullut päivääkin myöhemmin, koska saaren asuttu seutu oli etäällä ja minun olisi ollut mahdotonta löytää sinne oppaatta.

Kun hevospaimenet lähtivät matkalleen, liityin heidän joukkoonsa. Perille päästyämme minut esiteltiin asianmukaisesti maharadjalle, joka kuunteli kertomustani hyvin hartaasti ja pyysi minua viipymään luonaan niin kauan kuin minua halutti.

Kauppias kun olin, etsin ammattitovereitani ja varsinkin muukalaisia liikemiehiä, kuullakseni heiltä ehkä joitakin uutisia Bagdadista tai saadakseni tilaisuuden palata kotiin. Sillä maharadjan pääkaupunki sijaitsee meren rannalla ja sillä on oivallinen satama, johon joka päivä saapuu laivoja maailman eri suunnilta. Kävin myös oppineiden intialaisten seuroissa, ja heidän haastelunsa ilahdutti minua suuresti. En kuitenkaan laiminlyönyt saapua säännöllisesti kunniatervehdykselle maharadjan luo ja sain keskustella häntä ympäröivien maaherrojen ja hänelle veroa maksavien pikkukuninkaitten kanssa. He tekivät minulle tuhansia kysymyksiä maastani, ja kun halusin saada tietoja heidän laeistaan ja tavoistaan, kyselin vuorostani heiltä kaikkea mitä pidin tietämisen arvoisena.

Kuninkaan valtakuntaan kuuluu Kassel-niminen saari. Minulle vakuutettiin, että joka yö sieltä kuultiin rumpujen pärinää, mistä merimiehet päätelivät, että siellä asui paholainen. Päätin käydä tuossa merkillisessä paikassa, ja matkallani sinne tapasin sadan ja kahdensadan kynnärän pituisia kaloja, jotka kyllä herättivät pelkoa, mutta ovat jokseenkin vaarattomia. Ne ovat näet niin vauhkoja, että pakenevat kun kahta keppiä tai laudanpätkää lyödään vastakkain. Näin sellaisiakin kaloja joiden päät olivat kuin pöllöjen.

Kun saarelta palattuani olin eräänä päivänä satamassa, saapui laiva, jolla olin purjehtinut, ja miehistö alkoi purkaa tavaroita. Näin tavaramyittyäni, joihin oli merkitty nimeni, ja astuin kapteenin luo sanoen: — Olen Sinbad jonka luulitte kuolleen, ja nuo tavaramytyt ovat minun.

— Laupias taivas, kapteeni huudahti kuullessaan minun siten puhuvan, — keneen enää voimme luottaa? Vilpittömyys on hävinnyt ihmisten keskuudesta. Näin omin silmin Sinbadin hukkuvan, niin kuin sen näkivät laivani matkustajatkin, ja kuitenkin tulet väittämään että olet sama Sinbad. Tämäpä on häikäilemätöntä! Ulkonäöstäsi päätellen sinua luulisi rehelliseksi mieheksi, ja kuitenkin kerrot kauhean valheen anastaaksesi toisen omaisuutta. Pitkän väittelyn jälkeen kapteeni pääsi kuitenkin selville sanojeni totuudesta, ja kun useat laivan miehistöstä olivat todenneet kuka olin, hän luovutti minulle tavarani ja onnitteli minua pelastumisestani.

Valitsin arvokkainta mitä mytyssäni oli ja lahjoitin maharadjalle, joka tietäen vastoinkäymiseni kysyi minulta, mistä olin saanut sellaisia harvinaisuuksia. Ilmoitin hänelle, millä tavoin tavaramyittyäni jälleen joutuivat haltuuni. Hän oli hyvillään onnestani, otti lahjan vastaan ja antoi minulle vastavuoroon paljon kallisarvoisemman lahjan. Sen jälkeen sanoin hänelle jäähyväiset ja nousin samaan laivaan vaihdettuani ensin tavarani maan tuotteisiin. Matkalla kävimme useilla saarilla ja saavuimme Bassoraan, josta tulin tähän kaupunkiin sadantuhannen sekiinin omaisuus mukani.

Sinbad lopetti kertomuksensa ja käski soittajien jatkaa esityksiään jotka tarina oli keskeyttänyt. Seurue huvitteli iltaan asti, ja kun tuli levolle menon aika, Sinbad lähetti noutamaan sata sekiiniä sisältävän kukkaron ja antoi sen kantajalle sanoen: Ota tämä, Hinbad, palaa kotiisi ja tule huomenna takaisin kuulemaan lisää seikkailuistani. Kantaja lähti kummastuneena hänelle osoitetusta kunniasta ja saamastaan lahjasta. Seuraavana päivänä hän palasi parhaisiin vaatteisiinsa pukeutuneena Sinbadin taloon. Otettuaan vieraansa suopeasti vastaan ja kestettyään häntä Sinbad jatkoi kertomustaan:

Sinbadin toinen retki

Ensimmäiseltä matkalta palattuani päätin viettää lopun ikääni Bagdadissa. Mutta ei kestänyt kauan kun jo kyllästyin toimeettomaan elämään, ja niinpä lähdin uudelle retkelle. Astuimme kunnolliseen laivaan ja uskottuamme itsemme Allahin haltuun nostimme purjeet. Kävimme kauppaa saarelta saarelle ja vaihdoimme tavaroitamme hyvällä voitolla.

Kerran laskimme saareen, jolla kasvoi erilaisia hedelmäpuita, mutta jolla emme nähneet ihmisiä emmekä eläimiä. Menimme ruohoisille kedoille hengittämään hiukan raitista ilmaa niitä kostuttavien purojen partailla. Sillä aikaa kun jotkut poimivat huvikseen kukkia ja toiset hedelmiä, otin viinileilini ja muonani ja istahdin puron lähelle kahden korkean puun väliin, jotka loivat tiiviin varjon. Nautin hyvän aterian ja nukahdin. En tiedä, kuinka kauan olin ollut unen helmoissa, mutta kun heräsin, laiva oli lähtenyt.

Säikähdin kovin havaitessani että aluksemme oli jättänyt minut. Nousin ja katsahdin ympärilleni, mutta en nähnyt ainoakaan kauppiasta, jotka olivat astuneet minun kanssani maihin. Näin laivan täysissä purjeissa, mutta niin etäällä että se pian katosi silmistäni. Nuhtelin itseäni sataan kertaan, etten ollut tyytynyt ensimmäisen matkani voittoon, joka olisi riittänyt minulle koko eliniäkseni.

Mutta se oli kaikki turhaa ja katumukseni hyödytöntä. Tietämättä mitä tehdä kiipesin korkean puun latvaan, josta katselin ympärilleni joka taholle nähdäkseni voinko havaita mitään, mikä olisi antanut minulle pelastuksen toiveita. Tähystäessäni seudun yli näin jotakin valkoista ja maahan kavuttuani otin jäljellä olevat eväni ja kuljin esinettä kohti, koska välimatka oli niin pitkä, etten voinut erottaa mikä se oli.

Lähemmäksi tultuani luulin sitä valkoiseksi ihmeen korkeaksi ja laajaksi kupulaeksi, mutta kun pääsin sen viereen ja kosketin sitä, havaitsin sen kovin sileäpintaiseksi. Kävelin sen ympäri nähdäkseni, oliko millään puolella aukkoa, mutta en löytänyt sellaista, ja sen huipulle kiipeäminen oli mahdotonta kun se oli niin sileä. Se oli ainakin viisikymmentä askelta ympäri mitaten. Aurinko oli laskemaisillaan, ja äkkiä taivas pimeni kuin sankka pilvi olisi peittänyt sen. Äkillinen pimeneminen hämmästytti minua suuresti, mutta vielä enemmän kummastuin nähdessäni, että siihen syynä oli suunnattoman suuri lintu, joka lentää viiletti minua kohti. Muistin usein kuulleen merimiesten kertovan ihmeellisestä aarnista eli vaakalinnusta ja käsitin, että suuresti ihailemani kupu olikin sen muna. Ennen pitkää lintu laskeutui ja asettui munan päälle. Nähdessäni sen tulevan hiivin hyvin lähelle munaa, niin että edessäni oli toinen linnun sääristä, joka oli paksu kuin puunrunko. Sidoin itseni tukevasti turbaanillani sen nilkkaan toivoen, että vaakalintu seuraavana aamuna kuljettaisi minut mukanaan autiolt saarelta. Vietettyäni yön tässä tilassa lintu lensi pois heti päivän koittaessa ja kantoi minut niin korkealle etten voinut erottaa maata. Vihdoin se laskeutui niin vinhaa vauhtia että menetin tajuntani. Havaitessani olevani maassa päästin nopeasti irti solmun, ja tuskin olin ehtinyt tehdä niin, kuin hirmulintu siepattuaan nokkaansa tavattoman pitkän käärmeen jo lensi pois.

Paikka johon se minut jätti oli joka taholta vuorien ympäröimä, jotka näyttivät kohoavan pilvien yläpuolelle ja olivat niin jyrkkiä, ettei ollut mitään mahdollisuutta päästä pois laaksosta. Se oli uusi pulma. Niinpä verratessani laaksoa autioon saareen, josta vaakalintu oli minut tuonut, tuuminkin, etten ollut vaihdosta mitään hyötynyt.

Kävellessäni laaksossa havaitsin, että sen pohja oli siroteltu täyteen timantteja, joista muutamat olivat ihmeen isoja. Katselin niitä huvikseni, mutta pian näin etäämpänä jotakin, joka suuresti vähensi tyytyväisyyttäni ja sai minut kauhistumaan. Siellä oli näet suuri joukko käärmeitä, niin hirvittäviä kooltaan, että pienin niistä olisi voinut nielaista norsun. Ne vetäytyivät päivän ajaksi loukkoihinsa, lymyten viholliseltaan vaakalinnulta, ja rohkenivat tulla esille ainoastaan yöllä.

Vietin päiväni kävelemällä laaksossa ja levähtelin ajoittain sellaisilla paikoilla, jotka mielestäni olivat siihen sopivimmat. Yön tullen menin luolaan, jossa arvelin voivani turvallisesti nukkua. Vieritin ison kiven sen suulle, joka oli matala ja ahdas, suojatakseni itseäni käärmeiltä. En kuitenkaan sulkenut aukkoa niin tiiviisti, että valo ei olisi päässyt tunkeutumaan sisälle. Illalliseksi nautin osan muonastani, mutta käärmeet, jotka alkoivat sihistä ympärilläni, pelottivat minua niin tavattomasti, etten tietenkään

voinut saada unta. Päivän valjetessa käärmeet poistuivat, ja kömmin luolasta. Voin todellakin sanoa, että kävelin timanteilla tuntematta mitään halua koskea niihin. Vihdoin istahdin ja jälleen hiukan haukattuani vaivuin pelostani huolimatta uneen, kun en ollut yöllä ummistanut silmäänikään. Mutta tuskin olin torkahtanut, kun viereeni pudota mäiskähti jotakin, ja herätti minut. Se oli iso raa'an lihan kimpale, ja samalla näin toisia putoavan eri paikkoihin kallioilta.

Olin aina pitänyt satuna, mitä olin kuullut merimiesten ja muidenkin kertovan timanttilaaksosta ja niistä juonista joita kauppiaat käyttivät saadakseen sieltä jalokiviä. Mutta nyt havaitsin, että he olivat puhuneet silkkaa totta. Sillä kauppiaat saapuvat todellakin laakson lähettyville kun kotkilla on poikueensa, ja kun he paiskaavat laaksoon isoja lihamöhkäleitä, niin timantit, joiden päälle ne putoavat, tarttuvat niihin kiinni. Kotkat, jotka tässä maassa ovat väkevempiä kuin missään muualla, hyökkäävät innokkaasti lihapalojen kimppuun ja kuljettavat ne pesiinsä jyrkkien kallioiden koloihin poikasilleen ravinnoksi. Sitten kauppiaat kiipeävät pesille, hätyyttävät huudoillaan emokotkat pois ja poimivat lihaan tarttuneet timantit.

Ajatellessani sitä mieleeni juolahti tuuma, jonka avulla pelastuin elävänä haudasta. Keräsin joukon isoimpia timantteja, täytin niillä laukkuni ja sidoin sen vyöhöni. Sitten kiinnitin yhden lihankappaleen turbaaniliinalla selkääni ja laskeuduin kasvoilleni maahan.

Tuskin olin laittautunut tähän asentoon, kun kotkat tulivat. Kukin niistä sieppasi lihamöhkälehen. Yksi voimakkaimmista tarttui siihen johon olin köytettynä ja kuljetti sen pesäänsä vuoren huipulle. Kauppiaat alkoivat hoilata pelottaakseen kotkia, ja kun he olivat pakottaneet ne jättämään saaliinsa, yksi tuli siihen pesään jossa minä olin. Hän hätäntyi kovin minut nähdessään, mutta toinnuttuaan säikähdyksestään hän ei edes tiedustellut kuinka olin sinne joutunut, vaan alkoi haastaa riitaa ja kysyi miksi varastin hänen omaisuuttaan.

— Kohtelet minua säädyllisemmin, vastasin, — kunhan tunnet minut paremmin. Ole huoletta, minulla on timantteja kylliksi sinulle ja itselleni — enemmän kuin kaikilla muilla kauppiailta yhteensä. Mitä heillä lieneekin, siitä he saavat kiittää sattumaa, mutta minä keräsin itse laakson pohjalta ne jotka näet tässä repussa.

Tuskin olin päättänyt puheeni, kun toiset kauppiaat kerääntyivät ympärillemme kovin ihmeissään minut nähdessään. Mutta vielä enemmän he kummastuivat, kun kerroin heille tarinani. He eivät sentään ihmetelleet niin paljon sotajuontani jonka olin pelastukseksi keksinyt kuin sitä, että olin uskaltanut panna sen täytäntöön.

He opastivat minut leiripaikkaansa, ja kun avasin siellä laukkuni he ihmettelivät timanttieni kokoa ja tunnustivat, että kaikissa hoveissa joissa he olivat käyneet, he eivät olleet tavanneet minun timanttieni vertaa suuruudessa ja täydellisyydessä. Pyysin sen pesän omistajaa, jonne lintu oli minut kuljettanut (sillä jokaisella kauppialla oli omansa), ottamaan niin monta kuin häntä halutti. Hän tyytyi yhteen ainoaan, vieläpä kaikkein pienimpään, ja kun tyrkytin hänelle useampia vakuuttaen ettei hänen tarvinnut pelätä loukkaavansa minua hän vastasi. — Ei, olen hyvin tyytyväinen tähän, joka on kyllin arvokas säästääkseen minulta useampien matkojen vaivat ja tuottaakseen minulle niin suuren omaisuuden kuin toivon.

Vietin illan kauppiaiden parissa kertoen heille tarinani toistamiseen niiden huviksi, jotka eivät olleet sitä vielä kuulleet. Olin hillittömän iloinen nähdessäni pelastuneeni mainitsemastani vaarasta. Arvelin näkeväni unta ja voin tuskin uskoa, että olin säästynyt uhkaavasta tuhosta. Kun vihdoin pääsin kotiin, jakelin runsaita almuja köyhille ja elin loistavasti kovin ponnistuksin ansaitsemillani varoilla.

Sinbad lopetti kertomuksen toisesta retkestään ja annettuaan Hinbadille taaskin sata sekiniä pyysi häntä tulemaan seuraavana päivänä kuulemaan hänen muista seikkailuistaan.

Sinbadin kolmas retki

Hyvin pian väsyin toimeettomaan ylelliseen elämäni ja lähdin uudelle merimatkalle. Keskellä ulappaa meidät yllätti hirveä myrsky, ja ajauduimme saarelle, jolla samoin kuin naapurisaarillakin kapteenin ilmoituksen mukaan asui karvaisia villejä jotka pian hyökkäisivät kimppuumme. Ja vaikka he olivat ainoastaan kääpiöitä, kova onni pakotti meidät luopumaan kaikista puolustusryityksistä, sillä he olivat heinäsirkkokojakin lukuisimmat. Jos sattuisimme tappamaan yhdenkin heistä, kaikki karkaisivat kimppuumme ja tuhoaisivat meidät.

Ennen pitkää kapteenin sanat kävivät toteen. Lukematon joukko noin kahden jalan pituisia villejä, joiden ruumiit olivat punertavan karvan peittämät, tuli uiden meitä kohti ja piiritti aluksemme. He

haastoivat meille, mutta emme ymmärtäneet heidän kieltään, ja kiipesivät ihmeteltävän ketterästi laivan kylkiä pitkin kannelle. Kun villit olivat kiskoneet purjeet alas ja katkaisseet ankkuriköyden, he hinasivat laivan maihin, pakottivat meidät kaikki poistumaan siitä ja kuljettivat sen toiselle saarelle, jolta olivat tulleetkin.

Me kuljimme edemmäksi saarellemme ja saavuimme upeasti rakennetun, hyvin korkean palatsin edustalle, jossa oli mustapuinen pariportti. Mursimme sen auki. Astuimme pihaan ja näimme ison suojan pylväskäytävineen. Eteisen toisella sivulla oli kasa ihmisenluita ja toisella suuri joukko paistinvartaita. Pelkomme ei suinkaan vähentynyt, kun asumuksen ovi avautui kovalla ryskeellä ja kauhean muotoinen musta mies, pitkä kuin korkea palmupuu astui esiin. Hirviöllä oli vain yksi silmä, ja se sijaitsi keskellä otsaa, missä se kiilui punaisena kuin hehkuva hiili. Hänen etuhampaansa olivat hyvin pitkät ja terävät ja ulkonivat suusta, joka oli syvä kuin hevosen kita. Alaleuka oli lerpallaan rinnan päällä, korvat olivat kuin norsulla ja peittivät hänen olkapäänsä. Kynnet olivat yhtä pitkät ja käyrät kuin isoimpien petolintujen. Moisen kauhean jättiläisen nähdessämme menetimme tajuntamme ja viruimme kuin kuolleina. Kun hän oli meitä kyllikseen katsellut, hän astui meitä kohti ja tarttuen kädellään minuun nosti minut niskasta ja käänteli minua kuin teurastaja kääntelisi lampaanpäättä. Tarkasteltuaan minua ja huomattuaan minun olevan liian laiha, pelkkää luuta ja nahkaa, hän päästi minut menemään. Sitten hän tarttui vuorotellen toverihini ja tarkasteli heitä kaikkia yksitellen samaan tapaan. Kapteenin, joka oli lihavin, hän kohotti toisella kädellään, aivan kuin minä kohottaisin varpusen, ja työnsi sitten paistinvartaan hänen lävitseen, sytytti suuren tulen, käristi hänet ja söi hänet asunnossaan illalliseksi. Ateriansa päätettyään jättiläinen palasi eteiseen, jossa hänen makuusijansa oli, ja vaipui uneen kuorsaten ukkosen jyrinää äänekkäämmin.

Istua kyyrötimme pelosta jäykistyneinä, mutta seuraavana päivänä me jättiläisen mentyä ulos neuvottelimme ja keksimme kostotuuman. Kun hirviö oli taas ahmaissut yhden joukostamme iltapalakseen ja laskeutunut nukkumaan, valmistauduimme panemaan rohkean aikeemme täytäntöön. Kuullessamme hänen kuorsaavan lähestyimme yhdeksän toveriani ja minä, kullakin kädessä paistinvarras jonka kärki oli kuumennettu hehkuvaksi, ja työnsimme kaikki yhtäaikaa vartaamme hänen silmäänsä sokaisten hänet. Jättiläinen huiatoi hurjasti yrittäen tavoittaa meitä. Huomattuaan meidän kätkeytyneen hän läksi ulos karjuen tuskissaan.

Viivyttelämättä pakenimme palatsista ja saavuimme pian rannikolle, jossa rakensimme häthätää muutamia lauttoja paetaksemme niillä tiukan tullen. Mutta tietäen mihin vaaraan sellaisella matkalla antautuisimme odottelimme toivoen, että jättiläinen oli kuollut, koska hän oli lakannut parkumasta. Tuskin oli kuitenkin päivä sarastanut, kun näimme vihollisemme tulevan meitä kohti kahden muun melkein yhtä ison koljon taluttamana ja parvi toisia jättiläisiä kintereillään.

Riensimme heti lautoillemme, jolloin ihmissyöjät raivostuneina siitä että heidän yrityksensä oli mennyt myttyyn, poimivat isoja kivenmöhkäleitä, juoksisivat rantaan, kahlasivat vyötäisiin asti veteen ja heittivät kivensä niin taitavasti, että upottivat kaikki muut lautat paitsi sen jolla minä olin. Kaikki toverini hukkuivat paitsi ne kaksi, jotka olivat minun lautallani. Soudimme voimiemme takaa ja pääsimme jättiläisten ulottuvilta. Aallot viskelivät meitä sinne tänne kaiken päivää ja koko seuraavan yön, kunnes vihdoinkin pääsimme saarelle, jolla kasvoi runsaasti oivallisia hedelmiä.

Yöksi paneuduimme rannalle nukkumaan. Meidät herätti kuitenkin hämmästyttävän pitkä ja paksu käärme, jonka suomet kalisivat sen kiemurrellessa eteenpäin. Se nielaisi toisen tovereistani hänen äänekkäistä huudoistaan huolimatta ja vaikka hän ponnisteli irtautuakseen sen syleilystä. Paiskaten hänet usean kerran maata vasten se murskasi miespoloisen, ja kuulimme kun se nakersi ja raastoi hänen luitaan, vaikka olimme paenneet melkoisen matkan päähän. Käsittäen itseämme uhkaavan vaaran kiipesimme seuraavaksi yöksi korkeaan puuhun välttääksemme käärmettä. Kauhuksemme hirviö nousi puunrunkoa pitkin ja huomasi toverini joka oli minua alempana, nielaisi hänet ja poistui. Viivyin puussa päivään asti, laskeuduin sitten maahan ja keräsin suuren joukon näreitä, risuja ja kuivia orjantappuroita, jotka sidoin kimpuiksi ja laadin niistä laajan piirin puun ympärille. Muutamia niistä sidoin myös oksiin päani yläpuolelle. Sen tehtyäni sulkeuduin illan tullen tähän kehään laiha lohdutuksenani tieto, etten ollut laiminlyönyt mitään suojellakseni itseäni julmalta kohtalolta, joka minua uhkasi. Käärme tulikin tavalliseen aikaansa ja kiersi puuta etsien tilaisuutta minut hotkaistakseen, mutta rakentamani suojarustus esti sen siitä. Se loikoi siinä päivään asti kuin kissa, joka turhaan väijyskelee turvapaikkaan pujahtanutta hiirtä. Päivän tullen se vetäytyi pois, mutta en uskaltanut lähteä linnoituksestani ennen kuin aurinko oli korkealla taivaalla.

Rientäessäni merta kohti varmasti päättäneenä, etten enää jatkaisi tätä kurjaa elämää, havaitsin laivan melkoisen matkan päässä. Huusin minkä jaksoin, irrotin turbaaniliinani ja liehutin sitä, jotta laivalta paremmin huomattaisiin minut. Se tepsikin. Miehistö äkkäsi minut, ja kapteeni lähetti veneen noutamaan minua. Heti kun pääsin kannelle, kauppiaat ja merimiehet kerääntyivät ympärilleni udellen kuinka olin joutunut autiolle saarelle. Kerrottuani heille kaikki mitä minulle oli tapahtunut vanhin joukosta selitti, että he olivat usein kuulleet edellisellä saarella majailevista jättiläisistä, jotka olivat

ihmissyöjiä ja ahmivat uhrinsa milloin raa'altaan, milloin käristettyinä. — Käärmeitä taas, he lisäsivät, — on jälkimmäisellä saarella viljalti. Ne kätkeytyvät päiviksi ja liikkuvat öisin.

Ilmaistuaan ilonsa siitä, että olin pelastunut niin monista vaaroista, he toivat syödäkseni parasta mitä heillä oli. Ja kun kapteeni, sama mies, joka oli toisella matkallani jättänyt minut oman onneni nojaan, näki minun olevan ryysyissä, hän lahjoitti minulle jalomielisesti yhden omista puvuistaan. Ilmoitin hänelle kuka olin, ja hän huudahti: — Allah olkoon ylistetty! Riemuitsen siitä, että kohtalo on korjannut minun vikani. Tuolla ovat tavarasi, joita säilytin huolellisesti. Otin ne vastaan, kiitin häntä lämpimästi hänen rehellisyydestään ja menestyin niin hyvin kaupoissani, että taaskin saavuin Bassoraan suuri omaisuus mukana. Sieltä palasin Bagdadiin, lahjoitin paljon köyhille ja ostin toisen melkoisen tilan sen lisäksi joka minulla jo oli.

Päätettyään kertomuksen kolmannesta retkestään Sinbad lähetti Hinbadin kotiin, annettuaan hänelle nytkin sata sekiiniä, ja kutsui hänet seuraavaksi päiväksi päivälliselle kertoakseen hänelle lisää seikkailuistaan.

Sinbadin neljäs retki

Ennen pitkää lähdin uudelle matkalle. Tällä kertaa vaelsin Persian halki ja saavuin satamaan, jossa astuin laivaan. Emme olleet kauan olleet merellä, kun meidät yllätti niin raju myrsky, että purjeet repeytyivät tuhansiksi palasiksi ja laiva törmäsi karille. Monet kauppiaista ja merimiehistä hukkuivat ja lasti tuhoutui.

Muutamien kauppiaiden ja merimiesten kanssa onnistuin pääsemään vedessä ajelehtiville laudoille, ja virta kuljetti meidät edessämme olevaan saareen. Sieltä löysimme hedelmiä ja lähdevettä, joten pelastimme henkemme. Heittäydymme melkein siihen paikkaan jossa olimme tulleet maihin ja vaivuumme uneen.

Seuraavana aamuna kävelimme heti auringon noustua rannalta ja havaittuamme majaryhmän kuljimme sitä kohti. Lähelle päästyämme meidät saarsi heti suuri joukko neekereitä. He ottivat meidät kiinni, jakoivat meidät keskenään ja kuljettivat kukin asunnolleen.

Minut ja viisi toveriani vietiin samaan paikkaan. Neekerit asettivat meidät istumaan ja antoivat meille joitakin yrttejä viitaten meitä syömään. Kiinnittämättä huomiotaan siihen, että neekerit itse eivät niitä maistaneet, toverini ajattelivat vain nälkensä tyydyttämistä ja söivät ahneesti. Mutta minä epäilin jotakin kujetta enkä huolinut niihin koskeakaan, ja viisaasti siinä teinkin. Sillä vähän ajan perästä havaitsin toverieni menettäneen järkensä ja kuulin heidän puhuttelevan minua älyttömin lausein.

Neekerit syöttivät meille vielä öljyllä ja kookospähkinöillä suurstuttua riisiä, ja mielipuolet toverini nauttivat sitä ahmimalla. Minäkin söin, mutta hyvin niukasti. He olivat ensin tarjonneet meille noita yrttejä riistääkseen meiltä järkemme, jotta emme käsittäisi meitä odottavaa surullista kohtaloa, ja riisiä he syöttivät lihottaakseen meitä. He olivat näet kannibaaleja ja aikoivat syödä meidät heti kun lihoisimme. Niin tapahtuikin, ja he teurastivat toverini jotka eivät tajunneet tilaansa. Mutta voi hyvin käsittää, että minä, joka olin täysijärkinen, en suinkaan muiden tavoin lihonut, vaan päinvastoin laihtuin päivä päivältä. Kuolemanpelko, joka minua vaivasi, muutti kaikki ruokani myrkyksi. Aloin riutua, ja se tuotti minulle pelastuksen. Sillä kun neekerit surmattuaan ja syötyään suuhunsa toverini näkivät minut kuihtuneena, laihana ja sairaana, he säästivät minut toistaiseksi.

Minulla oli paljon vapautta, hommiini kiinnitettiin tuskin mitään huomiota, ja siten sain eräänä päivänä tilaisuuden etäännyä kylästä ja paeta. Eräs ukko, joka näki minut ja aavisti aikeeni, huusi minulle täyttä kurkkua kehottaen minua palaamaan, mutta en totellut häntä, vaan päinvastoin kiirehdin askeleitani ja pääsin pian näkyvistä. Taivalsin niin nopeasti kuin voin, valiten sellaisia seutuja, jotka näyttivät autioimmilta, ja elin seitsemän päivää tien varrelta poimimistani hedelmistä.

Kahdeksantena päivänä saavuin meren rannalle ja näin muutamia minunlaisiani valkoihoisia keräämässä pippuria, jota sillä paikalla kasvoi hyvin runsaasti. Minut nähtyään he tulivat heti minua vastaan ja kysyivät arabiankielellä kuka olin ja mistä saavuin. Tulin hyvin iloiseksi kuullessani heidän haastavan omaa kieltäni ja tyydytin heidän uteliaisuutensa kertomalla haaksirikostani ja kuinka olin joutunut neekerien käsiin. Ne neekerit syövät ihmisiä, he vastasivat. — Kuinka ihmeessä vältit heidän julmuutensa? Selostin heille äsken mainitsemani seikat, jotka kummastuttivat heitä tavattomasti.

Viivyin heidän luonaan siihen asti kun he olivat keränneet pippurimääränsä ja purjehdin heidän kanssaan saarelle josta he olivat tulleet. He esittelivät minut kuninkaalleen joka oli hyvä ruhtinas. Hän kuunteli tarinaani, lausui minut tervetulleeksi ja alkoi pian tuntea minua kohtaan suurta ystävyyttä,

mikä seikka teki minut tärkeäksi henkilöksi pääkaupungissa.

Kun kukaan siinä maassa ei ratsastaessaan käyttänyt satulaa eikä suitsia, etsin kuningasta kunnioittaakseni työmiehen ja käskin hänen valmistaa antamani mallin mukaan satulankehän. Kun hän oli saanut sen valmiiksi, päällystin sen sametilla ja nahalla ja kirjailin kullalla. Sitten menin sepälle, joka teki minulle kuolaimet näyttämäni piirustuksen mukaan ja myös muutaman parin jalustimia. Kun kaikki kojeet olivat valmiit, lahjoitin ne kuninkaalle ja valjastin niihin yhden hänen hevosistaan. Hänen majesteettinsa nousi heti ratsunsa selkään ja oli niin mielissään laitteistani, että tunnustukseksi antoi minulle arvokkaita lahjoja ja sanoi: — Haluaisin, että menisit naimisiin etkä enää ajattelisi omaa maatasi, vaan jäisit tänne koko eliniäkseksi. En rohjennut vastustaa ruhtinaan tahtoa, ja hän antoi minulle yhden hovinsa naisista, ylevän, kauniin ja rikkaan. Kun häätjuhlaesitykset olivat ohitse, menin asumaan vaimoni kanssa, ja jonkin aikaa elimme täydellisessä sopusoinnussa. En ollut kuitenkaan tyytyväinen maanpakooni ja sen vuoksi aioin ensi tilassa lähteä tieheni ja palata Bagdadiin, jota silloinen hyvinkin edullinen asemani ei ollut saanut minua unohtamaan.

Sitten tapahtui, että erään minun kanssani hyvin läheisiin ystävyys-suhteisiin joutuneen naapurini vaimo sairastui ja kuoli. Menin katsomaan häntä lohduttaakseni häntä hänen murheessaan ja tavatessani hänet surun vallassa lausuin heti hänet nähtyäni: — Allah varjelkoon sinua ja suokoon sinulle pitkän elämän!

— Ah, hän vastasi, — hyvät toivomuksesi ovat turhia, sillä tänä päivänä minut haudataan vaimoni kanssa. Sen lain ovat esi-isämme tällä saarella laatineet, eikä sitä milloinkaan rikota. Eloon jäänyt aviomies haudataan kuolleen vaimonsa kera ja eloon jäänyt vaimo kuolleen miehensä kanssa. Mikään ei voi pelastaa minua. Jokaisen täytyy alistua tähän lakiin.

Hänen selostaessaan minulle tätä hirmuista tapaa, josta kuullessanikin veri jo hyytyi suonissani, hänen sukulaisensa, ystävänsä ja naapurinsa saapuivat joukolla hautajaistilaisuuteen. He pukivat vaimon ruumiin hänen uhkeimpiin vaatteisiinsa ja koristivat kaikilla jalokivillään, aivan kuin olisi ollut hänen häätpäivänsä. Sitten he laskivat vainajan avonaiseen ruumisarkkuun ja lähtivät marssimaan hautauspaikalle. Aviomies käveli saaton etunenässä, ja hänen perässään kannettiin ruumista. Noustiin korkealle vuorelle, ja kun oli saavuttu määränpään, syvän onkalon suulta nostettiin iso kivi ja ruumis laskettiin aukosta sisään kaikkine koristeineen ja jalokivineen. Syleilyään sukulaisiaan ja ystäviään puoliso salli vastustamatta sijoittaa itsensä toiseen avonaiseen arkkuun, johon hänelle annettiin mukaan vesiruukku ja seitsemän pientä leipää. Ja sitten hänetkin laskettiin alas. Vuori oli melkoisen pitkä, ulottuen pitkän merenrantaa, ja kuilu oli aika syvä. Kun toimitus oli päättynyt, kivi vieritettiin jälleen rotkon suulle, ja saattajat palasivat kotiin.

Vähän sen jälkeen tuli samanlainen kohtalo minun osakseni. Vaimoni, jonka terveydestä pidin erityisesti huolta, sairastui ja kuoli. Kaikista vastusteluistani ja selityksistäni huolimatta täytyi minunkin, muukalaisen, alistua maan lakiin, koska olin ollut sen maan tyttären kanssa naimisissa, ja niin minut kuninkaan ja ylimysten saattamana, jotka olivat tulleet maahanpaniaisiini kunnioittamaan, laskettiin hautaan vaimoni ruumiin viereen, ja evääkseni annettiin tavanmukainen vesi- ja leipäerä.

Olin jo syönyt evääni loppuun ja odotin kuolemaa, kun kuulin puhkuvaa ääntä, ikään kuin hengitystä. Hapuilin sinne päin mistä ääni tuli ja kuulin kypälien sipsutusta eläimen juostessa pakoon. Ajoin sitä takaa ja äkkäsin vihdoinkin etäältä jotakin tähdeltä näyttävää. Valotäplä laajeni sitä lähestyessäni, ja pian huomasin, että vuorella oli rantajuovan yläpuolella aukko. Ryömin siitä ulos, heittäydyin hiekalle riemusta raukeana, ja kun vähän myöhemmin kohotin silmäni taivasta kohti, havaitsin laivan lyhyehkön matkan päässä. Liehutin turbaanini liinaa ja kiinnitin merenkulkijain huomion. He lähettivät veneen, joka kuljetti minut turvallisesti alukseen. Sanoin kapteenille, että olin haaksirikkoitunut kauppias. Hän uskoi kertomukseni ja otti minut enempiä utelematta mukaansa.

Pitkän merimatkan jälkeen, jonka aikana kävimme useissa satamissa ja ansaitsin paljon rahaa, saavuin Bagdadiin äärettömän rikkauksin, joita olisi vaikea seikkaperäisemmin kuvailla. Kiitollisena Allahia kohtaan hänen minulle suomastaan armosta lahjoitin auliisti rahasummia useiden moskeijoiden kunnossapitoon ja köyhien avustamiseksi. Ja antautuen sukulaisteni ja ystävieni seuraan nautin heidän kanssaan elämästä juhlissa ja huvituksissa.

Sinbad lahjoitti jälleen sata sekiiniä kantajalle ja pyysi tätä kunnioittamaan taas seuraavana päivänä häntä vierailullaan.

Sinbadin viides retki

Riemut joita nautin hurmasivat minut taaskin siihen määrin, että unohdin kaikki näkemäni vaivat ja

kärsimäni onnettomuudet, jotka eivät voineet vieroittaa minua halusta lähteä uusille matkoille. Ostin siis kauppatavaroita ja kuljetin ne parhaaseen merisatamaan. Ja jotta en olisi riippuvainen kapteenista, vaan saisin itse hallita laivaani, odotin kunnes ehdin varta vasten rakennuttaa itselleni aluksen omasta kohden. Matkani päämääränä olivat Sundasaaret. Kun laiva oli valmis, nousin siihen tavaroineni. Minulla ei kuitenkaan itselläni ollut täyttä lastia, ja sen vuoksi suostuin ottamaan mukaani moniaita eri kansallisuuksiin kuuluvia kauppiaita tavaroineen.

Purjehdimme satamasta ensimmäisellä suotuisalla tuulella, ja ensimmäinen paikka jonne poikkesimme, oli autio saari. Löysimme sieltä vaakalinnun munan, yhtä ison kooltaan kuin se, josta olen aiemmin kertonut. Vaakalinnun poikanen oli juuri puhkeamassa kuoresta, ja nokka pistikin jo esiin.

Kauppiaat, jotka olivat nousseet kanssani maihin, särkivät munan kirveillä, kiskoivat nuoren vaakalinnun paloina ulos ja paistoivat sen. Olin vakavasti varoittanut heitä koskemasta munaan, mutta he eivät totelleet minua.

Tuskin he olivat päättäneet ateriansa, kun ilmasta melkoisen matkan päässä meistä tuli näkyviin kaksi isoa pilveä. Kapteeni, jonka olin pestannut laivurikseni, tiesi kokemuksesta mitä se merkitsi. Hän sanoi, että ne olivat poikasen vanhemmat, uros- ja naaras-aarni, ja hoputti meitä astumaan alukseemme välttääksemme onnettomuuden, jonka tiesi meitä muutoin kohtaavan. Riensimme laivaan ja laskimme kiireen vilkkaa ulapalle.

Sillä välin lähestyivät molemmat vaakalinnut kauheasti meluten ja rääkkyivät vielä enemmän nähdessään, että muna oli rikottu ja poikanen poissa. Ne lensivät takaisin sinnepäin mistä olivat tulleet ja hävisivät joksikin aikaa. Me taas levitimme kaikki purjeet kiitääksemme mahdollisimman nopeasti vaaraa pakoon, joka kuitenkin meidät tavoitti.

Linnut palasivat pian, ja näimme kummankin kuljettavan kynsissään aikamoista kivenlohkarettä. Päästyään kohdallemme ne leijailivat laivamme yläpuolella, ja toinen pudotti kivensä, mutta perämiehen taitavuuden avulla vältimme sen. Möhkäle putosi mereen ja jakoi veden kahtia, niin että pohja melkein näkyi. Onnettomuudeksemme paiskasi toinen vaakalintu raskaan kantamuksensa niin täsmällisesti keskelle laivaa, että alus pirstautui tuhansiksi kappaleiksi. Kaikki merimiehet ja matkustajat murskautuivat ja hukkuivat. Minäkin upposin, mutta noustuani jälleen pinnalle onnistuin saamaan kiinni laivahylyn pirstaleesta, ja uiden milloin oikealla kädelläni, milloin vasemmalla, mutta aina pysytellen kiinni laudassa, ajauduin tuulen ja vuoksen avulla saarelle, jonka rantatöyräs oli kovin jyrkkä. Vaivalloisesti kiipesin sitä pitkin ylös ja pääsin maihin.

Istahdin ruoholle toipuakseni väsymyksestäni, ja sen jälkeen lähdin tarkastamaan saarta. Kaikkialla oli puita, joiden oksat nuokkuivat, mitkä raakojen, mitkä kypsien hedelmien painosta, ja kirkasvetisiä vilvoittavia puroja virtasi hauskaasti kiemurrellen. Söin hedelmiä jotka maistuivat oivallisilta ja join vettä joka oli erittäin raikasta ja hyvää. Yön tullen laskeuduin mukavaan paikkaan ruohikkoon, mutta en voinut nukkua tuntia yhteen mittaani, kun mieleni täytti vaarojen pelko. Vietin suurimman osan yötä hätäännyksissäni ja nuhtelin itseäni tyhmyydestäni, kun en ollut pysynyt kotona, vaan olin lähtenyt vielä tälle matkalle. Näissä surullisissa mietteissä menin niin pitkälle, että aloin tuumia elämäni lopettamista, mutta päivänvalo karkotti moiset synkät ajatukset. Nousin ja kävelin puiden alla, joskin yhä pelokkaana.

Kulkiessani syvemmälle saareen tapasin vanhan miehen, joka näytti perin heikolta ja raihnaalta. Hän istui puron partaalla, ja ensin luulin häntä haaksirikkoiseksi, kuten itsekin olin. Astuin lähemmäksi ja tervehdin, mutta hän vain hiukan nyökäytti päätään. Kysyin häneltä, miksi hän istui niin hiljaa ja hievahtamatta. Vastauksen asemesta hän viittasi minulle, että ottaisin hänet selkääni ja kantaisin hänet puron poikki, ja antoi minun ymmärtää aikovansa kerätä sieltä joitakin hedelmiä.

Luulin että äijä todellakin oli apuni tarpeessa. Nostin hänet selkääni ja kannettuani hänet puron yli käskin hänen astua alas. Samalla kumarruin, jotta hän pääsisi helpommin maahan. Mutta vanhus, joka minusta oli näyttänyt aivan rammalta, kiersikin kovanahkaiset koipensa näppärästi kaulani ympäri puristaen niillä kurkkuani niin tiukkaan, että menin tainnoksiin.

Pyörtymisestäni huolimatta häijyläinen puristi yhä kaulaani, mutta hellitti sen verran, että pystyin jälleen hengittämään. Hän työnsi toisen jalkansa vatsaani vasten ja potkaisi toisella niin rajusti kylkeeni, että pakotti minut nousemaan. Noustuani hän kävelytti minua puiden alla ja pakotti minut silloin tällöin pysähtymään poimiakseen ja syödäkseen hedelmiä joita löysimme. Hän ei päästänyt minua koko päiväkauteen, ja kun laskeuduin yöksi levolle, hän paneutui mukaanni makaamaan puristaen yhä koivillaan. Joka aamu hän töykkäsi minut hereille, pakotti nousemaan ja kävelemään ja puristi minua jaloillaan. Voitte arvata, hyvät herrat, minkälaisessa tuskassa olin, kun minulle oli sälytetty mokoma taakka, josta en kyennyt irrottautumaan.

Eräänä päivänä löysin muutamia kuivia puusta pudonneita pullokurpitsia. Otin yhden isoimmista ja poistettuani sisuksen puristin siihen mehua viinirypäleistä, joita saarella kasvoi runsaasti. Täytettyäni

kuoren asetin sen sopivaan paikkaan ja muutamaa päivää myöhemmin menin sitä tarkastamaan, ja kun maistoin nestettä, havaitsin viinin niin oivalliseksi, että nautittuani sitä unohdin pian suruni ja sain uusia voimia. Se teki minut niin hilpeäksi että aloin kävellessäni laulaa ja tanssia.

Kun ukko huomasi vaikutuksen, jonka neste minuun teki, ja näki että kannoin häntä entistä keveämmin, hän viittasi minua antamaan hänellekin juomaa. Ojensin hänelle kurpitsan, ja kun neste maistui hänestä hyvältä, hän joi pohjaan asti ja tuli pian niin päihinsä että höllensi otteensa. Käytin tilaisuutta hyväkseni ja paiskasin hänet tantereeseen, missä hän virui liikkumatta. Otin ison kiven ja murskasin hänen kallonsa.

Olin iloissani vapauduttuani ainiaaksi kiusallisesta painajaisesta. Kävelin rannikolle ja tapasin laivan miehistön, joka oli laskenut saaren luo ankkuriin tullakseen vettä noutamaan. He kummastuivat nähdessään minut ja vieläkin enemmän kun kuulivat seikkailujeni yksityiskohdat.

— Jouduit merenukon käsiin, he sanoivat, — ja olet ensimmäinen joka olet pelastunut hänen häijyiltä juoniltaan. Hän ei ole koskaan päästänyt niitä, jotka kerran on saanut haltuunsa, kunnes on kuristanut heidät. Ja siten hän on tehnyt saaren surullisen kuuluisaksi tappamiensa monilukuisten uhrien vuoksi, eivätkä kauppiat ja merimiehet uskaltaneetkaan tunkeutua saaren sisäosaan muuten kuin ryhmittäin.

Näin sanottuaan he veivät minut mukanaan laivaan. Kapteeni otti minut hyvin ystävällisesti vastaan kuullessaan tarinani. Hän laski jälleen ulapalle ja muutaman päivän purjehdusmatkan jälkeen saavuimme suuren kaupungin satamaan. Kaupungin rakennukset olivat hakatusta kivistä.

Eräs kauppiasta, joka oli minuun mieltynyt, kehotti minua tulemaan asuntoonsa ja antoi minulle suuren säkin. Hän suositteli minua joillekuille kaupungin asukkaista, jotka keräsivät kookospähkinöitä, ja pyysi heitä ottamaan minut mukaansa. — Mene, hän virkkoi, — seuraa heitä ja tee kuten näet heidän tekevän, mutta älä erkane heistä, koska muutoin voit joutua hengenvaaraan. Näin puhuttuaan hän antoi minulle ruokatarvikkeita matkaeväiksi, ja lähdin miesten mukaan.

Tulimme tiheään palmumetsään, jossa kasvoi hyvin korkeita ja niin sileärunkoisia puita, että oli mahdotonta kiivetä hedelmiä kantaville oksille. Metsään astuessamme näimme ison joukon erikokoisia apinoita, jotka meidät havaitessaan riensivät pakoon kiiveten ihmeellisen nopeasti puiden latvoihin.

Kauppiat, joiden seurassa olin, poimivat kiviä ja pommittivat niillä puissa olevia apinoita. Minä tein samoin, ja apinat paiskelivat kostoksi meitä kookospähkinöillä niin kiivaasti ja sellaisin elein, että huomasin hyvin niiden kiukun ja närkästyksen. Keräsimme kookospähkinöitä ja viskelimme vähän väliä kiviä ärsyttääksemme apinoita. Tämän juonen avulla täytimme säkkimme hedelmillä. Pian sain omani kaupaksi ja palasin useat kerrat metsään ansaiten siten sievoisen summan.

Laiva, jossa olin saapunut, purjehti satamasta ja siinä lähti muutamia kauppiaita, jotka olivat lastanneet sen kookospähkinöillä. Minä odotin toisen tuloa, joka vähän myöhemmin ankkuroikin satamaan ottaakseen samanlaisen lastin. Kuormitin siihen kaikki kookospähkinäni, ja kun se oli lähtövalmiina, sanoin jäähyväiset kauppiaille, joka oli ollut minulle niin ystävällinen. Hän itse ei näet voinut matkustaa kanssani, koska ei ollut vielä päättänyt liikehommiaan satamassa. Purjehdimme saaria kohti, joilla kasvaa runsaasti pippuria. Sitten kävimme Komarin saarella, joka tuottaa parasta aloepuuta ja jonka asukkaat ovat säättäneet itselleen ehdottoman lain olla koskaan juomatta viiniä. Vaihdoin kookospähkinäni näillä saarilla pippuriin ja aloepuuhun ja menin muiden kauppiaitten kanssa helmiä kalastamaan. Pestasin sukeltajia, jotka noutivat minulle muutamia hyvin isoja ja puhtaita helmiä. Astuin laivaan, joka saapui onnellisesti Bassoraan. Sieltä palasin Bagdadiin ja ansaitsin suuria summia pippurilla, aloepuulla ja helmillä. Jaoin kymmenykset voitoistani almuiksi, kuten olin tehnyt edellisiltäkin matkoilta palattuani, ja koetin erilaisilla huvituksilla hankkia virkistystä kärsimieni räsytysten jälkeen.

Lopetettuaan kertomuksensa Sinbad lahjoitti Hinbadille sata sekiiniä, kuten ennenkin, ja pyysi häntä saapumaan jälleen seuraavana päivänä tavalliseen aikaan.

Sinbadin kuudes retki

Minut riivannut matkustusvimma ei sallinut minun kauan pysyä paikoillani, ja niinpä vuoden levähdettyäni valmistauduin ystäväni ja sukulaisten rukouksista välittämättä kuudennelle retkelleni. Tällä kertaa matkustin Persian ja Itä-Intian halki ennen kuin lähdin merille. Etäisessä satamassa astuin vihdoin laivaan, joka oli lähdössä pitkälle matkalle.

Emme olleet purjehtineet pitkälle, kun kapteeni eräänä päivänä poistui paikaltaan murheellisena ja riuhtaisten turbaanin päästään huudahti tuskaisella äänellä: — Vuolas merivirta kuljettaa laivaa, ja

joudumme kaikki perikatoon ennen kuin neljäntunti on kulunut. Rukoilkaa Allahia pelastamaan meidät vaarasta! Emme voi välttää sitä, jollei Hän sääli meitä.

Näin sanottuaan hän käski laskea purjeet, mutta kaikki köydet katkesivat, ja virta kuljetti laivan äkkijyrkän vuoren juurelle, jota vasten se törmäsi ja murskautui. Henkemme toki pelastimme ja saimme muonavarammekin ja parhaat tavaramme talteen.

Rantakaistaleella seisoessamme kapteeni lausui meille: — Allah on tehnyt mitä on hyväksi nähnyt. Kukin meistä kaivakoon oman hautansa ja sanokoon maailmalle jäähyväiset. Olemme näet niin turmiollisessa paikassa, että kukaan haaksirikkoutunut ei ole koskaan palannut täältä kotiinsa.

Hänen puheensa koski meihin kipeästi, syleilimme toisiamme ja valitimme sääliä kohtaloamme.

Vuori jonka juurelle olimme haaksirikkoutuneet oli osa hyvin laajan saaren rannikosta. Seutu oli peittyneet haaksihylkyjen pirstaleihin ja luihin. Näimme siellä myös uskomattoman paljon tavaraa ja kalleuksia. Kaikki se vain lisäsi epätoivoamme.

Kaikkialla muualla virrat juoksevat uomistaan mereen, mutta siellä suolaton virta syöksyi merestä pimeään rotkoon, jonka aukko oli hyvin korkea ja avara. Merkillisintä siellä on, että vuoren kivet ovat kristallia, rubiineja, smaragdeja, safiireja ja topaaseja. Puitakin siellä kasvaa, useimmat niistä aloepuita, yhtä hyviä laadultaan kuin Komarin saaren tuotteet.

Päätääkseni kuvaukseni kolkasta, jota hyvinkin voi nimittää hornaksi, koska sieltä ei mitään milloinkaan palaa, laivojen ei ole mahdollista päästä pois, jos ne kerran ovat tulleet tietyn matkan päähän. Jos käy merituuli, se avustaa virtaa alusten ajamisessa vuorta kohti, ja jos tuulee maalta päin, minkä luulisi edistävän niiden pääsemistä takaisin ulapalle, pysähtyttää vuoren korkeus vihurin ja saa aikaan tyvenen, niin että virran voima kuljettaa rantaan. Kaiken onnettomuuden kukkuraksi on yhtä mahdotonta nousta vuorelle kuin pelastua meritse.

Olimme tosiaan surkeassa asemassa. Rantamalla viruvien luurankojen määrä vahvisti kapteenin väitteen, että pelastusmahdollisuutemme olivat varsin vähäiset. Ja vaikka paikka olikin ihana katsella, surimme kohtaloamme ja odotimme kuolemaa niin kärsivällisesti kuin meille oli mahdollista.

Vihdoin muonamme alkoi loppua, ja seuralaiseni kuolivat toinen toisensa jälkeen, kunnes jäin yksin eloon koko joukosta. Jälkeenjääneet hautasivat ne jotka kuolivat ennen heitä, ja minä olin osoittamassa viimeistä kunnioitusta kaikille tovereilleni. Se ei ole ihme. Paitsi että säästelini osalleni tulleet ruokatarvikkeita visummin kuin toiset, minulla oli hiukan omiakin, joita en jakanut toveriini kanssa. Haudatessani viimeisen heistä ne olivat kuitenkin huvenneet niin vähiin, etten otaksunut voivani pysytellä enää kauan hengissä. Sen vuoksi kaivoin haudan päättäen itse laskeutua siihen, koska ketään ei ollut jäljellä minua hautaamassa. Samalla minun täytyy tunnustaa, että en voinut olla nuhtelematta itseäni oman tuhoni tuottajana, ja kaduin, että koskaan olin lähtenyt tälle viime retkelle. Enkä pysähtynyt pelkkiin mietiskelyihin, vaan olinpa vähällä ryhtyä kiirehtimään omaa kuolemaani.

Mutta Allah suvaitsi vieläkin osoittaa minulle armoaan ja herätti mielessäni ajatuksen lähteä virran partaalle, joka juoksi valtavaan rotkoon. Katselin sen mahdollista suuntaa hyvin tarkkaavaisesti ja tuumin itsekseni: — Tämän joen, joka näin juoksee maan sisään, täytyy jossakin virrata jälleen esille. Jos teen lautan ja jätän itseni virran vietäväksi, se kuljettaa minut asuttuun seutuun tai joudun tuhon omaksi. Jos hukun, en menetä mitään, vaan ainoastaan vaihdan yhden lajin kuolemaa toiseen. Jos taas pääsen pois tästä turmiollisesta paikasta, en ainoastaan välttä toveriini kohtaloa, vaan kenties löydän uuden tilaisuuden rikastumiseen. Kenties onni odottaa minua. Ehkä tältä vaaralliselta äyräältä lähdettyäni saan moninkertaisen korvauksen haaksirikostani.

Ryhdyin heti työhön. Keräsin köysiä ja isoja hirrenpätkiä, joita rannikolla oli yllin kyllin, ja sidoin laudat ja pölkyt niin lujasti toisiinsa, että minulla pian oli varsin tukeva lautta. Saatuaani sen valmiiksi kuormitin sille muutamia säkillisiä rubiineja, smaragdeja ja muita jalokiviä, harmaata ambraa, vuorikristallia ja kallisarvoisia kangasmyttyjä. Sitten jätin lauttani virran vietäväksi ja alistuin Allahin tahtoon lohduttaen itseäni mietteellä, että joka tapauksessa oli melkein samantekevää missä muodossa kuolema saapui — samantekevää hukuinko veteen vai näännyinkö nälkään.

Heti rotkoon tultuani valo katosi kokonaan, enkä tiennyt minne virta kuljetti minua. Ajelehdin muutamia vuorokausia pilkkopimeässä, ja kerran oli holvi niin matala että se melkein kosketti päätäni, minkä vuoksi myöhemmin koetin varoa sellaista vaaraa. Koko tänä aikana en syönyt enempää kuin mitä hengenpitimiksi oli ihan välttämätöntä. Mutta eväni loppuivat sittenkin, ja vaivuin ravinnonpuutteesta horrokseen. En tiedä, kuinka kauan olin tajuttomana. Toipuessani näin ihmeekseni laajan tasangon leviävän virran partaalta, johon lauttani oli kiinnitetty. Rantatöyräällä seisoivat suuret joukot mustia ihmisiä. Heidät nähtyäni nousin heti ylös ja tervehdin heitä. He puhuttelivat minua, mutta en ymmärtänyt heidän kieltään. Olin niin riemastunut, että lausuin ääneen koraanilauseen arabiankielillä

ja kiitin Allahia pelastuksestani.

Kun yksi mustista, joka ymmärsi arabiankieltä, kuuli sen, hän astui luokseni ja sanoi: — Veli, kerrohan meille tarinasi, sillä se on varmaan hyvin merkillinen. Kuinka uskalsit lähteä virralle ja mistä olet tullut?

Pyysin heitä ensin antamaan minulle jotakin syötävää ja vakuutin, että sitten kyllä tyydyttäisin heidän uteliaisuutensa. He toivat minulle useanlaista ruokaa, ja karkotettuani nälkäni kerroin kaikki mitä minulle oli tapahtunut. He kuuntelivat tarkkaavaisesti ja ihmetellen ja haettuaan hevosen saattoivat minut kuninkaansa luo, jotta hän saisi kuulla merkillisen tarinani.

Kuljimme kunnes pääsimme Serendibin pääkaupunkiin. Olin näet noussut maihin sen nimiselle saarelle. Mustat miehet esittelivät minut kuninkaalleen. Lähestyin hänen valtaistuintaan ja tervehdin häntä langeten kasvoilleni hänen jalkojensa juureen, kuten olin tottunut tervehtimään Intian kuninkaita. Ruhtinas käski minun nousta, otti minut suopeasti vastaan ja viittasi minut istumaan lähelleen.

Ensin hän kysyi nimeäni. Vastasin: — Minua sanotaan merenkulkija Sinbadiksi niiden monien retkien vuoksi, jotka olen tehnyt, ja olen kotoisin Bagdadista.

Kerroin peittelemättä kaikki seikkailuni, ja kun havaitsin hänen mielihyvin silmäilevän jalokiviäni ja tarkastavan merkillisimpiä niistä toista toisensa jälkeen, lankesin hänen jalkojensa juureen ja rohkaistuin lausumaan hänelle. — Armollinen kuningas, en ainoastaan itse ole teidän majesteettinne käytettävissä, vaan myös lautalla tuomani tavaratkin. Pyydän teitä menettelemään niiden suhteen mielenne mukaan ja pitämään niitä ominanne.

Hän lausui hymyillen: — Sinbad, kaukana siitä, että ottaisin sinulta jotakin, päinvastoin aion antaa sinulle arvoisiasi lahjoja. Vastasin vain rukoilemalla menestystä jalomieliselle ruhtinaalle ja ylistämällä hänen aulista anteliaisuuttaan.

Hän käski yhden virkailijoistaan pitää minusta huolta ja määräsi eri henkilöitä palvelemaan minua hänen omalla kustannuksellaan. Virkailija täytti tunnollisesti tehtävänsä ja toimitti kaikki tavarani minulle varattuun asuntoon.

Serendibin saari [Ceylon] sijaitsee päiväntasaajalla, joten päivät ja yöt siellä ovat aina yhtä pitkät, kaksitoista tuntia kumpikin. Saari itse on kahdeksankymmentä parasangia pitkä ja melkein yhtä leveä. Pääkaupunki on kauniin laakson perukassa saaren keskellä ja korkeiden, kenties maailman korkeimpien vuorten ympäröimä, jotka nähdään kolmen päivän purjehdusmatkan päästä mereltä. Rubiineja ja monenlaisia kalliita mineraaleja on yllin kyllin, ja vuoret ovat enimmältä osaltaan merkeiliä eli metallikiveä, jota käytetään muiden kalliiden kivien leikkaamiseen ja hiomiseen. Saarella kasvaa kaikenlaisia harvinaisia pensaita ja puita. Varsinkin setripuita ja kookospalmuja. Päävirran suulla kalastetaan helmiä ja muutamissa laaksoissa tavataan timantteja.

Vietettyäni jonkin aikaa pääkaupungissa ja käytyäni kaikissa kiintoisissa paikoissa sen ympäristössä, muun muassa siellä missä Aadam majaili sen jälkeen kun hänet oli karkotettu paratiisista, pyysin kuninkaalta lupaa palata omaan maahani, ja hän myönsi sen erittäin kohteliaasti ja kunnioittavasti. Hän pakotti minut ottamaan vastaan kallisarvoisen lahjan. Kun menin sanomaan hänelle hyvästi, hän jätti minulle vielä arvokkaamman lahjan ja samalla kirjeen valtiallemme oikeauskoisten hallitsijalle vietäväksi, sanoen: — Pyydän, että toimitat lahjani ja tämän kirjeen kalifille ja vakuutat hänelle ystävyttäni.

Serendibin kuninkaan kirje oli kyhätty taivaansinisin kirjaimin erään harvinaisuutensa vuoksi kallisarvoisen eläimen kellervälle nahalle ja sisälsi seuraavaa:

— Intian kuningas, jonka edessä kulkee tuhat norsua, joka asuu sadallatuhannella säteilevällä rubiinilla koristetussa palatsissa ja jonka aarteistossa on ainakin kaksikymmentätuhatta timanteilla somistettua kruunua — Kalifi Harun-al-Rashidille.

— Vaikka Sinulle lähettämämme lahja on vähäpätöinen, ota se kuitenkin veljenä ja ystävänä vastaan sen hartaan ystävyuden nimessä, jota tunnemme Sinua kohtaan ja josta haluamme antaa Sinulle todistuksen. Toivomme itsellemme samanalaista osaa Sinun ystävydessäsi, koska uskomme sen ansaitsevamme, kun olemme arvottomamme Sinun vertaisesi. Pyydämme sitä Sinulta veljellisesti. Hyvästi!

Lahjana oli ensiksikin yhdestä ainoasta rubiinista valmistettu puoli jalkaa korkea, tuuman paksuinen ja puolen drakman painoisilla pyöreillä helmillä täytetty malja, toiseksi käärmeennahka jonka suomut olivat yhtä isoja kuin tavalliset kultarahat ja joka varjeli taudeilta, kun laskeutui sille lepäämään, kolmanneksi viisikymmentätuhatta drakmaa parasta aloepuuta ja kolmekymmentä pistasiapähkinän kokoista kamferijyvää, sekä neljänneksi erinomaisen ihana nainen jonka puku oli kauttaaltaan jalokivillä kirjailtu.

Laiva lähti satamasta, ja hyvin onnellisen purjehduksen jälkeen pääsimme Bassoraan. Sieltä matkustin Bagdadiin, jossa menin heti viemään kuninkaan kirjeen kalifille. Ja kun olin esittäytynyt, kalifi kuunteli tarkkaavaisesti kuvaustani Intiasta ja havaitsi siitä, että kuningas ei suinkaan ollut varallisuuttaan liioitellut. Kerroin myös sikäläisen kansan tavoista, ja sekin oli oikeauskoisten hallitsijasta mielenkiintoista.

Näin puhuttuaan Sinbad ilmoitti että kertomus kuudennesta retkestä oli lopussa ja lahjoitti Hinbadille taaskin sata sekiiniä kehottaen tätä kaikin mokomin saapumaan seuraavana päivänä kuuntelemaan, kun hän tarinoisi seitsemännestä ja viimeisestä retkestään.

Sinbadin seitsemäs eli viimeinen retki

Kuudennen retkeni jälkeen olin päättänyt pysyä kotona. Karkotin ehdottomasti mielestäni kaikki matkasuunnitelmat. Ikänikin vuoksi kaipasin jo lepoa, enkä myöskään halunnut enää antautua alttiiksi vaaroille joita olin kokenut. En siis ajatellut muuta kuin viettää loput päiväni tyynessä rauhassa.

Mutta eräänä päivänä tuli kalifin lähetti kutsumaan minut palatsiin. Kun olin saapunut hallitsijan vastaanottohuoneeseen, hän sanoi: — Sinbad, tarvitsen palvelustasi. Sinun tulee viedä vastaukseni ja lahjani Serendibin kuninkaalle. On kohtuullista, että vastaan hänen huomaavaisuutensa.

Yritin päästä tästä uudesta koettelemuksesta ja kerroin kaikki seikkailuni kalifille. — Myönnän, hän sanoi lopetettuani kertomukseni, — että kokemuksesi ovat olleet perin merkittäviä. Mutta sinun täytyy sentään minun tähteni lähteä ehdottamalleni retkelle. Sinunhan tarvitsee vain käydä Serendibin saarella toimittamassa sinulle antamani tehtävä. Sen jälkeen voit palata niin pian kuin tahdot. Sinun on mentävä, sillä tiedäthän, ettei olisi arvoni mukaista jäädä kiitollisuudenvelkaan mainitun saaren kuninkaalle.

Havaitessani että kalifi hartaasti halusi myöntymystäni alistuin ja sanoin hänelle, että olin valmis tottelemaan. Hän oli hyvin mielissään ja määräsi minulle tuhat sekiiniä matkarahoiksi.

Valmistauduin siis lähtöön muutamien päivien kuluttua, ja heti kun olin saanut kalifin kirjeen ja lahjan, matkustin Bassoraan jossa nousin laivaan. Purjehdus oli hyvin onnellinen. Saavuttuani Serendibin saarelle minut saatettiin heti hyvin juhlallisesti palatsiin, jossa kuningas minut nähdessään huudahti: — Tervetuloa, Sinbad! Täältä lähdettyäsi olen usein ajatellut sinua ja siunaan päivää jona saamme jälleen tavata toisemme. Tervehdin häntä kunnioittavasti ja kiitettyäni häntä ystävällisyydestä jätin hänelle kalifin kirjeen ja lahjan, jotka hän otti mielihyvin vastaan.

Kalifin lahjana oli täydellinen kultakankaasta tehty tuhat sekiiniä maksava vaatekerta, viisikymmentä kallisarvoista purppuraviittaa ja sata valkoista, Kairon, Suezin ja Aleksandrian hienoimmasta palttinasta valmistettua, uhkea syvyyttään leveämpi, tuuman paksuinen agaattimalja, jonka pohjalla oli kohokuva esittäen toiselle polvelleen langennutta metsästäjää, jännitetty jousi tähdätyinä leijonaa kohti. Kalifi lähetti kuninkaalle myös upean taulun, joka tarun mukaan oli kuulunut suurelle Salomolle.

Kalifin kirje kuului näin:

"Tervehdys oikean tien ylimmän Oppaan nimessä Allahin käskynhaltijalta Harun-al-Rashidilta, jonka Kaikkivaltias on asettanut profeettansa sijaiseksi ja hallitsijaksi hänen autuaasti nukkuneiden esi-isänsä jälkeen — mahtavalle ja kunnioitetulle Serendibin radjalle."

— Kirjeesi tuotti meille suurta iloa ja lähetämme tämän keisarillisesta linnastamme, ylevimpien älyjen kukkatarhasta. Toivomme, että Sinä siihen vilkaistessasi käsität ystävällisen tarkoituksemme ja suvaitset ottaa lahjamme vastaan. Hyvästi!

Serendibin kuningas oli hyvin mielissään, että kalifi vastasi hänen ystävyyteensä. Vähän tämän puhuttelun jälkeen sain vain vaivoin luvan palata, ja hyvin kaunis lahja mukanani astuin laivaan purjehtiakseni Bagdadiin, mutta onni ei suonut minun saapua sinne niin nopeasti kuin olin toivonut. Allah oli määrännyt toisin.

Kolme, neljä päivää lähtöni jälkeen kimppuumme hyökkäsi merirosvoja, jotka helposti valtasivat laivamme ja kuljettivat ne miehistöstä, jotka eivät kaatuneet taistelussa, etäiseen maahan myyden meidät siellä orjiksi.

Minä, joka olin näiden joukossa, jouduin rikkaalle kauppiaille. Heti kun oli minut ostanut, hän vei minut kotiinsa, kohteli minua hyvin ja puki minut varsin somiin vaatteisiin, vaikka olinkin orja. Kun hän ei tiennyt kuka olin, hän kysyi minulta muutamia päiviä myöhemmin osasinko mitään ammattia.

Vastasin, etten ollut käsityöläinen, vaan kauppias ja että merirosvot, jotka minut myivät, olivat ryöstäneet minulta kaiken omaisuuteni.

— Mutta sano minulle, hän uteli edelleen, — osaatko ampuu jousella. Vastasin, että olin sitä nuoruudessani harjoitellut. Hän antoi minulle jousen ja nuolia, otti minut taakseen norsun selkään ja vei minut tiheään metsään muutaman tunnin matkan päähän kaupungista. Tunkeuduimme aika syvälle, ja kun isäntäni katsoi sopivaksi pysähtyä, hän käski minun astua alas. Sitten hän, osoittaen korkeaa puuta, sanoi minulle: — Kiipeä tuonne ja ammu norsuja, joita näet kulkevan ohi. Tässä metsässä on niitä tavattoman paljon. Ja jos kaadat jonkin niistä, tule ilmoittamaan minulle. Näin puhuttuaan hän jätti minulle evästä ja palasi kaupunkiin. Minä vaanin puussa kaiken yötä.

En nähnyt norsuja, mutta seuraavana aamuna auringon noustua äkkäsin suuren lauman. Ammuin niitä kohti useita nuolia, ja viimein yksi norsuista kaatui. Toiset poistuivat heti ja antoivat minulle tilaisuuden mennä isännälle ilmoittamaan saaliistani. Kun olin kertonut hänelle asian, hän tarjosi minulle hyvän aterian, kiitti taitoani ja puhui minulle hyvin ystävälliseen sävyyn. Myöhemmin palasimme yhdessä metsään, jossa kaivoimme kuopan ja hautasimme norsun siihen. Isäntäni aikoi tulla riistämään siltä hampaat kauppatavaraksi, kun raato olisi mädäntynyt.

Jatkoin tätä hommaa kaksi kuukautta ja kaadoin joka päivä norsun kiivettyäni milloin yhteen, milloin toiseen puuhun. Eräänä aamuna norsuja väijyessäni huomasin suureksi kummastuksekseni, että ne eivät tapansa mukaan kulkeneetkaan ohitseni metsän läpi, vaan pysähtyivät ja lähestyivät minua kauheasti meluten niin monilukuisina, että tanner oli niiden peitossa ja tärisi niiden jalkojen töminästä. Ne piirittivät puun johon olin kätkeytynyt ja seisovat kärsät ojossa ja tuijottaen minuun. Pysyin hievahtamatta pelottavaa näytelmää katsellessani ja olin pelosta niin jäykistynyt että jousi ja vasamat putosivat käsistäni.

En pelännyt turhaan. Kun norsut olivat jonkin aikaa tuijottaneet minuun, yksi suurimmista kietaisi kärsänsä puun tyven ympärille, riuhtaisi sen juurineen maasta ja paiskasi tantereelle. Minä putosin puun mukana, ja norsu otti minut kärsäänsä, nakkasi selkäänsä, kuljetti kaikkien toveriensa saattamana kukkulalle, johon se laski minut, ja poistui laumoineen. Voitte käsittää kummastukseni, kun nousin pystyyn ja havaitsin, että kukkula oli katettu norsujen luilla ja hampailla. Arvasin heti, että siellä oli niiden hautausmaa, ja ihmettelin pitkäkärsäisten vaistoa. En näet epäillyt, että ne olivat tuoneet minut paikalle varta vasten osoittaakseen minulle, kuinka järjetöntä oli vainota niitä, koska en muuta halunnut kuin niiden hampaita. En viipynyt kukkulalla, vaan käännyn kaupunkia kohti ja vuorokauden vaellettuani saavuin isäntäni luo. En ollut tavannut tiellä ainoatakaan norsua, mistä päättelin, että ne olivat vetäytyneet edemmäksi metsään antaakseen minulle tilaisuuden palata esteettä vuorelle.

Isäntä tuli iloiseksi nähdessään minut. — Sinbad-parka, hän huudahti, — olin kovin huolissani tähtesi. Olen ollut metsässä, jossa näin maasta riuhtaistun puun, jousen ja nuolia tantereella. Turhaan sinua etsittyäni pelkäsin etten enää koskaan näkisi sinua. Kerrohan minulle mitä sinulle tapahtui ja minkä onnellisen sattuman kautta olet vielä hengissä.

Tyydytin hänen uteliaisuutensa, ja kun seuraavana aamuna kävimme yhdessä vuorella, hän havaitsi suureksi ilokseen että olin puhunut totta. Säilytimme sen norsun selkään, jolla olimme sinne ratsastaneet, niin monta hammasta kuin se jaksoi kantaa. Siellä oli norsunluuta yllin kyllin.

Kotiin päästyämme isäntäni sanoi minulle: — Sinbad, emme ole ainoastaan tulleet rikkaiksi, vaan olet myöskin pelastanut monen ihmisen hengen, sillä tähän asti on suuri joukko orjia tuhoutunut hankkiessaan norsunluuta. Älä pidä itseäsi enää orjana, vaan pyydä minulta mitä haluat, sillä Allah on ilmeisesti valinnut sinut johonkin suureen tehtävään.

Vastasin ystävälliseen selitykseen: — Minulle lahjoittamasi vapaus riittää korvaamaan kaikki, enkä halua mitään muuta palkkiota palveluksesta joka minulla oli onni tehdä sinulle kuin luvan palata kotimaahani.

— Hyvä, hän sanoi, — monsuunituulella saapuu pian norsunluuta noutavia laivoja. Lähetän sinut kotiin ja annan sinulle millä maksat matkasi.

Kiitin häntä vapaudestani ja hänen hyvistä aikomuksistaan minua kohtaan. Viivyin hänen luonaan vielä vähän aikaa monsuunia odotellen, ja sillä välin teimme niin monta retkeä kukkulalle, että kaikki varastohuoneemme täyttyivät norsunluulla. Toiset samaa tavaraa välittävät kauppiaat noudattivat esimerkkiämme, sillä asiaa ei voitu pitää kovinkaan kauan heiltä salassa.

Laivat saapuivat vihdoin, ja kun isäntäni oli valinnut sen jolla minä matkustaisin, hän lastasi sen puolilleen norsunluuta minun laskuuni, toimitti runsaasti matkaeväitä ja pakotti minut sitä paitsi ottamaan lahjaksi muutamia seudun arvokkaita harvinaisuuksia. Kiittelin häntä siis kaikesta tuhanteen kertaan ja lähdin purjehtimaan, sanottuamme ensin toisillemme kyynelsilmin jäähyväiset.

Pysähdyimme eräille saarille hankkiaksemme tuoreita ruokatarvikkeita. Kun laivamme oli saapunut erääseen Intian mannermaan satamaan, jossa käväisimme maissa, ja kun en huolinut uskaltautua meritse Bassoraan, purkautin norsunluuni ja päätin jatkaa matkaani maitse. Ansaitsin suuria summia norsunluullani, ostin kaikenlaisia harvinaisia esineitä, jotka aioin lahjoiksi, ja kun kamelini oli kuormitettu, lähdin ison kauppiaskaravaanin mukana matkalle. Vaellukseni kesti kauan ja kärsin paljon, mutta siedin kaikki nurkumatta ajattellessani että minun ei tarvinnut pelätä haaksirikkoa, merirosvoja, käärmeitä ja muita vaaroja, joita olin niin usein kokenut.

Kaikki vaivat loppuivat vihdoinkin, ja saavuin turvallisesti Bagdadiin. Menin heti kalifin puheille ja selostin hänelle lähettilääntoimeni tulokset. Ruhtinas sanoi jo olleensa huolissaan, kun viivysin niin kauan, mutta aina toivoneensa, että Allah varjelisi minua. Kun kerroin hänelle seikkailuni norsujen kanssa, hän oli kovin kummissaan eikä olisi uskonut minua, jollei olisi tuntenut totuudenrakkauttani. Hänestä tämä kertomus samoin kuin aikaisemmatkin seikkailuni olivat niin merkillistä laatua, että käski erään kirjurinsa piirtää ne kultakirjaimilla pergamentille aarteistossaan säilytettäväksi. Palasin hyvin tyytyväisenä saamiini kunnianosoituksiin ja kalifin lahjoihin ja olen siitä lähtien kokonaan antautunut elämään perheeni, sukulaisten ja ystäväni parissa.

Sinbad päätti kertomuksen seitsemännestä ja viimeisestä retkestään ja sanoi kääntyen Hinbadin puoleen: — No, ystäväni, oletko kuullut kenestäkään joka on kärsinyt niin paljon kuin minä tai tuntenut ketään ihmistä joka on kokenut niin monenlaisia vaiheita? Eikö ole kohtuullista, että kaiken sen jälkeen saan nauttia tyyntä ja hauskaa elämää?

Hinbad tuli lähemmäksi, suuteli hänen kättään kunnioituksensa merkiksi ja sanoi, että hänen omat vastuksensa olivat perin vähäpätöisiä niihin verrattuina, joita oli kuullut Sinbadin kertovan. Sinbad lahjoitti hänelle taas sata sekiiniä ja sanoi, että kantajalle oli joka päivä paikka varattuna hänen pöydässään ja että hän voi aina luottaa merenkulkija Sinbadin ystävyteen.

Kertomus prinssi Ahmedista ja Peri-Banusta

Oli kerran Intiassa sulttaani, jolla oli kolme poikaa ja veljentytär. He olivat hänen hovinsa kaunistukset. Vanhimman prinssin nimi oli Hussain, keskimmäisen Ali, nuorimman Ahmed, ja prinsessan nimi oli Nurunnihar.

Prinsessa Nurunnihar oli menettänyt isänsä, kun hän vielä oli aivan nuori, ja sulttaani oli kasvattanut hänet. Ja nyt, kun prinsessa oli varttunut naiseksi, sulttaani ajatteli hänen naittamistaan jollekulle sellaiseen liittoon kyllin arvokkaalle prinssille. Tyttö oli hyvin kaunis, ja kun sulttaanin aikomus tuli tiedoksi, prinssit ilmoittivat isälleen kukin erikseen, että he rakastivat Nurunniharia ja mielellään naisivat hänet.

Havainto suretti sulttaania, koska hän tiesi, että hänen poikiensa välille syntyisi kateutta. Sen vuoksi hän kutsutti luokseen kunkin heistä erikseen ja puhui heille kehottaen heitä lopullisesti tyytymään neitosen valintaan, mutta kukaan veljeksistä ei halunnut perääntyä kamppailutta. Havaitessaan heidät niin itsepintaisiksi hallitsija kutsutti kaikki yhtäaikaa eteensä ja sanoi:

— Lapseni, koska en ole voinut saada teitä luopumaan serkkunne, prinsessan, tavoittelemisesta ja koska en halua käyttää valtaani antamalla hänet mieluummin yhdelle pojistani kuin toisille, luulen keksineeni keinon, joka miellyttää teitä kaikkia ja säilyttää sovinnon keskuudessanne, jos vain kuuntelette minua ja noudatatte neuvoani. Minusta ei olisi hullumpaa, että matkustaisitte erikseen maailmalle kukin taholleen, niin ettette voisi tavata toisianne. Ja koska tiedätte, että olen hyvin utelias ja että minua viehättää kaikki, mikä on harvinaista ja omituista, lupaan veljentyttäreni puolisoiksi sille joka hankkii minulle merkillisimmän harvinaisuuden.

Veljekset, joista jokainen toivoi, että onni suosisi häntä, suostuivat ehdotukseen. Sulttaani antoi heille rahoja, ja varhain seuraavana aamuna he lähtivät kauppiaksi pukeutuneina pääkaupungista. He kulkivat samasta portista, jokainen uskollisen palvelijan seuraamana, ja matkustivat päiväkauden yhdessä. Sitten he pysähtyivät karavaanimajaan ja päätettyään tavata toisensa vuoden kuluttua samassa paikassa sanoivat jäähyväiset ja lähtivät aikaisin seuraavana aamuna kukin omalle suunnalleen.

Vanhin veli, prinssi Hussain, joka oli kuullut Bisnagarin kuningaskunnan laajuudesta, mahtavuudesta, rikkauksista ja loistosta, suuntasi matkansa Intian rannikkoa kohti, ja kolme kuukautta vaellettauan, milloin erämaiden ja karujen vuorien yli, milloin värikkäiden ja viljavien seutujen lävitse, hän saapui Bisnagariin, samannimisen kuningaskunnan pääkaupunkiin, jossa sen maharadjalla oli hovinsa. Prinssi

sijoittui asumaan ulkomaalaisille kauppiaille varattuun majataloon ja kuultuaan kaupungissa olevan neljä pääosaa, joissa kaikenlaiset kauppiat pitivät myyntikojujaan, ja näiden osien keskellä kolmen muurin ja pihan ympäröimä maharadjan palatsi, jokainen portti peninkulman päässä toisestaan, hän meni seuraavana päivänä erääseen noista osista.

Se oli laaja, useiden katujen jakama, kauttaaltaan holvattu ja auringolta suojattu, mutta silti hyvin valoisa. Myymälät olivat kaikki samankokoisia ja yhdenmukaisia. Kaikki saman tavaralajin kaupitsijat asuivat erityisen katunsa varrella, kuten myös kaikki samaa ammattia harjoittavat käsityöläiset tavattiin omalta kadultaan.

Hussain-prinssi ihmetteli kaupaksi tarjottujen tavaroiden moninaisuutta ja rikkautta. Ja kävellessään kadulta kadulle hän joutui yhä enemmän ihmeisiinsä, sillä joka taholla hän näki maailman kaikkien maiden tuotteita. Silkkikankaiden, posliinien ja kalliiden kivien runsaus osoitti kansan ääretöntä varallisuutta. Prinssi Hussainin erikoisena ihailun esineenä olivat kaduilla tulvehtivien kukkasmyyjien runsaat kantamukset. Intialaiset näet rakastavat suuresti kukkia, eikä kukaan heistä liiku kantamatta kukkavihkoa tai ruusunoksaa kädessään tai koristamatta päätään sepeleellä. Kauppiat pitävät niitä ruukuissa puodeissaan, niin että koko osaston ilma on sulotuoksuja täynnä.

Hussain-prinssi oli juuri lopettanut tarkastelunsa, kun muuan kauppias havaitsi hänen kävelevän väsynein askelin ja pyysi häntä tulemaan puotiinsa istumaan ja levähtämään. Ennen pitkää huutaja kulki ohitse kantaen mattoa, josta pyysi neljäkymmentä kukkarollista kultaa. Se oli kooltaan vain kuusi jalkaa kultakin sivulta, ja prinssiä ihmetytti kallis hinta. Varmaankin, hän sanoi, — matossa on jotakin merkillistä jota en voi havaita, sillä se näyttää varsin mitättömältä.

— Olette arvannut oikein, hyvä herra, huutaja vastasi, ja myönnätte sen, kun kuulette, että jokainen joka tälle matolle istahtaa voi silmänräpäyksessä ilman pysähdyksiä ja esteitä kuljetuttaa itsensä minne vain haluaa.

Prinssi tuli hyvin iloiseksi, sillä olihan hän löytänyt harvinaisuuden, joka varmaan tuottaisi hänelle prinsessan käden. Jos matolla on sellainen ominaisuus, hän virkkoi, — ostan sen kernaasti.

— Hyvä herra, huutaja vastasi, — olen puhunut teille totta, ja teidät on helppo saada vakuuttuneeksi asiasta. Levitän maton, istahdamme molemmat sille, ja jollemme teidän lausuttuanne toivomuksen päästä huoneeseen majataloon heti siirry sinne, kauppa ei synny.

Huutajan vakuutuksen kuultuaan prinssi suostui ehtoihin ja päätti kaupan. He siirtyivät kaupiamiehen luvalla hänen myymälänsä takasuojaan, jossa molemmat istahtivat matolle. Ja kohta kun prinssi oli lausunut toivomuksensa päästä asuntoonsa, hän huomasi olevansa huutajan kanssa siellä. Haluamatta varmempaa todistusta maton ominaisuudesta hän laski huutajalle neljäkymmentä kukkarollista ja antoi vielä kaksikymmentä kultakolikkoa kaupanpäällisiksi.

Tällä tavoin tuli Hussain-prinssistä maton omistaja, ja hän oli ylen iloinen, että oli niin pian löytänyt arvokkaan lahjan isälleen vietäväksi. Hän olisi milloin tahansa voinut siirrättää itsensä majataloon jossa oli eronnut veljistään, mutta tietäen että toiset eivät olleet vielä palanneet hän päätti viipyä kaupungissa ja tutkia kansan tapoja ja elämää. Hän sai paljon huvia ja keräsi paljon tietoja käymällä useissa temppeleissä ja muissa loistorakennuksissa ja katselemalla erilaatuisia juhlamenoja. Hän näki komean juhlan, jota lukuisa joukko hinduja kerääntyi viettämään.

Suuri erivärisiin teltoihin laajalle tasangolle leiriytynyt, silmän kantamattomiin ulottuva väkijoukko oli vaikuttava näky. Hän esittäytyi myös maharadjan hovissa, jonka rikkaus häntä aivan huikaisi. Kaikki nämä seikat tekivät hänen oleskelunsa Bisnagarissa hyvin hauskaksi, mutta hän halusi päästä lähemmäksi prinsessa Nurunniharia, jota hän rakasti kiihkeästi, ja hän luuli voitavansa olla varma, että saisi prinsessan morsiamekseen. Niinpä hän, vaikka olisikin voinut viipyä kaupungissa paljon kauemmin, maksoi laskunsa majatalossa ja levitti maton huoneensa lattialle, jolloin hänet seuralaisensa kera heti kuljetettiin veljesten toisistaan erotessaan kohtaускаikseen määräämään vierasmajaan.

Toinen veli, Ali-prinssi, oli yhtynyt karavaanin matkaan ja saapui neljän kuukauden päästä Shiraziin, joka siihen aikaan oli Persian valtakunnan pääkaupunki. Ja kun hän oli matkalla tehnyt tuttavuutta muutamien kauppiaiden kanssa, hän asui samassa paikassa heidän kanssaan sanoen itseään jalokivien kauppiaksi.

Saapumisensa jälkeisenä aamuna prinssi Ali lähti tarkastamaan jalokivikauppiaiden korttelissa myytäväksi asetettuja varastoja. Häntä kummastuttivat siellä näkemänsä suuret rikkaudet, ja hän käveli kadulta kadulle erinomaisen ihastuneena. Enimmin häntä kuitenkin ihmetytti huutaja, joka kulki edestakaisin norsunluinen putki kädessään pyytäen siitä neljäkymmentä kukkarollista kultarahoja. Ali-prinssi luuli miestä hulluksi, mutta oli utelias tietämään miksi putkesta vaadittiin niin paljon. — Hyvä herra, huutaja vastasi, kun prinssi puhutteli häntä, — tähän torveen on sovitettu lasi. Jos katsotte sen

lävitse, näette jokaisen esineen jonka haluatte nähdä.

Huutaja antoi putken hänen tarkastettavakseen. Haluten nähdä isänsä prinssi vilkaisi sen läpi ja näki suluttaan täysin terveenä valtaistuimellaan neuvostosalissa. Sitten hän toivoi näkevänsä prinsessa Nurunniharin ja näki hänet heti istumassa ilakoiden neitostensa parissa.

Ali-prinssi ei pyytänyt muuta todistusta ollakseen varma, että putki oli arvokkain esine ei ainoastaan Shirazin kaupungissa, vaan koko maailmassa, ja uskoi jos hän jättäisi sen ostamatta hän ei koskaan löytäisi toista yhtä ihmeellistä harvinaisuutta. Hän sanoi huutajalle: — Ostan tämän putken sinulta neljäkymmenellä kultakukkarollisella. Sitten hän vei miehen majapaikkaansa, laski hänelle rahat ja sai putken.

Prinssi oli hyvin iloinen ostoksestaan ja vakuutteli itselleen, että koska hänen veljensä eivät voisi löytää mitään yhtä harvinaista ja ihmeellistä prinsessa Nurunnihar oli tuleva hänen vaivojensa ja matkojensa palkkioksi. Odotellessaan karavaanin lähtöä paluumatkalle hän kävi Persian hovissa sekä kaikkia kaupungin ympäristön ihmeitä katsomassa. Kun kaikki oli valmista, hän yhtyi ystäviinsä ja saapui onnellisesti ilman seikkailuja tai vaikeuksia kohtauspaikalle. Hän tapasi siellä prinssi Hussainin, ja molemmat jäivät odottamaan Ahmed-prinssiä.

Ahmed-prinssi oli suunnannut matkansa Samarkandiin. Kun hän sinne saavuttuaan käveli seuraavana päivänä kaupungilla, hän kohtasi huutajan, jolla oli keinotekoinen omena kädessään. Mies pyysi siitä kolmekymmentäviisi kukkaroa kultaa. — Näytähän minulle omenaa, prinssi virkkoi, — ja sano mikä voima tai merkillinen ominaisuus sillä on, koska se arvioidaan niin kalliiksi.

— Hyvä herra, huutaja vastasi antaen omenan hänen käteensä, — jos katselette tätä omenaa vain ulkopuolelta, se ei näytä kovin merkilliseltä. Mutta jos ajattelette sen ominaisuuksia ja sitä suurta hyötyä, jota se voi ihmiskunnalle tuottaa, niin myönnätte sen arvaamattoman kalliiksi ja sen omistajalla olevan suuri aarre hallussaan. Se parantaa kaikki sairaut kuolettavimmistakin taudeista, kunhan potilas vain haistaa sitä.

— Jos sinua voi uskoa, Ahmed-prinssi vastasi, — niin omenan ominaisuudet ovat ihmeelliset ja se on todella arvokas. Mutta mitä voit esittää väitteesi todistukseksi?

— Arvoisa herra, huutaja vastasi, — koko Samarkandin kaupunki tietää sen.

Huutajan selostaessa Ahmed-prinssille keinotekoisien omenan ominaisuuksia kerääntyi paljon kansaa heidän ympärilleen ja vahvasti hänen sanojensa totuuden. Muuan joukosta ilmoitti vielä erään ystävänsä olevan niin vaarallisesti sairaana, että hänen henkiin jäämisestään ei ollut toiveita, joten siinä tarjoutui sopiva tilaisuus kokeiluun. Prinssi Ahmed sanoi huutajalle, että hän antaisi ihmeomenasta neljäkymmentä kukkarollista, jos se parantaisi potilaan tämän sitä vain haisteltua.

Huutaja sanoi prinssi Ahmedille: — Tulkaa, hyvä herra, niin teemme heti kokeen, ja sitten on omena teidän.

Koe onnistui ja laskettuaan huutajalle neljäkymmentä kukkarollista kultaa ja saatuaan häneltä omenan prinssi Ahmed odotti kärsimättömästi karavaanin lähtöä Intiaan. Sillä välin hän katseli kaikkia Samarkandin ja sen ympäristön merkillisyyksiä, ja kun karavaani suoriutui paluumatkalle, hän yhtyi siihen ja saapui turvallisesti määräpaikkaan, jossa Hussain ja Ali odottivat häntä.

Kun Ahmed-prinssi saapui veljiensä luo, he syleilivät hellästi toisiaan ja ilmaisivat suurta iloa jälleennäkemisestä. Sitten prinssi Hussain sanoi: — Veljet, jättäkäämme retkistämme tarinoiminen tuonemmaksi ja näyttäkäämme heti toisillemme mitä harvinaisuuksia olemme tuoneet, jotta voimme jo etukäteen päätellä ja arvata, kenelle isä määrää palkkion. Aloittaakseni mainitsen, että Bisnagarin kuningaskunnasta tuomani harvinainen esine on matto jolla istun ja joka näyttää aivan tavalliselta ja vaatimattomalta. Mutta sillä on ihmeellisiä ominaisuuksia. Kuka tahansa sille istahtaa toivoen pääsevänsä johonkin paikkaan, hän saapuu sinne silmänräpäyksessä. Kokeilin itse ennen kuin suoritin ne neljäkymmentä kukkaroa, jotka siitä kernaasti maksoin. Kertokaahan te, vuorostanne, oletteko tuoneet mitään minun mattooni verrattavaa.

Ali-prinssi puhui sen jälkeen sanoen: — Täytyy myöntää, että mattosi on ihmeellinen. Olen kuitenkin yhtä tyytyväinen omaan ostokseeni kuin sinä koskaan voit olla mattoosi. Tässä on norsunluinen putki, joka myöskin maksoi neljäkymmentä kukkarollista. Se näyttää kylläkin tavalliselta, mutta kun katsoo sen lävitse, voi nähdä kaikkea mitä vain haluaa, olkoonpa se kuinka etäällä tahansa. Kas tässä veliseni, koetahan katsoa itse!

Hussain otti norsunluisen putken Ali-prinssiltä aikoen katsella prinsessa Nurunniharia. Ali ja Ahmed tuijottivat hänen kasvoihinsa ja näkivät kummastukseksi hänen kalpenevan tavalla, joka ilmaisi ääretöntä hätäannystä ja murhetta. Ja kun hän huudahti: — Voi meitä, prinssit, mitä hyötyä meille on

pitkistä ja vaivalloisista matkoistamme, jotka olemme tehneet toivoen saavamme palkaksi ihastuttavan Nurunniharin, koska suloinen prinsessa muutaman silmänräpäyksen kuluttua vetää viimeisen henkäyksensä! Näin hänet vuoteessa hovineitojen ympäröimänä, joilla kaikilla oli kyyneleet silmissä ja jotka näkyivät odottavan hänen kuolemaansa. Ottakaa putki, katsokaa itse missä kurjassa tilassa hän on ja vuodattakaa kyyneleitä kanssani.

Ali-prinssi otti tähystystorven Hussainin kädestä ja nähtyään saman näyn ojensi sen ilmeisen murheellisena Ahmedille. Prinssi otti sen ja katseli surullista näkyä, joka liikkutti heitä kaikkia niin suuresti.

Kun prinssi Ahmed oli ottanut putken Alin kädestä ja nähnyt, että prinsessa Nurunniharin loppu oli niin lähellä, hän kääntyi toisten puoleen ja sanoi: — Veljet, prinsessa Nurunnihar on tosiaan kuoleman kielissä, mutta jos emme tuhlaa aikaa, ehdimme ehkä vielä pelastamaan hänen henkensä. Hän otti taikaomenan povestaan ja jatkoi: — Tämä omena maksoi minulle yhtä paljon kuin matto ja putki, ja sillä on parantavia ominaisuuksia. Jos sairas henkilö haistaa sitä, vaikkapa viimeisessä kuolinkamppailussaan, se palauttaa hänet heti täyteen terveyteen. Olen koetellut sitä ja voin todistaa sen ihmeellisen vaikutuksen, kunhan riennämme prinsessan avuksi.

— Emme voi joutua nopeammin millään muulla keinolla, prinssi Hussain sanoi, — kuin kuljettamalla itsemme heti hänen kammioonsa minun mattoni avulla. Älkäämme hukatko aikaa. Istuutukaa — se on kyllin leveä meille kaikille.

Ali-prinssi ja Ahmed-prinssi istahtivat Hussainin viereen, ja koska heillä oli sama pyrkimys, kaikki kolme lausuivat saman toivomuksen, ja matto kuljetti heidät silmänräpäyksessä prinsessa Nurunniharin kammioon.

Kolmen prinssin yllättävä saapuminen säikäytti prinsessan neitoja, jotka eivät voineet käsittää millä lumouksella kolme miestä oli joutunut heidän keskuuteensa. He eivät näet heti tunteneet prinssejä.

Tuskin Ahmed-prinssi oli päässyt Nurunniharin huoneeseen ja nähnyt prinsessan olevan kuolemaisillaan, kun hän nousi matolta, meni vuoteen ääreen ja pani omenan tytön sierainten alle. Prinsessa avasi heti silmänsä ja pyysi että hänet puettaisiin. Hän näytti yhtä virkeältä ja reippaalta kuin jos olisi herännyt terveellisestä unesta. Hänen neitonsa ilmoittivat hänelle, että hänen oli äkillisestä toipumisestaan kiitettävä serkkujaan ja varsinkin Ahmed-prinssiä. Tyttö ilmaisi heti ilonsa heidän näkemisestään ja kiitti heitä kaikkia yhteisesti, mutta jälkeinpäin prinssi Ahmedia erityisesti. Koska hän halusi pukeutua, prinssit lausuivat nopeasti ilonsa hänen parantumisestaan ja poistuivat.

Nurunniharin pukeutuessa prinssit menivät sultaanin luo heittäytyäkseen hänen jalkojensa juureen. Mutta hänen puheilleen tullessaan he havaitsivat, että isä oli saanut tiedon heidän odottamattomasta kotiinsaapumisestaan ja millä tavoin prinsessa oli äkkiä parannettu. Sultaanin otti heidät ilomielin vastaan ja syleili heitä hyvin riemuissaan sekä heidän paluustaan että veljentyttärensä ihmeellisestä toipumisesta, vaikka lääkärit jo olivat luopuneet toivosta. Tavallisten tervehdysten jälkeen kukin prinssi esitti tuomansa harvinaisen esineen, Hussain ihmemattonsa, Ali kaukoputkensa ja Ahmed taikaomenansa. Ja kun jokainen oli ylistänyt lahjaansa ja antanut sen sulttaanille, he pyysivät häntä ratkaisemaan heidän kohtalonsa ja julistamaan, kenelle heistä hän lupauksensa mukaan antaisi Nurunnihar-prinsessan.

Kuultuaan mitä prinssillä oli sanottavaa Intian sulttaanin oli jonkin aikaa vaiti miettien vastaustaan. Vihdoin hän lausui sangen järkevästi:

— Ratkaisisin asian jonkun hyväksi, lapseni, jos voisin tehdä sen oikeudenmukaisesti. Mutta voinko minä? Totta kyllä, Ahmed, että prinsessa saa kiittää merkillistä omenaasi parantumisestaan, mutta salli minun kysyä, olisiko siitä ollut hänelle paljoa apua, ellet Alin putkesta olisi nähnyt hänen vaaraansa ja ellei Hussainin matto olisi ajoissa lennättänyt sinua lemmittysi luo? Tähystysputkesi, Ali, ilmoitti sinulle ja veljillesi, että olitte kadottamaisillanne prinsessan, ja sikäli hän on suuressa kiitollisuudenvelassa sinulle. Sinun täytyy kuitenkin myöntää, että pelkkä tieto hänen sairaudestaan ei olisi mitään hyödyttänyt ilman keinotekoista omena ja ihmeellistä mattoa. Ja sinulle, Hussain, sanon, että prinsessa olisi kovin kiittämätön, ellei tunnustaisi mattosi arvoa, joka oli niin välttämätön hänen parantumisensa välineenä. Mutta ajattele, miten vähän siitä olisi ollut apua, ellet Alin putken välityksellä olisi saanut tietoa tytön sairaudesta ja ellei Ahmed olisi käyttänyt omenaansa. Kun ei siis matto eikä norsunluinen putki enempää kuin taikaomenakaan ole arvioitava mitenkään toisiaan tärkeämmäksi, en voi antaa prinsessaa kenellekään teistä. Ainoa tulos, jonka olette matkoillanne saavuttaneet, on se kunnia että olette yhtäläisesti olleet apuna Nurunniharin parantamisessa. Näin ollen minun täytyy tietoenkin ryhtyä muihin keinoihin ratkaistakseni asian oikeudenmukaisesti, ja koska tässä vielä on riittävästi aikaa iltaan, teen sen tänään. Menkää jokainen noutamaan jousi ja nuoli ja lähtekää hevosten harjoituskentälle. Minäkin tulen pian sinne ja annan prinsessa Nurunniharin sille joka ampuu kauimmaksi.

Prinsseillä ei ollut mitään sulttaanin päätöstä vastaan. Kun isä lähetti heidät luotaan, jokainen hankki jousen ja nuolen, ja he lähtivät suuren väkijoukon seuraamina määräpaikalle.

Sulttaani ei odottanut heitä kauan. Heti hänen saavuttuaan prinssi Hussain otti vanhimpana veljeksistä jousensa ja laukaisi ensimmäiseksi. Ali-prinssi ampui hänen jälkeensä ja paljon etäämmälle. Ahmed-prinssi ampui viimeisenä. Sattui vain niin, että kukaan ei nähnyt mihin hänen vasamansa putosi, ja vaikka sekä hän itse että kaikki katselijat etsivät, sitä ei löydetty. Uskottiin kylläkin, että hän oli lennäntänyt nuolensa kauimmaksi, mutta kun sitä ei löytynyt, sulttaani ratkaisi asian Ali-prinssin hyväksi ja käski ryhtyä valmistuksiin häitä varten, jotka vietettiin hyvin komeasti muutamaa päivää myöhemmin.

Hussain-prinssi ei halunnut kunnioittaa juhlaa läsnäolollaan. Hän ei voinut sietää, että prinsessa Nurunnihar joutui Ali-prinssin puolisoksi. Ali ei hänen mielestään ansainnut paremmin tai rakastanut enemmän tyttöä kuin hän itse. Sanalla sanoen, hänen murheensa oli niin ääretön, että hän lähti hovista ja luopui kaikista oikeuksistaan kruunuun ja rupesi kuuluisan sheikin opastettavaksi, joka hurskaalla ja mallikelpoisella elämällään oli saavuttanut suuren maineen.

Samasta syystä ei Ahmed-prinssikään ollut saapuvilla Ali-prinssin ja prinsessa Nurunniharin häissä. Hän ei kuitenkaan paennut maailmaa kuten vanhin veli. Kun hän ei voinut käsittää mihin nuoli oli lentänyt hän päätti etsiä sitä, jotta hänen ei tarvitsisi nuhdella itseään mistään. Niinpä hän meni paikalle, josta Hussainin ja Alin nuolet oli poimittu, kulki siitä suoraan eteenpäin ja silmäili huolellisesti puolelle ja toiselle. Hän joutui vihdoinkin kauaksi että alkoi pelätä näkevänsä turhaa vaivaa, mutta ihmeellinen vaisto esti häntä pysähtymästä ennen kuin hän tuli jyrkkien teräväsärmäisten kallioiden juurelle jotka kokonaan sulkivat tien.

Suureksi kummastukseksi hän havaitsi kallion vierustalla nuolen jonka tunki omakseen. Varmaankaan, hän ajatteli, en minä eikä kukaan muukaan mies voisi lennättää vasamaansa näin kauaksi. Ehkäpä kohtalo korvatakseni sen mitä pidin elämäni suurimpana onnena on lohdutukseksi varannut minulle vielä suuremman siunauksen.

Siinä oli monta luolaa, ja prinssi astui yhteen niistä silmäillen ympärilleen ja havaitsi rautaportin, jonka pelkäsi olevan suljettu. Mutta kun sitä työnsi, se aukeni ja hänen edessään oli loivasti viettävä käytävä, jota pitkin hän kulki alaspäin nuoli kädessään. Ensimmäinen hän luuli tulevansa synkkään pimentyneeseen mutta vähitellen alkoikin häämöttää valoa — aivan erilaista kuin päivänvalo, jonka hän oli jättänyt taakseen. Hän astui avaralle nelikulmaiselle kentälle ja näki uhkean palatsin. Samassa häntä vastaan tuli majesteettisen näköinen ja erinomaisen kaunis nainen komeasti puetun saattojoukon seuraamana.

Heti kun Ahmed huomasi naisen, hän tervehti kunnioittavasti, ja hänet nähdessään tenhotar sanoi: — Astu lähemmäksi, prinssi Ahmed, olet tervetullut!

Ahmed-prinssi ihmetteli kuullessaan itseään puhuteltavan nimeltä. Hän kumarsi syvään ja seurasi suureen saliin. Nainen istuutui sohvalle ja pyysi prinssiä asettumaan viereensä. Sitten nainen sanoi: — Ihmettelet, että tunnen sinut. Mutta tiedäthän koraanista, että maailmassa asuu henkiä samoin kuin ihmisiäkin. Olen erään voimakkaan hengen tytär, ja nimeni on Peri-Banu. Olen hyvin selvillä rakkaudestasi ja matkastasi, koska itse tarjosin myytäväksi Samarkandissa ostamasi keinotekoisien omenan, maton jonka Hussain-prinssi osti Bisnagarista ja kaukoputken jonka Ali-prinssi toi Shirazista. Tämä riittää ilmaisemaan sinulle, että elämänvaiheesi eivät ole minulle tuntemattomat. Sinä ansaitisit mielelläsi onnellisemman kohtalon kuin voittaa Nurunnihar-prinsessaan omaksesi. Ja jotta saavuttaisit sen, kuljetin nuolesi paikkaan josta sen löysit. Omassa vallassasi on käyttää sinulle tarjoutuvaa suosiollista tilaisuutta onneen.

Ahmed ei vastannut selitykseen mitään, vaan kumartui suutelemaan keijukaisen viitan lieveä. Mutta peeri ei tahtonut sallia sitä, vaan ojensi kätensä. Prinssi painoi siihen tuhat suudelmaa ja puristi sitä tiukasti omassaan.

— No, prinssi Ahmed, keijukainen sanoi, — tahdotko vannon minulle uskollisuutta, kuten minä vannon sinulle?

— Mielelläni, rakas peeri, prinssi vastasi riemusta haltioituneena, — mikäpä olisi minulle onnellisempaa iloa?

— Sitten, keijukainen lausui, — olet aviomieheni, ja minä olen sinun vaimosi. Keijukaisavioliittojamme ei vahvisteta millään juhlamenoilla, ja kuitenkin ne ovat purkamattomampia kuin ihmisten kesken kaikkine muodollisuuksineen solmitut liitot.

Peri-Banu saatteli prinssi Ahmedia ympäri palatsiaan, jossa prinssi näki paljon ihastuttavia ja suuria kalleuksia. Keijukainen vei sulhasensa muhkeaan saliin, johon oli keijukaisen käskystä katettu upea hääateria. Prinssi ihmetteli ruokalajien moninaisuutta ja herkullisuutta. Monet niistä olivat hänelle

aivan tuntemattomia. Heidän syödessään kuului soiton säveliä, ja kun jälkiruoka oli nautittu, saapui joukko keijukaisia ja henkiä jotka tanssivat heidän edessään. Jokaiseksi päiväksi varattiin uusia huvituksia, toinen toistaan hurmaavampia. Sillä peerin tarkoituksena ei ollut ainoastaan antaa prinssille vakuuttavia todistuksia lempensä vilpittömyydestä, vaan myös osoittaa hänelle, ettei hän voinut isänsä hovissa löytää mitään täällä nauttimaansa onneen verrattavaa, ja siten kiinnittää hänet kokonaan itseensä. Keijukainen onnistuikin täydellisesti yrityksessään.

Kun kuusi kuukautta oli kulunut, prinssi Ahmed, joka rakasti ja kunnioitti isäänsä, tunsu suurta halua tietää kuinka sulttaani voi. Hän mainitsi toivomuksestaan Peri-Banulle, joka pelkäsi, että se oli nuoren miehen verukkeita jättääkseen hänet, ja pyysi häntä karkottamaan mielestään kaikki ajatukset pääkaupungissa käynnistä.

— Kuningattareni, prinssi vastasi, — koska et suostu toivomukseeni kiellän itseltäni sen ilon. Ei ole mitään mihin en alistuisi sinua miellyttääkseni.

Sanat viehättivät suuresti keijukaista. Prinssi oli kuitenkin huolissaan, peläten että isä luulisi häntä kuolleeksi.

Kuten prinssi oli arvannutkin, Intian sulttaani tunsu Ali-prinssin ja ihanan Nurunniharin häiden johdosta pidetyissä juhlissakin katkeraa surua molempien muiden poikiensa poissaolosta. Ennen pitkää hän kuitenkin kuuli Hussainin päättäneen hylätä maailman ja sai tietää minne prinssi oli vetäytynyt. Hän käski etsiä utterammin Ahmedia ja toimitti lähettejä kaikkiin valtakuntansa maakuntiin ilmoittamaan maaherroille, että heidän oli pysäytettävä prinssi ja pakotettava hänet palaamaan hoviin. Mutta kaikki hänen puuhansa jäivät tuloksettomiksi, ja hänen murheensa vain eneni päivä päivältä. Hän neuvotteli suurvisiirinsä kanssa ja sanoi: — Visiiri, sinä tiedät, että aina rakastin Ahmedia enemmän kuin muita poikiani. Suruni on niin raskas että uuvun sen alle, jollet sääli minua. Pyydän sinulta apua ja neuvoa.

Miettiessään kuinka voisi edes jokin verran lohduttaa hallitsijaansa suurvisiiri muisti loihittajattaren josta oli kuullut ihmeitä ja ehdotti, että hänet noudettaisiin hoviin. Sulttaani suostui, ja velho tuotiin hänen puheilleen.

Sulttaani sanoi velholle: — Kykenetkö taitosi ja salatietojesi avulla ilmoittamaan minulle mihin prinssi Ahmed on joutunut? Jos hän on elossa, missä hän on? Ja voinko koskaan toivoa näkeväni hänet jälleen?

Velho virkkoi: — Minun on mahdotonta heti vastata teidän majesteettinne kysymyksiin, mutta jos minulle suodaan aikaa huomiseen, koetan ottaa asiasta selvän.

Sulttaani myönsi hänelle aikaa ja lupasi auliisti palkita hänet.

Noitavaimo palasi seuraavana päivänä ja sanoi: — Armollinen sulttaani! Olen kyennyt vain toteamaan, että prinssi Ahmed on elossa, mutta hänen olinpaikastaan en voi saada selkoa.

Intian sulttaanin täytyi tyytyä vastaukseen, joka jätti hänet yhtä levottomaksi prinssin tilasta kuin ennenkin.

Prinssi Ahmed ei enää pyytänyt keijukaiselta, että tämä sallisi hänen lähteä isäänsä tapaamaan, mutta usein hän jutteli sulttaanista puolisolleen, joka havaitsi hänen mieltään kalvavan kaipuun. Eräänä päivänä keijukainen sanoi hänelle: Prinssi, koska nyt olen vakuuttunut uskollisesta rakkaudestasi, myönnän sinulle anomasi luvan sillä ehdolla, että vannot palaavasi pian. Salli minun hiukan neuvoa sinua: älä ilmoita isällesi avioliittoamme, älä mainitse kuka olen äläkä ilmaise olinpaikkaamme. Pyydä häntä tyytymään tietoon, että olet onnellinen ja että vierailusi ainoana tarkoituksena on rauhoittaa häntä ja poistaa häneltä huoli kohtalostasi.

Prinssi Ahmed oli hyvin mielissään ja lähti kahdenkymmenen ratsastajan saattamana matkaan uljaalla, upeasti satuloidulla oriilla, joka oli niin kaunis eläin, että Intian sulttaanin talleissa tuskin oli sille vertaa. Isän pääkaupunkiin ei ollut pitkää matkaa. Ahmed-prinssin saapuessa kansa otti hänet riemuhuudoin vastaan ja saattoi joukolla palatsiin. Sulttaani syleili häntä hyvin iloissaan, samalla valittaen isällisen hellästi surua, jonka pojan pitkä poissaolo oli hänelle tuottanut.

— Rakas isä, Ahmed-prinssi vastasi, — kun nuoleni oli niin salaperäisesti hävinnyt, halusin löytää sen ja palasin yksinäni kentälle ja jatkoin etsintääni. Hain tyystin siltä kohtaa, josta Hussainin ja Alin nuolet löydettiin ja johon arvelin omanikin pudonneen, mutta etsintäni oli turha. Kuljin tunnin verran suoraan kenttää pitkin, mutta en löytänyt mitään. Olin juuri luopumaisillani etsinnästä, kun havaitsin vastoin tahtoani etääntyväni yhä kauemmaksi. Kuljettuani kaksi peninkulmaa ja saavuttuani siihen paikkaan, missä kalliot ovat kentän rajana, näin nuolen. Riensin ottamaan sen ja tunsin sen omaksi ampumakseni. Silloin käsitin, että ratkaisu oli ollut virheellinen ja että jokin voima toimi hyväkseni. Mutta pyydän sinua olemaan vihastumatta, vaikka en ilmaise salaisuutta, ja toivon sinulle riittävän, että omasta

suustani kuulet minun olevan onnellinen ja kohtalooni tyytyväinen. Minua vaivasi suru siitä, että tietämättömyys kohtalostani tuottaisi sinulle kärsimystä, ja pyydän, että silloin tällöin sallit minun käydä tervehtimässä itseäsi.

— Poikani, sulttaani virkkoi, — en tahdo enempää urkkia salaisuuksiasi. Sinun läsnäolosi on palauttanut minulle ilon jota en ole tuntenut pitkään aikaan, ja olet aina tervetullut, milloin vain voit luokseni saapua.

Ahmed-prinssi viipyi kolme päivää isänsä hovissa ja palasi neljäntenä keijukaispuolisonsa luo, joka otti hänet sydämellisesti iloiten vastaan.

Kun prinssi Ahmedin palaamisesta oli kulunut kuukausi, keijukainen sanoi: — Etkö muista isällesi antamaasi lupausta? Sinun ei mielestäni tulisi odottaa häntä kauemmin. Lähde huomenna hänen luokseen vierailulle ja käy tästä lähtien kerran kuussa, minulta kysymättä tai myöntymystäni odottamatta. Suostun kernaasti sellaiseen järjestelyyn.

Ahmed-prinssi lähti seuraavana aamuna samojen saattajien kanssa, mutta vielä upeammin valjain ja loistavammin pukeutuneena, ja isä otti hänet yhtä iloiten ja mielihyvin vastaan. Monina kuukausina perätysten hän jatkoi säännöllisesti vierailujaan ja aina entistä komeampana ja loistavammin saattuein.

Vihdoin sulttaanin suosikit, jotka Ahmed-prinssin muhkeasta esiintymisestä päättelivät hänen olevan perin mahtava koettivat herättää isässä kateutta ja epäluuloa poikaansa kohtaan. He selittivät, että tavallinen varovaisuus vaati ottamaan selkoa mihin prinssi oli sijoittunut ja kuinka hänellä oli varaa elää niin upeasti, koska hänen tarpeisiinsa ei ollut määrätty mitään rahoja. Hän saapui hoviin vain ikään kuin solvatakseen sulttaania ja ehkä tavoitteli kansan suosiota syöstäkseen isänsä valtaistuimelta. Sanojensa tueksi he esittivät monta viekasta väitettä lisäten: — Niin voimakas naapuri on vaarallinen. Sillä varmaankin hän asuu lähellä, koska eivät hevoset enempää kuin miehetkään näytä matkasta rasittuneilta.

Kun suosikit olivat lopettaneet vihjailunsa, sulttaani sanoi: — En usko, että poikani Ahmed on niin häijy kuin tahdotte uskotella minulle. Olen teille kuitenkin kiitollinen neuvostanne ja uskon sen johtuvan hyvästä tarkoituksesta ja alamaisesta uskollisuudesta minua kohtaan.

Intian sulttaani puhui näin, jotta hänen suosikkinsa eivät huomaisi minkä vaikutuksen heidän vihjauksensa häneen tekivät. Ne hälyttivät hänet kuitenkin niin pahasti, että hän päätti käskeä pitää silmällä prinssi Ahmedia. Sitä varten hän kutsutti noitavaimon, joka tuotiin salaovesta hänen yksityiskammioonsa.

— Poikani Ahmed, sulttaani sanoi, — käy joka kuukausi hovissani, mutta en voi saada tietoa hänen oleskelupaikastaan enkä halua pakottaa häntä ilmoittamaan salaisuuttaan. Hän on parhaillaan luonani ja lähtee tavallisesti sanomatta hyvästiä minulle tai kellekään hovissani. Sinun on pidettävä häntä silmällä keksiäksesi mihin hän menee ja ilmoitettava minulle.

Velho lähti sulttaanin luota. Hän tiesi paikan mistä Ahmed-prinssi oli löytänyt nuolensa, meni heti sinne ja lymysi kallioiden lomaan.

Prinssi Ahmed lähti seuraavana aamuna päivänkoitteessa palatsista kuten tavallista, sanomatta hyvästiä sulttaanille tai kellekään hovilaisista. Velho vaani häntä, kunnes hän äkkiä hävisi kallioihin. Niiden jyrkkyys oli ylipääsemättömänä esteenä sekä ratsumiehille että jalkaisin kulkijoille, ja siitä velho päätteli, että prinssi meni joko johonkin luolaan tai maanalaiseen holviin, henkien ja keijukaisten asuinpaikkaan. Kun hän arveli prinssin saattueineen ehtineen kyllin etäälle, asuivatpa sitten missä lymypaikassa tahansa, hän tuli esille piilostaan ja tutki onkaloa johon oli nähnyt heidän häviävän, mutta ei voinut löytää mitään jälkeä. Havaittuaan että enempi etsiskely oli turhaa velho palasi sulttaanin luo.

— Vaikka yritykseni tällä kertaa raukesi tyhjiin, hän sanoi, — toivon onnistuvani ennen pitkää.

Sulttaani oli mielissään ja virkkoi: — Tee niin kuin hyväksi näet.

Rohkaistakseen velhoa itsevaltiasta lahjoitti hänelle kallisarvoisen timantin sanoen, että se oli vain käsiraha runsaasta palkkiosta, jonka hän saisi sitten, kun oli toimittanut tärkeän tehtävän.

Paria päivää ennen prinssin seuraavaa vierailua velho meni kallion juurelle, mihin oli nähnyt prinssin seuralaisineen häviävän, ja odotti siellä pannakseen suunnitelmansa täytäntöön.

Kun prinssi Ahmed saapui, hän näki eukon virumassa maassa voihkien ja valittaen, että oli aivan avuttomana. Prinssin kävi häntä sääliksi, hän käänsi ratsunsa ja sanoi: — Hyvä vaimo, apu ei ole niin kaukana kuin luulet. Hoivaan sinua ja toimitan sinut paikkaan, jossa sinusta pidetään kaikkea mahdollista huolta ja jossa kyllä nopeasti toivot. Nouse, ja ottakoon joku seuralaisistani sinut taakseen

satulaan.

Nämä sanat kuullessaan velho, joka oli tekeytynyt sairaaksi vain ottaakseen selkoa prinssin asuinpaikasta, oli ponnistelelevinaan noustakseen, mikä hänelle taudin ankaruuden vuoksi muka kuitenkin oli mahdotonta. Kaksi prinssin saattajista astui ratsuiltaan, auttoi hänet seisaalle ja nosti hänet erään toverinsa hevosen selkään ratsastajan taakse. Prinssi kääntyi takaisin rautaportille ja ulkopihaan tultuaan lähetti kutsumaan Peri-Banua. Keijukainen saapui kiireesti, ja prinssi sanoi hänelle: — Prinsessani, toivon että säälisit ja hoivaisit tätä vaimorukkaa. Tapasin hänet tuollaisessa tilassa ja lupasin hänelle tarpeellista apua. Suosittelen häntä huollettavaksesi ja olen varma ettet hylkää häntä.

Keijukainen silmäili tarkasti sairaaksi tekeytynyttä akkaa prinssin jutellessa ja käski kahden seuranaisensa ottaa hänet miehiltä, jotka häntä tukivat, viedä erääseen palatsin suojaan ja pitää hänestä yhtä hyvää huolta kuin pitäisivät omasta emännästään.

Sillä välin kun molemmat naiset panivat täytäntöön keijukaisen käskyjä, tämä astui Ahmed-prinssin luo ja kuiskasi hänen korvaansa: — Prinssini, tuo nainen ei ole sairas, hän vain teeskentelee. Ellen suuresti erehdy, hänet on lähetetty tänne varta vasten tuottamaan sinulle suurta ikävyyttä. Mutta älä ole huolissasi. Pelastan sinut kaikista ansoista, joita sinulle viritetään. Jatka vain matkaasi.

Keijukaisen sanat eivät säikäyttäneet prinssi Ahmedia. — Rakas puolisoni, hän lausui, — koska en muista milloinkaan tehneeni tai edes aikoneeni tehdä pahaa kenellekään, en voi uskoa että kukaan tahtoisi vahingoittaa minua. Mutta jos niinkin olisi, en silti lakkaa tekemästä hyvää, milloin vain saan siihen tilaisuuden. Näin sanoen hän jätti hyvästi keijukaiselle ja lähti jälleen matkalle isänsä pääkaupunkiin, jonne pian saapuikin. Sulittaani otti hänet entiseen tapaan vastaan ja koetti parhaansa mukaan salata levottomuutta jonka hänen suosikkinsa vihjaukset olivat hänessä herättäneet.

Sillä välin ne kaksi naista, joille Peri-Banu oli antanut määräyksensä, toimittivat velhon upeaan, kalliisti sisustettuun huoneeseen. Kun he olivat hoivanneet hänet vuoteeseen, toinen naisista meni ulos ja palasi pian nesteellä täytetty posliinikuppi kädessään tarjoten juomaa velholle toisen auttaessa häntä istualleen. — Juo tämä, hoitajatar sanoi, — se on leijonalähteen vettä ja varmasti tepsivä lääke kuumeita vastaan. Havaitset sen vaikutuksen ennen kuin tunti on kulunut.

Hoitajat jättivät hänet ja palasivat tunnin kuluttua, jolloin näkivät velhon sohvalla istumassa. Heti kun huoneen ovi avautui, noita huudahti: — Mikä ihmeellinen juoma! Se on parantanut minut, ja olen kärsimättömästi odottanut teitä pyytääkseni, että veisitte minut laupiaan emäntänne luo kiittääkseen häntä, koska tahtoisin aikaa hukkaamatta jatkaa matkaani.

Naiset saattoivat hänet useiden suojien kautta, kaikki komeampia kuin se missä hän oli maannut, isoon saliin, palatsin kalleimmin ja upeimmin sisustettuun huoneeseen.

Peri-Banu istui salissa täysipainoisesta kullasta valmistetulla, timantein, rubiinein ja tavattoman isoin helmin koristellulla valtaistuimellaan, ja hänen kummallakin puolellaan oli suuri joukko kauniita keijukaisia, kaikki rikkaasti puettuja. Tällaisen loiston nähdessään velho ei ainoastaan huikaistunut, vaan hämmästyi niin kovin, että hän langettuaan valtaistuimen eteen ei saanut sanaa suustaan kiittääkseen haltiatarta, kuten oli aikonut. Mutta Peri-Banu säästi häneltä vaivan sanoen: — Hyvä vaimo, olen iloinen että kykenet jatkamaan matkaasi. En tahdo viivyttää sinua. Mutta jos haluat nähdä palatsini, seuraa naisiani, he näyttävät sen sinulle.

Vanha velho, joka ei voinut eikä rohjennut lausua sanaakaan, lankesi vielä kerran maahan koskettaen otsallaan valtaistuimen portaalle levitettyä mattoa ja jätti hyvästi. Keijukaiset kuljettivat hänet samojen suojien läpi, jotka heidän emäntänsä oli näyttänyt Ahmed-prinssille tämän ensi kertaa saapuessa. Sen jälkeen he veivät hänet rautaportille, jonka läpi hän oli tullut sisälle, päästivät hänet ulos ja toivottivat onnellista matkaa.

Kun velho oli kulkenut lyhyen taipaleen, hän kääntyi tarkkaamaan ovea, jotta voisi tuntea sen, mutta turhaan. Se oli näet näkymätön hänelle ja kaikille muille naispuolisille. Sitä seikkaa lukuunottamatta hän oli hyvin tyytyväinen menestykseensä ja riensi viemään tietoja sulittaani.

Pääkaupunkiin tultuaan hän hiipi kiertoteitse palatsin salaovelle, ja hänet päästettiin heti sulittaani puheille. Hän kertoi hallitsijalle kuinka oli onnistunut hiipimään keijukaiskuningattaren palatsiin, ja kuvaili kaikki siellä näkemänsä ihmeet. Lopetettuaan kertomuksensa hän lisäsi: — Vapisen ajattellessani onnettomuuksia, jotka voivat kohdata sulittaania, sillä kukapa takaa, ettei keijukainen yllytä prinssiä luonnottomaan yritykseen syöstä teidän majesteettinne valtaistuimelta ja anastaa Intian kruunu? Teidän majesteettinne tulisi mitä vakavimmin miettiä sitä.

Intian sulittaani oli ollut neuvottelussa suosikkiensa kanssa, kun hänelle ilmoitettiin velhon tulosta. Hän käski naisen seurata mukanaan heidän luokseen. Hän ilmoitti heille, mitä vaarallisia asioita oli kuullut. Eräs suosikeista sanoi: — Sellaista ehkäistäksenne teidän tulisi nyt, kun prinssi on vallassanne,

käskeä vangita hänet. En kehota ottamaan häntä hengiltä, vaan vartioimaan häntä visusti.

Tätä neuvoa kaikki muut suosikit yksimielisesti kannattivat.

Velho pyysi sulttaanilta lupaa puhuakseen, ja kun se oli hänelle myönnetty, hän lausui. — Jos teidän majesteettinne vangituttaa prinssin, pitäisi teidän pidättää hänen seuralaisensakin. Mutta he ovat kaikki henkiä ja katoaisivat, koska heillä on kyky tehdä itsensä näkymättömiksi, ja lähtisivät heti haltiattaren luo ilmoittamaan prinssiä kohdanneesta loukkauksesta. Ja voiko otaksua, että peeri jättäisi kostamatta? Ettekö voi keksiä muuta keinoa, joka vastaisi tarkoitusta ja samalla olisi teille edullinen? Vedotkaa hänen pojanrakkauteensa. Ellei hän täytä pyyntöänne, teillä on syytä valituksiin häntä vastaan. Pyytäkää esimerkiksi, että prinssi hankkisi teille teltan, jota mies voisi kantaa kädessään ja joka kuitenkin olisi kyllin iso suojaamaan koko armeijanne. Jos hän hankkii teltan, voitte esittää muita samanlaisia pyyntöjä, kunnes hän vihdoin uupuu niiden täyttämisen tuottamaan vaikeuteen ja mahdottomuuteen.

Velhon lopetettua puheensa sulttaani kysyi suosikeiltaan, oliko heillä parempaa ehdotusta, ja kun he olivat vaiti, hän päätti noudattaa annettua neuvoa.

Prinssin saapuessa seuraavana päivänä isänsä luo tämä sanoi: — Poikani, sinulla on ollut onni saada aviopuolisoksesi keijukainen, joka on perin rikas ja hyvin rakkautesi arvoinen. Ja koska hän kuulemma on mahtava, haluaisin että pyytäisit häntä tekemään minulle suuren palveluksen. Tiedäthän kuinka paljon menoja minulle tuottaa telttojen hankkiminen armeijalleni joka kerta kun lähden sotaretkelle. Varmaankin voisit helposti hankkia keijukaiselta teltan, jota mies voisi kantaa kädessään ja joka ulottuisi koko sotajoukkoni yli. Epäilemättä tahdot tehdä sen minun hyväkseni.

Ahmed-prinssi joutui kovin hämilleen eikä tiennyt mitä vastata. Vihdoin hän lausui: — En tiedä millä tavoin tämä salaisuus on sinulle ilmaistu. En voi kieltää tietojesi todenperäisyyttä. Olen nainut keijukaisen, kuten sanot. Rakastan häntä ja olen varma hänen vastarakkaudestaan. Mutta en voi tietää, kuinka paljon vaikutusvaltaa minulla on häneen. Isän pyyntö on kuitenkin jokaiselle lapselle käsky. Ja vaikka teen sen hyvin vastahakoisesti, en laiminlyö esittää toivomustasi vaimolleni, joskaan en voi mennä takuuseen sen toteutumisesta. Jos en enää saa kunniaa käydä sinua tervehtimässä, se on merkki siitä etten ole onnistunut anomuksessani.

— Poikani, Intian sulttaani vastasi, — minua surettaisi, jos pyyntöni riistäisi minulta ilon tavata sinua, kuten tähän asti. Huomaan että et tiedä, kuinka vaimo on aina miehensä vallassa. Puolisosi rakkaus osoittautuisi perin heikoksi, jos hän mahtavan peerin asemassa kieltäytyisi täyttämästä esitettäväksesi antamaani pyyntöä.

Kaikki nämä selittelyt eivät voineet tyydyttää prinssi Ahmedia, vaan asia kiusasi häntä niin suuresti, että hän lähti hovista päivää aikaisemmin kuin hänellä oli tapana.

Hänen palattuaan kysyi keijukainen, jonka eteen hän aina ennen oli saapunut iloisin kasvoin, mikä oli syynä hänen selvästi muuttuneeseen ilmeeseensä. Mukautuen hänen hartaisiin pyyntöihinsä Ahmed tunnusti, että sulttaani oli saanut selville hänen olinpaikkansa salaisuuden ja tiesi hänen olevan naimisissa peerin kanssa, vaikka hän ei aavistanut millä keinoin isä oli hankkinut tiedot. Keijukainen muistutti hänelle vaimosta, jota hän oli auttanut, lisäten: — Mutta kaiketi täytyy olla vielä jotain muutakin, mikä tekee sinut noin alakuloiseksi... kerrohan toki!

Ahmed-prinssi vastasi: — Isäni epäilee uskollisuuttani häntä kohtaan ja pyytää, että anoisin sinulta telttaa jota mies voi kantaa kädessään ja joka peittäisi koko hänen armeijansa.

— Prinssi, peeri virkkoi hymyillen, — sulttaanin pyyntö on pikkuseikka. Tarvittaessa voin tehdä hänelle suurempiakin palveluksia. Ole siis huoleti! En suinkaan pidä pyyntöä loukkaavana tai hankalana, vaan olen aina aulis mielihyvin täyttämään mitä vain saatat toivoa. Peri-Banu käski noutamaan rahastonhoitajansa ja sanoi hänelle: — Nur-i-Djihan, tuo minulle laajin teltta aarteistostani!

Hetken kuluttua Nur-i-Djihan palasi tuoden teltan, jota ei ainoastaan voinut pitää kädessään, vaan vieläpä kätkeä kämmenen sisään, ja ojensi sen valtiattarelleen, joka antoi sen prinssi Ahmedin katseltavaksi.

Kun Ahmed-prinssi näki teltan, jota keijukainen nimitti varastonsa isoimmaksi, hän arveli puolisonsa laskevan leikkiä, ja hänen hämmästyksensä kuvastui hänen kasvoiltaan. Sen huomattessaan Peri-Banu nauroi. — Mitä, prinssi, hän huudahti, — luuletko minun tekevän sinusta pilaa? Saat nähdä että olen tosissani. Nur-i-Djihan, hän virkkoi rahastonhoitajalleen, — mene pystyttämään teltta, jotta prinssi voi päättää, onko se kyllin iso sulttaanille.

Rahastonhoitaja lähti heti palatsista telttaa pystyttämään. Prinssi havaitsi sen kyllin isoksi suojaamaan kahta niin suurta sotajoukkoa kuin hänen isällään oli.

— Kuten näet, keijukainen virkkoi, — teltta on isompi kuin mitä isäsi tarvitsekaan, mutta ota huomioon, että sen ominaisuutena on laajentua tai kutistua armeijan mukaan jota sen on verhottava, tarvitsematta siihen silti käsin koskea.

Aarraitan vartija pani teltan jälleen kokoon, käänsi sen yhtä pieneksi kuin se vastikään oli ollut ja toi sen prinssin käteen. Ahmed otti sen, ja jo seuraavana päivänä hän nousi ratsulleen ja lähti tavanmukaisine saattajineen isänsä, sulttaanin, luo.

Intian hallitsija ihmetteli kovin poikansa pikaista palaamista. Hän otti teltan käteensä. Ensin ihailen ihmeteltyään sen pienuutta hän joutui aivan ymmälle kummastuksesta asetettuaan sen edellä mainitulle laajalle tasangolle ja havaitessaan sen kyllin suureksi suojaamaan sen kokoista armeijaa kuin hänellä oli sotaretkelle lähettää.

Sulttaani lausui ilmi suuren kiitollisuutensa prinssille tästä ruhtinaallisesta lahjasta ja pyysi häntä vuorostaan kiittämään keijukaista. Osoittaakseen kuinka suuressa arvossa hän lahjaa piti, hän käski huolellisesti tallettaa teltan aarraittaansa. Mutta sydämessään hän tunsu entistä suurempaa kateutta poikaansa kohtaan. Hän toivoi yhä enemmän Ahmedin kukistumista ja meni jälleen neuvottelemaan velhon kanssa. Noita kehotti häntä tuottamaan prinssillä jonkin verran leijonalähteen vettä.

Illalla, kun sulttaani tapansa mukaan oli koko hovinsa ympäröimänä ja prinssi saapui muiden kera osoittamaan alamaista kunnioitustaan, isä puhutteli häntä näillä sanoilla: — Poikani, ilmoitin sinulle jo, kuinka suuressa kiitollisuudenvelassa olen minulle hankkimastasi teltasta, jota pidän aarteitteni arvokkaimpana esineenä. Mutta sinun tulee tehdä minulle vielä jotakin yhtä mieluista. Olen kuullut, että keijukaispuolisosi käyttää vettä jota nimitetään leijonalähteen vedeksi ja joka parantaa kaikki vaarallisimmatkin kuumeet. Ja koska olen täysin vakuuttunut siitä, että terveyteni on sinulle kallis, en epäile, että tahdot pyytää häneltä pullollisen tuota vettä ja tuoda sen minulle ehdottomasti tepsiväksi lääkkeeksi, jota voin tarpeen tullen käyttää. Tee minulle tämä tärkeä palvelus ja täytä siten kunnan pojan velvollisuus hellää isää kohtaan.

Prinssi Ahmed, joka luuli, että sulttaani olisi tyytynyt niin merkilliseen ja hyödylliseen lahjaan kuin hänen tuomansa teltta oli eikä enää olisi sälyttänyt hänelle muita hommia, joilla saattaisi suututtaa keijukaisen, oli kuin ukkosen lyömä uuden pyynnön kuullessaan. Pitkän vaitiolon jälkeen hän sanoi: — Pyydän sinua, oi sulttaani, olemaan varma, ettei ole mitään mihin en ryhtyisi pidentääkseni elämäsi, mutta toivoisin, ettei siihen tarvittaisi vaimoni välitystä. Sen vuoksi en uskallakaan luvata tuovani sitä vettä. En voi muuta kuin vakuuttaa sinulle, että tahdon pyytää sitä häneltä, mutta se on minulle yhtä vastahakoista kuin teltankin pyytäminen oli.

Seuraavana aamuna Ahmed-prinssi palasi Peri-Banun luo ja kertoi hänelle vilpittömästi kaikki mitä isän palatsissa oli tapahtunut ja lisäsi: — Kerron tämän sinulle, oi prinsessani, vain suorasukaisena selostuksena haastelustamme. Jätän omaan valtaasi, täytäkö vai hylkäätkö tämän uuden toivomuksen. Menettele aivan kuten tahdot.

— Ei, ei, keijukainen vastasi, — minä tyydytän hänet, ja olkoon velhon antama neuvo mikä tahansa (sillä nyt näen että isäsi kuuntelee hänen ohjauksiaan), niin hän ei saa aihetta syyttää sinua tai minua. Pyyntöissä on paljon ilkeämielisyyttä, ja ymmärrät sen kyllä, kunhan kerron sinulle. Leijonalähde sijaitsee suuren linnan pihan keskellä, ja sinne vievää porttia vartioi neljä vihaista jalopeuraa, joista kaksi vuorotellen nukkuu toisen parin ollessa valveilla. Mutta älä anna sen säikyttää itseäsi. Hankin sinulle keinoja joiden avulla voit vaaratta kulkea niiden ohi.

Peri-Banu-keijukainen oli parhaillaan ompelutyössä, ja kun hänellä oli useita lankakeriä käsillä, hän otti yhden niistä, antoi sen Ahmed-prinssille ja virkkoi: — Ota ensiksi tämä kerä. Selitän sinulle kohta, miten sitä on käytettävä. Lisäksi sinulla täytyy olla kaksi hevosta: toisella ratsastat ja toista talutat. Jälkimmäisen selkään pitää kuormittaa neljään osaan jaettu lammas, joka on teurastettava tänään. Kolmanneksi sinun täytyy ottaa mukaasi minun antamani pullo veden noutamista varten. Lähde matkalle varhain huomenaamulla, ja kun olet ratsastanut rautaportista, viskaa lankakerä edellesi. Se kierii kunnes saavut linnan portille. Seuraa sitä, ja sen pysähdyttää näet avoinna olevasta portista ne neljä leijonaa. Valveilla olevat kaksi herättävät karjunnallaan nukkuvat pedot. Älä siitä säikähdä, vaan heitä niille kullekin lampaaneljännes, kannusta hevostasi ja karauta lähteelle. Täytä pullosi astumatta satulasta maahan ja palaa yhtä kiireesti. Leijonat ovat niin ahkerassa syömistouhussa, että päästävät sinut hätyyttämättä ohitse.

Ahmed-prinssi lähti matkalle seuraavana aamuna keijukaisen määräämään aikaan ja noudatti tarkoin ohjeita. Linnan portille tultuaan hän jakoi lampaaneljännekset leijonille, ratsasti rohkeasti niiden välitse suihkulähteelle ja täytti pullonsa ja palasi turvallisesti. Päästyään lähelle porttia hän vilkaisi taakseen ja havaitessaan kahden leijonan tulevan perässään veti miekkansa tupesta ja valmistautui puolustautumaan. Ratsastaessaan eteenpäin hän näki toisen leijonan poikkeavan jonkin matkan päässä tiepuoleen ja päättään ravistaen ja häntäänsä heiluttaen osoittavan, että se ei mielinyt tehdä hänelle

pahaa, vaan tahtoi ainoastaan kulkea hänen edellään toisen seurattessa hänen perässään. Prinssi työnsi siis miekkansa takaisin huotraan. Tällä tavoin hän saapui Intian pääkaupunkiin, eivätkä leijonat jättäneet häntä hetkeksikään ennen kuin olivat saattaneet hänet sulttaanin palatsin portille. Sitten ne palasivat samaa tietä kuin olivat tulleetkin, mutta säikyttivät pahasti asukkaita, jotka pakenivat tai lymysivät niitä välttääkseen, vaikka ne kävelivät lauhkeasti, minkäänlaista rajumielisyyttä ilmaisematta.

Joukko palatsin virkailijoita tuli prinssiä vastaan hänen astuessaan ratsultaan ja saattoi hänet sulttaanin huoneeseen, jossa tämä parhaillaan keskusteli suosikkiensa kanssa. Ahmed lähestyi valtaistuinta, laski pullon sulttaanin jalkojen juureen, suuteli jalkajakkaraa verhoavaa mattoa ja sanoi noustuaan: — Olen tuonut sinulle terveysvettä jota niin suuresti halusit, mutta samalla toivon sinulle niin hyvää vointia, että sinun ei koskaan tarvitse käyttää sitä.

Kun prinssi oli lopettanut puheensa, sulttaani käski hänen istuutua oikealle puolelleen ja sanoi: — Poikani, olen hyvin kiitollinen arvokkaasta lahjasta, mutta minulla on sinulta vielä jotakin pyydettävää. Sen jälkeen en enää vaadi mitään kuuliaisuutesi enkä sen vaikutusvallan nojalla, joka sinulla on vaimoosi. Pyydän että toisit minulle miehen joka ei ole puoltatoista jalkaa pitempi, jonka parta on kolmenkymmenen jalan mittainen, joka kantaa olallaan viidensadan naulan painoista rautakankea käyttäen sitä sauvanaan ja joka osaa puhua.

Seuraavana päivänä prinssi palasi Peri-Banun luo ja kertoi isänsä uuden pyynnön sanoen pitävänsä sitä mahdottomampana kuin kahta ensimmäistä. En näet usko, hän lisäsi, — että moista miestä on tai voi olla koko maailmassa.

— Älä hätäännä, prinssi, keijukainen vastasi. — Antauduit tosiaan vaaraan noutaessasi isällesi leijonalähteen vettä, mutta mainitunlaisen miehen löytämisessä ei ole mitään vaaraa. Se on veljeni Saibar, joka ei ole ensinkään minun kaltaiseni, vaikka meillä oli sama isä. Hän on niin rajuluontoinen, että mikään ei voi estää häntä jättämästä verisiä jälkiä suuttumuksestaan, jos häntä vähänkin loukataan. Mutta toiselta puolen hän on aulis tekemään kaikki mitä häneltä vain pyydetään. Lähetän noutamaan hänet, mutta varo, ettet säikähdä hänen perin omituista ulkonäköään.

— Mitä, kuningattareni, Ahmed-prinssi huudahti, — sanotko että Saibar on veljesi? Olkoon hän kuinka ruma ja rujo tahansa, rakastan ja kunnioitan häntä lähimpänä sukulaisenani.

Keijukainen käski sytyttää tulen kultaiseen kuumennusastiaan ja asettaa sen palatsinsa pylväskäytävään. Hän otti suitsutetta ja viskasi sen valkeaan, ja siitä kohosi paksu savupilvi.

Hetkistä myöhemmin peeri sanoi puolisolleen Ahmedille: — Prinssi, tuolla tulee veljeni. Näetkö hänet?

Prinssi havaitsi heti Saibarin, joka katseli häntä hurjin silmin. Saibar kysyi Peri-Banulta, kuka prinssi oli. Keijukainen vastasi: — Hän on aviopuolisoni, veli hyvä. Hänen nimensä on Ahmed, hän on Intian sulttaanin poika, ja hänen tähtensä olen nyt katsonut hyväksi kutsua sinut.

Nämä sanat kuultuaan Saibar katsahti prinssi Ahmediin suopein silmin, mikä ei kuitenkaan lieventänyt hänen hurjaa ja kesytöntä ilmettään ja lausui: — Minulle riittää, että hän on aviomiehesi. Olen valmis tekemään hänen puolestaan mitä ikänä hän tahtoo.

— Hänen isänsä, sulttaani Peri-Banu vastasi, — on utelias näkemään sinut, ja haluan, että sallit prinssin opastaa itsesi sulttaanin hoviin.

— Hänen tarvitsee vain näyttää tietä, minä kyllä seuraan, Saibar sanoi.

Seuraavana aamuna Saibar lähti prinssi Ahmedin kera matkalle sulttaanin luo. Kun he tulivat pääkaupungin portille, kansa juoksi Saibarin nähdessään heti piiloon myymälöihinsä ja huoneisiinsa sulkien ovet jäljessään, kun taas toiset lähtivät juoksemaan pakoon ja säikäyttivät kauhullaan kaikki vastaan tulijatkin, jotka kääntyivät tieltään eivätkä joutaneet katsahtamaan taakseenkaan. Saibar ja Ahmed-prinssi tapasivat kaikki kadut ja torit autiaina, kunnes saapuivat palatsiin, jossa portinvartijat eivät suinkaan ryhtyneet Saibaria pysäyttämään, vaan pötkivät pakoon hekin, niin että prinssi saapui kääpiön kera mitään vastusta kohtaamatta suureen neuvostosaliin, jossa korokkeellaan istuvalla sulttaanilla oli parhaillaan virallinen vastaanotto.

Esittelyä odottamatta Saibar astui valtaistuimen eteen ja puhutteli sulttaania: — Olet haetuttanut minut luoksesi. Mitä asiaa sinulla on?

Sulttaani käänsi päänsä sivulle välttääkseen moisen kauhean olennon näkemistä. Saibar kimmastui niin tylystä vastaanotosta, että kohotti heti rautatankonsa ja ruhjaisi sillä sulttaania päähän, siten tappaen hänet ennen kuin Ahmed-prinssi ehti väliin. Sitten Saibar nuiji hengiltä kaikki suosikit jotka olivat antaneet sulttaanille häijyjä neuvoja, mutta säästi suurvisiirin joka oli rehellinen mies. Kun hirveä

teloitus oli toimeenpantu, Saibar tuli neuvostohuoneesta palatsin pihalle rautakanki olallaan ja katsahtaen suurvisiiriin sanoi: — Tiedän että täällä on velho, joka on ollut pahempi vihollinen lankomiehelleni kuin kaikki kurittamani viheliäiset liehakoitsijat. Tuotakoon hänet heti tänne.

Suurvisiiri lähetti viipymättä noutamaan noidan, ja niin pian kuin hänet tuotiin, Saibar iski hänet rautakangellaan kuoliaaksi.

Sen jälkeen hän sanoi: — Menettelen koko kaupungin kanssa samalla tavalla, jollei lankoani, prinssi Ahmedia, heti tunnusteta Intian sulttaaniksi. Kaikki läsnäolijat kaiuttivat ilmaa moneen kertaan huutamalla: — Eläköön sulttaani Ahmed!

Saibar puetti hänet kuninkaalliseen purppuraan, korotti hänet valtaistuimelle ja kun oli pakottanut koko kansan vannomaan hänelle uskollisuudenvalan, palasi sisarensa Peri-Banun luo, jonka saattoi hyvin loisteliaasti pääkaupunkiin ja vaati tunnustamaan Intian sulttaanittareksi.

Ali-prinssille ja prinsessa Nurunniharille annettiin laaja maakunta pääkaupunkeineen, ja siellä he viettivät lopun ikänsä. Nuoren sulttaanin lähetti kävi ilmoittamassa tapahtuneesta muutoksesta Hussainille ja tarjoamassa hänelle jonkin maakunnan, minkä itse tahtoisi valita. Mutta Hussain-prinssi piti itseään niin onnellisena yksinäisyydessään, että pyysi vain kiittämään veljeään tämän ystävällisestä ehdotuksesta ja vakuuttamaan hänelle alamaisuuttaan, mutta samalla ilmoittamaan ettei hän toivonut mitään muuta suosiota kuin saada jatkaa erakkoelämää, jonka oli itselleen valinnut.

Ali Baba ja neljäkymmentä ryöväriä

Eräässä kaupungissa Persiassa eli kaksi veljestä. Toisen nimi oli Kassim ja toisen Ali Baba. Heidän isänsä oli jättänyt heille tuskin mitään perinnöksi. Kassim nai varakkaan vaimon, menestyi maailmassa, ja hänestä tuli kuuluisa kauppias. Ali Baba taas nai yhtä köyhän kuin itsekin oli ja elätti itseään ja perhettään hakkaamalla puita, joita hän kolmella aasilla kuljetti kaupunkiin myytäväiksi.

Eräänä päivänä metsässä ollessaan Ali huomasi etäällä ison tomupilven, joka näkyi lähenevän. Hän tarkkasi sitä hyvin huolellisesti ja erotti joukon ratsastajia.

Peläten näiden olevan rosvoja hän jätti aasinsa ja kiipesi puuhun. Lymypaikastaan hän saattoi katsella kaikkea turvallisesti.

Joukkueessa oli neljäkymmentä miestä, kaikki uljaiden ratsujen selässä. Saavuttuaan paikalle he astuivat alas satulasta, köyttivät hevosensa puihin ja antoivat niille apetta. Sitten he irrottivat satulapussinsa, jotka näyttivät hyvin raskailta, paiskasivat ne hartioilleen ja seurasivat johtajaansa Ali Baban lymypaikan lähellä olevan kallion luo. Sen seinustalle päästyään päällikkö lausui kovalla äänellä: — Sesam aukene! Heti kun hän oli virkkanut nämä sanat, kalliosta avautui ovi, ja annettuaan joukkonsa astua edellään sisään hän seurasi miehiä luolaan, jolloin ovi lensi itsestään kiinni jälleen.

Vaikka rosivot viipyivät kotvan aikaa kallion sisällä, Ali Baba ei uskaltanut hievahtaa ennen kuin he jälleen olivat tulleet peräkanaa ulos ja karauttaneet pois hänen näkyvistään. Ajatellen että mitään vaaraa ei enää ollut Ali Baba kapusi alas puusta, meni ovelle ja sanoi: — Sesam aukene! kuten oli kuullut rosvopäällikön lausuvan. Ja ovi ponnahti heti auki.

Ali Baba, joka odotti tulevansa pimeään synkkään luolaan, näki ihmeekseen hyvin valaistun avaran holvin, johon virtasi valoa kallion katossa olevasta reiästä. Hän löysi suuren varaston kaikenlaista tavaraa: kallisarvoisia silkkimyytyjä, kirjokankaita ja uhkeita mattoja ladottuina toistensa päälle, kulta- ja hopeaharkkoja kasoittain ja monta säkillistä rahaa. Kaikki nämä rikkaudet nähdessään hän arveli, että luolassa varmaan oli pitkät ajat isännöinyt ryöväreitä, jotka olivat seuranneet toisiaan sukupolvesta toiseen.

Ali Baba kuormitti aasinsa kultarahoilla, peitti säkit risuilla ja palasi kotiin. Päästyään onnellisesti asuntonsa ovelle hän tyhjensi kullaan vaimonsa nähden, joka huikaistui sen kirkkaudesta. Ali Baba kertoi hänelle kaikki ja varoitti häntä kaikin mokomin pitämään asian salassa.

Vaimo iloitsi heidän hyvästä onnestaan ja halusi laskea kullaan kolikko kolikolta. — Vaimo, Ali Baba sanoi, et tiedä mihin yritykseen ryhdyt, kun tahdot laskea rahat. Et suoriudu urakasta koskaan. Kaivan kuopan ja kätken kullaan maahan. Nyt ei ole hukattava aikaa.

— Olet oikeassa, ukkoseni, vaimo vastasi, — mutta ottakaamme sentään edes osapuilleen selvä aarteemme suuruudesta. Menen lainaamaan pienen mitan ja mittaan rahat, sillä välin kun sinä kaivat kuopan.

Vaimo riensi lankonsa Kassimin luo, joka asui aivan lähellä, ja kääntyen hänen vaimonsa puoleen pyysi tätä lainaamaan mitan vähäksi aikaa. Toinen antoi mitan, mutta tietäen Ali Baban köyhyyden hän oli utelias ja halusi urkkia, minkälaista viljaa hänen vaimonsa mittasi. Sen vuoksi hän hiersi viekkaasti hiukan talia mitan pohjaan ja toi sen sukulaiselleen pyytäen anteeksi että oli niin kauan odottanut, kun ei voinut astiaa pikemmin löytää.

Ali Baban vaimo palasi kotiin ja täytti kultakasasta mitallisen toiseen läjään, kunnes kaikki oli mitattu. Suureksi mielihyväkseen hän havaitsi, että siitä tuli aika monta mitallista, ja meni sitten miehensä luo, joka oli saanut kuopan melkein valmiiksi. Sillä aikaa kun Ali Baba hautasi kulta-aarretta, vaimo vei mitan takaisin lankonsa taloon, osoittaakseen olevansa rehti ja täsmällinen. Hän ei huomannut, että yksi kultaraha oli tarttunut pohjaan. — Sisar, hän sanoi antaessaan mitan takaisin, — näet etten ole pitänyt lainattua kauan. Lausun sinulle sulimmat kiitokset ystävällisyydestäsi.

Heti kun Ali Baban vaimo oli lähtenyt, Kassimin eukko vilkaisi mitan pohjaan ja havaitsi sanomattomaksi kummastuksekseni, että sen uurteeseen oli tarttunut kultaraha. Kateus heräsi heti hänen povessaan. — Mitä! hän ihmetteli, — onko Ali Baballa niin runsaasti kultaa että sitä täytyy oikein mitata?

Kun Kassim tuli kotiin, vaimo sanoi hänelle: — Tiedän että pidät itseäsi varakkaana miehenä, mutta siinä sinä erehdyt pahoin. Ali Baba on äärettömästi rikkaampi sinua. Hän ei laske rahojaan, vaan mittaa niitä.

Kassim pyysi häntä selittämään tämän arvoituksen, ja vaimo näytti hänelle kolikon, joka oli niin vanha, että he eivät saaneet selville kenen ruhtinaan hallituskaudella se oli lyöty.

Myös Kassimin kävi kateeksi tämän kuullessaan ja hän nukkui yönsä niin huonosti, että nousi aamulla varhain ja meni veljensä luo.

— Ali Baba, hän sanoi, — sinä olet olevinasi kurjan köyhä ja kuitenkin mittaat kultaa. Vaimoni löysi tämän lainaamasi mitan pohjalta.

Ali Baba huomasi että Kassim ja tämän vaimo olivat hänen oman vaimonsa hupsuuden vuoksi saaneet tietää sen mitä heillä oli niin suuri syy pitää salassa. Mutta eihän asia enää ollut autettavissa. Sen vuoksi hän osoittamatta kummastusta tai hämminkiä tunnusti kaikki ja lupasi veljelle osan aarteistaan, jos tämä pitäisi kielensä kurissa. — Niinpä kai, Kassim vastasi korskeasti, — mutta minun täytyy tarkoin tietää missä aarreaitta on ja kuinka voin itse käydä siellä milloin haluan. Muutoin menen antamaan sinut ilmi, ja silloin et saa enää enempää, vaan menetät jo hankkimasikin kullat ja minulle maksetaan osuus ilmoituspalkkioksi.

Ali Baba kertoi kaikki mitä hän halusi tietää ja ilmoitti sanatkin joiden avulla luolaan pääsi.

Kassim nousi seuraavana aamuna aikaisin ennen päivänkoittoa ja lähti metsään ajaen kymmentä muulia. Niiden selkään hän oli sälyttänyt isot kirstut jotka aikoi täyttää. Ei aikaakaan, kun hän saapui kallion luo ja etsi paikan puun ja muiden veljensä mainitsemien merkkien mukaan. Hän astui luolan suulle ja lausui: — Sesam aukene!

Ovi avautui heti, ja hänen astuttuaan sisään se sulkeutui hänen jälkeensä. Hän kantoi nopeasti ovensuuhun niin monta kultasäkkiä kuin olisi voinut kuljettaa, mutta hänen ajatuksensa olivat niin kiintyneet rikkauksiin jotka hän saisi haltuunsa, ettei hän muistanut taikasanaa, vaan lausui sesamin asemesta: — ohra aukene! ja hän oli hyvin ihmeissään kun ovi pysyi visusti suljettuna. Hän mainitsi useita eri viljalajeja, mutta ovi ei vain auennut.

Kassim ei ollut aavistanut, että näin voisi käydä ja säikähti niin vaarasta johon oli joutunut että mitä enemmän hän koetti muistella oikeaa sanaa, sitä enemmän hänen muistinsa sekaantui. Hän oli unohtanut sen niin täydellisesti kuin ei olisi koskaan kuullutkaan sitä. Hän heitti säkit selästään maahan ja käveli kuin mielipuoli edestakaisin luolassa, vähäkään välittämättä ympärillään olevista rikkauksista.

Keskipäivän aikaan rosvot sattuvat tulemaan kätkölleen ja näkivät Kassimin muulit harhailemassa hajallaan kallion lähetyvillä isot kirstut selässä. Hätäntyneinä omituisesta seikasta he karauttivat täyttä laukkaa luolalle. Kuullessaan kavioiden kapsetta luolaan Kassim arvasi heti että rosvot olivat tulossa ja päätti yrittää päästä pakoon. Hän hyökkäsi ovelle, ja tuskin hän näki sen avautuvan, kun hän ryntäsi ulos ja töykkäsi päällikön kumoon. Mutta hän ei voinut välttää toisia rosvoja, jotka sapeleillaan pian iskivät hänet hengiltä.

Ryövärien ensi huolena oli tutkia luola. He löysivät Kassimin oven eteen kantamat säkit, jotka tämä oli aikonut sälyttää muuliensa selkään, ja veivät ne kaikki jälleen paikoilleen, osaamatta kaivata Ali Baban aikaisemmin ottamaa kultaa. Sitten he neuvottelivat ja päättivät hakata Kassimin ruumiin

neljään kappaleeseen ja ripustaa kaksi niistä ovenkummallekin puolelle luolan sisälle pelotukseksi jokaiselle joka vielä yrittäisi tunkeutua sinne. Sen tehtyään he nousivat ratsuilleen ja lähtivät taas teiden varsille vaaniskelemaan, hyökätäkseen tapaamiensa karavaanien kimppuun.

Kassimin vaimo oli kovin levoton miehensä kohtalosta, kun tätä ei vielä yön tullen kuulunut kotiin. Hän juoksi hädissään Ali Baban luo ja sanoi: — Tiedät kai, lankomies, että Kassim-veljesi on lähtenyt metsään, ja tiedät myös millä asioilla. On jo yö, eikä hän ole palannut. Pelkään että hänelle on sattunut onnettomuus. Ali Baba koetti lohduttaa ja selittää, että vaimon pelko oli turha, sillä Kassim piti varmaankin epäviisaana palata kaupunkiin ennen kuin yö oli jo varsin pitkälle kulunut.

Kassimin vaimo vietti kurjan yön ja katui katkerasti uteliaisuuttaan. Aamun sarastaessa hän tuli Ali Baban luo haikeasti itkien.

Ali Baba lähti heti kolmen aasinsa kera metsään, kehoitettuaan ensin vaimoa hillitsemään surunsa. Kun hän metsään tullessaan ja kalliota lähestyessään ei ollut tavannut tiellään veljeään eikä muuleja, hän säikähti kovin nähdessään veriläikkiä ovella. Se oli hänestä huono enne. Kun hän oli lausunut sanan ja ovi oli avautunut, hän joutui kauhun valtaan nähdessään veljensä neljään osaan silvotun ruumiin. Hän kuormitti miesraukan jäännökset yhden aasin selkään ja peitti ne puilla. Toiset aasit hän kuormitti kullalla, pinoten puita päälle kuten ennenkin. Sitten hän käski oven sulkeutua ja lähti matkaan. Mutta hän oli kyllin varovainen ja pysähtyi vähäksi aikaa metsän syrjään, jotta ei saapuisi ennen yötä kaupunkiin. Kotiin tultuaan hän ajoi kullalla kuormitetut aasit pieneen pihaansa jättäen taakkojen purkamisen vaimonsa huoleksi, mutta kolmannen hän talutti kälynsä asunnolle.

Ali Baba kolkutti ovelle, ja sen avasi Morgiana, älykäs orjatar, jonka hyvään vaistoon saattoi luottaa. Kun Ali Baba oli tullut pihaan, hän purki aasin kuorman, vei Morgianan syrjään ja sanoi hänelle: — Älä hiisku kellekään siitä mitä sinulle puhun. Isäntäsi ruumis on näissä kahdessa mytyssä, ja meidän on haudattava hänet ikään kuin hän olisi kuollut luonnollisen kuoleman. Voin luottaa siihen että järjestät asian.

Ali Baba lohdutti leskeä parhaansa mukaan ja tuotuaan ruumiin huoneeseen lähti talosta.

Morgiana lähti samalla ulos, meni apteekkiin ja pyysi eräitä lääkepakkauksia, jotka ovat hyvin tepsiviä vaarallisissakin taudeissa. Apteekkari kysyi kuka oli sairaana. Tyttö vastasi huohtaen: — Hyvä isäntäni Kassim itse. Hän ei voi syödä eikä puhua.

Näin sanottuaan Morgiana vei lääkekakkuset kotiin ja palasi seuraavana päivänä samaan apteekkiin kyyneleet silmissä pyytäen mehua, jota oli tapana antaa sairaille vain heidän ollessaan viimeisillään. — Voi, tyttö huudahti, — pelkään että tämä lääke ei vaikuta enempää kuin edellinenkään ja että menetän hyvän isäntäni!

Ali Baban taas nähtiin vaimoineen käyvän sinä päivänä usein Kassimin talon ja oman asuntonsa väliä, ja he olivat niin alakuloisia, että kukaan ei illalla ihmeteltyt kuullessaan Kassimin vaimon ja Morgianan vihlovan parkunan ja valitushuudot. Viimeksi mainittu kertoi kaikkialla että hänen isäntänsä oli kuollut.

Varhain aamulla Morgiana lähti Mustafa-nimisen rajasuutarin työkojuun, toivotti ukolle hyvää huomenta ja pisti kultarahan hänen käteensä virkkaen: — Isä Mustafa, sinun pitää ottaa ompeluvehkeesi ja tulla minun mukaani. Minun täytyy kuitenkin sanoa sinulle, että sidon silmäsi kun tulet siihen ja siihen paikkaan.

Isä Mustafa epäröi hiukan nämä sanat kuullessaan. — Ohoh, hän vastasi, — tahtoisit kai minua tekemään jotakin mikä on vastoin omaatuntoani ja kunniaani?

— Allah varjelkoon, Morgiana virkkoi pistäen toisen kultarahan ukon kouraan, — että pyytäisin sinua tekemään mitään kunnotonta! Lähde vain mukaani äläkä pelkää mitään.

Isä Mustafa lähti Morgianan mukaan, joka sidottuaan hänen silmänsä nenäliinalla saattoi hänet isäntävainajansa taloon ja päästi siteen vasta sitten, kun ukko oli astunut huoneeseen jossa orjatar oli sovitellut ruumiin kokoon.

— Isä Mustafa, tyttö sanoi. — Sinun tulee kiireesti ommella nämä neljännekset yhteen. Sen tehtyäsi annan sinulle kolmannen kultarahan.

Kun isä Mustafa oli päättänyt työnsä, Morgiana satoi taas hänen silmänsä, antoi hänelle kolmannen kultarahan kuten oli luvannut ja varoittaen häntä vaikenemaan saattoi hänet takaisin paikalle jossa oli ensiksi sitonut hänen silmänsä. Siellä hän sieppasi siteen pois ja päästi ukon menemään, mutta piti häntä silmällä niin kauan kuin erotti hänet, ollakseen varma, että ukko todellakin palasi kojulleen eikä uteliaisuudesta kääntynyt vakoilemaan opastaan. Sen jälkeen Morgiana palasi kotiin.

Ali Baba ja Morgiana toimittivat nopeasti ruumiin pesemisen ja pukemisen, ja sen jälkeen se käärittiin hautakammioon vietäväksi. Sillä välin kun Ali Baba ja muut perheen jäsenet saattoivat ruumista, naapuriston naiset tulivat tavan mukaan ja yhtyivät lesken valituksiin, niin että koko kaupunginosa kaikui heidän itkustaan. Näin pysyi Kassimin kauhea kuolema salaisuutena.

Kolme, neljä päivää hautajaisten jälkeen Ali Baba siirsi tavaransa julkisesti lesken asuntoon, mutta rosvoilta anastamansa rahat hän kuljetti sinne yöllä. Kun ryövärit viimein saapuivat piilopaikkaansa metsään, he hämmästyivät suuresti nähdessään että Kassimin ruumis oli viety pois ja samalla muutamia heidän kultasäkkejäänkin hävinnyt. — Olemme selvästi joutuneet ilmi, päällikkö sanoi, — ja ellemme keksi ja surmaa miestä, joka tietää salaisuutemme, menetämme vähitellen kaikki aarteemme.

Rosvot yhtyivät yksimielisesti pääryövärin puheeseen.

— Ainoa keino millä voimme saada siitä selvän, päällikkö jatkoi, — on että vakoilemme kaupungissa. Ja jotta ei vilppi olisi mahdollista, ehdotan: joka ryhtyy hommaan eikä onnistu siinä, saa maksaa kalliisti — jopa hengellään.

Yksi rosvoista nousi heti ja sanoi: — Minä suostun ehtoon ja pidän kunnianani panna henkeni alttiiksi joukkueemme palveluksessa. Päällikkö ja toverit ylistivät suuresti tarjokkaan rohkeutta. Kun rosvo oli laittautunut valepukuun, niin että kukaan ei tuntisi häntä, hän meni kaupunkiin ja käveli siellä ristiin rastiin, kunnes osui sattumalta isä Mustafan kojulle.

Suutarivanhus istui penkillä naskali kädessä juuri työhönsä ryhtymässä. Rosvo tervehti häntä ja havaiten, että hän oli iäkäs, sanoi: — Kunnan mies, sinä aloitat työsi hyvin varhain. Onko mahdollista, että tuolla iällä vielä näet niin hyvin? Epäilen ettet vähän kirkaammassakaan valossa näkisi saumaa.

— Ohoh, isä Mustafa vastasi, — minä ompelin ruumiin kokoon paikassa jossa minulla ei ollut niinkään paljon valoa kuin nyt täällä.

— Ruumiin, rosvo huudahti teeskennellen kummastusta.

— Niin juuri, isä Mustafa vastasi, — mutta en kerro enempää. päällikkö sanoi.

— En suinkaan tahdo urkkia salaisuuttasi, toinen virkkoi, — mutta mielelläni näkisin talon jossa sinulla oli niin outoa hommaa. Paremmin vaikuttaakseen kengänpaikkaajaan rosvo antoi hänelle kultarahan.

— Jos tahtoisinkin siinä suhteessa tehdä sinulle mieliksi, suutari vastasi, — niin vakuutan että en voi, koska minulla oli menen tullen silmät sidottuina.

— No, rosvo suostutteli, — voinet kai sentään hiukan muistaa tietä jota pitkin sinua kuljetettiin sokkona. Lähtekäämme, ja salli minun sitoa silmäsi samassa paikassa. Kävelemme sitten yhdessä. Ja koska jokaisen tulee saada palkka vaivoistaan, tässä on sinulle toinen kultaraha. Teehän nyt mitä sinulta pyydän.

Kaksi kultarahaa olivat liian suuri kiusaus isä Mustafalle, ja hän virkkoi: — En ole varma että muistan tien, mutta koska kerran tahdot, koetan parhaani.

Ukko nousi ja saattoi rosvon paikalle, jossa Morgiana oli sitonut hänen silmänsä. — Tässä, isä Mustafa virkkoi, — pantiin side silmilleni, ja käännyin näin päin. Rosvo piti huiviaan valmiina, satoi sen hänen silmilleen ja käveli vieressä, osittain taluttaen ukkoa, osittain antaen tämän opastaa. Vihdoin isä Mustafa pysähtyi ja sanoi: — Luulen etten kävellyt tätä pitemmälle. Ja he olivatkin seisahdaneet ihan Kassimin talon eteen, jossa Ali Baba nyttemmin asui. Ennen kuin otti siteen pois rosvo merkitsi oven liidulla joka hänellä oli siltä varalta kädessään ja kysyi sitten, tiesikö suutari kenen talo se oli. Isä Mustafa vastasi, että hän ei osannut sanoa sitä, kun ei asunut siellä päin.

Havaitessaan ettei voisi isä Mustafalta kuulla enempää rosvo kiitti häntä vaivastaan ja päästi hänet menemään kotiinsa. Itse hän taas palasi metsään varmana että saisi erittäin hyvän vastaanoton.

Vähän sen jälkeen, kun rosvo ja isä Mustafa olivat eronneet, Morgiana lähti jollekin asialle ja palattuaan huomasi rosvon piirtämän merkin ja pysähtyi sitä tarkkaamaan. Mikähän koukero tuo on? hän tuumi. Jollakulla on häijyjä aikeita isäntääni kohtaan. Mutta olkoonpa se riipustettu missä tarkoituksessa tahansa, viisainta on varoa pahinta.

Morgiana kävi hakemassa liidun palan ja merkitsi samoin pari, kolme ovea kummallakin puolella, hiiskumatta sanaakaan isännälleen tai emännälleen.

Päästyään leiriin ryöväri kertoi retkensä tuloksen, ja heti päätettiin että he hiipisivät kaupunkiin ja väijyisivät tilaisuutta tappaakseen vihollisensa. Mutta opas aivan häkeltyi nähdessään, että useat

naapuriovet oli merkitty samalla tavalla. — Tämä ei kelpaa, päällikkö sanoi, — meidän on palattava, ja sinun täytyy kuolla. He palasivat leiriinsä ja väärä opas surmattiin viipymättä.

Toinen tarjokas astui esille, lähti kaupunkiin ja otti isä Mustafan johdattamaan itsensä paikalle. Hän oli varovaisempi ja piirsi merkin punaliidulla oveen vähemmän näkyvään kohtaan. Mutta Morgianan tarkka silmä havaitsi senkin, ja hän toisti edellisen menettelynsä yhtä tehokkaasti. Rosvot eivät paikalle tullessaan voineet erottaa taloa. Kovin suuttuneena päällikkö vei miehensä takaisin metsään, jossa toinenkin rikollinen otettiin heti hengiltä.

Pahoillaan ajan ja miesten hukasta johtaja päätti itse ryhtyä toimeen. Kun siis isä Mustafa oli opastanut hänet paikalle, hän käveli edestakaisin talon edustalla, kunnes oli painanut oven tarkasti muistiinsa. Sitten hän palasi metsään, ja tultuaan luolassa odottaneen joukkonsa luo hän sanoi: — Nyt toverit, mikään ei voi estää meitä täydestä kostosta. Sitten hän esitti heille suunnitelmansa, ja kun toiset hyväksyivät sen, hän käski heidän mennä ostamaan naapurikylistä yhdeksäntoista muulia ja kolmekymmentäkahdeksan isoa nahkaleiliä, joista yksi oli täytetty öljyllä ja toiset tyhjiä.

Kahdessa päivässä oli kaikki saatu valmiiksi, ja yhdeksäntoista muulin selkään kuormitettiin kolmekymmentäseitsemän leiliin suljettua rosvoa sekä öljyleili. Päällikkö lähti muuleja ajaen heidän kanssaan liikkeelle ja saapui iltahämärissä kaupunkiin, kuten oli aikonutkin. Hän kuljetti muuleja useita katuja pitkin Ali Baban asunnolle asti, jonka ovelle hän aikoi kolkuttaa. Mutta sitä hänen ei tarvinnut tehdä, sillä Ali Baba istui illallisen jälkeen ulkosalla raitista ilmaa hengittämässä. Päällikkö pysäytti muulit ja sanoi: — Olen tuonut pitkän matkan päästä öljyä myydäkseni sen huomenna torilla, ja nyt on niin myöhä etten tiedä mistä etsiä yösjä. Sallitko minun yöpyä luoksesi? Olisin hyvin kiitollinen vieraanvaraisuudestasi.

Ali Baba, joka ei tuntenut ryöväriä, lausui hänet tervetulleeksi, antoi määräyksiä hänen kestitsemisestään, piti hänelle seuraa ja käski sijata hänelle vuoteen.

Rosvopäällikkö livahti pihalle, muka öljyastioitaan tarkastaakseen kulki toisen luota toisen luo kohotteli kansia ja kuiskaili: — Heti kun viskaan kiviä ikkunastani, teidän pitää ehdottomasti tulla ulos, ja yhdyn heti teihin. Sen jälkeen hän palasi kammioonsa ja ollakseen herättämättä epäluuloa sammutti pian valkean ja meni vaatteissaan vuoteeseen, jotta olisi kerkeämpi nousemaan.

Morgianan valmistessa ruokaa aamiaiseksi lamppu sammui, eikä talossa ollut enempää öljyä eikä kynttilöitäkään. Hän ei tiennyt mitä tehdä, sillä lihaliemi oli keitettävä. Nähdessään hänet levottomana miesorja Abdullah sanoi: — Älä ole huolissasi, vaan mene takapihalle ottamaan vähän öljyä yhdestä leilistä.

Morgiana kiitti Abdullahia neuvosta, otti öljyruukun ja meni pihalle. Kun hän tuli ensimmäisen astian luo, rosvo kysäisi sen sisältä hiljaa: — Onko aika?

Morgiana hämmästyti tietysti kovin tavatessaan tarvitsemansa öljyn asemesta leilistä miehen, mutta hän käsitti heti, ettei ollut aikaa hukattava, jos mieli välttää suuren vaaran. Niinpä hän astui leililtä leilille vastaten jokaiselle rosvolle: — Ei vielä, mutta kohta. Vihdoin hän saapui öljyleilin luo, täytti kiireesti ruukkunsa ja palasi keittiöön. Heti kun lamppu oli sytytetty, hän otti ison kattilan, kävi noutamassa uutta öljyä, täytti kattilan, nosti sen liedelle, pani runsaasti puita alle ja heti kun öljy alkoi kiehua, meni kaatamaan sitä jokaiseen leiliin siksi paljon että sen sisällä oleva rosvo tukehtui ja kuoli.

Kun tämä homma, joka oli Morgianan urheuden arvoinen, oli hänen suunnitelmansa mukaan aivan meluttomasti suoritettu, tyttö palasi keittiöön tyhjine kattiloineen. Sammutettuaan öljyn kiehauttamiseksi sytyttämänsä roihuavan valkean ja jätettyään lieteen vain sen verran tulta kuin tarvittiin liemen keittämiseen hän sammutti lampun ja pysytteli aivan hiljaa, päättäen olla menemättä levolle, ennen kuin oli pihaan antavasta keittiönikkunasta tarkannut mitä nyt seuraisi.

Hänen ei tarvinnut odottaa kauan ennen kuin päällikkö pieniä kiviä heittämällä antoi merkkejään. Kun hän ei saanut vastausta, hän uudisti sen useat kerrat, kunnes hätäntyneenä astui alas pihaan ja havaitsi, että koko joukkue oli kuollut. Viimeisestä astiasta hävinneestä öljystä hän arvasi millä tavoin toverit oli surmattu. Raivoissaan ja epätoivoissaan, kun suunnitelma oli mennyt myttyyn, hän mursi pihalta puutarhaan vievän oven lukon, kiipesi muurien yli ja pötki tiehensä.

Morgiana meni levolle tuntien itsensä iloiseksi suunnitelmansa onnistumisesta.

Ali Baba nousi ennen päiväkoittoa ja meni orjansa saattamana kylpyyn aavistamatta mitä kotona oli tapahtunut. Hänen palatessaan kylpemästä aurinko oli jo noussut, ja hän ihmetteli kovin nähdessään öljyastiat yhä pihassa. Kauppias ei siis vielä ollut lähtenyt muuleineen. Ovea avaavalla Morgianalta hän kysyi syytä siihen. — Kunnan isäntäni, tyttö vastasi, — Allah suojelkoon sinua ja perhettäsi! Saat paremman käsityksen siitä mitä haluat tietää, kun tulet itse katsomaan mitä sinulle näytän, jos vain

viitsit vaivautua seuraamaan minua takapihalle.

Ali Baba lähti tytön mukaan. Morgiana pyysi häntä vilkaisemaan ensimmäiseen astiaan, oliko siellä öljyä. Ali Baba teki niin ja havaitessaan siellä miehen hätkähti ja parkaisi.

— Älä pelkää, Morgiana rauhoitti, — mies jonka siellä näet ei kykene tekemään pahaa sinulle eikä kenellekään. Hän on kuollut.

— Voi, Morgiana, Ali Baba huudahti, — mitä sinä minulle näytät?
Selitähän!

— Kyllä selitän, Morgiana vastasi, — hillitse kummastuksesi äläkä herätä naapureittesi uteliaisuutta. On näet hyvin tärkeää, että asia pidetään salassa. Vilkaisehan kaikkiin muihinkin astioihin.

Ali Baba tarkasti kaikki leilit vuoron perään ja tullessaan sille astialle joka sisälsi öljyä, hän havaitsi sen tavattomasti keventyneen. Hän seisoj jonkin aikaa hievahtamatta, milloin katsellen astioita, milloin tuijottaen Morgianaan, saamatta hämmästyksissään sanaa suustaan. Toivuttuaan hän kysyi vihdoon. — Ja mihin kauppias on joutunut?

— Vai kauppias, tyttö vastasi. — Hän ei ole kauppias sen enempää kuin minäkään. Kerronpa sinulle kuka hän on ja mihin hän on joutunut. Sitten hän kertoi tarinan alusta loppuun, oveen piirretyistä merkeistä rosvojen tuhoamiseen asti. Selostus teki Ali Babaan syvän vaikutuksen, ja hän huudahti: — Olet pelastanut henkeni, ja palkkioksi lahjoitan sinulle vapautesi — mutta teen sinun hyväksesi vielä enemmänkin.

Ali Baba ja orja Abdullah kaivoivat pitkän ja syvän kuopan puutarhan uloimpaan kulmaan ja hautasivat rosvot. Myöhemmin kätkettiin astiat ja aseet, ja vähitellen Ali Baba sai myydyksi muulit joita hän ei tarvinnut.

Metsään palanneesta rosvopäälliköstä elämä tuntui kurjalta, luola kävi hänelle aivan kauheaksi ja sietämättömäksi. Päätäten kostaa Ali Baballe hän teki uusia suunnitelmia ja hankittuaan itselleen puodin, joka sattui olemaan vastapäätä Kassimin entistä, nyttemmin Ali Baban pojan hallussa olevaa myymälää, hän kuljetti sinne paljon kallisarvoisia kankaita. Ja silkkikauppiaksi tekeytyen hän ryhtyi harjoittamaan liikettä Hodsha Hussainin nimellä.

Saatuaan sattumalta tietää, kenen poika oli hänen naapurinaan kadun toisella puolella, hän antoi nuorelle miehelle lahjoja, kutsui hänet usein luokseen päivälliselle ja koetti kaikin tavoin voittaa hänen luottamuksensa.

Ali Baban poika, joka ei tahtonut jäädä kenellekään kiittolisuudenvelkaan, sanoi isälleen, että hänkin vuorostaan halusi tarjota päivällisen, ja pyysi isäänsä kutsumaan ystävän luokseen. Ali Baba suostui kernaasti ehdotukseen, ja järjestettiin niin, että poika toisi seuraavana päivänä Hodsha Hussainin mukanaan päivälliselle.

Sovittuun aikaan Ali Baban poika saattoi vieraansa isänsä taloon. Mutta ovelle tultuaan rosvo olisi ihmeellistä kyllä tahtonut kääntyä takaisin, vaikka oli nyt saanut tilaisuuden päästä juuri sen miehen luo jonka halusi surmata. Sillä hetkellä tuli kuitenkin Ali Baba ottamaan häntä vastaan ja kiittämään hänen ystävällisyydestään poikaansa kohtaan. — Ja nyt, Ali Baba virkkoi, — osoittanet minulle kunnian, että aterioitset kanssani.

— Tekisin sen kernaasti, Hodsha Hussain vastasi, — mutta olen luvannut olla nauttimatta suolaa ja näin ollen minun sopii tuskin istua pöytäsi.

— Ole huoletti, Ali Baba vastasi, — menen sanomaan kokille ettei hän pane ruokaan suolaa.

Kun Ali Baba meni keittiöön ja antoi tämän määräyksen, Morgiana kummastui suuresti ja halusi nähdä omituisen vieraan. Sen vuoksi hän auttoi Abdullahia ruokien tarjoilussa, ja heti kun hän näki Hodsha Hussainin, hän tunsi tämän rosvopäälliköksi.

Morgiana teki heti päätöksen pelastaa Ali Baba tästä uudesta vaarasta ja ryhtyi perin rohkeaan keinoon tehdäkseen tyhjiksi rosvon suunnitelmat, sillä hän arvasi, että tällä ei ollut hyvä mielessä. Pannakseen tuumansa täytäntöön hän meni huoneeseensa, pukeutui tanssijattareksi, kiinnitti naamion kasvoilleen ja satoi vyölleen soman vyön josta riippui tikari. Sitten hän sanoi Abdullahille: — Käy noutamassa käsirumpusi, niin menemme huvittamaan isäntäämme ja hänen vierastaan ennekuin he lopettavat aterioimisensa.

Kun ystävykset nauttivat jälkiruoaksi hedelmiä ja maistelivat viiniä, Morgiana astui kumartaen huoneeseen.

Ali Baba käski hänen tanssia, ja neitonen alkoi siroasti pyörähdellä Abdullahin helistäessä käsirumpuaan. Hodsha Hussain katseli ja pelkäsi ettei saisi tilaisuutta julman aikeensa toteuttamiseen.

Kun Morgiana oli jonkin aikaa tanssinut, hän sieppasi Abdullahin helistimen vasempaan käteensä, heilutti tikaria oikeassaan ja liikehti yhä hurjemmin, ollen iskevinään itseään aseella. Liidellessään ympäri huonetta hän lähestyi muka kerätäkseen tamburiiniin jonkin kolikon katsojilta ja upotti tikarinsa Hodsha Hussainin rintaan surmaten hänet.

Kauhistuneena tästä teosta Ali Baba ja hänen poikansa huusivat yhteen ääneen: — Kurja nainen! Mitä olet tehnyt? Tahdotko syöstä meidät perikatoon?

— Tein sen pelastaakseni teidät enkä tuhotakseni, Morgiana vastasi. — Katsokaa, hän jatkoi avaten Hodsha Hussainiksi itseään nimittäneen miehen puvun ja näyttäen sen sisälle kätkeytyä tikaria, — mitä vaarallista vihollista kestitsitte. Silmäilkää häntä tarkkaan, niin havaitsette, että hän on sekä valheellinen öljykauppias että rosvopäällikkö. Muistakaa myös, että hän ei halunnut nauttia suolaa kanssanne. Mitä muita todistuksia tarvitsee minun esittää hänen häijyistä aikeistaan?

Ali Baba käsitti heti mihin uuteen kiitollisuudenvelkaan oli joutunut Morgianalle tämän toistamiseen pelastettua hänen henkensä ja syleili tyttöä sanoen: — Lahjoitin sinulle vapautesi ja lupasin silloin, että kiitollisuuteni ei pysähtyisi siihen, vaan että antaisin sinulle suurempia todistuksia sen vilpittömyydestä, ja täytän nyt lupauksen tekemällä sinut miniäkseni. Sitten hän kääntyi poikansa puoleen lausuen: — Uskon, poikani, että et kieltäydy ottamasta Morgianaa vaimoksesi. Näet, että Hodsha Hussain etsi ystävyyttäsi vilpillisessä mielessä, jotta saisi minut surmatuksi. Ja jos hän olisi onnistunut yrityksessään, hän olisi epäilemättä uhrannut kostolleen sinutkin. Muista, että naidessasi Morgianan nait henkilön joka on pelastanut minun perheeni ja omasi.

Nuori mies ei suinkaan osoittanut vastahakoisuutta, vaan suostui hyvin kernaasti avioliittoon. Muutamaa päivää myöhemmin Ali Baba vietti poikansa ja Morgianan häät hyvin juhlallisesti komein kemuin ja tavanomaisin tanssiesityksin ja näytelmin.

Peläten että kaksi muuta rosvoa oli vielä elossa Ali Baba ei käynyt luolassa vuosikauteen. Mutta kun kukaan ei yrittänyt enää häiritä häntä, hän lähti vihdoinkin sinne ja lausuttuaan sanat: — Sesam, aukene! astui holviin ja havaitsi, ettei siellä ollut äskettäin käyty. Nyt hän oli varma että ainoastaan hän tiesi luolan salaisuuden, ja hän riemuksi ajatellessaan hyvää onneaan. Kaupunkiin palatessaan hän otti ehtymättömästi varastostaan niin paljon kultaa kuin hänen hevosensa jaksoi kantaa.

Myöhemmin Ali Baba vei poikansakin luolaan ja opetti hänelle taikasanat. Salaisuus siirtyi perintönä heidän jälkeläisilleen, jotka käyttivät äärettömiä rikkauksiaan kohtuullisesti ja elivät suuressa loistossa ja kunniaissa.

Tarina Aladdinista ja taikalampusta

Oli kerran Mustafa-niminen räätäli eräässä Kiinan suurimmista ja varakkaimmista kaupungeista, ja hän oli niin köyhä että tuskin kykeni elättämään itseään ja perhettään — vaimoan ja poikaansa.

Poika, nimeltä Aladdin, oli laiska epäkelpo joka tuotti isälleen paljon huolta, sillä hänellä oli tapana viipyä poissa kaiken päivää leikkimässä kaduilla toisten joutilaiden ja häntä itseään nuorempienkin lasten kanssa.

Kun hän oli kyllin vanha oppiakseen ammatin, isä otti hänet omaan työhuoneeseensa ja koetti opettaa hänelle neulankäyttöä, mutta turhaan. Niin pian kuin hän oli kääntänyt selkensä, Aladdin oli siksi päiväksi livistänyt. Mustafa kuritti häntä, mutta Aladdin oli parantumaton, ja isä huolestui siitä niin kovin että sairastui ja kuoli muutaman kuukauden kuluttua.

Aladdin, jota isän nuhteiden pelko ei enää pidätellyt, antautui kokonaan tyhjäntoimittajan elämään ja vetelehti alituisen kaduilla. Tällaista menettelyä hän jatkoi viidenteentoista ikävuoteensa asti, välittämättä mistään hyödyllisestä hommasta.

Kun hän taas eräänä päivänä kisaili kadulla joutilaiden toveriensa kanssa, ohi kulkeva muukalainen pysähtyi katselemaan häntä. Muukalainen oli taikuri, niin sanottu afrikkalainen velho, ja hän oli oleskellut kaupungissa vasta kaksi päivää.

Kun noita havaitsi, että Aladdin oli hyvin sopiva poika hänen tarkoitukseensa, hän tiedusteli toisilta katupojilta ja saatuaan Aladdinin perhesuhteet selville, hän kutsui pojan syrjemmälle ja sanoi:

— Lapseni, eikö sinun isäsi ollut räätäli Mustafa?

— Oli, herra, poika vastasi, — mutta hän on ollut jo pitkän ajan kuolleena. Nämä sanat kuullessaan Afrikan velho lankesi Aladdinin kaulaan ja virkkoi kyynelsilmin: — Olen setäsi, kunnan isäsi oli oma veljeni. Olet niin hänen näköisensä että tunsin sinut heti ensi silmäyksellä. Sitten hän antoi Aladdinille kourallisen pikkurahaa sanoen: — Mene äitisi luo, poikani, vie hänelle minulta terveisiä ja ilmoita, että käyn huomenna teillä nähdäkseni paikan jossa kelpo veljeni niin kauan eli ja jossa hän vihdoin päätti päivänsä.

— Aladdin riensi äitinsä luo ylen iloisena sedän lahjasta. Äiti, hän kysyi, — onko minulla setä?

— Ei, hyvä lapsi, äiti vastasi, — sinulla ei ole setää eikä enoa.

— Tulen juuri miehen luota, Aladdin virkkoi, — joka sanoi itseään isän veljeksi. Hän itki ja suuteli minua kun kerroin hänelle isän kuolemasta ja antoi minulle rahaa. Hän käski myös tuoda sinulle terveisiä ja sanoa, että hän saapuisi luoksesi, jotta näkisi talon, jossa isä eli ja kuoli.

— Isälläsi oli tosiaan veli, äiti vastasi, — mutta hän on ollut jo kauan kuolleena, enkä ole milloinkaan kuullut toisesta.

Seuraavana päivänä Aladdinin setä tapasi pojan leikkimässä toisessa osassa kaupunkia, syleili häntä kuten ennenkin ja pisti kaksi kultarahaa hänen käteensä sanoen: — Vie nämä äidillesi, lapsi. Ilmoita hänelle että tulen tänä iltana tervehtimään häntä ja pyydä häntä valmistamaan meille vähän illallista. Mutta näytä minulle ensin talo jossa asutte.

Aladdin näytti loihitijalle talon ja vei molemmat kultarahat äidilleen, joka kuultuaan sedän aikeesta lähti ostamaan ruokatarvikkeita ja lainasi naapureiltaan erinäisiä pöytäkaluja. Hän kulutti koko päivän keittohommissa, ja kun ateria vihdoin oli valmis, hän sanoi iltahämärissä pojalleen: — Kenties setäsi ei löydä tietä asuntoomme. Menehän opastamaan häntä, jos tapaat hänet.

Aladdin oli juuri lähtemäisillään, kun taikuri astui huoneeseen tuoden viiniä ja kaikenlaisia hedelmiä jälkiruoaksi. Annettuaan kantamuksensa Aladdinin käsiin taikuri tervehti äitiä suudelmalla ja pyysi häntä näyttämään paikan, jossa Mustafa-veljen oli ollut tapa istua sohvalla. Kun äiti oli näyttänyt sen hänelle, hän kumartui suutelemaan sohvaa huudahdellen kyneleet silmissä: — Velirukkani! Olenpa minä onneton, kun en saapunut kyllin ajoissa syleilläkseni sinua vielä viimeisen kerran!

Aladdinin äiti pyysi häntä istumaan samaan paikkaan, mutta hän kieltäytyi sanoen: — Ei, sitä en tee. Mutta salli minun istua vastapäätä, jotta minulla, vaikken saakaan nähdä minulle niin rakasta perheen isää, sentään on ilo katsella paikkaa jossa hän tavallisesti istui.

Kun loihitija oli istuutunut, hän ryhtyi keskusteluun Aladdinin äidin kanssa. — Rakas sisar, hän sanoi, — älä ihmettele, ettet ole nähnyt minua koko sinä aikana jonka olet ollut naimisissa autuaallisesti nukkuneen Mustafa-veljeni kanssa. Olen ollut neljäkymmentä vuotta poissa maasta ja matkustellut Intiassa, Persiassa, Arabiassa, Syyriassa ja Egyptissä, kunnes lopuksi siirryin Berberiaan jonne asetuin. Halusin kerran vielä nähdä synnyinmaani ja syleillä veljeäni, joten ryhdyin tarpeellisiin valmistuksiin ja lähdin matkalle. Se oli pitkä ja vaivalloinen vaellus. Eniten minua suretti uutinen veljeni kuolemasta. Lohdutuksenani on kuitenkin että olen näkevinäni hänet pojassa jolla on kaikki hänen ominaisimmat piirteensä.

Huomatessaan että leskelle tuli kyneleet silmiin hänen muistellessaan miesvainajaansa, loihitija muutti puheenaihetta ja kääntyi pojan puoleen, kysyi hänen nimeään ja mitä hän puuhaili.

Nuorukainen painoi päänsä alas ja joutui aika lailla hämilleen, kun hänen äitinsä vastasi: — Aladdin on laiska pojan nulkki. Hänen isänsä koetti eläessään opettaa hänelle ammattiaan, mutta ei onnistunut siinä. Hänen kuolemansa jälkeen Aladdin ei ole tehnyt muuta kuin kuluttanut jouten aikaansa kaduilla, kuten itse näit, ollenkaan ajattelematta että hän ei enää ole lapsi. Ja jollet ehkä sinä saa häntä häpeämään menettelyänsä, niin pelkään ettei hänestä koskaan tule mitään. Omasta puolestani olen päättänyt jonakin päivänä ajaa hänet mökistäni pitämään huolta itsestään.

Aladdinin äiti purskahti itkuun. Velho virkkoi: — Se ei ole oikein, veljenpoika, sinun täytyy ajatella tulevaisuuttasi ja itse ansaita leipäsi. On monenlaisia ammatteja: jos valitsit jonkin niistä, koetan auttaa sinua. Tai jos et halua opetella mitään käsityötä, hankin sinulle kauppuodin, varustan sen kaikenlaatuisilla hienoilla kankailla ja palttinailla. Niiden myynnistä saamillasi rahoilla voit ostaa uusia tavaroita, joten elät kunniallisella tavalla. Sano minulle suoraan mitä ajattelet ehdotuksestani. Saat nähdä että pidän aina lupaukseni.

Suunnitelma miellytti suuresti Aladdinia, joka vihasi työtä. Hän selitti velholle että hänellä oli enemmän taipumusta sellaiseen toimeen kuin mihinkään muuhun ja sanoi olevansa sedälle hyvin

kiitollinen hänen ystävällisyydestään. — Hyvä on, afrikkalainen velho virkkoi, — otan sinut huomenna mukaani, puen sinut yhtä komeaksi kuin kaupungin äveriäimmät kauppiat, ja sitten avaamme liikkeen.

Vasta näiden pojalleen annettujen ystävällisten lupausten jälkeen leski saattoi todella uskoa, että loihtija oli hänen miesvainajansa veli. Leski kiitti häntä hänen ystävällisistä aikeistaan, kehoitti Aladdinia hyvällä käytöksellä osoittautumaan setänsä suosion arvoiseksi ja tarjosi illallisen. Vähän myöhemmin loihtija sanoi hyvästi ja lähti.

Hän palasi seuraavana päivänä kuten oli luvannut ja otti Aladdinin mukaansa kauppiaille, joka myi kaikenlaisia vaatteita ja uhkeita kankaita. Hän käski Aladdinin valita mitä halusi ja suoritti hinnan heti.

Aladdin oli hyvin ihastunut uuteen pukuunsa ja kiitti setäänsä hartaasti. Loihtija sanoi: — Koska sinusta pian tulee kauppias, on sopivaa että käyt usein näissä myymälöissä tutustuaksesi alaan. Sen jälkeen hän näytti nuorukaiselle isoimmat ja upeimmat moskeijat, vei hänet karavaanimajoihin ja myöhemmin sulttaanin palatsiin jonne oli vapaa pääsy. Vihdoin hän otti Aladdinin mukaansa omaan majapaikkaansa ja esitteli hänet veljenpoikanaan erälle kauppiaille, joihin oli siellä asuessaan tutustunut.

Hän kestitsi kauppiaita ja Aladdinia myöhäiseen iltaan, jolloin nuorukainen aikoi sanoa hyvästi sedälleen ja mennä kotiin. Mutta taikuri ei sallinut hänen lähteä yksinään, vaan saattoi itse hänet äidin luo, joka riemastui kovin nähdessään poikansa niin hyvin pukeutuneena ja siunasi taikuria monet monituiset kerrat.

Varhain seuraavana aamuna taikuri tuli noutamaan Aladdinia, sanoi haluavansa näyttää hänelle maaseutua ja lupasi ostaa huomenna puodin. Hän johdatti pojan ulos erästä kaupungin portista muutamien uhkeiden palatsien luo, joihin kaikkiin kuului kaunis puutarha. Puutarhoihin sai kuka tahansa mennä. Jokaisen rakennuksen kohdalla taikuri kysyi Aladdinilta, eikö se hänen mielestään ollut komea, ja nuorukainen oli valmis huudahtamaan jonkin uuden nähdessään: — Tässä, setä, on uhkeampi rakennus kuin vielä olemme tavanneet! Tällä tavoin ovela setä viekoitteli Aladdinin jonkin matkaa maaseudulle päin, ja koska hän aikoi kuljettaa pojan vielä kauemmaksi pannaksensa suunnitelmansa toimeen, hän käytti tilaisuutta istahtaakseen pojan kanssa yhteen puutarhoista, kirkasvetisen suihkulähteen reunalle, koska muka oli väsyksissä. Suihkulähteen vesi pulppusi pronssileijonan kidasta altaaseen. — Tule, veljeni poika, hän sanoi, — sinuakin varmaan väsyttää. Levähtäkäämme, jotta jaksamme taas jatkaa kävelyämme.

Loihtija veti vyöltään liinan jossa oli hänen matkaeväiksi varaamiaan leivoksia ja hedelmiä. Ne hän laski altaan reunalle. Heidän einehtiessään taikuri puhui kovia sanoja veljenpojalleen, kehoitti häntä hylkäämään huonot toverinsa ja etsimään viisaiden miesten seuraa, josta hänelle olisi hyötyä. Hänen lopetettuaan kehottelunsa he jatkoivat kävelyään puutarhojen läpi. Afrikkalainen velho ohjaili Aladdinin niiden tuolle puolen, ja he etenivät maaseudulle, kunnes saapuivat vuoristoon.

Vihdoin he tulivat kahden samankokoisen, vain kapean laakson erottaman matalahkon kukkulan väliin. Velho aikoi panna siellä täytäntöön suunnitelmansa jota varten oli matkustanut Afrikasta Kiinaan. — Emme mene enää kauemmaksi, hän sanoi. — Näytän sinulle kohta jotakin erinomaista, josta olet minulle kiitollinen. Sillä välin kun minä isken tulta, kerää sinä kaikki kuivat varvut mitä tapaavat, jotta voimme virittää valkean.

Aladdin kokosi läjän risuja. Taikuri syytti ne palamaan, ja kun tuli oli leimahtanut ilmilieskeihin, hän heitti nuotioon suitsutetta ja lausui muutamia taikasanoina joita Aladdin ei ymmärtänyt.

Samassa maa alkoi järjestä ja avautui loihtijan edessä paljastaen litteän nelikulmaisen kiven, jonka keskelle oli kiinnitetty messinkirengas. Aladdin säikähti niin kovin että aikoi juosta tiehensä, mutta velho tarttui häneen, torui häntä ja antoi hänelle sellaisen korvapuustin että poika kaatui maahan. Aladdin nousi vapisten ja sanoi kyyneleet silmissä: — Mitä olen tehnyt, setä, kun kohtelet minua näin ankarasti?

— Olen isäsi asemassa, taikuri vastasi, — etkä sinä saa mukista minulle. Mutta, hän lisäsi vienontaen ääntään, — älä pelkää, lapsi, en vaadi sinulta muuta kuin että täsmällisesti tottelet minua, jos tahdot etuja joita aion sinulle hankkia. Tiedä siis, että tämän kiven alle on kätkeytynä aarre, joka on määrätty sinulle ja joka tekee sinut maailman mahtavinta hallitsijaa rikkaammaksi. Kenelläkään muulla kuin sinulla ei ole lupa kohottaa tätä kiveä tai astua luolaan. Sen vuoksi sinun täytyy tarkoin noudattaa käskyjäni, sillä asia on perin tärkeä sekä itsellesi että minulle.

Hämmästyneenä kaikesta näkemästään ja kuulemastaan Aladdin unohti mitä oli tapahtunut, nousi ja sanoi: — No niin, setä, mitä on tehtävä? Käske minua! Olen valmis tottelemaan.

— Se ilahduttaa minua suuresti, lapseni, taikuri virkkoi syleillen häntä. — Tartu tuohon renkaaseen ja nosta kivi maasta.

— Siihen minulla ei ole kylliksi voimia, Aladdin vastasi, — sinun on autettava minua.

— Silloin emme saisi mitään aikaan, taikuri vastasi. Tartu renkaaseen, lausu isäsi ja isoisäsi nimet, nosta sitten, ja havaitset sen käyvän keveästi.

Aladdin teki työtä käskettyä, kohotti paaden helposti ja siirsi sen sivulle.

Heti kun kivi oli nostettu paikaltaan, tuli näkyviin pieni ovi ja alemmaksi vievät portaat. — Astu luolaan, loihdija sanoi. — Löydät sieltä kolme isoa salia, joissa kussakin näet sekä oikealla että vasemmalla puolella neljä avaraa, kullalla ja hopealla täytettyä vaskiastiaa. Varo kuitenkin koskemasta niihin. Ennen kun astut ensimmäiseen saliin muista kääriä viitta tiukasti ympärillesi ja etene sitten pysähtymättä toisesta kolmanteen. Ennen kaikkea on sinun varottava koskettamasta seiniä edes vaatteillasi, sillä muuten kuolet heti. Kolmannen salin perällä tapaavat ihanaan puutarhaan avautuvan oven, ja kun olet mennyt siitä sisään, näet komeita hedelmäpuita. Kulje puutarhan halki, kunnes tulet viidelle porrasaskelmalle, jotka vievät pengermälle. Sille noustuasi näet seinäkomerossa sytytetyn lampun. Ota lamppu ja sammuta se. Kun olet heittänyt sydämen pois ja kaatanut nesteen maahan, pane lamppu vyöhösi ja tuo se minulle. Älä pelkää nesteen turmelevan vaatteitasi. Se ei näet ole öljyä, ja lamppu kuivuu heti, kun olet tyhjentänyt sen. Jos mielesi tekee puutarhan hedelmiä, saat kyllä poimia niitä.

Nämä sanat lausuttuaan taikuri otti sormuksen sormestaan ja pisti sen Aladdinin sormeen selittäen että se oli suojeleva taikakalu. Hän lisäsi: — Mene rohkeasti luolaan, niin me molemmat tulemme eliniäksemme rikkaiksi.

Aladdin astui alas, ja nuo kolme salia olivat juuri sellaiset jollaisiksi afrikkalainen velho oli ne kuvailutkin. Nuorukainen kulki niiden lävitse kaikkea kuolemanpelon herättämää varovaisuutta noudattaen, astui pysähtymättä puutarhan halki, otti lampun komerosta, tyhjensi sen ja pisti vyöhönsä. Astuttuaan korokkeelta alas hän pysähtyi puutarhaan tarkastelemaan merkillisiä puita, joiden oksilla nuokkui heleänvärisiä hedelmiä. Muutamien hedelmät olivat hohtavan valkoisia, toisten kirkkaita ja läpikuultavia kuin kristalli, lisäksi oli vielä vaalean- ja tummanpunaisia, vihreitä, sinisiä, purppuranpunaisia ja keltaisia. Sanalla sanoen, siinä oli kaikenväristä hedelmää — jokaisessa puussa erilaisia. Valkoiset olivat helmiä, läpikuultavat timantteja, punaiset rubiineja, vihreät smaragdeja, siniset turkooseja ja safiireja, purppuranpunaiset ametisteja ja keltaiset topaaseja. Aladdin ei tuntenut niiden arvoa ja olisi mieluummin poiminut viikunoita ja viinirypäleitä tai muita luonnollisia hedelmiä. Mutta kun ne olivat hänestä kauniita, hän keräsi kutakin lajia niin paljon kuin jaksoi kantaa täyttäen niillä kaksi taikurin lahjoittamaa kukkaroa ja takkinsa helmat.

Kun Aladdin oli kuormittanut itsensä rikkauksilla, joiden arvoa hän ei tuntenut, hän palasi kolmen salin kautta yhtä varovaisesti kuin oli tullutkin ja saapui luolan suulle, jossa loihdija odotti häntä kovin kärsimättömästi. Hänet nähdessään Aladdin huusi heti: — Setä hyvä, ojenna minulle kätesi ja auta minut täältä ulos.

— Anna minulle ensin lamppu, loihdija vastasi. — Se tuottaa sinulle hankaluutta.

— En voi nyt, Aladdin selitti, — annan sen heti ylös tultuani.

Afrikkalainen velho tahtoi ehdottomasti saada lampun ennen kuin auttaisi pojan holvista, mutta Aladdin, joka oli sullonut povensa ja helmansa niin täyteen hedelmiä, ettei päässyt siihen helposti käsiksi, kieltäytyi luovuttamasta sitä, ennen kuin oli tullut ylös. Itsepintaisen kieltäytymisen ärsyttämänä loihdija kiivastui, viskasi hiukan suitsutettaan tuleen ja lausui kaksi taikasanaa. Paasi siirtyi heti paikalleen, ja maa peitti sen samalla tavalla kuin se oli ollut loihdijan ja Aladdinin saapuessa.

Teko osoitti selvästi, että loihdija ei ollut Aladdinin setä, vaan joku seikkailija, joka luettuaan lampusta salatieteellisistä kirjoistaan tahtoi saada sen haltuunsa. Hän oli vasta hiljattain saanut tietoonsa, mihin ihmeellinen lamppu oli kätkeyty. Hänelle oli myös selvinnyt, että hänen täytyi saada lamppu toisen kädestä, ja sitä varten hän oli tullut valinneeksi välittäjäkseen Aladdinin jonka henki ei hänestä ollut minkään arvoinen.

Kun velho näki toiveittensa rauenneen, hän lähti vielä samana päivänä paluumatkalle Afrikkaan, käymättä sitä ennen kaupungissa, jotta Aladdinin katoamista ei huomattaisi ja asiaa häneltä tiedusteltaisi.

Havaitessaan jääneensä suljetuksi maan alle Aladdin huusi ja kutsui setäänsä sanoakseen hänelle että oli valmis luovuttamaan lampun, mutta turhaan, sillä hänen huutojaan ei voinut kuulla. Hän astui pimeässä hapuillen portaiden alapäähän aikoen palata kirkkaasti valaistuun puutarhaan, mutta ovi, joka ennen oli taikavoimalla avautunut, oli samoilla keinoilla sulkeutunut. Hän istahti yhä kovemmin huutaen ja itkien alimmaiselle askelmalle rohkenematta toivoa enää koskaan näkevänsä valoa ja murheellisen varmana että hän siirtyisi pian synkästä pimennosta kuoleman siimekseen. Kolmantena

päivänä hän alistui käsiään väännellen kokonaan kaitsemuksen tahtoon ja sanoi: — Kaikki voima ja valta on suurella ja korkealla Allahilla! Näin lausueessaan hän sattui hieraisemaan sormusta, jonka taikuri oli pistänyt hänen sormeensa. Maasta nousi heti hirvittävän näköinen henki, jonka pää ulottui holvin kattoon, ja sanoi hänelle: — Mitä tahdot? Olen valmis palvelemaan sinua orjanasi ja kaikkien niiden orjana, joilla on hallussaan tuo sormus — minä ja muut sormuksen henget.

Jossakin toisessa tilanteessa Aladdin olisi niin säikähtänyt nähdessään moisen kummallisen haamun, ettei olisi saanut sanaa suustaan. Mutta uhkaava vaara rohkaisi hänet vastaamaan epäröimättä: — Toimita minut täältä pois! Tuskin hän oli lausunut nämä sanat, kun hän näki olevansa samassa paikassa, missä taikuri oli taikakeinoillaan avannut maan. Aladdin kummastui suuresti ja kiittäen Allahia siitä, että vielä oli päässyt päivänvaloon, riensi kiireimmiten kotiinsa. Mutta kun hän oli ehtinyt majan ovelle, ilo äidin näkemisestä ja kolmipäiväinen paasto tekivät hänet niin heikoksi, että hän oli pitkän ajan kuin kuolleena. Toivuttuaan hän kertoi heti äidilleen kaikki mitä oli tapahtunut, ja äiti sadatteli katkerasti kavalaa loihittijaa.

Aladdin meni levolle ja nukkui seuraavaan aamuun. Herätessään hän virkkoi ensi sanakseen äidilleen, että halusi jotakin syötävää. — Voi, rakas lapsi, äiti vastasi, — minulla ei ole antaa sinulle edes leivänpalasta. Olen kuitenkin kehrännyt hiukan puuvillalankaa ja menen myymään sen ostaakseni meille jotakin päivälliseksi.

— Äiti, Aladdin sanoi, — säästä puuvillasi toistaiseksi ja anna minulle lamppu, jonka toin eilen mukani. Menen myymään sen ja siitä saamillani rahoilla voimme hankkia sekä aamiaisen että päivällisen ja kenties illallistakin.

Äiti otti lampun esille ja sanoi pojalleen: — Tässä se on, mutta se on kovin likainen. Jos se olisi hiukan puhtaampi, siitä kai saisi enemmän. Hän otti hienoa hiekkaa ja vettä puhdistukseen kapinetta, mutta tuskin oli hän alkanut hangata sitä, kun samassa silmänräpäyksessä hänen eteensä ilmestyi jättiläissuuri henki ja sanoi ukkosenjyrinän kaltaisella äänellä: — Mitä tahdot? Olen valmis palvelemaan sinua orjanasi ja kaikkien niiden orjana joilla on tuo lamppu käsissään — minä ja muut lampun henget. Äiti kauhistui hirviön näkemisestä ja meni tainnoksiin, mutta Aladdin, joka oli luolassa jo nähnyt moisen peikon, sieppasi lampun äitinsä kädestä ja sanoi rohkeasti hengelle: — Minun on nälkä. Tuo minulle jotakin syötävää!

Henki hävisi heti ja palasi saman tien kantaen hopeista tarjotinta, jolla oli kaksitoista herkullista ruokalajia kannellisissa hopeakulhoissa, kuusi isoa, hohtavan valkoista vehnäleipää, kaksi pulloa viiniä ja kaksi hopeapikaria. Se laski kaiken matolle ja katosi, ennen kuin Aladdinin äiti ehti tulla tajuihinsa. Aladdin nouti vettä ja pirskontti äitinsä kasvoille virvoittelakseen häntä, ja ennen pitkää äiti toipuikin. — Äiti, Aladdin sanoi, — älä ole huolissasi: tässä on sinulle sydämenvahvistusta ja samalla ruokaa minunkin tavattoman nälkäni tyydyttämiseksi.

Äiti hämmästyí suuresti nähdessään valmiin aterian. — Lapsi, hän sanoi, — ketä saamme kiittää tästä runsaasta kestäyksestä? Onko sultaani saanut tiedon köyhydestämme ja säälinyt meitä?

— Mitäpä sillä väliä kuinka asian laita on, äitiseni, Aladdin vastasi, — istuutukaamme nyt vain aterioimaan. Olet yhtä paljon hyvän aamiaisen tarpeessa kuin minäkin. Syötyämme kerron sinulle. Äiti ja poika istuutuivat aterialle ja söivät sitäkin paremmalla ruokahalulla, kun kaikki oli niin oivallista. Mutta koko aikana Aladdinin äiti ei voinut olla vilkumatta tarjottimeen ja kulhoihin ja niitä ihailematta, vaikkei kyennyt sanomaan olivatko ne hopeaa vai jotakin muuta metallia. Hänen huomiotaan kiinnitti enemmän niiden uutuus kuin niiden arvo.

Kun Aladdinin äiti oli korjannut tähteet talteen, hän meni istumaan poikansa viereen sohvalle ja sanoi: — Toivon sinun nyt tyydyttävän uteliaisuuteni ja kertovan minulle tarkoin mitä tapahtui hengen ja sinun kesken silläaikaa kun minä olin tainnoksissa.

Aladdin suostui kernaasti.

Äiti hämmästyí yhtä suuresti poikansa kertomusta kuin oli hämmästynyt hengen näkemistä ja sanoi hänelle: — Mutta rakas poika, mitä tekemistä sinulla on henkien kanssa? Kuinka se ruma hirviö tuli puhutelleeksi minua eikä sinua, jolle jo ennen oli luolassa ilmestynyt?

— Äiti, Aladdin vastasi, — henki jonka sinä näit ei ole sama, joka ilmestyi minulle, vaikka kyllä muistuttaa sitä kooltaan. Ei, ne olivat aivan erilaisia muodoltaan ja sävyiltään, palvelevat eri isäntiäkin. Jos muistat, niin ensin näkemäni nimitti itseään sormessani olevan sormuksen orjaksi, mutta sinun näkemäsi lampun orjaksi. Sinä vain et tainnut kuulla sen sanoja, koska taisit pyörtyä heti kun se alkoi puhua.

— Mitä, äiti huudahti. — Oliko siis lamppusi syynä siihen että se puhutteli minua eikä sinua? Uh, poikani, korjaa se kapine näkyvistäni ja pane se minne tahansa. Mieluummin soisin sinun myyvän sen

kuin joutuvani vaaraan, että sen koskettamisen vuoksi jälleen säikähdän puolikuolleeksi. Ja jos ottaisit neuvostani vaarin, luopuisit myös sormuksesta etkä enää puuttuisi henkiin, jotka profeettamme sanojen mukaan ovat pelkkiä paholaisia.

— Sinun luvallasi, äiti, Aladdin vastasi, — varon myymästä lamppua, joka voi olla hyödyllinen sekä sinulle että minulle. Kavala ja häijy velho ei olisi ryhtynyt niin vaivalloiseen matkaan, jollei olisi tiennyt ihmelampun arvoa. Ja koska sattuma on saattanut sen meidän käsiimme, käyttäkäämme sitä hyödyksemme, silti nostamatta hälinää ja herättämättä naapuriemme kateutta. Mutta koska henget niin kovin pelottavat sinua, korjaan taikalampun näkyvistäsi paikkaan josta löydän sen tarvitessani. Sormuksesta en henno luopua, sillä sitä ilman et olisi nähnyt minua enää koskaan. Ja vaikka nyt olenkin hengissä, niin sen hylättyäni saattaisin piankin joutua kuoleman vaaraan. Sen vuoksi toivon, että sallit minun pitää sen ja kantaa sitä aina sormessani.

Äiti vastasi, että poika voi menetellä niin kuin tahtoi, mutta omasta puolestaan hän ei halunnut olla missään tekemisissä henkien kanssa eikä edes puhua niistä sen koommin.

Seuraavana iltana he olivat syöneet kaikki hengen tuomat ruokatavarat ja päivää myöhemmin Aladdin, joka ei voinut sietää nälän naukumista, pisti yhden kulhoista nuttunsa alle ja lähti varhain aamulla kaupitsemaan sitä. Hän kääntyi kadulla tapaamansa juutalaisen puoleen, vei hänet syrjään, otti hopea-astian esille ja kysyi, tahtoiko hän ostaa sen. Viekas juutalainen sieppasi kulhon, tarkasti sitä ja huomattuaan sen olevan oikeaa hopeaa kysyi Aladdinilta, kuinka korkeaan hintaan hän sen arvioi. Aladdin, joka ei tuntenut sen arvoa ja oli aivan tottumaton tällaisiin kauppoihin, sanoi luottavansa ostajan harkintaan ja rehellisyyteen. Juutalainen hämmästyi hiukan tästä suorasukaisuudesta ja epätietoisena siitä, ymmärsikö Aladdin myytäväksi tarjoamansa tavarat laatua tai täyttä arvoa, otti kukkarostaan kultarahan ja antoi sen pojalle, vaikka se oli ainoastaan kuudeskymmenesosa esineen hinnasta. Aladdin sieppasi kolikon hyvin halukkaasti ja riensi kiireesti pois. Juutalainen oli tyytymätön äärettömään voittoonsa ja harmitteli, ettei ollut älynnyt nuorukaisen tietämättömyyttä. Hän yritti turhaan juosta Aladdinin jälkeen kiristääkseen kultarahasta jonkin verran takaisin. Poika oli kuitenkin jo ehtinyt niin kauaksi, että ukon olisi ollut mahdoton tavoittaa häntä.

Ennen kuin Aladdin meni kotiinsa hän kävi leipurilla, osti muutamia kakkuja ja vaihtoi rahansa. Palattuaan hän antoi loput äidilleen, joka kävi ostamassa ruokatarvikkeita muutaman päivän varalle. Sillä tavoin he elivät, kunnes Aladdin oli yksitellen myynyt kaikki kaksitoista kulhoaan juutalaiselle sen mukaan kuin tarve vaati, saaden häneltä aina saman hinnan, sillä ostaja ei rohjennut tarjota hänelle vähempää kuin ensimmäisellä kerralla, peläten menettävänsä hyvän ansionsa. Myytyään viimeisen vatinsa Aladdin turvautui tarjottimeen, joka painoi kymmenen kertaa niin paljon kuin kulhot. Kun se oli liian iso ja tukala kantaa, hänen täytyi noutaa juutalainen kotiinsa. Tutkittuaan tarjottimen painoa ukko luki hänelle kymmenen kultarahaa, joihin Aladdin oli varsin tyytyväinen.

Kun kaikki rahat oli kulutettu, Aladdin turvautui jälleen lamppuun. Hän otti sen käteensä ja hankasi sitä, jolloin henki heti ilmestyi toistaen entiset sanansa. — Minun on nälkä, Aladdin virkkoi, — tuo minulle syötävää. Henki poistui ja palasi heti tuoden tarjottimella saman lukumäärän ruokalajeja kannellisissa astioissa, laski ne matolle ja katosi.

Heti kun Aladdin havaitsi näiden ruokatarvikkeiden kuluneen loppuun, hän otti yhden kulhoista ja meni etsimään juutalaista ostajaansa, mutta hänen astuessaan kultasepän myymälän ohi kultaseppä huomasi hänet, kutsui häntä ja sanoi: Poikani, luulen, että viet jotakin myytäväksi sille juutalaiselle jonka kanssa olen nähnyt sinun juttelevan. Mutta kenties et tiedä, että hän on mitä suurin veijari juutalaiseksikin. Minä maksan sinulle tavarastasi täyden hinnan tai neuvon sinut toisten kauppiaiden luo, jotka eivät petä sinua.

Toivoen saavansa enemmän rahaa hopeavadistaan Aladdin veti sen nuttunsa alta ja näytti kultasepälle, joka ensi silmäyksellä havaitsi sen olevan hienointa metallia ja kysyi Aladdinilta, oliko hän myynyt sellaisia juutalaiselle. Nuorukainen kertoi myyneensä niitä tusinan ja saaneensa kultakolikon kappaleelta. — Sitä lurjusta, kultaseppä huudahti. — Mutta mikä on tehty, se on tehty, poikani, hän lisäsi. — Osoittamalla sinulle kulhon arvon, se kun on hienointa hopeaa mitä liikkeessämme käytämme, näytän sinulle kuinka paljon juutalainen on sinua pettänyt.

Kultaseppä otti vaa'an, punnitsi kulhon ja mainittuaan paljonko unssi hienoa hopeaa maksoi selitti, että kulho oli painonsa perusteella kuudenkymmenen kultarahan arvoinen, jotka hän tarjoutui heti suorittamaan.

Aladdin kiitti häntä rehellisestä kaupanteosta ja myi hänelle kaikki kulhonsa ja tarjottimensa saaden niistä täyden maksun painon mukaan.

Vaikka Aladdinilla ja hänen äidillään oli ehtymätön aarre lampussa ja he olisivat voineet saada mitä ikinä halusivat, he eleivät edelleenkin yhtä vaatimattomasti, ja saattaa helposti arvata, että Aladdinin

vatien ja tarjottimien myynnistä saamat rahat riittivät heille joksikin aikaa.

Aladdin kävi usein suurimpien kauppiaiden liikkeissä, joissa myytiin kulta- ja hopeakudoksia, palttinatavaroita, silkkikankaita ja jalokiviä, yhtyen monesti heidän keskusteluunsa ja siten hankkien tietoja maailmasta. Jalokivikauppiaiden varastoja ja hinnoittelua tarkastellessaan hän havaitsi, että hänen lamppua noutaessaan poimimansa hedelmät eivät olleetkaan värjättyä lasia, vaan arvaamattoman kalliita hohtokiviä. Mutta hän oli liian viisas mainitakseen siitä kenellekään, edes äidilleen.

Eräänä päivänä Aladdin käveli kaupungilla ja kuuli luettavan julistusta, jossa käskettiin kansaa sulkemaan myymälänsä ja talonsa sekä pysyttelemään asunnoissaan, sillä välin kun sulttaanin tytär, prinsessa Badr-ul-Budur, meni kylpyyn ja sieltä palasi.

Julistus teki Aladdinin uteliaaksi. Hän halusi nähdä prinsessan kasvot. Hän kätkeytyi kylpylän oven taakse, joka oli niin asetettu, että hänen täytyi nähdä neitosen kasvot. Aladdinin ei tarvinnut odottaa kauan. Prinsessa saapui lukuisten hovineitojensa ja orjatarhensa saattamana, jotka astuivat hänen rinnallaan ja takanaan. Tultuaan kolmen, neljän askeleen päähän kylpylän ovesta hän poisti huntunsa, ja Aladdin sai tilaisuuden nähdä hänen paljastetut kasvonsa.

Prinsessa oli verraton kaunotar, tummaverinen, lempeäkätseinen ja siveä. Hänen silmänsä olivat suuret ja säteilevät, nenä moitteeton, suu pieni, huulet helakanpunaiset ja vartalo erittäin siro. Ei siis ihme, että Aladdin huikaistui ja hurmaantui.

Kun prinsessa oli kulkenut ohi ja astunut kylpyyn, Aladdin lähti piilopaikastaan ja meni kotiin. Hänen äitinsä huomasi hänen olevan paljon mieltävää ja alakuloisempi kuin tavallisesti ja kysyi mitä hänelle oli tapahtunut tai oliko hän sairas. Jonkin aikaa nuorukainen pysyi vaiti, mutta vihdoinkin kertoi kaikki äidilleen sanoen lopuksi: — Rakastan prinsessaa ja olen päättänyt pyytää häntä sulttaanilta puolisoiksi.

Aladdinin äiti kuunteli ihmeissään poikansa kertomusta. Pojan puhuessa prinsessan kosimisesta hän sanoi. — Mitä ajattelet, lapsikulta? Sinun täytyy olla järjiltäsi, kun haastat tuolla lailla.

— Vakuutan sinulle äiti, Aladdin vastasi, — että olen täysin järjissäni. Aavistin kyllä että nuhtelisit minua hulluudesta ja yltiöpäisyydestä, mutta minun täytyy vielä kerran sanoa sinulle, että olen päättänyt pyytää prinsessaa puolisoiksi. Vastustelusi ei voi estää minua. Ja onpa minulla lahjakin, joka kelpaa sulttaanille tarjottavaksi. Ne lasimarjat, jotka toin maanalaisesta puutarhasta, ovatkin arvaamattoman kalliita jalokiviä ja suurimpienkin ruhtinain huomion arvoisia. Jalokivikauppiaiden myymälöissä olen nähnyt sellaisia, mutta vakuutan sinulle, että kellään heistä ei ollut näiden hohtokivien veroisia mitä kokoon ja kauneuteen tulee, ja kuitenkin he hinnoittelevat omansa äärettömän kalliiksi. Olen siis varma, että sulttaani ottaa ne vastaan hyvin suosiollisin mielin. Sinulla on tähän tarkoitukseen sopiva iso posliinikulho. Mene noutamaan se, ja pankamme kivet siihen, niin näemme, minkä vaikutuksen ne tekevät, kun olemme järjestäneet ne väriensä mukaisesti.

Aladdinin äiti toi posliinivadin, ja poika kaatoi jalokivet kahdesta pussista, joissa niitä säilytti, lajitellen ne mieleisellään tavalla. Loisto ja kirkkaus joka niistä päiväsaikaan säteili ja niiden värien moninaisuus häikäisi heidän silmiään niin että he joutuivat aivan ihmeisiinsä. Kalliiden kivien näkeminen, joiden arvoa hän ei tuntenut, karkotti äidin levottomuuden vain osittain. Peläten, että Aladdin tekisi jotakin mieletöntä, hän kuitenkin suostui poikansa pyyntöön ja lupasi käydä seuraavana aamuna palatsissa.

Aladdin heräsi ennen päiväkoittoa, herätti äitinsä ja kehotti häntä pukeutumaan mennäkseen sisään, jos mahdollista, ennen kuin suurvisiiri ja valtion ylhäiset virkamiehet asettuvat paikoilleen divaaniin eli neuvostosaliin, jossa sulttaani piti istuntojaan.

Aladdinin äiti otti kahteen palttinaliinaan käärityn posliinivadin, johon he olivat edellisenä päivänä järjestäneet jalokivet, ja lähti astumaan sulttaanin palatsia kohti. Hänen saapuessaan suurvisiiri ja hovin ylhäiset herrat olivat juuri menneet istuntohuoneeseen. Väentungoksesta huolimatta hän kuitenkin pääsi avaraan saliin, jonka eteinen oli hyvin komea. Hän asettui aivan sulttaanin, suurvisiirin ja ylhäisten herrojen eteen, jotka viimeksi mainitut istuivat hänen majesteettinsa oikealla ja vasemmalla puolella. Useita juttuja huudettiin vuorollaan esille, käsiteltiin ja ratkaistiin, kunnes koko divaani hajaantui ja sulttaani nousi palaten suurvisiirin seuraamana yksityishuoneisiinsa.

Nähdessään sulttaanin poistuvan ja kaikkien ihmisten lähtevän salista Aladdinin äiti aivan oikein päätteli, että hallitsija ei enää sinä päivänä jatkaisi istuntoa, ja palasi kotiin. Aladdinin pettymys oli suuri hänen kuullessaan että äiti palasi tyhjin toimin, mutta äiti lohdutti poikaansa sanomalla: — Menen jälleen huomenna, ehkä sulttaanilla ei enää ole niin kiirettä.

Seuraavana aamuna hän palasi lahjoineen sulttaanin palatsiin yhtä aikaisin kuin edellisenä

päivänäkin, mutta sinne tultuaan hän näki että divaanin ovet olivat suljetut ja sai kuulla että istuntoja pidettiin vain joka toinen päivä. Sen vuoksi hänen täytyi tulla uudestaan seuraavana päivänä. Hän kävi siellä vielä useita kertoja asettuen aina ihan vastapäätä sulttaania, mutta yhtä tuloksettomasti kuin ensimmäisenäkin aamuna.

Kuudentena istuntopäivänä palattuaan toimituksen jälkeen yksityishuoneeseensa sulttaani kuitenkin sanoi suurvisiirilleen: — Olen jonkin aikaa havainnut erään vaimon säännöllisesti saapuvilla joka päivä jolloin minulla on vastaanotto, ja hänellä on jotakin palttinahuviin kiedottuna. Hän seisoo kokoussalissa istunnon alusta loppuun asti ja asettuu aina ihan eteeni. Jos hän tulee seuraavaan istuntoomme, älä unohda kutsua häntä, jotta kuulen mitä hänellä on sanottavaa. Suurvisiiri vastasi painamalla päänsä alas ja sitten nostamalla sen pystyyn merkiksi siitä, että oli valmis sen menettämään, jos ei noudattaisi käskyä.

Seuraavana istuntopäivänä Aladdinin äiti saapui divaaniin ja asettui sulttaanin eteen kuten tavallisesti. Suurvisiiri kutsui heti ylimmäisen sauvankantajan, osoitti vaimoa ja käski tuoda hänet sulttaanin puheille. Leski seurasi häntä kerkeästi ja kumarsi valtaistuimen juurelle tultuaan päänsä lattiaan odottaen sulttaanin käskyä noustakseen. Sulttaani virkkoi hänelle heti: — Hyvä vaimo, olen jo monena päivänä huomannut sinut seisomassa neuvostokokouksen alusta sen loppuun. Millä asioilla käyt täällä?

Nämä sanat kuullessaan Aladdinin äiti lankesi toistamiseen maahan ja sanoi: — Ruhtinasten ruhtinas, pyydän teidän majesteettianne suomaan anteeksi anomukseni rohkeuden ja edeltäpäin vakuuttamaan minulle anteeksiantoanne!

— No, sulttaani vastasi, — annan sinulle anteeksi, olkoon asia mitä laatua tahansa. Sinulle ei tehdä mitään pahaa. Puhu rohkeasti.

Näiden varokeinojen jälkeen vaimo kertoi sulttaanille vilpittömästi asian jota varten oli tullut ja esitti monta anteeksipyyntöä ja selitystä lieventääkseen poikansa yltiöpäisyyttä, kun tämä oli rakastunut prinsessaan.

Sulttaani kuunteli puhetta osoittamatta pienintäkään vihastumista, mutta ennen kuin vastasi hän kysyi vaimolta mitä tällä oli palttinaan kiedottuna. Aladdinin äiti otti valtaistuimen juurelle laskemansa mytyn, poisti peitteen ja ojensi kulhon sulttaanille.

Sulttaanin hämmästys ja ihmetys olivat sanoin kuvaamattomat kun hän näki niin paljon isoja, kauniita ja arvokkaita jalokiviä yhteen koottuina. Hän oli jonkin aikaa liikkumattomana pelkästä ihailusta. Sitten hän otti lahjan Aladdinin äidin kädestä huudahtaen riemastuneena: — Kuinka muhkeita, kuinka kauniita! Ihailtuaan ja hypistelyään kaikkia jalokiviä toista toisensa perään hän kääntyi suurvisiirinsä puoleen, osoitti kulhoa ja sanoi: — Katso, ihaile, ihmettele ja tunnusta että silmäsi eivät ole koskaan nähneet näin kallisarvoisia ja kauniita hohtokiviä! Visiiri oli ihastuksissaan.

— No, sulttaani jatkoi, — mitä sanot moisesta lahjasta? Eikö se ole tyttäreni, prinsessan, arvoinen? Ja eikö minun tulisi antaa hänet miehelle, joka arvioi hänet niin korkeaan hintaan?

— En voi olla myöntämättä, suurvisiiri vastasi, — että lahja on prinsessan arvoinen. Mutta pyydän teidän majesteettianne suomaan minulle kolmen kuukauden ajan ennen kuin teette lopullisen päätöksenne. Toivon, että poikani jota olette suosiollisesti katsellut kykenee sitä ennen tarjoamaan ylevämmän lahjan kuin tuo Aladdin, joka on ventovieras teidän majesteetillenne.

Sulttaani suostui kernaasti pyyntöön ja virkkoi leskelle:

— Hyvä vaimo, mene kotiisi ja sano pojallasi, että miellyin tekemääsi ehdotukseen. En kuitenkaan voi naittaa tyttärtäni, prinsessaa, vielä kolmeen kuukauteen. Tule sen ajan kuluttua takaisin.

Aladdinin äiti lähti palatsista paljon tyytyväisempänä kuin oli odottanut, koska oli saanut näin suojelemaan vastauksen, ja kertoi pojalleen, että hänen oli palattava hoviin kolmen kuukauden kuluttua kuulemaan sulttaanin päätöstä.

Uutisen kuultuaan Aladdin piti itseään onnellisimpana ihmisenä maan päällä ja kiitti äitiään hänen vaivoistaan tässä asiassa, jonka hyvä menestys oli niin tärkeä hänen rauhalleen.

Kun ajasta oli kulunut kaksi kuukautta, Aladdinin äiti meni eräänä iltana öljyn oston kaupungille ja näki talot ja myymälät lehvillä koristettuina. Tehtiin valmistuksia ilotulituksia varten, ja kaikki ihmiset olivat riemutuulella. Kaduilla tulvehti juhlapukuisia, rikkaasti satuloiduilla hevosilla ratsastavia virkailijoita suuren palvelijajoukon seuraamina. Aladdinin äiti kysyi, mitä kaikki yleisen juhlallisuuden valmistukset merkitsivät. — Mistä sinä tulet, vaimorukka, joku sanoi, — kun et tiedä, että prinsessa Badr-ul-Budur, sulttaanin tytär, menee tänä iltana naimisiin suurvisiirin pojan kanssa? Prinsessa palaa

kohta kylvystä, ja näkemäsi virkamiehet saattavat hänet palatsiin jossa avioliiton juhlallinen vahvistus toimitetaan.

Äiti kiirehti kotiin ilmoittamaan asian Aladdinille. — Poikani, hän huudahti, — olet hukassa! Sulthaanin kauniit lupaukset ovat olleet vain tyhjiä sanoja. Suurvisiirin poika kuuluu tänä iltana naivan prinsessan.

Tieto koski Aladidiin kuin ukkosen isku, mutta samassa hän muisti lamppunsa, ja hänen mielessään välähti toivonsäde. Hän vannoi estävänsä häät. Hän meni kammioonsa, otti taikakapineen ja hieroi sitä. Henki ilmestyi heti ja kysyi: — Mitä tahdot?

— Kuule minua, Aladdin virkkoi, — tähän asti olet palvellut minua hyvin. Mutta nyt uskon sinun huoleksesi erittäin tärkeän tehtävän. Sulthaanin tytär, joka oli luvattu minulle, menee tänä iltana naimisiin suurvisiirin pojan kanssa. Se ei saa tapahtua. Tuo heidät molemmat tänne ennen kuin he ovat menneet morsiusvuoteeseen.

— Mestari, henki vastasi, — tottelen sinua.

Aladdin söi äitinsä kanssa illallista kuten tavallisesti. Sitten hän palasi omaan kammioonsa odottamaan että henki panisi hänen käskynsä täytäntöön.

Sulthaanin palatsissa vallitsi suuri riemu hääjuhlallisuuksissa, joita kesti puoliyöhön asti. Vihdoin morsian ja sulhanen vetäytyivät huoneisiinsa. Tuskin he olivat astuneet kammioonsa, kun henki tarttui heihin ja kantoi heidät suoraa päätä Aladdinin kamariin, kovin säilyttäen kummankin, koska he eivät voineet nähdä millä keinoin heitä kuljetettiin.

— Poista sulhanen, Aladdin sanoi, — ja korjaa hänet varmaan talteen aamunkoittoon asti, jolloin sinun on tuotava hänet takaisin. Aladdin koetti tynnytellä prinsessaa, kohteli häntä ritarillisesti ja selitti hänelle, minkä vääryyden itse oli kärsinyt. Mutta siinä hän ei juuri onnistunut, kun prinsessa ei tiennyt mitään koko asiasta.

Päivänkoitteessa henki palasi tuoden visiirin pojan, jota se oli pelkillä hengähdyksillään pidätellyt läheisessä vajassa kaiken yötä. Hänet jätettiin liikkumattomana ja turtuneena ovensuuhun. Kun Aladdin oli virkkanut sanan, lampun henki otti nuoren parin ja kantoi takaisin palatsiin.

Henki oli juuri asettanut heidät paikoilleen, kun sulthaani tuli koputtamaan ovelle toivottaakseen heille hyvää huomenta. Suurvisiirin poika, joka oli kylmästä kangistunut seistään kaiken yötä ohuissa aluspukimissaan, oli tuskin kuullut kolkutuksen, kun hän riensi pukeutumissuojaansa, jossa oli edellisenä iltana riisuutunut.

Avattuaan oven sulthaani astui vuoteen ääreen ja suuteli prinsessaa otsalle, mutta hämmästyti kovin nähdessään hänet niin alakuloisena. Tytär loi häneen vain suurta murhetta ilmaisevan katseen. Hallitsija aavisti äänettömyydessä piilevän jotakin tavatonta ja lähti heti sulthaanittaren huoneeseen kertoen hänelle missä tilassa oli tavannut prinsessan ja kuinka tämä oli hänet vastaanottanut.

— Puolisoni, sulthaanitar virkkoi, — minä lähden hänen luokseen. Minua hän ei ota vastaan samalla tavalla.

Prinsessa oli aivan yhtä umpimielinen äitiään kohtaan, mutta kun sulthaanitar hartaasti pyysi häntä puhumaan, hän sanoi syvään huoaten ja kyyneliä vuodattaen: — Olen kovin onneton. Sitten hän kertoi mitä oli tapahtunut. — Tyttäreni, sulthaanitar vastasi, — sinun on pidettävä tämä kaikki salassa. Kukaan ei näet usko, että olet täysijärkinen, jos kerrot näin omituisen tarinan. Sitten sulthaanitar meni tiedustelemaan visiirin pojalta, mutta ylpeänä ruhtinaallisesta avioliitostaan tämä kielsi kaikki, ja niinpä hääjuhlallisuuksia jatkettiin yhtä loistokkaasti kaiken päivää.

Illalla Aladdin kutsui taas hengen ja tuotatti prinsessan ja visiirin pojan luokseen kuten ennenkin. Ja seuraavana aamuna heidät vietiin takaisin palatsiin juuri siihen aikaan, kun heidän oli otettava vastaan sulthaanin vierailu. Prinsessa vastasi syleilyyn kyynelsilmin ja kertoi vihdoin mitä oli tapahtunut. Sulthaani neuvotteli suurvisiirin kanssa ja kuultuaan että tämän poika oli kokenut vielä pahempaa kuin prinsessa hän käski peruuttaa avioliiton. Ja kaikki juhlallisuudet — joiden piti kestää vielä useita päiviä — lakkautettiin kautta valtakunnan.

Hääjuhlallisuuksien äkillinen lopettaminen antoi aihetta paljon juoruiluun, mutta mitään ei tullut ilmi, vaikka odottamaton muutos sai ihmiset pääkaupungissa ja maakunnissa arvailemaan kaikenlaista. Asiaan ei tiedetty mitään varmaa selitystä. Olihan vain nähty visiirin poikineen lähtevän palatsista kovin alla päin. Aladdin yksinään tunsu salaisuuden, mutta hän piti sen ovelasti omana tietonaan, niin ettei sulthaani eikä suurvisiiri, jotka olivat unohtaneet Aladdinin ja hänen anomuksensa, lainkaan aavistaneet kuka oli häiriön aiheuttaja.

Kolme kuukautta oli nyt kulunut siitä kun sulttaani oli antanut Aladdinin äidille lupauksensa, ja niinpä tämä lähti jälleen palatsiin kuulemaan sulttaanin päätöstä. Sulttaani tunsu hänet heti ja käski suurvisiirinsä tuoda hänet luokseen.

— Armollinen sulttaani, leski virkkoi kumartuen maahan hänen edessään, — olen teidän majesteettinne ohjeiden mukaan tullut kolmen kuukauden kuluttua puhumaan poikani puolesta.

Määrätessään päivän jolloin antaisi vastauksensa kunnan vaimon anomukseen ei sulttaani ollut uskonut kuulevansa tuosta avioliitosta sen koommin. Mutta hän ei mielellään tahtonut syödä sanaansa. Sen vuoksi hän neuvotteli visiirinsä kanssa, joka kehotti häntä asettamaan sellaiset ehdot että Aladdinin alhaisessa asemassa oleva mies ei voisi niitä täyttää. Neuvo näytti sulttaanista viisaalta ja hän sanoi: — On kyllä totta, vaimokulta, että sulttaanien tulisi pysyä sanassaan, ja olen valmis pitämään omani ja tekemään poikasi onnelliseksi naittamalla hänelle tyttäreni. En kuitenkaan voi antaa häntä pojallesi, ellen saa todisteita hänen kyvystään huolehtia ruhtinaallisen säädyn mukaisesti puolisostaan. Sanohan pojallesi, että täytän lupaukseni heti kun hän on lähettänyt minulle neljäkymmentä aitokultaista, samanlaisilla jalokivillä täytettyä tarjotinta kuin jo olet minulle lahjoittanut, ja niitä kantamassa pitää olla neljäkymmentä mustaa orjaa, joiden edellä käy yhtä monta nuorta ja kaunista valkoista orjaa — kaikki upeissa puvuissa. Näillä ehdoilla olen valmis luovuttamaan hänelle prinsessan. Mene ilmoittamaan se hänelle, ja minä odotan kunnes tuot hänen vastauksensa.

Aladdinin äiti lankesi toistamiseen kasvoilleen valtaistuimen juureen ja lähti. Kotimatalla hän naureskeli itsekseen poikansa hupsua kuvittelua. Mistä, hän tuumi, Aladdin voi saada kaikki mitä sulttaani pyytää? Kotiin tultuaan hän ilmoitti pojalleen sulttaanilta saamansa sanoman ja lisäsi: — Sulttaani odottaa heti vastaustasi. Mutta, hän naurahti, — taitaa saada odottaa sitä kauan.

— Ei niin kauan, äitiseni, kuin luulet, Aladdin vastasi. — Olen hyvin mielissäni. Hänen majesteettinsa pyyntö on vain pikku seikka verrattuna siihen mitä olisin prinsessan vuoksi tehnyt. Toimitan ne tavarat hetimiten.

Aladdin kiirehti kammioonsa ja kutsui hengen, jolle ilmoitti toivomuksensa. Henki vakuutti heti tottelevansa ja katosi. Hyvin lyhyen ajan kuluttua se palasi mukanaan neljäkymmentä mustaa orjaa, joista jokainen kantoi päänsä päällä raskasta timanteilla, rubiineilla, smaragdeilla, safiireilla ja kaikenlaisilla hohtokivillä täytettyä aitokultaista tarjotinta, ja jalokivet olivat vielä isompia ja kauniimpia kuin sulttaanille aikaisemmin lahjoitetut. Aladdin toimitti mustat orjat valkoisten orjien kera puutarhaan odottamaan.

— Äiti, Aladdin sanoi, — älä hukkaa aikaa. Haluaisin että palaisit palatsiin viemään prinsessalle pyydetyn huomenlahjan ennen kuin sulttaani lopettaa istuntonsa divaanissa, jotta hän nopeudestani ja täsmällisyydestäni voi päätellä kuinka kiihkeästi toivon kunniakasta liittoa.

Kulkue oli niin uhkea, että sen edetessä katuja pitkin joukoittain kansaa tuli sitä ihmetellen katselemaan. Orjien hohtokivistä kimaltelevien pukujen loisto oli niin suurenmoista, että ihmiset luulivat heitä kuninkaiksi tai ruhtinaiksi. Orjat astuivat verkalleen palatsia kohti, Aladdinin äiti etunenässä, ja olivat kaikki niin toistensa näköisiä että katsojia kummastutti.

Kun sulttaani, jolle oli ilmoitettu heidän saapumisestaan, oli käskenyt päästää heidät sisään, he astuivat esteettömästi neuvostosaliin säännöllisessä järjestyksessä, osa kääntyen oikealle, osa vasemmalle puolelle. Kun he kaikki olivat siellä ja olivat asettuneet puoliympyrään sulttaanin valtaistuimen eteen, mustat orjat laskivat kultatarjottimensa matolle ja lankesivat maahan koskettaen mattoa otsallaan, ja valkoiset orjat tekivät samoin. Noustuaan mustat orjat paljastivat tarjottimet, ja sitten kaikki seisoivat käsivarret ristissä rinnallaan.

Aladdinin äiti astui valtaistuimen juurelle ja sanoi sulttaanille: — Armollinen hallitsija, poikani tietää hyvin, että tämä lahja ei ole läheskään prinsessa Badr-ul-Budurin arvoinen, mutta hän toivoo kuitenkin, että teidän majesteettinne ottaa sen vastaan ja suosittelee poikaani prinsessalle, varsinkin kun poikani on parhaansa mukaan koettanut täyttää ehdot jotka suvaisitte asettaa hänelle.

Sulttaani ei enää epäröinyt. Hän oli ylen iloinen nähdessään Aladdinin suurellisen lahjan. — Mene sanomaan pojallesi, hän virkkoi, — että odotan häntä avosylin. Ja mitä nopeammin hän rientää ottamaan minulta vastaan prinsessan, tyttäreni, sitä suuremman riemun hän tuottaa minulle.

Heti kun räätälinleski oli poistunut, sulttaani lopetti istunnon, nousi korokkeeltaan ja määräsi, että prinsessan palvelijoiden oli tultava noutamaan tarjottimet emäntänsä huoneeseen, jonne hän itsekin lähti ihaillemaan niitä mielin määrin tyttärensä kanssa. Kaikki kahdeksankymmentä orjaa johdatettiin palatsiin. Kerrottuaan prinsessalle heidän upeudestaan sulttaani käski tuoda heidät prinsessan huoneen edustalle, jotta tämä näkisi ikkunoiden ristikoitten läpi, ettei isä ollut liioitellut niistä puhuessaan.

Aladdinin äiti saapui kotiin, ja jo hänen ilmeensä ja käytöksensä osoittivat, että hänellä oli hyviä

uutisia. — Riemuitse, poikani, hän sanoi, — olet päässyt korkeimpien toivomustesi perille. Sulttaani on julistanut sinut kyllin arvokkaaksi omistamaan prinsessa Badr-ul-Budurin ja odottaa kärsimättömästi syleilläkseen sinua ja päättääkseen avioliiton.

Ylen ihastuneena sanomasta Aladdin meni huoneeseensa ja kutsui lampun orjan, kuten tavallista. — Henki, hän virkkoi, — tahdon heti päästä kylpyyn, ja sitten sinun tulee toimittaa minulle kallisarvoisin ja muhkein puku mitä mikään kuningas konsaan on käyttänyt. Tuskin oli hän lausunut nämä sanat, kun henki teki hänet samoin kuin itsensäkin näkymättömäksi ja vei hänet monivivahteisesta marmorista rakennettuun kylpylään, jossa näkymättömät kädet valelivat ja pesivät hänet hyvänhajuisella vedellä. Ja kun hänet jälleen tuotiin pukeutumishuoneeseen, hän löysi sieltä omien vaatteittensa asemesta vaatekerran jonka komeus hämmästytti häntä. Henki auttoi sen hänen ylleen ja kuljetettuaan hänet takaisin hänen omaan kammioonsa kysyi häneltä, oliko hänellä muita käskyjä annettavina. — On, Aladdin vastasi, — hanki minulle ratsu, joka kauneudessa ja uljuudessa voittaa sulttaanin tallin parhaat ja on satuloinen, suitsineen ja muine tarpeineen miljoonan kultarahan arvoinen. Haluan myös kaksikymmentä yhtä upeasti puettua orjaa kuin ne, jotka kantoivat huomenlahjani palatsiin, kävelemään vieressäni ja takanani sekä vielä saman verran astumaan edelläni kahdessa rivissä. Sitä paitsi on sinun hankittava äitini saattueeksi kuusi orjatarta, ainakin yhtä loistavasti vaateetettua kuin konsaan prinsessa Badr-ul-Buduria palvelevat, ja jokainen heistä tuokoon täydellisen puvun joka kelpaisi kelle sulttaanittarelle tahansa. Tarvitsen myös kymmenentuhatta kultarahaa kymmenessä kukkarossa. Riennä täyttämään käskyini!

Heti kun Aladdin oli antanut määräykset, henki katosi, mutta palasi samassa tuokiossa tuoden hevosen, neljäkymmentä orjaa, joista kymmenellä oli kymmenentuhatta kultarahaa sisältävä kukkaro, sekä kuusi orjatarta, jotka kaikki kantoivat päänsä päällä hopeakudokseen käärittyä erilaista pukua Aladdinin äidille. Henki antoi kaikki Aladdinille.

Aladdin otti neljä kukkaroa, antoi ne äidilleen, samoin kuin pukuja kantavat orjattaret, ja sanoi hänelle, että hän sai käyttää rahat niin kuin itse tahtoi. Jäljellä olevat kuusi kukkaroa hän jätti orjille, käskien heitä sirottelemaan tien varrella kourallisittain kolikoita rahvaalle.

Kun kaikki oli valmista, hän nousi oriinsa selkään, kolmen kukkaronkantajan astuessa hänen oikealla puolellaan ja kolmen vasemmalla, ja lähti ratsastamaan palatsia kohti. Vaikka Aladdin ei sitä ennen ollut koskaan istunut satulassa, hän ratsasti niin tavattoman siroasti, että taitavimmatkaan hevosmiehet eivät olisi luulleet häntä aloittelijaksi. Kaduilla, joita pitkin hänen oli saattueineen kuljettava, tulvi lukematon kansanjoukko, joka kajautteli ilmaa riemuhuudoillaan, varsinkin milloin nuo kuusi orjaa syytivät kukkaroistaan kourantäysin kultaa rahvaalle.

Kovin hämmästyneenä Aladdinin muhkeasta puvusta ja hänen saattojoukkonsa loistosta sulttaani otti hänet riemuiten vastaan ja koetti kaikin tavoin osoittaa hänelle kunnioitustaan. Kun juhla-ateria oli nautittu, sulttaani kutsutti ylituomarin laatimaan avioliittosopimuksen, ja se varustettiin asianomaisten allekirjoituksilla. Sulttaani halusi kaikin mokomin että häät vietettäisiin heti, mutta Aladdin sanoi: — Pyydän että teidän majesteettinne antaa minulle palatsin läheisyydestä riittävän maa-alan, jolle voin rakennuttaa prinsessan arvoisen kodin ennen kuin häämme vietetään. Kiihkeän haluni saada prinsessa omakseni voitte päätellä siitä nopeudesta jolla linna kohotetaan.

Sulttaani suostui kernaasti pyyntöön ja syleiltyään Aladdinia salli tämän palata kotiin.

Aladdin poistui kumartaen tottuneimman hovimiehen tapaan ja riensi kansan eläköönhuutojen kaikuessa kotiinsa henkeä puhuttelemaan. Kun hän oli päässyt kammioonsa, hän otti lampun ja hieraisi sitä. Henki ilmestyi heti ja vakuutti uskollisuuttaan. Aladdin sanoi sille: — Henki, rakenna minulle palatsi jossa voin ottaa vastaan puolisoni prinsessa Badr-ul-Budurin. Tehtäköön se porfyyrista, jaspiksesta, akaatista, lasuurikivestä ja hienoimmista erivärisistä marmorilajeista. Yläkertaan on rakennettava iso, kupukattoinen sali, jossa on neljä yhtäläistä ja yhtä suurta sivua, ja tiilien asemesta muurattakoot seinät vuoroittaisista kulta- ja hopeaharkoista. Kussakin seinässä olkoon kuusi ikkunaa. Yhtä ikkunaa lukuun ottamatta, joka on jätettävä keskeneräiseksi, niiden puitteet tulee koristaa timanteilla, rubiineilla ja smaragdeilla, niin että niiden vertaa ei ole maailmassa nähty. Palatsiin pitää kuulua myös sisä- ja ulkopiha sekä laaja puutarha. Mutta ennen kaikkea toimita sinne avara aarreaitta ja täytä rahasto lyödyllä kullalla ja hopealla. Älköön palatsista puuttuko mitään, ei keittiötä eikä varastohuoneita, ja hirnukoot talleissa parhaat hevoset. Lopuksi sinun tulee järjestää sinne ruhtinaallinen palveluskunta. Mene täyttämään käskyini!

Aladdin antoi nämä määräykset päivänlaskun aikaan, ja jo ennen aamunkoittoa henki saapui ja sanoi: — Mestari, palatsisi on valmis.

Aladdin virkahti vain sanasen, ja henki vei hänet palatsiin opastaen hänet kaikkiin suojiin. Aladdin oli niihin kuten palvelusväkeenkin hyvin ihastunut. Henki näytti hänelle sitten aarteiston, jonka rahastonhoitaja avasi ja jossa Aladdin näki erisuuruisia kukkaroita pinottuina mitä parhaimpaan

järjestykseen lattiasta kattoon asti. Sen jälkeen henki vei hänet talleihin, joissa oli maailman uljaimpia hevosia, ja tallirengit puuhailivat niiden hoitelemisessa. Sieltä he menivät varastohuoneisiin, jotka olivat täytetyt kaikilla mahdollisilla ruoka- ja korutarvikkeilla.

Kun Aladdin oli tarkastanut palatsin läpikotaisin, hän sanoi: — Henki, kukaan ei voi olla tyytyväisempi kuin minä. Unohdin vain yhden seikan: Levitähän matto sulttaanin palatsista tänne, jotta prinsessa voi kävellä sitä pitkin. Henki katosi heti, ja Aladdin näki toiveensa toteutuvan silmänräpäyksessä. Sitten henki palasi ja vei hänet kotiin ennen kuin sulttaanin palatsin portit avattiin.

Kun portinvartijat tulivat avaamaan niitä, he kummastuivat nähdessään yöllä kohonneen komean palatsin ja hienon samettimaton joka johti sen pääkäytävään. He ilmoittivat asiasta heti suurvisiirille, joka riensi kertomaan siitä sulttaanille. — Se on varmaan se palatsi, itsevaltiasta huudahti, — jonka rakentamiseen annoin Aladdinille luvan. Hän on tehnyt minulle tämän yllätyksen näyttääkseen mitä kykenee saamaan aikaan yhdessä yössä.

Kun Aladdin oli tuotu kotiin, hän pyysi äitiään menemään ilmoittamaan Badr-ul-Budurille, että palatsi oli valmis ottamaan prinsessan vastaan sinä iltana. Äiti lähti heti naisorjiensa saattamana.

Leski istui prinsessan luona, kun sulttaani astui huoneeseen. Hän oli kovin ihmeissään nähdessään, mikä muutos vaimossa oli tapahtunut, ja myös hyvin mielissään. Aladdin oli lähtenyt sillä välin matkalle uuteen kotiinsa eikä suinkaan unohtanut ottaa mukaansa lamppua ja sormusta, joista kummastakin hänellä oli ollut niin paljon hyötyä. Riemu oli ylinnä ja soiton sävelet kajahtelivat, kun prinsessa Badr-ul-Budur lähti sinä iltana sulttaanin palatsista. Häntä seurasi loistava saattue Aladdinin palatsin ovelle, missä sulhanen oli valmiina ottamaan kaikkiin kunnianosoituksiin hänet vastaan. Hän vei prinsessan erääseen isoon saliin, jonka upeus kummastutti tätä ylenmäärin, ja sitten juhlittiin myöhäiseen yöhön.

Heti pukeuduttuaan Aladdin meni seuraavana aamuna kutsumaan sulttaania ja hänen hoviaan palatsiinsa. Hallitsija suostui mielihyvin ja lähti suurvisiirinsä ja kaikkien ylhäisten hoviherrojen seurassa Aladdinin mukaan. Mitä lähemmäksi Aladdinin palatsia sulttaani tuli, sitä enemmän hän hämmästytti sen kauneutta. Mutta kun hän astui kupusaliin ja näki timanteilla, rubiineilla ja smaragdeilla somistetut ikkunat — ja pelkkiä isoja, moitteettomia kiviä ne olivatkin — hän ällistyi niin suuresti että seisoi jonkin aikaa aivan hievahtamatta.

— Poikani, hän sanoi sitten, — tämä sali on maailman ihmeellisin ja ihanin. Vain yksi asia minua kummastuttaa, nimittäin tuo keskeneräinen ikkuna.

— Valtiaani, Aladdin vastasi, — laiminlyönti oli tahallinen. Halusin näet, että teidän majesteetillenne jäisi kunnia päättää tämän salin rakennustyö.

— Tarkoituksesi oli ystävällinen, sulttaani virkkoi. — Annankin heti määräykseni.

Kun sulttaani nousi aterialta, hänelle ilmoitettiin, että jalokivikauppiat ja kultasepät odottivat. Hän palasi saliin ja näytti heille keskeneräisen ikkunan. — Lähetin noutamaan teidät, hän sanoi, — jotta laittaisitte tämän ikkunan täsmällisesti toisten kaltaiseksi. Ja kiirehtikää työtänne minkä voitte.

Jalokivikauppiat ja kultasepät tarkastivat huolellisesti muut kaksikymmentäkolme ikkunaa ja neuvoteltuaan keskenään saadakseen selville paljonko kalliita kiviä kukin kykeni tuomaan, he palasivat ja tulivat sulttaanin eteen, jonka ylin hovihankkija ryhtyi puhumaan ammattitoveriensa puolesta lausuen: — Armollinen sulttaani, olemme kaikki halukkaat ponnistamaan voitavamme sekä ahkeruuden että huolellisuuden suhteen totellaksemme teidän majesteettianne. Mutta me kaikki yhteisestikään emme kykene toimittamaan näin suurenmoiseen työhön tarvittavaa hohtokivien paljoutta.

— Minulla on niitä enemmän kuin kylliksi, sulttaani vastasi. — Tulkaa palatsiin ja valitkaa varastostani tarkoitukseenne sopivia.

Kun sulttaani palasi palatsiinsa, hän käski tuoda hohtokivensä esille, ja jalokivisepät ottivat niistä suuren joukon, eritoten Aladdinin lahjoittamista, jotka he pian käyttivät, silti paljon edistymättä työssään. He tulivat vielä useita kertoja noutamaan lisää eivätkä olleet kuukaudessa saaneet ikkunaa edes puolivalmiiksi. Sanalla sanoen, he käyttivät kaikki sulttaanin jalokivet ja lainasivat vielä visiiriltäkin, mutta työ oli yhä keskeneräinen.

Aladdin, joka tiesi, että kaikki sulttaanin yritykset tehdä ikkuna toisten kaltaiseksi olivat turhia, lähetti kutsumaan jalokivikauppiat ja kultasepät eikä ainoastaan käskenyt heidän luopua työstään, vaan purkaa jo tehdynkin ja viedä jalokivet takaisin sulttaanille ja visiirille. He purkivat muutamassa tunnissa työn, johon olivat kuluttaneet kuusi viikkoa, ja heidän lähtiessään Aladdin jäi yksikseen saliin. Hän otti lampun, joka hänellä oli mukanaan, ja hankasi sitä, ja henki ilmestyi heti. — Käskin sinun jättää yhden tämän salin kahdestakymmenestäneljästä ikkunasta keskeneräiseksi, ja suoritat tehtäväsi täsmällisesti. Nyt haluan että teet sen muiden kaltaiseksi. Henki poistui. Aladdin pistäytyi ulkona ja

palatessaan näki ikkunan olevan toisten kaltainen kuten oli toivonut.

Jalokivikauppiat ja kultasepät menivät palatsiin ja pääsivät sulttaanin puheille. Jalokiviseppien päämies palautti takaisin tuodut kivet sulttaanille. Sulttaani kysyi, oliko Aladdin maininnut mistä syystä oli käskenyt heitä menettelemään niin, ja kun he vastasivat kieltävästi, hänen majesteettinsa käski tuomaan hevosen, nousi sen selkään ja ratsasti vävynsä palatsiin muutaman jalkaisin astuvan seuralaisen kanssa. Aladdin tuli portille häntä vastaan ja vastaamatta hänen kysymykseensä saattoi hänet kupusaliin, jossa sulttaani ihmeekseen näki ikkunan viimeisteltynä aivan toisten kaltaiseksi. Hän luuli ensin erehtyneensä ikkunasta, mutta tarkastettuaan kaikkia muitakin hän havaitsi, että se oli muutamassa minuutissa laitettu täyteen kuntoon, kun taas jalokivisepät olivat ahertaneet viikkokausia saamatta työtä valmiiksi. — Poikani, hän sanoi, — mikä ihmeellinen mies sinä oletkaan, kun teet tuollaisia hämmästyttäviä töitä silmänräpäyksessä! Maailmassa ei ole toista sinun vertaistasi. Mitä paremmin sinuun tutustun, sitä enemmän ihailen sinua.

Aladdin ei aina pysytellyt palatsissaan, vaan halusi näyttäytyä kerran, pari viikossa pääkaupungissa, mennen milloin yhteen, milloin toiseen moskeijaan rukoilemaan tai käyden tervehtimässä suurvisiiriä ja hovin korkeimpia herroja. Joka kerta, kun hän liikkui ulkosalla, hänellä oli orja kävelemässä kummallakin puolen ratsuaan, ja he heittelivät kourallisittain rahaa kansalle hänen ratsastaessaan kaduilla ja toreilla. Jalomielisyys hankki hänelle kansan rakkauden. Kaikki siunasivat häntä, ja tuli yleiseksi tavaksi vanhoa hänen päänsä kautta. Niin hän voitti kansan sydämet ja oli suosituimpi kuin sulttaani itse.

Aladdin eli siihen tapaan useita vuosia. Mutta sitten Afrikkaan palannut taikuri muisti hänet eräänä päivänä, ja vaikka luulikin hänen nääntyneen luolaan, johon oli hänet jättänyt, hän päätti kuitenkin hankkia varmuuden asiasta. Pitkien ja huolellisten taikatutkimusten avulla hän sai tietää, että Aladdin oli pelastunut ja eli suuressa loistossa, mistä kaikesta sai kiittää ihmelamppua.

Saatuaan sen selville taikuri lähti kiireen vilkkaa matkalle Kiinan pääkaupunkiin. Perille päästyään hän meni karavaanimajaan levähtääkseen pitkän vaelluksensa jälkeen.

Tiedustelemalla hän sai kuulla Aladdinin äärettömästä rikkaudesta, hänen anteliaisuudestaan ja kansalle jakelemistaan almuista sekä uhkean palatsin rakentamisesta. Kun taikuri näki palatsin, hän tiesi hyvin, että ainoastaan henget olivat voineet pystyttää sen. Ja häntä suututti kovin ajatus omasta tappiostaan. Hän palasi yömajaan päättäen ottaa selville missä lamppua säilytettiin, ja taikatietojensa avulla hän onnistuikin siinä. Kun hän suureksi riemukseen sai selville, että lamppu oli palatsissa eikä Aladdinin mukana kuten hän oli pelännyt, hän jupisi: — Nyt hankin lampun itselleni ja koston nuorukaiselle, syökseen hänet takaisin alkuperäiseen alhaiseen asemaansa.

Taikuri kuuli myös, että Aladdin oli kolme päivää sitten lähtenyt viikon kestäväälle metsästysretkelle. Tieto riitti loihtijalle hänen suunnitelmiansa toteuttamiseksi, ja hän ryhtyikin heti tuumasta toimeen.

Ensin hän meni vaskisepälle ja osti tusinan lamppuja. Ne hän pani vasuun ja lähti jälleen Aladdinin palatsin edustalle. Lähelle tullessaan hän huuteli: — Kuka haluaa vaihtaa vanhoja lamppuja uusiin? Prinsessa sattui kuulemaan melua, vaikkei erottanut hänen sanojaan. Uteliaana tietämään, miksi kansaa kerääntyi äijän ympärille, hän lähetti erään orjattaristaan kysymään mitä ukolla oli myytävänä.

Orjatar palasi pian nauraen niin sydämellisesti että prinsessa suutahti. — Prinsessa, orjatar virkkoi yhä nauraa hohottaen, — miehellä on kainalossaan vasullinen siroja uusia lamppuja joita haluaa vaihtaa vanhoihin. Lapsia ja rahvasta kerääntyy hänen kintereilleen, niin että hän tuskin voi liikkua paikaltaan, ja katsojat meluavat minkä voivat häntä pilkatakseen.

Tämän kuullessaan toinen orjatar virkkoi: — En tiedä lieneekö prinsessa huomannut, mutta lampuista puhuttaessa muistankin, että prinssin pukuhuoneen hyllyllä on lamppurähjä. Kuka sen omistaakin, ei varmaankaan pahoittele, että saa sen tilalle uuden.

Prinsessa, joka ei tiennyt lampun arvosta, käski erästä miesorjaa ottamaan sen ja viemään vaihdettavaksi. Orja totteli, kävi noutamassa lampun ja oli tuskin ehtinyt palatsin portille, kun näki afrikkalaisen velhon ja osoittaen hänelle vanhaa lamppua sanoi: — Anna minulle tästä uusi lamppu.

Taikuri ei ollenkaan epäillyt, etteikö se olisi hänen haluamansa lamppu. Toista sellaista ei voinut olla palatsissa, jossa jokainen kapine oli kultaa tai hopeaa. Hän sieppasi sen innokkaasti orjan kädestä, työnsi sen mahdollisimman syvälle poveensa tarjosi miehelle vasunsa ja käski häntä valitsemaan mieleisensä. Orja otti yhden ja vei sen prinsessalle. Mutta tuskin vaihtokauppa oli tehty, kun palatsi kaikui loihtijan hupsuutta ivailevien lasten huudoista.

Afrikkalainen velho antoi jokaisen nauraa minkä mieli teki. Heti kun oli päässyt pois molempien palatsien väliseltä kentältä, hän riensi hiljaisimmille sivukaduille. Ja kun hän ei enää tarvinnut lamppujaan eikä vasua, hän laski ne vaivihkaa pimeään kujaan. Käveltyään vielä kadun, pari hän tuli

eräälle kaupungin porteista. Esikaupunkien läpi asteltuaan hän saapui vihdoin yksinäiselle paikalle ja viipyi siellä lopun päivää. Yön tullen hän veti lampun taskustaan ja hankasi sitä. Henki saapui käskyä totellen ja sanoi: — Mitä tahdot? Olen valmis tottelemaan sinua orjanasi ja kaikkien niiden orjana, joilla on tuo lamppu käsissään, — minä ja muut lampun henget.

— Käsken, että siirrät heti Afrikkaan minut ja palatsin, jonka olet muiden lampun orjien kanssa rakentanut tähän kaupunkiin. Siirrä myös kaikki palatsissa olevat ihmiset. Henki ei vastannut mitään, vaan lennätti heti sekä loihittajan että palatsin kaikkine asukkaineen velhon määräämään paikkaan.

Sulttaani joutui niin ihmetyksen valtaan, kun ei aamulla nähnyt palatsia siinä missä oli tottunut sitä katselemaan, että kutsutti suurvisiirin luokseen kysyäkseen hänen mielipidettään. Suurvisiiri, joka pelkäsi ja vihasi Aladdinia, ei vitkastellut neuvoa sulttaania vangituttamaan prinssin. Aladdin tuotiin kahleissa sulttaanin eteen, ja vihastunut hallitsija aikoi mestauttaa hänet, mutta juuri kun pyöveli oli kohottamaisillaan kirveensä ilmoitettiin, että kansa oli noussut kapinaan ja uhkasi murtautua palatsiin suosikkiaan pelastamaan. Kuolemantuomio täytyi peruuttaa kansan tyynnyttämiseksi.

Aladdin tiedusteli mistä rikoksesta häntä syytettiin. Sulttaani vei hänet yksityishuoneensa ikkunaan, osoitti tyhjää alaa ja kysyi: — Missä on palatsisi ja missä on tyttäresi?

— Sitä en tiedä, nuori mies vastasi, — mutta jos teidän majesteettinne suo minulle neljäkymmentä päivää aikaa enkä sillä välin toimita palatsia paikoilleen, olen valmis menettämään pääni.

— Mene sitten yrittämään, sulttaani sanoi, mutta älä unohda palata neljänkymmenen päivän kuluttua.

Aladdin lähti sulttaanin luota niin nöyryytettynä ja nolostuneena, ettei tohtinut kohottaa katsettaan. Hovin korkeimmat herrat, jotka olivat vakuutelleet hänelle ystävyyttään, käänsivät hänelle selkänsä, jottei heidän tarvitsisi nähdä häntä. Jotkut sentään tunsivat sääliäkin. Aladdin oli aivan suunniltaan ja käveli kaupungilla turhaan kysellen oliko kukaan nähnyt hänen palatsiaan.

Kuljeskeltuaan kolme päivää hän lähti vihdoin maaseudulle päättäen lopettaa elämänsä. Lähestyessään jokea, johon mieli hukuttautua hän päätti kuitenkin ensin rukoilla. Mutta kun hän aikoi hartauttaan valmistukseensa pestä kätensä ja kasvonsa, hän kompastui niljakkaalla äyräällä. Kaatuessaan hän hieraisi kivensyrjää vasten sormustaan, joka hänellä vielä oli, mutta jonka voiman hän oli unohtanut. Heti ilmestyi henki jonka hän oli nähnyt luolassa ja sanoi: — Mitä tahdot? Olen sinun orjasi, tuon sormuksen orja.

— Henki, Aladdin vastasi mieluisasti yllättyneenä odottamattomasta avusta, — siirrä minut heti paikkaan johon palatsini on viety. Tuskin nämä sanat olivat lausutut, kun Aladdin havaitsi olevansa Afrikassa oman palatsinsa vieressä.

Vietettyään yön puutarhassa Aladdin hiipi aamulla ruhtinaallisen puolisonsa makuusuojan ikkunan alle, ja sattui niin että prinsessa Badr-ul-Budur pian sen jälkeen vilkaisi ulos. Aladdinin nähdessään hän ihastui suuresti. — Tule salaovelle, hän huudahti, — ja riennä luokseni. Aladdinin riemu ei ollut vähäisempi kuin prinsessan. Hän syleili hellästi puolisoaan ja lausui: — Sano minulle, mihin on joutunut lamppu joka oli pukuhuoneeni hyllyllä.

— Voi, prinsessa vastasi, — tietämättä sen voimaa minä hupsu vaihdoin sen uuteen, ja seuraavana aamuna olin tässä etäisessä paikassa joka kuuluu olevan Afrikkaa.

— Koska olemme Afrikassa, Aladdin sanoi, — tämän täytyy olla afrikkalaisen taikurin työtä. Tiedätkö missä hän säilyttää lampunsa?

Prinsessa tiesi, että velho aina piti lampunsa pukunsa povessa, sillä tämä oli riemuiten näyttänyt sitä hänelle. — Sitten, Aladdin virkkoi, — voimme vielä yrittää rangaista häijyä noitaa. Käske avata minulle salaovi heti palattuani, sillä ensiksi on minun saatava käsiini lamppu.

Aladdin lähti ja keksi pian vaeltajan, joka ilomielin suostui vaihtamaan hänen kanssaan vaatteita, ja meni sitten rohtolaan pyytämään erästä hyvin kallista jauhetta. Rohdoskauppias katsoa muljautti häneen epäillen hänen maksukykyään, mutta Aladdin näytti hänelle kukkarollisen kultarahoja, pyysi ja sai puoli drakmaa jauhetta ja palasi heti palatsiin. Hän astui salaovesta sisään, riensi prinsessan huoneeseen ja sanoi hänelle: Kun taikuri tulee luoksesi, sinun täytyy kohdella häntä hyvin ystävällisesti ja olla suostuviasi hänen kosintaansa. Huvita ja kestitse häntä sopivalla tavalla ja ennen kuin hän lähtee luotasi kaada hänen viinilasiinsa tätä jauhetta. Se vaivuttaa hänet uneen. Hänen nukkuessaan voimme anastaa lampun, ja sen henget siirtävät meidät käskystämme heti takaisin Kiinaan.

Prinsessa noudatti täsmällisesti Aladdinin antamia ohjeita. Kun taikuri tapansa mukaan tuli prinsessaa tervehtimään, tapasi hän iloiseksi hämmästykseseen tämän odottelemassa herttainen hymy huulilla. Hän vietti jonkin aikaa prinsessan parissa maistellen hänen kanssaan Afrikan viinejä. Lopuksi

prinsessa esitti, että he vaihtaisivat maljansa, kuten rakastavaisilla oli Kiinassa tapana. — Te kiinalaiset, taikuri sanoi, — olette tosiaan hienostuneempia lemmenoasioissa. Hän tarttui ahneesti prinsessan pikariin ja tyhjensi sen, yhdellä kulauksella, jolloin hän heti kaatui taaksepäin sohvalle ja heitti henkensä.

Sovitusta merkistä Aladdin astui saliin. Prinsessa Badr-ul-Budur nousi istuimeltaan ja riensi riemuiten syleilemään häntä, mutta Aladdin hillitsi hänet sanoen: — Prinsessani, nyt ei ole aikaa. Menen omaan huoneeseesi ja jätä minut hetkeksi yksikseni, niin koetan saada sinut takaisin Kiinaan yhtä nopeasti kuin sinut tännekin tuotiin.

Kun prinsessa hovineitoineen oli poistunut salista, Aladdin sulki oven ja astui suoraa päätä taikurin ruumiin ääreen, avasi hänen nuttunsa ja otti esille lampun, joka oli huolellisesti kiedottu hänen poveensa, kuten prinsessa oli sanonut. Kahnattuaan lamppua hän sanoi hengelle, joka heti ilmestyi: — Käsken sinun heti siirtää tämän palatsin takaisin Kiinaan samaan paikkaan josta se tuotiin tänne. Palatsi siirtyi Kiinaan, eikä havaittu muuta kuin kaksi pientä tähdystä — toinen, kun se kohotettiin maasta, ja parin silmänräpäyksen kuluttua toinen, kun se laskettiin entiselle paikalleen.

Sulttaani, joka nousi varhain, vilkaisi tapansa mukaan surumieliin ulos ikkunastaan. Nähdessään palatsin jälleen paikoillaan hän ei ensin ollut uskoa silmiään. Sitten hän riemastuneena käski tuomaan hevosensa ja ratsasti sinne lausuakseen tyttärensä ja Aladdinin tervetulleiksi takaisin. Aladdin, joka odotti tätä vierailua, oli myös noussut aikaisin ja seisoi uhkeihin vaatteisiin pukeutuneena sulttaania vastassa. Hän saattoi hallitsijan heti prinsessan huoneeseen, jossa onnellinen isä syleili hellästi lastaan. — Poikani, hän sanoi kääntyen Aladdinin puoleen, suo minulle anteeksi isällisestä rakkaudestani johtunut äkkipikaisuuteni ja jyrkkyyteni sinua kohtaan.

— Sulttaanini, Aladdin vastasi, — teitä en voi moittia. Häijy loihtija yksin oli kaikkien kärsimysteni syynä.

Afrikkalainen velho oli siis kuollut, mutta hänellä oli nuorempi veli, joka oli yhtä taitava noita ja vielä kavalampi turmiollisten suunnitelmien laatija. Veljekset eivät eläneet yhdessä, mutta he olivat joka vuosi taikakeinojensa avulla kanssakäymisessä keskenään. Kun nuorempi veli ei ollut pitkään aikaan kuullut mitään vanhemmasta, hän turvautui astrologiseen tiedusteluun ja havaitsi tähtien keskinäisestä asemasta, että veli oli myrkytetty. Hän sai selville, että veli oli haudattu Kiinan pääkaupunkiin lähelle sen miehen asuntoa, joka oli hänet surmannut ja joka oli naimisissa sulttaanin tyttären kanssa.

Hän lähti heti matkalle Kiinan pääkaupunkiin kostaakseen veljensä kuoleman. Pitkän ja vaivalloisen vaelluksen jälkeen hän saapui sinne ja sai pian tietää, että Aladdin oli myrkyttäjä jota hän etsi. Majatalossa, johon hän asettui asumaan, hän kuuli hyveellisestä ja hurskaasta naisesta nimeltä Fatima. Tämä oli eristäytynyt maailmasta ja teki paljon ihmeitä. Kun taikuri arveli, että hän voisi suunnitelmassaan käyttää tätä naista hyväkseen, hän urkki lähempiä tietoja pyhimyksestä ja hänen tekemiensä ihmeiden laadusta.

— Mitä, huudahti henkilö jota hän puhutteli. — Etkö ole koskaan nähnyt häntä tai kuullut hänestä? Koko kaupunki ihailee häntä hänen paastoamisensa ja ankaran, mallikelpoisen elämänsä vuoksi. Vain maanantaisin ja perjantaisin hän lähtee liikkeelle vähäisestä erakkomajastaan, käy kaupungilla ja tekee äärettömän paljon hyvää. Sillä hän voi parantaa jokaisen henkilön laskemalla kätensä hänen päälleen.

Tarkattuaan päiväkauden Fatiman liikkeitä kaduilla taikuri hiipi yöllä hänen koppiinsa ja murhattuaan vanhuksen pukeutui hänen vaatteisiinsa ja lähti kostotuumissa Aladdinin palatsiin.

Kun kansa näki pyhän naisen, joksi taikuria luultiin, kerääntyi heti iso väkijoukko hänen ympärilleen. Jotkut pyysivät häneltä siunausta, toiset suutelivat hänen kättään ja aremmat ainoastaan hänen viittansa lievettä. Muutamat kumartuivat hänen eteensä, jotta hän laskisi kätensä heidän pänsä päälle. Niin loihtija tekikin mumisten jotakin rukouksen tapaista ja esitti osansa joka suhteessa niin hyvin että jokainen piti häntä pyhänä Fatimana.

Vaikka kulku kävi hitaasti, taikuri pääsi vihdoin palatsin edustalle. Kun prinsessa sattui kuulemaan pyhän naisen olevan siellä, hän halusi nähdä Fatiman ja lähetti erään orjistaan kutsumaan häntä palatsiin. Nähdessään orjan lähestyvän väkijoukko siirtyi loitommalle tehden tilaa. — Pyhä vaimo, mies sanoi, — prinsessa haluaa nähdä sinut.

— Prinsessa osoittaa minulle liian suuren kunnian, vale-Fatima vastasi. — Olen valmis tottelemaan hänen käskyään.

Ja niin hän seurasi orjaa palatsiin, kovin iloissaan juonensa onnistumisesta.

Heidän haasteltuaan kotvan aikaa prinsessa virkkoi: Hyvä äiti, minulla on pyyntö jota et saa evätä. Tahtoisin että jäisit asumaan luokseni, jotta elämälläsi olisit minulle opiksi ja hyväksi esimerkiksi.

— Prinsessa, vale-Fatima virkkoi, — älä toki pyydä minulta sellaista mihin en voi suostua laiminlyömättä rukouksiani ja hartauttani.

— Sinua ei suinkaan häiritä, prinsessa vastasi, — minulla on paljon käyttämättömiä huoneita. Saat valita niistä sen joka sinua miellyttää eniten, ja voit harjoittaa hartauttasi yhtä esteettömästi kuin jos olisit omassa majassasi.

Loihtija joka ei muuta halunnut kuin tunkeutua palatsiin voidakseen sitä helpommin panna suunnitelmansa täytäntöön sanoi hetkisen perästä: — Prinsessa, vaikka tällainen köyhä vaimorukka olisi tehnyt mitä päätöksiä tahansa hylätäkseen tämän maailman komeuden ja loiston, en julkea vastustaa niin hurskaan ja armeliaan prinsessan tahtoa.

Ja hän seurasi hoippuvin askelin prinsessaa.

Myöhemmin prinsessa pyysi häntä kanssaan päivälliselle. Ajatellen että hänen silloin täytyisi näyttää kasvonsa joita oli varovaisesti koettanut peittää ja peläten että prinsessa havaitsisi petoksen vale-Fatima pyysi häntä suomaan anteeksi hänen kieltäytymisensä, mainiten ettei koskaan syönyt muuta kuin leipää ja kuivattuja hedelmiä, minkä keveän aterian hän halusi nauttia omassa huoneessaan. Prinsessa suostui siihen sanoen: — Ole täällä aivan yhtä vapaana, äiti hyvä, kuin olit pienessä kopissasi. Käsken tuomaan sinulle päivällisen, mutta muista että odotan sinua heti kun olet lopettanut ateriasi.

Kun prinsessa oli syönyt päivällisensä ja orja käynyt ilmoittamassa vale-Fatimalle, että hän oli noussut pöydästä, tämä ei laiminlyönyt saapua hänen luokseen. — Äiti hyvä, prinsessa virkkoi, — iloitsen sanomattomasti sinunlaisesi pyhän naisen seurasta, ja sinä tuot siunauksen tähän palatsiin. Mutta palatsista puheen ollen, mitä pidät siitä? Ja ennenkuin näytän sen sinulle kokonaisuudessaan, sanohan mitä ajattelet tästä salista.

Kysymyksen kuullessaan vale-Fatima oli tarkkaavinaan salia päästä päähän ja vastasi: — Mikäli minunlaiseni erakko jolle on outoa se mitä maailma nimittää kauniiksi, kykenee arvostelemaan, sali on todella ihmeellinen ja perin ihana. Puuttuu vain yksi seikka.

— Ja mikä se on, äitiseni, prinsessa kysyi. — Ilmoita se minulle, pyydän sitä hartaasti. Itse puolestani olen aina luullut ettei tästä salista puuttunut mitään, ja niin olen kuullut muidenkin sanovan. Jos jotain kuitenkin puuttuu, niin puute korjataan.

— Prinsessa, vale-Fatima vastasi taitavasti teeskennellen, — suo anteeksi suorapuheisuuteni, mutta jos minun mielipiteilläni on jotakin arvoa, luulisin että jos vaakalinnun muna ripustettaisiin kupulaen keskelle, ei tällä salilla olisi vertaistaan millään ilmansuunnalla ja palatsisi olisi maailman ihme.

— Äitiseni, prinsessa kysyi, — millainen eläin on vaakalintu ja mistä sen munan voi saada?

— Prinsessa, vale-Fatima vastasi, — se on suunnattoman suuri lintu, joka asuu Kaukasus-vuoren huipulla. Rakennusmestari joka on pystyttänyt tämän palatsin voi kyllä hankkia sellaisen munan.

Prinsessa ei saanut vaakalinnun muna ajatuksistaan ja tunsu itsensä kiusaantuneeksi siitä, että palatsista puuttui jotakin. Kun Aladdin tuli kotiin, hän otti miehensä hieman kylmästi vastaan ja sanoi: — Luulin palatsiamme maailman uhkeimmaksi, suurenmoisimmaksi ja täydellisimmäksi, mutta tarkastellessani kahdenkymmenen neljän ikkunan salia huomaan siinä puutteellisuutta. Eikö se sinustakin olisi täydellisempi, jos kupulaen keskeltä riippuisi vaakalinnun muna?

— Prinsessa, Aladdin vastasi, — riittää että se sinun mielestäsi kaippaa sellaista koristetta. Nopeudesta jolla sen puutteen poistan voit päätellä, ettei ole mitään mitä en tekisi sinun tähtesi.

Aladdin lähti heti prinsessa Badr-ul-Budurin luota ja meni kupusaliin, veti povestaan lampun, jota hän kokemansa vaaran jälkeen aina piti mukanaan, ja hankasi sitä. Henki ilmestyi heti. — Henki, Aladdin sanoi, — olisi ripustettava vaakalinnun muna kupulaen keskelle. Lampun nimessä käsken sinun korjata sen puutteen. Tuskin oli Aladdin lausunut nämä sanat, kun henki parkaisi niin kauheasti, että sali tärisi ja Aladdin kykeni tuskin seisomaan jaloillaan.

— Mitä mietit, onneton, hirviö tiuskasi äänellä joka olisi vapisuttanut pelottomintakin miestä. — Eikö ole kylliksi, että olen tovereineni täyttänyt kaikki käskysi? Täytyykö sinun vielä ennen kuulumatonta kiittämättömyyttä osoittaen käskeä minun tuomaan isäni, ripustaakseni hänet tämän kupulaen keskikohtaan? Ansaitsisit että sinä, vaimosi ja palatsisi silmänräpäyksessä muutettaisiin tuhaksi. Mutta onneksi sinulle pyyntö ei ole oma keksintösi. Tiedä siis, että sen oikeana alkuunpanijana on vihollisesi joka on ansionsa mukaan tuhoamasi velhon veli. Hän on nyt palatsissasi pukeutuneena hurskaaksi Fatimaksi, jonka hän on murhannut. Ja hän se vihjaisi vaimollesi tämän turmiollisen pyynnön. Hän aikoo surmata sinut — ole siis varuillasi! Näin sanottuaan henki katosi.

Aladdin teki nopeasti päätöksensä. Hän palasi prinsessan luo valittaen äkillistä pahoinvointia. Muistaen Fatiman kyvyn prinsessa lähetti heti häntä noutamaan, ja valepyhimys riensi saapuville. Sillä välin prinsessa selitti kuinka pyhä vaimo oli tullut palatsiin, ja hänen saapuessaan huoneeseen Aladdin hymyili ja lausui hänet tervetulleeksi niin otollisella hetkellä. — Epäilemättä sinä, hyvä vaimo, hän virkkoi, — voit parantaa kipuni, kuten olet parantanut monen muunkin?

Vale-Fatima lähestyi häntä pitäen kaiken aikaa kättään vyöhönsä viitan alle kätketyn tikarin kahvassa. Aladdin huomasi sen, riuhtaisi aseensa hänen kädestään ja tappoi hänet siihen paikkaan.

— Rakas puolisoni, mitä olet tehnyt, prinsessa huudahti kauhistuneena.
— Olet tappanut pyhän naisen.

— Ei, prinsessani, Aladdin vastasi liikuttuneena, — en ole tappanut Fatimaa, vaan konnan joka olisi kavalasti murhannut minut, jollen olisi ehkäissyt häntä. Tämä viheliäinen roisto, hän lisäsi paljastaen velhon kasvot, — on afrikkalaisen taikurin veli.

Täten pelastui Aladdin taikuriveljesten vainoamiselta. Muutamia vuosia myöhemmin sulttaani kuoli korkeaan ikään ehtineenä, ja kun häneltä ei jäänyt miespuolisia perillisiä, prinsessa Badr-ul-Budur nousi isänsä valtaistuimelle. Hän hallitsi Aladdinin kanssa yhdessä monet vuodet, ja he saivat paljon ja maineikkaita jälkeläisiä.

Kalifi Harun-al-Rashidin seikkailu

Kulkiessaan kerran suurvisiiri Giafarin kanssa sillan yli, joka yhdistää Bagdadin kaupungin keskellä Eufrat-virran rannat, kalifi Harun-al-Rashid tapasi almuja anovan sokean ukon. Kalifi lahjoitti hänelle kultarahan, mutta kummastui kovin, kun kerjäläinen virkkoi: — Sivaltakaa minua korvalle, hyvä herra, sillä muuten en voi juhlallista lupausta rikkomatta ottaa vastaan almuanne.

Hiukan epäröityään kalifi täytti omituisen pyynnön, antoi miehelle varsin lievän korvapuustin ja jatkoi kävelyään. Mutta heidän kuljettuaan vähän matkaa sulttaani virkkoi visiirille: — Palaa sanomaan sokealle miehelle, että hän saapuisi palatsiini huomenna iltapäivärukouksen aikaan. Haluaisin kuulla hänen elämäntarinansa, joka varmaankin on merkillinen.

Visiiri riensi noudattamaan käskyä ja jatkoi sitten kävelyään kalifin kanssa.

Kun he tulivat kaupunkiin, he tapasivat eräällä torilla suuren ihmisjoukon katselemassa komeaa nuorta miestä, joka istuen tamman selässä pakotti sitä juoksemaan täyttä laukkaa kentän ympäri ja kannusti ja pieksi eläinrukkaa niin armottomasti, että se oli yltä yleensä hiessä ja veressä. Se näky tuskastutti kalifia, ja hän käski visiiriänsä haastaa myös nuoren miehen palatsiinsa, jotta saisi kuulla, miksi tämä sillä tavoin räökkäsi tammaa.

Sen jälkeen he kääntyivät palatsia kohti, ja kalifi havaitsi matkalla upean rakennuksen johon hän ei ollut ennen kiinnittänyt huomiota. — Kuka siinä asuu, hän kysyi. Visiiri tiedusteli ja sai kuulla, että talon omisti Hodsha Hassan, liikanimeltään Alhabbal, mikä merkitsee köydenpunojaa, sillä se oli hänen ammattinsa. Kalifi tuli hyvin uteliaaksi ja käski visiirin kutsua hänetkin huomenna palatsiin.

Seuraavana päivänä nuo kolme miestä saapuivat palatsiin. Suurvisiiri vei heidät kalifin puheille.

Kaikki kolme lankesivat maahan valtaistuimen juurelle. Kalifi kysyi sokealta hänen nimeään ja tämä ilmoitti olevansa Baba Abdullah.

— Baba Abdullah, kalifi sanoi, — kerro minulle, miksi vaadit korvapuustin niiltä jotka antavat sinulle almun!

Kumarrettuaan syvään, sokea mies vastasi. — Korkea hallitsija, kerron sen teille, ja silloin teidän majesteettinne näkee että omituiselta tuntuva menettely on vain pieni rangaistus suuresta rikoksesta johon olen syyllinen.

Baba Abdullahin tarina

Oikeauskoisten hallitsija, Baba Abdullah jatkoi, synnyin Bagdadissa, jouduin jo nuorena melkoisen varallisuuden omistajaksi ja aloin pian käydä kauppaan valtakuntanne kaikkien kaupunkien kanssa.

Eräällä retkistäni tulin Bassoraan. Palatessani sieltä kuormitettujen kamelieni kanssa tapasin dervissin, jonka kanssa istahdin aterioimaan, kun ensin olimme tyydyttäneet toistemme uteliaisuuden.

Haukatessamme dervissi kertoi, että hän tiesi lähettyvillä paikan jossa oli äärettömiä rikkauksia ja sanoi, että jos kahdeksankymmentä kameliani kuormitettaisiin sieltä saatavalla kullalla ja jalokivillä, se ei tekisi vielä huomattavaa lovea.

Ihastuin kuulemastani ja pyysin dervissiiä opastamaan minut paikalle, ja hän vastasi: — Olen valmis näyttämään sinulle aarteen, ja me sälytämme kahdeksankymmenen kamelisi selkään niin isot taakat jalokiviä ja kultaa kuin ne jaksavat kantaa, ehdolla että luovutat minulle puolet ja tyydyt itse toiseen puoleen. Sen jälkeen eroamme ja matkaamme kameleinemme minne hyväksi näemme. Sinun on myönnettävä että jako on oikeudenmukainen. Jos annatkin minulle neljäkymmentä kamelia, toimitan puolestani sinulle varoja joilla voit ostaa tuhansia.

Vaikka en ahneudessa olisi mielelläni luovuttanut niin montaa juhtaa, minulla ei ollut muuta neuvoa kuin suostua munkin asettamiin ehtoihin. Kuultuaan päätöksestäni hän opasti minut paikalle.

Se oli kahden korkean vuoren välissä sijaitseva laakso, niin eristetty että ei tarvinnut pelätä kenenkään osaavan sinne. Saapuessamme dervissi käski minun pysäyttää kamelit ja keräsi nopeasti läjän risuja, sytytti ne tuleen ja lausui loihdun. Valkeasta nousi sankka savu, ja sen hälvettyä huomasin edessämme olevan kallion kylkien vierähtäneen taaksepäin ja paljastavan vuoren kupeesta uhkean palatsin, jossa oli suuria määriä kalleuksia kaikkialle kasattuina.

Ahnaasti kuin petolintu kävin käsiksi kultaan ja täytin sillä säkkejäni, kunnes havaitsin dervissin kiinnittävän enemmän huomiota jalokiviin. Noudatin hänen esimerkkiään ja niin veimmekin sieltä enemmän jalokiviä kuin kultaa. Dervissi otti muun muassa kultakupposen ja näytti sitä minulle, mutta siinä ei ollut muuta kuin tahmeaa voidetta. Kuormitettuumme kamelimme hän sulki kallion lausumalla muutamia taikasanoja.

Jaoimme kamelimme, kumpikin sai neljäkymmentä. Matkasimme yhdessä, kunnes tulimme valtatielle jolla meidän oli erottava. Dervissi oli matkalla Bassoraan ja minä Bagdadiin. Syleilimme toisiamme riemastuneina ja jätettyämme hyvästi käännyimme kumpikin suunnillemme.

En ollut ehtinyt kauaksi, kun kiittämättömyyden ja kateuden paholainen valtasi sydämeni. Valitin kamelieni menetystä ja vieläkin enemmän pahoittelin, että en ollut saanut aarteita joilla ne olivat kuormitetut. Dervissi, tuumin, ei tarvitse kaikkea sitä rikkautta, koska hän on aarreaitan isäntä ja voi saada niin paljon kuin haluaa. Niinpä antauduin mustimman kiittämättömyyden valtaan ja päätin heti riistää häneltä kamelin kuormineen.

Pannakseni aikeeni täytäntöön huusin hänelle niin äänekkäästi kuin jaksoin, antaen hänen ymmärtää että minulla oli tärkeää sanottavaa. Viittasin häntä pysähtymään, minkä hän heti tekikin.

Päästyäni hänen luokseen sanoin: — Veli, tuskin olin eronnut sinusta, kun päähäni pälkähti jotakin jota kumpikaan meistä ei tullut ennen ajatelleeksi. Sinä olet dervissi ja olet tottunut elelemään erakkona, rauhassa ja kaikista maallisista huolista vapaana, ainoana pyrkimyksenä palvella Allahia. Ehkä et tiedä minkä rasituksen olet sälyttänyt niskoillesi ryhtyessäsi hoitelemaan noin suurta kamelijoukkoa. Jos noudattaisit neuvoani, tyytyisit kolmeenkymmeneen. Huolenpito niistäkin tuottaa sinulle kyllin vaivaa ja vastusta. Usko sanaani, minulla on kokemusta.

Dervissi, joka näytti pelkäävän minua, käski minun heti valita kymmenen hänen neljänkymmenensä joukosta. Tein kerkeästi työtä käskettyä ja ajoin ne omieni perään. Dervissin aulis myöntäväisyys ihmetytti minua kovin, ja ahneuteni kasvoi. — Veli, sanoin, — kolmekymmentä kamelia on liian monta sinun hoidettavaksesi, koska et ole tottunut sellaiseen hommaan. Pyydän sinua siis vapauttamaan itsesi vielä kymmenestä kamelistä.

Puheeni teki dervissiin toivotun vaikutuksen. Epäröimättä hän antoi minulle toiset kymmenen kamelia, niin että hänellä oli vain kaksikymmentä jäljellä, kun taas minä kuudenkymmenen omistajana saatoin pitää itseäni rikkaampana kuin kukaan hallitseva ruhtinas. Jokainen luulisi, että olisin nyt ollut tyytyväinen, mutta tulin yhä ahnaammaksi ja himoitsin jäljellä olevia kahtakymmentäkin kamelia.

Kehottelin ja pyysin yhä hartaammin, jotta saisin dervissin luovuttamaan minulle vielä kymmenen, minkä hän sävyisästi tekikin. Sitten syleilin häntä, suutelin hänen jalkojaan, hyväilin häntä ja vannotin häntä täydentämään kiittolisuudenvelan, jossa olisin hänelle ikuisesti, ja niin taivutin hänet viimein suureksi ilokseni antamaan minulle loputkin kymmenen. Sitten välähti mieleeni ajatus, että pieni voiderasia, jota dervissi oli minulle näyttänyt, sisälsi jotakin arvokkaampaa kuin kaikki omistamani rikkauudet, ja niinpä halusin saada senkin haltuuni ja sanoin:

— Mitä sinä tuolla pienellä voiderasialla teet? Se näyttää niin vähäpätöiseltä ettei sen korjaaminen

maksa vaivaa. Pyydän sinua lahjoittamaan sen minulle. Sillä mitäpä sinun kaltaisesi dervissi tekisi hajuvoiteilla ja sen semmoisilla, te kun olette kieltäytyneet kaikesta maailman turhuudesta?

Olisipa taivas suonut, ettei hän olisi antanut minulle rasiaa! Vaikka hän olisi estellytkin, olin häntä voimakkaampi ja olin päättänyt riistää sen häneltä väkivallallakin, jotta tyydytyksekseni tietäisin ettei hän ollut vienyt mukanaan hitustakaan aarteita.

Dervissi veti rasian auliisti povestaan ja antoi sen minulle mitä ystävällisimmin sanoen:

— Kas tässä, veli, ota se ja ole tyytyväinen. Jos voisin tehdä enemmän hyväksesi, sinun olisi tarvinnut vain pyytää. Olisin kernaasti tehnyt sinulle mieliksi.

Kun rasia oli kädessäni, avasin sen ja vilkaisten voiteeseen sanoin hänelle: — Koska olet niin ystävällinen, et varmaankaan kieltäydy ilmoittamasta mihin tätä ainetta oikeastaan käytetään.

— Sen vaikutus on hyvin ihmeellinen, dervissi vastasi. — Jos sitä sivelee vasempaan silmäänsä, näkee heti kaikki maailman aarteet, vaikkapa ne olisivat maan uumenissa, mutta oikeaan silmään käytettynä se tekee sokeaksi.

Dervissi sivelivät pyynnöstäni voidetta vasempaan silmääni, jolloin havaitsin hänen puhuneen aivan totta. Näin määrättömiä aarteita ja halusin kahmaista ne kaikki itselleni. Mutta ajatellen, että dervissi tahtoi vain salata minulta jotakin sanoessaan, että voide sokaisi oikeaan silmään joutuneena, pyysin häntä sipaisemaan sitä hiukan siihenkin silmääni.

— Muista toki, dervissi sanoi, — että menetät silloin heti näkösi.

Kaukana siitä, että olisin uskonut dervissin puhuvan totta. Päinvastoin kuvittelin, että asiassa piili jokin uusi salaisuus jonka hän tahtoi kätkeä minulta. — Veli, sanoin hymyillen, — näen selvästi että tahdot johtaa minut harhaan. Ei ole otaksuttavaa, että voiteella on kaksi niin erilaista vaikutusta.

— Asia on niin kuin sinulle sanoin, dervissi vastasi vanhoen Allahin nimen kautta, — sinun tulisi uskoa minua, sillä en voi salata totuutta.

En tahtonut uskoa dervissiä, vaikka hän puhui rehellisen miehen tavoin. Hillitön haluni nähdä mielin määrin kaikki maailman aarteet ja kenties päästä niistä yltäkyllin nauttimaankin huumasi minut niin etten kuunnellut hänen vastusteluaan enkä uskonut hänen sanojaan, vaikka ne olivat liiankin totta, kuten ainaiseksi onnettomuudekseni pian sain kokea. Uskottelin itselleni, että voide, joka vasempaan silmään siveltyinä paljasti minulle kaikki maan aarteet, oikeaan hieraistuna voisi saattaa minut niiden omistajaksi. Tämän ajatuksen vallassa kiusasin dervissiä itsepäisesti anoen, että hän sivelisi ainetta toiseenkin silmään. Hän puolestaan kieltäytyi yhtä itsepintaisesti. — Veli, hän sanoi, — tehtyäni sinulle niin suuria palveluksia, en henno tuottaa sinulle moista onnettomuutta. Ajattele itse, kuinka surkeaa olisi vaelttaa näkemättömänä. Älä pakota minua vastoin tahtoani tekemään itsellesi sellaista mitä saisit katua kaiken ikäsi.

Olin yhä itsepäinen ja sanoin hänelle jyrkästi: — Veli, pyydän sinulta hartaasti että luovut vastustelustasi. Olet auliisti myöntänyt minulle kaikki mitä tähän asti olen pyytänyt. Tahtoisitko että sittenkin eroaisin sinusta tyytymättömänä niin vähäpätöisen seikan vuoksi? Suo minulle Allahin tähden tämä viimeinen ystävydenosoitus. Tapahtukoon mitä tahansa, en moiti sinua, vaan syytän silloin ainoastaan itseäni.

Dervissi vastusteli parhaansa mukaan, mutta nähdessään, että olisin kyennyt pakottamaan hänet siihen väkisin, hän otti hiukkasan turmiollista ainetta ja pani sitä oikeaan silmääni. Mutta voi! Kun jälleen avasin sen, en voinut erottaa mitään kummallakaan silmälläni, vaan olin tullut sokeaksi, kuten näette minun olevan.

— Voi, dervissi, huudahdin tuskissani, — varoituksesi on osoittautunut liiankin todeksi! Mihin kurjuuden kuiluun turmiollinen uteliaisuus sammumattoman rahanhimon kanssa onkaan minut syössyt! Mutta eikö sinulla, rakas veli, joka olet niin hyvä ja sääliväinen, ole monien ihmeellisten salaisuuksiesi joukossa keinoa jolla voisit palauttaa näköni?

— Viheliäinen raukka, dervissi vastasi. — Jos olisit ottanut neuvostani vaarin, olisit välttänyt onnettomuuden. Sinulle on käynyt ansiosi mukaan: sielusi pimeys oli syynä silmiesi sammumiseen. Rukoile siis Allahia, jos häneen uskot, vain hän voi antaa sinulle takaisin silmiesi valon. Hän lahjoitti sinulle rikkauksia joita nauttimaan olit kelvoton, ja sen vuoksi hän riistää ne sinulta jälleen pois jakaakseen ne minun kätteni kautta ihmisille jotka eivät ole niin kiittämättömiä kuin sinä.

Dervissi jätti minut suuren hämmennyksen ja sanomattoman surun valtaan. Kerättyään kamelini hän ajoi ne pois ja jatkoi matkaansa Bassoraan.

Huusin kovalla äänellä hänen lähtiessään rukoillen häntä, ettei hän jättäisi minua siihen kurjaan tilaan, vaan edes toimittaisi minut lähimpään karavaanimajaan, mutta hän oli kuuro pyynnöilleni ja rukouksilleni. Menetettyäni näköni ja kaikki mitä minulla maailmassa oli, olisin kuollut suruun ja nälkään, jollei eräs seuraavana päivänä Bassorasta palaava karavaani olisi hoivannut minua ja vienyt takaisin Bagdadiin. Näin jouduin avuttomaksi kerjäläiseksi. Ja sovittaakseni rikokseni Allahia vastaan tuomitsin itselleni rangaistukseksi korvapuustin jokaiselta armeliaalta ihmiseltä, joka tilaani säälii.

Tämä, oi oikeauskoisten hallitsija, on syy pyyntööni, joka teidän majesteetistanne eilen tuntui niin omituiselta ja josta olisin ansainnut teidän suuttumuksenne. Orjananne anon teiltä vielä kerran anteeksi ja alistun ottamaan vastaan ansaitun rangaistukseni.

— Baba Abdullah, kalifi virkkoi, — lopetahan julkinen kerjuusi. Suurvisiirini suorittaa sinulle vastaisuudessa päivittäin neljä hopeadirheniä ja antaa sinulle samalla rangaistukseksi määräämäsi korvapuustin todistuksena siitä että pidän katumustasi arvossa.

Nämä sanat kuullessaan Baba Abdullah lankesi kalifin valtaistuimen eteen, kiitti häntä ja toivotti hänelle kaikkea onnea ja menestystä.

Seid Numanin tarina

Sitten kalifi käski nuorta miestä kertomaan miksi hän niin räökkäsi tammaansa. Nuori mies puhui näin:

— Armollinen hallitsija, nimeni on Seid Numan, ja tarinani on ihmeellinen. Menin naimisiin kauniin naisen kanssa, nimeltä Amina, jonka omituinen käytös on aiheuttanut murheeni.

Kun tapamme on naida näkemättä tai tuntematta puolisoamme, käsittää teidän majesteettinne, että miehellä ei ole valituksen syytä havaitessaan että hänelle vaimoksi valittu henkilö ei ole kauhean ruma ja rujo ja että ryhti, äly ja käytös korvaavat jonkin pienen ruumiillisen puutteellisuuden. Kun ensi kerran näin vaimoni paljastetuin kasvoin, kohtelimme toisiamme molemminpuolisen ihastuksen tuntein.

Vaimoni ei syönyt koskaan muuta kuin hiukan riisiä, jonka hän nautti jyvä jyvältä, pistellen ruoan suuhunsa hopeapuikkosella. Kun tiesin, että se ei riittänyt elämän ylläpitämiseksi, tulin epäluuloiseksi ja päätin vartioida häntä. Viruin yöni valveilla toivoen saavani selityksen arvoitukseen, ja vihdoin se minulle onnistuikin. Eräänä yönä, kun vaimoni luuli minun olevan sikeässä unessa, hän nousi hiljaa vuoteesta, pukeutui huolellisesti ja hiipi varpaillaan huoneesta.

Hänen lähdettyään minäkin nousin, heitin viitan hartioilleni ja seurasin häntä, kunnes näin hänen menevän talomme lähellä sijaitsevalle hautausmaalle. Siellä hän tapasi ihmishuden, jonka inhottavaan ateriaan näin hänen ottavan osaa. Kovin kauhuissani näkemästäni palasin kotiin vuoteeseeni tuskin iljeten nukkua vaimoni vieressä hänen palattuaan yhtä äänettömästi kuin oli lähtenytkin.

Seuraavana päivänä lähdin aamulla varhain kotoa ja viivyin poissa hämäriin asti. Palattuani Amina käski tuoda päivällistä ja söi riisiä samalla omituisella tavalla kuin ennenkin. Kykenemättä katselemaan häntä ääneti virkoin: — Eikö minun ruokani ole yhtä hyvää kuin ihmishutten sinulle kaivamat raadot?

Aminan kasvot muuttuivat kauhean näköisiksi, ja hän huusi raivoissaan: — Kurja mies, ota vastaan rangaistus urkkivasta uteliaisuudestasi ja muutu koiraksi!

Tuskin Amina oli lausunut tuon, kun havaitsin muuttuneeni koiraksi. Vaimoni otti kepin ja pieksi minua armottomasti. Sen jälkeen hän avasi oven, ja juoksin ulvoen kadulle, saaden kintereilleni ison lauman koiria jotka hurjasti repivät minua hampaillaan. Niitä paetakseni riensin myymälään johon oli asetettu näytteille lampaanpäitä, ja nähdessäni myöhemmin joukon koiria odottamassa ulkopuolella yhdyin niihin ja hankin syötävää. Seuraavana päivänä menin leipurin puotiin, jossa isäntä otti minut ystävällisesti vastaan sallien minun jäädä taloonsa.

Olin elänyt jonkin aikaa leipurin luona, kun myymälään astui kerran nainen leipää ostaakseen ja antoi isännälleni muutamien oikeiden rahojen joukossa väärän, jonka isäntäni heti palautti vaatien häntä vaihtamaan sen. Nainen kieltäytyi ottamasta kolikkoaan takaisin vakuuttaen sitä oikeaksi. Leipuri pysyi väitteessään ja sanoi kiistelyn jatkuessa vaimolle, että raha oli niin ilmeisen väärä että hänen koiransakin erottaisi sen oikeasta.

Kutsuttuaan minut hän virkkoi: — Katso ja sano minulle mikä näistä rahoista on väärä! Tarkastin kaikki kolikot ja laskin sitten käpäläni väärälle rahalle erottaen sen muista ja katsoen isäntääni silmiin, näyttääkseni sen hänelle.

Leipuri kummastui suuresti ja pian maineeni levisi niin että myymälään tuli ostajia tulvimalla. Eräänä päivänä astui sinne nainen, joka koeteltuaan kykyäni viittasi minua seuraamaan itseään kotiin. Käsitin mitä hän tarkoitti ja olin varsin kerkeä lähtemään. Pian saavuimme hänen asunnolleen, hän käski minun tulla sisään ja vei minut tyttärensä luo joka oli loihtijatar.

— Tytär, hän sanoi, — tämä on se kuuluisa koira joka luullakseni on valehahmoinen mies. Sanohan olenko arvannut oikein?

— Oikeassa olet, nuori neiti vastasi, — ja poistan pian lumouksen.

Tytär nousi sohvaltaan ja pisti kätensä vesikulhoon, pirskontti vettä päälleni ja virkkoi: — Jos olet koirana syntynyt, jää koiraksi, mutta jos synnyit ihmiseksi, saaos tämän veden voimasta entinen muotosi! Lumous laukesi heti, ja palasin luonnolliseen hahmoonni.

Kiitin vapauttajaani ja tein juuri lähtöä, kun hän sanoi: — Ota tätä vettä ja heitä sitä kotiin päästyäsi julman vaimosi päälle lausuen: "Ota vastaan pahojen töitteesi palkka!"

Noudatin hänen neuvoaan. Pirskoteltuani vettä Aminan päälle hän muuttui heti tammaksi — samaksi jolla näitte minun eilen ratsastavan. Ja rangaistukseksi minä häntä pieksen. Olette nyt kuullut tarinani kuten halusitte.

Kalifi sanoi:

— Vaimosi ansaitsee kyllä rangaistuksensa, mutta jos voisin uskoa, että hän luopuu pahoista tavoistaan, toivoisin näkeväni teidän sopivan keskenänne, koska hän on mielestäni jo kärsinyt kylliksi. Lakkaahan siis häntä pieksemästä ja koeta saada hänet palautetuksi ihmisen muotoon.

Näin puhuttuaan kalifi kääntyi Hodsha Hassanin puoleen, joka käskyä totellen kertoi vuorostaan tarinansa.

Hodsha Hassan Alhabbalin tarina

Armollinen Hallitsija! Kaikesta nykyisestä varallisuudestani saan minä, Hodsha Hassan Alhabbal (köydenpunoja), kiittää kahta ystävääni, joista toisen nimi on Saadi ja toisen Saad. Kerron teille nyt millä tavalla saavutin rikkauteni.

Saadi ja Saad eivät voineet koskaan päästä yksimielisyyteen mikä oli onnen tärkein edellytys. Saadi, joka oli hyvin rikas, selitti aina ettei kukaan voinut elää onnellisena tässä maailmassa, jollei omistanut kylliksi paljon ollakseen kaikista riippumaton. Saad oli toista mieltä. Hän myönsi että varallisuus oli mukavan ja huolettoman elämän olennainen ehto, mutta väitti että ihmisen onni oli hyveessä, hänen ei tarvinnut toivoa itselleen enemmän maallista tavaraa kuin oli välttämätöntä säälliseen toimeentuloon ja hyväntekeväisyystarkoituksiin.

Eräänä päivänä, kun he haastelivat asiasta, Saadi sanoi (kuten molemmat ovat minulle sittemmin kertoneet): — Tahdon tehdä kokeen saadakseni sinut vakuuttuneeksi. Lahjoitan rahasumman jollekulle käsityöläiselle.

Ja kun he sattuiivat astumaan työpajani ohitse, he näkivät minut siellä työssäni, ja Saad sanoi osoittaen minua: — Tuo köydenpunoja on mies, jonka muistan jo kauan aikaa ahertaneen ammatissaan, ja aina hän on yhtä köyhä. Hän ansaitsee anteliaisuutesi ja on sopiva henkilö kokeilusi kohteeksi.

Ystävykset tulivat luokseni ja ilmoittivat käyntinsä tarkoituksen. Saadi veti povestaan kukkaron, laski sen käteeni ja lausui: — Kas tässä, ota tämä kukkaro. Havaitset sen sisältävän kaksisataa kultarahaa. Tuottakoot ne sinulle siunausta ja suokoon Allah sinun käyttävän ne niin hyvin kuin toivon. Ja usko minua: ystäväni Saad, jonka tässä näet, ja minä riemuitsemme suuresti, jos näemme niiden tekevän sinut onnellisemmaksi kuin nyt olet.

Kiitettyäni asianmukaisesti noita kahta ystävästä palasin työhöni miettimään hyvää onneani. Aloin tuumia minne panisin rahani, jotta ne säilyisivät tallessa. Minulla ei ollut köyhässä majassani lipasta tai kaappia johon olisin lukinnut ne eikä mitään muutakaan varmaa paikkaa jossa olisin voinut pitää aarteeni turvallisessa kätkössä.

Hädissäni ompelin kullan turbaanini ympäri kierretyn palttinan poimuihin erottaen vain kymmenen kolikkoa tarpeita varten. Ostin uuden hamppuvaraston sekä ruokatarvikkeita illalliseksi, koska perheeni ei ollut pitkään aikaan maistanut lihaa.

Kantaessani ostamaani lihaa kotiin nälkiintynyt korppikotka hyökkäsi kimppuuni ja olisi riistänyt minulta lihan, jollen olisi pitänyt siitä hyvin tiukasti kiinni. Kamppailu oli niin hurja, että turbaanini putosi maahan.

Korppikotka irrotti heti kyntensä lihakimpaleesta, tarttui turbaaniini ja lensi sen kera tiehensä. Huusin niin äänekkäästi, että hälytin kaikki naapuriston miehet, naiset ja lapset, jotka yhtyivät parkumiseeni ja koettivat huudoillaan säilyttää petolintua päästämään saaliinsa. Mutta siitä ei ollut mitään apua. Korppikotka vei turbaanini, kadoten pian näkyvistämme, ja turhaa minun olisi ollut vaivautua juoksemaan sen perään.

Menin kotiin perin synkin mielin, kun olin menettänyt rahani ja minun täytyi ostaa uusi turbaani, mikä vähensi pientä jäännöstäni. Olin näet käyttänyt useita noista kymmenestä kultarahastani hampun oston. Se vähäinen erä, joka minulla vielä oli, ei riittänyt pitämään yllä unelmia sielussani heränneiden suurien toiveiden toteutumisesta.

Niin kauan kuin noista kymmenestä kultarahasta oli jokin kolikko jäljellä, elelin pienine perheineni tavallista paremmin. Pian vaivuin taas entiseen köyhyyteeni ja puute irvisteli vääjäämättömänä vastassani. En kuitenkaan koskaan nurissut tai voitotellut, vaikka naapurini vain nauroivat minulle, kun kerroin menettäneeni satayhdeksänkymmentä kultarahaa.

Kun ystävykset Saadi ja Saad pistäytyivät jälleen kuuden kuukauden kuluttua työpajaani, olin kovin häpeissäni kertoessani heille uskomattoman jutun. Saadi ivaili minua ja sanoi: — Hassan, lasket leikkiä ja tahtoisit pettää minua. Mitäpä korppikotkat turbaaneista välittävät? Ne etsivät vain jotakin nälkänsä tyydyttämiseksi.

— Hyvä herra, vastasin, — voin kutsua todistajia, jotka varmentavat sanani.

Saad alkoi ihmeekseni puolustaa minua ja kertoi toverilleen joukon tarinoita korppikotkista ja vakuutti tietävänsä että monet niistä olivat varmasti totta. Vihdoin Saadi vetikin taas kukkaronsa esille ja laski kämmenelleni kaksisataa kultarahaa, jotka kukkaron puutteessa pistin poveeni, luvaten tallettaa huolellisemmin jalomielistä lahjaa. Haluamatta kuulla sanaakaan kiitokseksi Saadi jatkoi tyyneästi kävelyään ystävänsä kanssa.

Heti heidän mentyään lopetin työni ja lähdin kotiin. Mutta kun en tavannut asunnossani vaimoani enkä lapsiani, otin rahat esille, panin kymmenen kolikkoa erilleen ja pistin loput nurkassa olevaan leseruukkuun. Vaimoni tuli pian sen jälkeen kotiin, ja koska minulla oli vain vähän hampua, sanoin hänelle lähteväni ostamaan uutta, mainitsematta kuitenkaan mitään kahdesta tuttavastani.

Poissa ollessani kadullemme osui kiillotushiekkää myyskentelevä mies. Vaimoni tarvitsi hiekkää. Kun hänellä ei ollut rahaa, hän kysyi eikö mies vaihtaisi sitä leseihin. Mies suostui ja otti ruukun mukaansa.

Palatessani huomasin että astia oli poissa ja kysyin vaimoltani mihin se oli joutunut. Hän kertoi mielestään varsin hyvästä vaihtokaupasta hiekanmyyjän kanssa.

Ilmoitin hänelle kuinka pahan kolttosen hän oli tehnyt ja nuhtelin häntä katkerasti.

Vaimoni oli kuin mielipuoli kuullessaan mikä erehdys hänelle oli tapahtunut. Hän itki, löi rintoihinsa ja repi tukkaansa ja vaatteitansa. — Kylläpä olen onneton raukka, hän vaikeroi, — ansaitsenko niin hirveän hairahduksen jälkeen enää elääkään! Miten voisin löytää hiekanmyyjän? En tunne häntä, en ole koskaan ennen nähnyt häntä tällä kadulla. Oi, puolisoni, hän lisäsi, — Menettelit moitittavasti ollessasi niin umpimielinen näin tärkeässä asiassa!

— Vaimo, sanoin, — hillitse surusi. Voivotuksellasi hälytät naapurit, ja he vain nauravat meitä eivätkä sääli.

Odottelin varsin masentuneena ystävysten palaamista. Heidän tullessaan minua kohti en rohjennut katsoa heitä silmiin, vaan kerroin tapahtumasta pää painuksissa ja murheellisoin sydämin. He kuuntelivat ääneti. Lopetettuani kertomuksen kovasta onnestani lisäsin: — Hyvä herra, Allahin tiet ovat salatut ja tutkimattomat. Hänen tahtonsa on, että en rikastu anteliaisuudesta, vaan että minun on jäätävä köyhäksi. Kiitollisuudenvelkani on kuitenkin sama kuin jos lahjalla olisi ollut toivottu vaikutus.

Näin puhuttuani vaikenin. Saadi kääntyi Saad-ystävänsä puoleen ja virkkoi: — Nyt voit sinä tehdä kokeesi ja näyttää minulle, että köyhän miehen onnen voi rakentaa muullakin tavalla kuin rahalahjoilla. Ota Hassan kokeilusi kohteeksi. Rohkenen vakuuttaa, että hän, annatpa hänelle mitä tahansa, ei kostu siitä sen enempää kuin noista neljästäsadasta kultarahasta.

Saad, jolla oli lyijypala kädessään, näytti sitä toverilleen. — Näit minun ottavan maasta tämän lyijypalan, hän sanoi. Annan sen Hassanille, niin näet mihin se kelpaa.

Saad purskahti nauruun ja sanoi ystävälleen: — Mihin lyijypala kelpaa? Se on vaivaisen vaskirovon arvoinen! Mitä Hassan sillä tekee? Saad antoi kuitenkin palan minulle ja sanoi: — Ota se, Hassan. Naurakoon Saadi vain. Myöhemmin saamme kuulla hyvästä onnesta jonka se on sinulle tuottanut.

Luulin Saadin laskevan leikkiä, mutta otin sentään lyijyn ja kiitin häntä. Ystävykset jatkoivat kävelyään, ja minä ryhdyin jälleen työhöni.

Kun illalla levolle mennessäni riisuuduin, taskustani pompahti lyijypala jota en ollut sen koommin ajatellut. Otin sen lattialta ja laskin lähimpään paikkaan. Samana iltana sattui niin, että kalastaja, eräs naapureistani, havaitsi verkkojaan paikatessaan lyijypalan puuttuvan. Kun oli liian myöhä mennä ostamaan, koska puodit olivat suljetut, hän pyysi vaimoan tiedustelemaan naapureilta oliko näillä lyijypalaa. Vaimo kävi ovelta ovelle molemmin puolin katua, mutta ei saanut lyijyä ja palasi tyhjin toimin miehensä luo. Kalastaja luetteli muutamia naapureita nimeltä, mainiten niiden joukossa minutkin, ja kysyi oliko vaimo käynyt heidän luonaan. — En tosiaan käynyt vaimo vastasi, — sinne oli liian pitkä matka. Ja jos olisin käynyt, niin luuletko että siitä olisi ollut hyötyä? Kokemuksesta tiedän ettei heillä koskaan ole mitään, kun jotakin tarvitsee.

— Sittenkin sinun on käytävä siellä, kalastaja sanoi, — sillä vaikka oletkin ollut siellä satoja kertoja ennen saamatta mitään, heillä ehkä sattuu nyt olemaan palanen lyijyä.

Kalastajan vaimo lähti nuristen, tuli ovelle ja herätti minut kolkutuksellaan sikeästä unesta. — Hassan, hän virkkoi, mieheni tarvitsee lyijypalaa verkkojensa painoksi, ja jos sinulla on sellainen, hän pyytää että annat sen hänelle.

Muistin palasen jonka Saad oli minulle antanut ja sanoin, että minulla oli hiukan lyijyä ja että vaimoni toisi sen hänelle, jos hän odottaisi hetkisen. Melu oli herättänyt vaimoni, kuten minutkin, ja hän nousi vuoteesta, hapuili neuvoni mukaan ympäriltään, löysi lyijypalan, avasi oven ja antoi palan kalastajan vaimolle, joka oli niin kovin mielissään että lupasi miehensä puolesta palkkioksi osoitetusta ystävydestä meille ensimmäisen apajan.

Kalastaja riemastui suuresti nähdessään lyijyn, jota niin vähän oli odottanut saavansa, ja hyväksyi auliisti vaimonsa lupauksen. Hän sai verkkonsa paikatuksi ja lähti tapansa mukaan kalastamaan kahta tuntia ennen päivänkoittoa. Ensimmäisellä heitolla hän sai vain yhden kalan, runsaan kyynärän pituisen ja suhteellisen paksun. Mutta myöhemmin hän veti monta runsasta apajaa, joskaan mikään kaloista ei ollut ensimmäisen kokoinen.

Aamulla hän tuli vaimonsa antaman lupauksen muistaen luokseni riiputtaen komeaa kalaa kädessään ja sanoi: — Naapuri, vaimoni lupasi ystävyytesi palkkioksi kaiken saaliin ensimmäisestä kokemisestani. Allah soi minulle vain tämän yhden kalan sinulle tuotavaksi. Toivon sinun ottavan sen vastaan. Mielelläni olisin nähnyt että apaja olisi ollut parempi.

— Naapuri, vastasin, — sinulle lähettämäni lyijypala oli niin vähäpätöinen kapine ettei sitä pidä arvioida niin korkeaan hintaan. Naapurien tulee auttaa toisiaan pikku tarpeissaan. En ole tehnyt sinulle enempiä kuin mitä olisin samanlaisessa tilanteessa odottanut sinulta. Kieltäytyisin ottamasta lahjaasi vastaan, jollen tietäisi sinun antavan sitä hyvästä sydäimestä ja että kieltäytymiseni sinua loukkaisi. Koska siis niin haluat, otan kalan ja lausun sinulle parhaat kiitokseni.

Näiden kohteliaisuuksien jälkeen otin kalan ja vein sen kotiin vaimolleni, joka sanoi ettei sitä voinut keittää kokonaisena, koska meillä ei ollut kyllin isoa pataa. — Valmista kala miten tahansa, sanoin, — joka tavalla siitä tulee maukas ateria.

Kalaa peratessaan vaimoni löysi sen mahasta ison kristallin jota hän luuli lasipalaseksi ja antoi sen nuorimmalle lapsellemme leluksi. Pojun veljet ja sisaret katselivat sitä vuoron perään ihailien sen kirkkautta ja kauneutta.

Illalla kun lamppu oli sytytetty ja lapset yhä leikkivät kristallilla, he havaitsivat sen säteilevän valoa, kun illallista valmistava vaimoni seiso heidän ja lampun välillä. Lapset alkoivat kinastella sen omistamisesta. Kysyin vanhimmalta riidan syytä, ja hän mainitsi minulle pimeässä välkkyvästä lasipalasesta. Uteliaana tietämään minkä verran asiassa oli perää sammutin lampun ja havaitsin heidän olevan aivan oikeassa.

— Katsohan, sanoin, — tässä on toinen etu, jonka Saad-ystäväni antama lyijypala on tuottanut meille: nyt meiltä säästyy öljynostoon tarvittavat rahat.

Kun lapset näkivät, että lamppu sammutettiin ja lasipala pantiin sitä korvaamaan, he kirkuivat niin kovin ja pitivät kummastuksissaan sellaista melua, että se herätti naapurini, jonka huoneen erotti omastani vain ohut väliseinä. Tämä naapuri oli hyvin varakas juutalainen jalokivikauppias, ja seuraavana päivänä lähetti hän vaimonsa valittamaan että heidän iltauntaan oli häiritty. — Hyvä

naapuri Raakel, vaimoni sanoi juutalaisnaiselle jonka nimen hän tiesi, — olen kovin pahoillani tapahtumasta ja toivon teidän antavan anteeksi. Lapset näet pitivät melua, ja nehän nauravat ja huutavat mitä vähäpätöisimmän asian vuoksi. Tulehan sisään, niin näytän sinulle mikä melun aiheutti.

Juutalaiseukko astui sisään. Vaimoni otti uunin reunalta timantin (sillä sellainen se oli ja varsin merkillinen olikin) ja antoi sen hänen käteensä. — Katso, vaimoni sanoi, — tämän lasipalan vuoksi kaikki se melu syntyi. Israelitar, joka tunsikaikenlaisia kalliita kiviä, tarkasteli ihailien timanttia. Vaimoni kertoi hänelle kuinka oli saanut sen.

— Niin Aisa, jalokivikauppiaan puoliso sanoi antaen timantin takaisin, — lasipalane se minunkin nähdäkseni on, mutta koska se on tavallista lasia kauniimpi ja minulla on toinen aivan samanlainen kotona, niin ostan sen jos olet halukas myymään.

Kuullessaan puhuttavan lelunsa myymisestä lapset keskeyttivät heidän keskustelunsa itkien ja pyytäen ettei äiti luovuttaisi sitä. Ja tyynnyttääkseen heitä vaimoni lupasi olla antamatta lasia pois.

Lasten ehkäistyä juutalaisakan petkutusyrityksen akka lähti pois, mutta kuiskasi ensin vaimolleni, joka saattoi hänet ovelle, ettei tämä hänen tietämättään näyttäisi lasia kenellekään, jos halusi myydä sen.

Tuskin juutalaisvaimo oli ilmoittanut löydöstään puolisolleen, kun jalokivikauppias lähetti hänet tarjoamaan Aisalle kahtakymmentä kultarahaa lasipalasesta. Mutta vaimoni ei tahtonut luopua siitä kysymättä minun neuvoani. Ja kun satuin samassa tulemaan kotiin, vaimoni kertoi tarjouksesta. Vaikenin hetkiseksi miettien, kuinka Saadi oli vakuuttanut että lyijypalasta tulisi onneni peruskivi. Odotteleva juutalaisnainen arveli vaikenemiseni syyksi tarjoamansa huokeyn hinnan ja virkkoi: — Annan sinulle viisikymmentä kultarahaa, naapuri, jos se riittää.

Havaitessani hänen niin äkkiä korottavan tarjouksensa kahdestakymmenestä viiteenkymmeneen sanoin odottavani paljon enemmän. — No, hyvä naapuri, hän virkkoi, — annan sinulle sata, vaikka se onkin niin paljon että en tiedä hyväksyykö puolisoni tarjoustani. Uuden korotuksen jälkeen sanoin, että tahdoin saada lasista satatuhatta kultarahaa. — Sillä, lisäsin, — näen selvästi että timantti on paljon kalliimpikin. Mutta tehdäkseni sinulle ja puolisollesi mieliksi, koska olette naapureitani, tyydyn mainittuun hintaan, josta en mitään alenna. Arvasin nimittäin että kiiltävä esine oli varmaan timantti ja sanoin että jos he kieltäytyivät maksamasta summaa, myisin sen muille jalokivisepille joilta saisin paljon enemmän.

Juutalaisnainen vahvasti arveluni osoittautumalla perin innokkaaksi tekemään kaupan ja kohottamaan tarjouksensa asteittain viiteenkymmeneentuhanteen kultarahaan, jotka kuitenkin hylkäsin. — En rohkene puolisoni suostumuksetta tarjota sinulle enempää, vaimo sanoi. — Hän tulee tänä iltana kotiin. Pyydän sinua ystävällisesti näyttämään kiven hänelle.

Lupasin tehdä niin.

Kun juutalainen tuli kotiin illalla, pysyin lujana vaatimuksessani. Vaikka hän tinki, kieltäydyin hyväksymästä vähempää kuin mitä olin pyytänyt. Lopuksi hän suostui suorittamaan summan ja antoi käsirahaksi kaksi pussia joissa kummassakin oli tuhat kultarahaa, luvaten maksaa loput huomenna.

Hän tekikin sopimuksemme mukaan, ja annoin hänelle timantin.

Vaikka vaimoni halusi ostaa uhkeita vaatteita, vannoin etten tuhlaisi varallisuuttani, vaan perustaisin suuren liikkeen. Kulutin sitten koko sen ja seuraavan päivän käyden ammattiveljeni luona, jotka ahersivat yhtä ankarasti päivät pitkät leipänsä eteen kuin olin itsekin ahertanut, annoin heille rahaa etukäteen, otin heidät työhön punomaan eri köysilajeja, kunkin kyvyn ja taidon mukaan, ja vakuutin etten antaisi heidän odottaa kauan maksua, vaan suorittaisin heille sen heti kun työ oli valmis.

Siten sain yksinäni haltuuni koko Bagdadin köydenpunonta-ammatin, ja minun täytyi pian vuokrata laajoja varastohuoneita. Myöhemmin, kun halusin saada avarimmat ja mukavimmat tilat, rakennutin talon, jonka teidän majesteettinne eilen näki ja joka kaikesta ulkonaisesta kauneudesta huolimatta sisältää enimmäkseen liikkeen varastohuoneita ja ainoastaan välttämättömän tarpeelliset asuinsuojat perheelleni.

Jonkin aikaa sen jälkeen, kun olin jättänyt entisen matalan majani ja muuttanut nykyiseen asuntooni, Saad ja Saadi tulivat katsomaan kuinka olin menestynyt ja kuulivat ihmeekseen, että minusta oli tullut iso tehtailija, jota ei enää nimitetty pelkäksi Hassaniksi, vaan Hodsha Hassan Alhabbaliksi, ja että olin rakennuttanut palatsimaisen talon.

He tahtoivat onnitella minua menestyksestäni, ja koska satuin näkemään heidän tulonsa, kykenin ottamaan heidät vastaan kiitollisuuteni osoittamiseen sopivalla tavalla. Istuuduttuamme Saadi virkkoi:

— Kerrohan meille, Hodsha Hassan, millä keinoin olet muuttanut sinulle antamani neljäsataa kultarahaa näin suureksi omaisuudeksi. Saad puuttui puheeseen sanoen: — Miksi yhä epäilet ystävämme totuudenrakkautta? Anna hänen itse kertoa kumpaa meistä hän saa kiittää varallisuudestaan.

Ystävysten näin puheltua kerroin jokaisen seikan jonka teidän majesteettinne on kuullut, unohtamatta pienintäkään yksityiskohtaa.

Siitä huolimatta Saadi ei uskonut sanojani, vaan vaati yhä itselleen kunniaa että oli tehnyt minut rikkaaksi. Ja koska ilta oli jo käynyt myöhäiseksi keskustelun päätyttyä, he valmistautuivat lähtemään.

Mutta pidätin heitä sanoen: — Hyvät herrat, pyytäisin teiltä yhtä suosiota: älkää kieltäytykö kunnioittamasta minua illastamalla kanssani ja yöpymällä luokseni. Ja huomenna vien teidät vesitse pieneen maahuvilaan, jonka ostin levätäkseni toisinaan raittiissa luonnossa. Palaamme samana päivänä ratsain hevosillani.

He ottivat kutsuni kohteliaasti vastaan. Illallista valmistettaessa näyttelin heille taloani ja puutarhaani joita he ihailivat. Mutta heidän ylistyksensä kohosi korkeimmilleen, kun saavuimme ruokasaliin, johon oli varattu kaikkea heidän kestitsemistään ja huvittamistaan varten.

Seuraavana aamuna lähdimme sopimuksen mukaan varhain hengittämään raitista ilmaa, tulimme auringon noustessa virran rantaan ja astuimme meitä odottavaan, pehmeillä matoilla varustettuun huvialukseen. Vähemmässä kuin puolessatoista tunnissa kuusi rivakkaa soutajaa meloi meidät myötävirtaan huvilalleni.

Opastelin vieraita talossani ja vein heidät viimein puutarhaan jonka takana oli kauniita puita kasvava metsikkö.

Katsellessani siellä ympärillemme kaksi pojistani, jotka olin lähettänyt maalle opettajansa kera, juoksi metsään ja nähtyään korkean puun oksien haaraumaan rakennetun linnunpesän he käskivät orjan mennä noutamaan sitä. Kun orja pääsi pesään käsiksi, hän kummastui kovin nähdessään että se oli tehty turbaanista. Ja maahan tultuaan hän kehotti poikia tuomaan sen minulle, jotta näkisin moisen ihmeen. Tarkasteltuani päähinettä joka puolelta ja käänneltyäni sitä käsissäni sanoin vieraille: — Hyvät herrat, onko teillä kyllin hyvä muisti vielä muistaaksenne turbaanin, joka minulla oli päässäni sinä päivänä jolloin ensi kertaa kunnioititte minua käynnillänne?

— En luule, Saad virkkoi, — että ystäväni enempää kuin minäkään kiinnitimme siihen huomiota. Mutta jos siitä löytyy ne satayhdeksänkymmentä kultarahaa, emme voi epäillä asiaa.

— Olen varma että kulta on täällä, sanoin, — koska kapine tuntuu hyvin raskaalta. Mutta ennen kuin avaan sen, pyydän teitä kuitenkin tarkkaamaan, kuinka se on ilman vaikutuksesta haalistunut ja käynyt laikulliseksi, mikä osoittaa että se on ollut kauan puussa.

Sitten riuhtaisin pois turbaanin kuvun ympärille kierretyn palttinakaistaleen ja otin esille kukkaron jonka Saadi tunsu minulle antamukseen. Tyhjensin sen matolle heidän eteensä ja sanoin: — Tuossa, hyvät herrat, tuossa ovat rahat. Lasken ne nähdäkseni onko summa oikea. Huomasin siinä olevan satayhdeksänkymmentä kultarahaa. Silloin Saadi, joka ei voinut kieltää niin ilmeistä totuutta, kääntyi minun puoleeni sanoen: — Myönnän, Hodsha Hassan, että nämä rahat eivät voineet tehdä sinua rikkaaksi. Varallisuutesi perustana saattavat kuitenkin olla ne toiset satayhdeksänkymmentä kolikkoa jotka uskottelet kätkeneesi leseruukkuun. Vakuutin että niin ei ollut laita, eikä asiasta enää sen jälkeen puheltu. Astuimme huoneisiin ja söimme päivällisen. Illan viiletessä ratsastimme kuutamossa takaisin Bagdadiin.

Palvelijoitteni käsittämättömän huolimattomuuden tähden sattui niin, että hevosemme jäivät ilman jyyviä, ja kaikki varastohuoneet olivat suljettuina. Eräs orjistani etsi niille naapuristosta rehua ja löysi jostakin puodista ruukullisen leseitä, osti ne ja toi ruukunkin mukanaan, luvaten palauttaa sen seuraavana päivänä. Orja tyhjensi leseet ja jakaessaan niitä käsillään hevosille kosketti nytyiksi sidottua liinaa, joka oli hyvin raskas. Hän toi käärön minulle sellaisena kuin oli löytänyt sen.

Tunsin sen heti ja rientäen vieraitteni luo sanoin: — Katsokaa, tässä ovat toiset satayhdeksänkymmentä kultarahaa! Paremmaksi vakuudeksi lähetin ruukun vaimolleni, ja hän tunsu sen heti samaksi jonka oli vaihtanut hiekkaan.

Saadi myönsi vitkastelematta että olin puhunut totta ja että hän oli aiheetta epäillyt minua. Hän sanoi ystävälleen: — Myönnän voiton sinulle, Saad, ja tunnustan, että rahat eivät aina ole rikastumisen edellytys.

Saadi ei tahtonut kuullakaan rahojen takaisin ottamisesta, joten päätimme lahjoittaa ne

hyväntekeväisyystarkoituksiin. Ja kun ystävykset Saadi ja Saad seuraavana päivänä lähtivät luotani, olimme vannoneet ikuista ystävyyttä, joka onkin alati kestänyt.

Kalifi ilmaisi tyytyväisyytensä tarinaan ja sanoi, että timantti oli nyt hänen aarreitassaan ja että hän piti sitä kaikkia muita jalokiviään arvokkaampana. — Ja, hän lisäsi, tuo ne ystäväsi tänne, jotta hekin saavat nähdä sen.

Näin sanottuaan kalifi salli Hodsha Hassanin, Seid Numanin ja Baba Abdullahin lähteä kiitettyään heitä kuulemistaan kertomuksista.

Bagdadilaisen kauppiaan Ali Hodshan tarina

Kalifi Harun-al-Rashidin hallitessa eli Bagdadissa kauppias nimeltä Ali Hodsha, keskinkertaisen varakas mies.

Hän asui isältään perimässään talossa, kaikista riippumattomana ja tyytyväisenä liikkeestä saamaansa voittoon. Sattuipa kerran, että hän näki kolmena yönä perätysten merkillisen unen. Kunnianarvoisa ukko saapui hänen luokseen nuhdellen häntä ankaraan sävyyn siitä ettei hän ollut tehnyt pyhiinvaellusretkeä Mekkaan. Se säikäytti hänet kovin, sillä hän tiesi uskontonsa vaativan että hän kävisi kunnioittamassa pyhää kaupunkia. Ilmestyksen jälkeen hän ei enää rohjennut vitkastella velvollisuutensa täyttämässä. Sen vuoksi hän myi talouskapineensa, puotinsa ja samalla suurimman osan kauppatavaroitaankin säilyttäen vain muutamia esineitä, jotka hän arveli voivansa myydä edullisemmin Mekassa.

Vuokrattuaan talonsakin hän otti pienet säästönsä, kaikkiaan tuhat kultarahaa, pani ne oliiveilla täytettyyn ruukkuun ja antoi sen erään ystävänsä huostaan. Tietämättä mitä öljymarjojen alle oli kätkeytyneenä ystävä lupasi pitää huolta ruukusta kunnes toivoretkeläinen palaisi. Kauppias liittyi matkalle valmistautuvaan karavaaniin ja lähti pyhiinvaellukselleen.

Ali Hodsha saapui turvallisesti Mekkaan ja käytyään rukoilemassa sen pyhissä moskeijoissa hän ajatteli mukanaan tuomiensa tavaroiden myymistä. Sen vuoksi hän asetti ne basaariin kaupan.

Kaksi kauppiasta kulki ohitse ja huomattuaan Ali Hodshan tavarat he pitivät niitä niin oivallisina, että pysähtyivät hetkiseksi katselemaan niitä, vaikkeivät itse niitä tarvinneet. Ja kun he olivat tyydyttäneet uteliaisuutensa ja alkaneet kävellä pois päin, toinen kauppias sanoi toverilleen: — Jos tuo kauppias tietäisi, millä voitolla saattaisi myydä tavaransa Kairossa, hän ei kauppaisi niitä täällä, vaikka täkäläisetkin markkinat ovat hyvät.

Ali Hodsha kuuli sanat, ja koska hänelle oli usein kerrottu Egyptin ihanuuksista, hän päätti käyttää tilaisuutta tehdäkseen matkan sinne. Käärittyään tavaransa jälleen kokoon hän ei palannutkaan Bagdadiin, vaan lähti Kairon karavaanin mukana Egyptiin, jossa pian myi tavaransa suurella voitolla. Rahoilla hän osti toisia, aikoen käydä Damaskoksessa. Karavaani lähti vasta jonkin ajan kuluttua, ja sillä välin hän kävi kaikissa kiintoisissa paikoissa Kairon ympäristössä ja Niilin rannoilla. Kun karavaani oli valmis, Ali Hodsha liittyi siihen ja pistäytyttyään Jerusalemissa saapui menestyksellisen matkan jälkeen Damaskokseen.

Ali Hodshasta Damaskos oli niin ihana seutu, viheriöivien niittyjen ympäröimä, vilpoisten lähteiden kostuttama ja tuoksuvien puutarhojen siimestämä, että se voitti kaikki matkustajien päiväkirjoissa esitetyt kuvaukset. Hän oleskeli siellä pitkään, mutta ei kuitenkaan unohtanut synnyinkaupunkiaan Bagdadia, jonne hän vihdoin lähti pyrkimään, ja saapui Aleppoon jossa viivähti vähäsen. Mentyyään Eufraatin yli hän suuntasi kulkunsa Mosuliin, aikoen palatessaan käyttää suurempaa tietä Tigris-virtaa alas päin. Ali Hodshan saapuessa Mosuliin jotkut persialaiset kauppiaat, joiden kanssa hän oli matkustanut Alepposta ja joiden hyväksi ystäväksi oli tullut, kehottivat häntä olemaan jättämättä heitä, kunnes olisi käynyt Shirazissa, josta voisi edullisia kauppiaita tehtyään helposti palata Bagdadiin. Siihen hän kernaasti suostuikin, ja he opastelivat hänet Sultanian, Rein, Koamin, Kananin ja Ispahanin kaupunkien kautta Shiraziin, mistä hän suostui seuraamaan heitä Hindustaniin asti, ja sitten hän palasi heidän kanssaan Shiraziin. Matkoihin ja oleskeluihin eri kaupungeissa kului seitsemän vuotta, jonka ajan kuluttua hän vihdoin päätti palata Bagdadiin.

Ystävä, jonka huostaan hän oli jättänyt oliiviruukkunsa, ei ollut sen koommin ajatellut häntä eikä sitä. Mutta siihen aikaan, kun toivoretkeläinen oli matkalla karavaanin mukana Shirazista, sattui kerran, kauppiaan syödessä illallista perheensä kanssa, keskustelu kohdistumaan oliiveihin ja hänen vaimonsa sanoi haluavansa syödä muutamia, koska ei ollut moneen aikaan maistanut niitä.

— Nyt kun mainitset oliiveista, kauppias sanoi, — muistuu mieleeni ruukku, jonka Ali Hodsha jätti

seitsemän vuotta sitten huostaani lähtiessään toivoretkelle Mekkaan ja itse sijoitti varastohuoneeseeni säilytettäväksi siellä siksi kunnes palaisi. En tiedä kuinka hänelle on käynyt. Karavaanin palattua minulle kerrottiin että hän oli matkustanut Egyptiin. Varmaan hän on kuollut, koska ei ole vielä palannut, ja voimme syödä öljymarjat, jos ne ovat pysyneet hyvinä. Anna minulle kulho ja kynttilä, menen noutamaan niitä, ja maistamme kelpaavatko ne nautittaviksi.

Vaimo koetti varoittaa häntä koskemasta toisen omaisuuteen, mutta hän ei välittänyt, vaan lähti noutamaan hedelmiä.

Varastohuoneeseen tultuaan hän avasi ruukun ja havaitsi että öljymarjat olivat homeessa. Nähdäkseen olivatko ne kaikki pilaantuneita astian pohjaan asti hän kaatoi muutamia kulhoon ja hänen ravistaessaan ruukkua jokunen kultaraha vierähti ulos.

Kullan nähdessään kauppias, joka oli luonnostaan ahne, katsahti ruukkuun ja huomasi että oli kaatanut pois melkein kaikki öljymarjat ja että loppu oli kultarahoja. Hän pani heti hedelmät takaisin ruukkuun, peitti sen, palasi vaimonsa luo ja virkkoi: — Olit tosiaan oikeassa, eukkoseni, sanoessasi että öljymarjat olivat kauttaaltaan homeessa. Sillä homeessa ne olivat, ja panin ruukun samaan kuntoon jossa se oli Ali Hodshan jättäessä sen tänne. Näin ollen hän ei huomaa että niihin on kajottu, jos vielä palaisikin.

— Sinun olisi pitänyt seurata neuvoani ja olla kajoamatta niihin, vaimo vastasi. — Suokoon Allah ettei tästä koidu ikävyyksiä!

Kauppias ei piitannut vaimonsa viime sanoista enempää kuin hänen edellisestä varoituksestaan, vaan kulutti melkein koko yön miettimällä kuinka voisi anastaa Ali Hodshan kullan itselleen ja pitää sen hallussaan siinä tapauksessa, että matkailija palaisi etsimään ruukkuaan. Seuraavana aamuna hän meni ostamaan senvuotisia öljymarjoja, kaatoi vanhat astiasta kullan kera, täytti ruukun uusilla, peitti sen ja pani sen samaan paikkaan mihin Ali Hodsha oli sen jättänyt.

Noin kuukausi sen jälkeen, kun kauppias oli tehnyt halpamaisen teon, Ali Hodsha saapui Bagdadiin. Ja koska hän oli vuokrannut talonsa, hän majoittui vieraskotiin ja päätti asua siellä, kunnes oli ilmoittanut vuokralaiselle tulostaan ja varannut hänelle aikaa hankkia itselleen toisen asunnon.

Seuraavana aamuna Ali Hodsha meni tervehtimään kauppiasta, joka otti hänet vastaan mitä herttaisimmin. Kauppias lausui suuren ilonsa hänen palaamisestaan monivuotisen poissaolon jälkeen ja sanoi, että oli jo alkanut menettää kaiken toivon hänen jälleennäkemisestään. Sellaisessa kohtauksessa tavallisten molemminpuolisten kohteliaisuuksien jälkeen Ali Hodsha pyysi kauppiasta antamaan hänelle takaisin oliiviruukun jonka oli jättänyt hänen huostaansa sekä suomaan anteeksi että oli rohjennut vaivata häntä niin paljon.

— Rakas ystävä, kauppias vastasi, — teet väärin esittäessäsi moisia anteeksipyyntöjä. Astiasi ei ole ollut tiellä aitassani. Olisin vastaavassa tilanteessa käyttänyt hyväkseni sinun avuliaisuuttasi. Tässä on varastohuoneeni avain, mene noutamaan ruukkusi. Löydät sen samasta paikasta mihin jätit sen.

Ali Hodsha meni kauppiaan aittaan, otti saviastian ja vietyään takaisin avaimen ja kiitettyään hänelle tehdystä palveluksesta palasi yömajaan jossa asui. Mutta avattuaan ruukun ja pistettyään kätensä niin syvälle kuin oli kultarahat kätkenyt hän hämmästyti suuresti, kun ei löytänyt ainoakaan. Ällistyksestä hän seiso i jonkin aikaa liikkumattomana, kohotti sitten kätensä ja silmänsä taivasta kohti ja huudahti: — Onko mahdollista, että mies jota pidin ystävänäni on tehnyt itsensä syypääksi moiseen halpamaisuuteen?

Hätäntyneenä tuntuvasta tappiosta Ali Hodsha palasi heti kauppiaan luo. — Hyvä ystävä, hän sanoi, — älä ihmettele että palaan näin pian. Myönnän ruukun samaksi jonka panin aittaasi, mutta öljymarjojen mukana piilotin tuhat kultarahaa joita en löydä. Kenties olet tarvinnut niitä ja käyttänyt niitä liikkeessäsi. Jos asia on niin, voit kernaasti pitää ne, kunnes saat tilaisuuden niiden palauttamiseen. Vapauta minut vain pelostani ja anna minulle tunnuste, minkä jälkeen voit maksaa velkasi milloin sinulle itsellesi sopii.

Kauppias, joka oli edellyttänyt että Ali Hodsha tulisi esittämään tällaisen valituksen, oli miettinyt vastauksen.

— Ali Hodsha, hän sanoi, — myönnät jättäneesi huostaani ruukullisen öljymarjoja, ja nyt kun olet vienyt astian pois, tulet pyytämään minulta tuhatta kultarahaa. Mainitsitko minulle koskaan että ruukussa oli sellainen rahasumma? En edes tiennyt että siinä oli öljymarjoja, sillä ethän sinä näyttänyt niitä minulle. Kas kun et kullan asemesta vaadi timantteja ja helmiä. Mene tiehesi äläkä keräänyttä väkeä varastohuoneeni edustalle.

Muutamia henkilöitä oli näet jo saapunut kuuntelemaan. Ja nuo sanat kauppias lausui niin kiihkeästi

ja vihaisesti, etteivät he ainoastaan viivähtäneet kauemmin ja houkutelleet vielä enemmän rahvasta kokoon, vaan naapurikauppiaatkin pistäytyivät ulos myymälöistään tiedustaakseen mistä Ali Hodsha ja kauppias riitelivät ja yrittääkseen rakentaa sovintoa heidän välilleen. Ali Hodshan ilmoitettua heille syytöksensä he kysyivät kauppiaalta mitä tällä oli sanottavana.

Kauppias myönsi säilyttäneensä Ali Hodshan ruukkaa aitassaan, mutta kielsi koskeneensa siihen. Hän vannoi luulleensa että siinä oli vain öljymarjoja koska Ali Hodsha oli hänelle sanonut niin ja pyysi heitä kaikkia häneen kohdistetun loukkauksen ja häväistyksen todistajiksi.

— Syytä itseäsi seurauksista, Ali Hodsha sanoi tarttuen häntä käsivarresta, — mutta koska käyttäydyt minua kohtaan niin hävyttömästi, vetoan asiassani Allahin lakiin. Saamme nähdä oletko kyllin röyhkeä väittäaksesi samaa kadin edessä. Lähtekäämme hänen puheilleen!

— Hyvin kernaasti, kauppias vastasi, — pian saadaan nähdä kuka on väärässä.

Ali Hodsha vei kauppiaan tuomiosaliin, syyttäen häntä että hän oli kavalasti anastanut tuhat kultarahaa jotka olivat jätetyt hänen huostaansa. Kadi kysyi, oliko syyttäjällä todistajia, mihin tämä vastasi, ettei hän ollut ryhtynyt sellaiseen varokeinoon, koska oli pitänyt henkilöä jonka huostaan rahansa talletti ystävänään ja aina uskonut hänet rehelliseksi mieheksi. Kauppias puolustautui samaan tapaan kuin oli puolustautunut ammattitoveriensä kuullen ja tarjoutui vannomaan ettei ollut kajonnut rahoihin joiden varastamisesta häntä syytettiin ja ettei edes tiennyt niitä ruukussa olleenkaan. Tuomari käski hänen tehdä valan ja vapautti hänet todistajien puutteessa syytteestä.

Kovin äkäisenä siitä että täytyi kärsiä tällainen melkoinen tappio Ali Hodsha pani vastalauseensa tuomiota vastaan. Hän selitti kadille että hän vetoaisi kalifiin oikeutta saadakseen. Tuomari piti julistusta vain juttuna hävinneen tavallisen närkästyksen vaikutuksena ja ajatteli täyttäneensä velvollisuutensa vapauttaessaan henkilön jonka syyllisyyttä ei voitu todistaa.

Sillä välin kun kauppias käveli kotiinsa riemuiten voitostaan ja ylen iloisena hyvästä onnestaan Ali Hodsha laati anomuksen. Ja seuraavana päivänä hän ottaen vaarin ajasta jolloin kalifi palasi keskipäivärukouksiltaan asetui kadulle, jota hallitsijan oli kuljettava. Hän kurotti kätensä tarjoten anomusta ja asianomainen virkailija, joka aina käy kalifin edellä, otti sen herralleen annettavaksi.

Ali Hodsha tiesi, että kalifilla oli tapana palatsiin palattuaan lukea anomukset, joten hän meni hoviin ja odotti, kunnes kyhäyksen vastaanottanut virkailija tuli kalifin huoneesta ja ilmoitti hänelle, että itsevaltiasta oli seuraavaksi päiväksi määrännyt tunnin hänen asiansa kuulemista varten. Ja kysytyään missä kauppias asui virkailija lähetti ilmoittamaan että tämän oli saavuttava samaan aikaan.

Illalla kalifi lähti suurvisiirinsä Giafarin ja henkivartiostonsa päällikön Messurin kanssa valepuvussa kaupungille, kuten hän usein teki. Kalifi kuuli eräältä kadulta melua ja astui nopeampaan, saapui pienelle pihalle vievään porttikäytävään ja havaitsi pihalla kymmenen tai kaksitoista kuutamossa leikkivää lasta.

Uteliaana tietämään mitä lapset leikkivät kalifi istahti läheiselle kivipenkille ja kuuli erään vilkkaimmista lausuvan: Leikitään tuomioistuinta. Minä olen kadina. Tuokaa eteeni Ali Hodsha ja kauppias joka petollisesti anasti häneltä tuhat kultarahaa.

Koska Ali Hodshan ja kauppiaan välinen juttu oli tuottanut paljon puheenaihetta Bagdadissa, se oli tullut lastenkin korviin. Kaikki mielistyivät ehdotukseen, ja kullekin määrättiin osansa. Kukaan ei vastustanut poikaa joka ehdottaui kadiksi. Kun hän oli asettunut istuimelleen noudattaen kaikkea tuomarin arvolle sopivaa vakavuutta, toinen muka hovin virkailijana toi kaksi poikaa hänen eteensä: Ali Hodshan ja kauppiaan jota vastaan tämä oli nostanut kanteen.

Kadin osan esittäjä kääntyi sitten Ali Hodshana esiintyvän puoleen kysyen häneltä mitä syytöksiä hänellä oli kauppiasta vastaan. Syvään kumarrettuaan kertoi Ali Hodsha nuorelle kadille asian pienempiä yksityiskohtia myöten ja pyysi tätä käyttämään tuomiovaltaansa, jotta hän ei joutuisi menettämään niin isoa rahasummaa. Sen jälkeen kadi kääntyi kauppiaan puoleen kysyen, miksi hän ei palauttanut Ali Hodshan häneltä vaatimia rahoja. Leikkikauppias esitti samat syyt kuin todellinkin kauppias oli esittänyt oikean kadin edessä ja tarjoutui valallaan vahvistamaan sanojensa totuuden.

— Älähän hosu, kadin osan esittäjä vastasi. — Ennen kuin teet valasi, tahtoisin nähdä oliiviruukun. Ali Hodsha, hän lisäsi kääntyen toivoretkeläisen osaa esittävän pojan puoleen, oletko tuonut ruukun tänne?

— En, poika vastasi.

— Mene heti noutamaan se, toinen käski.

Ali Hodshana esiintyvä poistui heti ja palattuaan oli asettavinaan ruukun kadin eteen sanoen hänelle että se oli sama jonka hän oli jättänyt syytetylle ja tältä jälleen saanut. Mutta jottei laiminlöisi mitään muodollisuutta, pieni kadi kysyi kauppiaaltakin oliko se sama astia ja kun tämä äänettömyydestään päätellen ei kieltänyt sitä, hän käski avata ruukun. Ali Hodsha oli kohottavinaan kantta ja leikkikadi oli kurkistavinaan ruukkuun. — Ne ovat kauniita öljymarjoja, hän sanoi, — annahan kun maistan. Sitten hän muka söi muutamia ja lisäsi: — Ne ovat oivallisia. Mutta, hän jatkoi, — en usko että öljymarjat pysyvät hyvinä seitsemän vuotta. Lähettäkää kutsumaan oliivikauppiaita kuullakseni heidän mielipiteensä.

Kaksi muuta poikaa astui esille muka oliivikauppiaina.

— Oletteko oliivikauppiaita? leikkikadi kysyi. — Sanokaahan kuinka kauan öljymarjat säilyvät syötäväiksi kelpaavina?

— Herra tuomari, kauppiaat vastasivat. — Pidettäköön niistä kuinka hyvää huolta tahansa, kolmantena vuonna ne tuskin kelpaavat mihinkään. Silloin niissä ei enää ole makua eikä väriä.

— Jos niin on, kadi virkkoi, — katsatakaahan tuohon ruukkuun ja ilmoittakaa, kuinka pitkä aika on kulunut siitä kun öljymarjat pantiin sinne.

Molemmat kauppiaat olivat tarkastavinaan ja maistelevinaan öljymarjoja ja sanoivat kadille että ne olivat tuoreita ja hyviä. — Erehdytte, nuori tuomari virkkoi, — Ali Hodsha sanoo panneensa ne ruukkuun seitsemän vuotta sitten.

— Arvoisa herra, kauppiaat vastasivat, — voimme vakuuttaa niiden olevan tämän vuoden satoa ja rohkenemmepä väittää, ettei Bagdadissa ole ainoakaan kauppiasta joka ei vahvistaisi sanojamme.

Syytetty kauppias olisi tahtonut tehdä vastaväitteitä asiantuntijoiden todistusta vastaan, mutta nuori kadi tukki hänen suunsa. — Vaikene, hän sanoi, — sinä olet lurjus. Vietäköön hänet keihästettäväksi.

Lapset päättivät leikkinsä paukuttaen riemastuneina käsiään ja tarttuivat rikolliseen muka laahatakseen hänet mestauspaikalle.

Sanoin ei voi kuvailla kuinka suuresti Harun-al-Rashid ihaili pojan teräväpäisyyttä ja järkevyyttä näin oikean tuomion langettamisessa asiasta joka seuraavana päivänä joutuisi hänen itsensä ratkaistavaksi. Hän nousi penkiltä, siirtyi vaivihkaa pois ja kysyi suurvisiiriltä, joka oli kuullut kaiken, mitä tämä asiasta ajatteli. — Oikeauskoisten hallitsija, suurvisiiri vastasi, — minua kummastuttaa todellakin tavatessani sellaista terävä-älyisyyttä niin nuorena pojassa.

— Mutta tiedätkö mitä, kalifi virkkoi. — Juuri sama asia tulee huomenna minun ratkaistavakseni. Oikea Ali Hodsha jätti minulle tänään anomuksensa. Luuletko, hän jatkoi, — että voisין langettaa paremman tuomion?

— Sitä en usko, visiiri vastasi, — jos asia on niin kuin lapset esittivät.

— Pane merkille tämä talo, kalifi sanoi, — ja tuo poika luokseni huomennaamulla, jotta hän tutkisi asian minun läsnäollessani. Käske paikalle myös kadi joka vapautti kauppiaan syytöksestä, jotta hän saa oppia velvollisuudentuntoa lapselta. Huolehdi siitäkin että Ali Hodsha tuo oliiviruukkunsa mukanaan ja toimita kaksi oliivikauppiasta saapuville.

Määräykset annettuaan kalifi jatkoi kiertoaan kohtaamatta mitään huomionsa arvoista.

Seuraavana päivänä visiiri meni taloon jossa kalifi oli katsellut lasten leikkimistä ja kysyi isäntää, mutta kun isäntä oli ulkosalla, vaimo tuli tiukasti hunnutettuna esille. Suurvisiiri tiedusti oliko hänellä lapsia. Vaimo vastasi että hänellä oli kolme ja kutsui lapset saapuville. — Reippaat pojat, visiiri virkkoi, — kuka teistä oli kadina eilen illalla leikkiessänne? Vanhin vastasi olleensa ja punastui kun ei tiennyt kysymyksen syytä. — Tule mukaan, poikaseni, visiiri sanoi, — oikeauskoisten hallitsija haluaa tavata sinut.

Äiti hätäntyi nähdessään että suurvisiiri tahtoi viedä hänen poikansa mukanaan ja kysyi mitä varten kalifi oli käsenyt hänet tuoda. Suurvisiiri rohkaisi häntä ja lupasi saattaa pojan takaisin ennen kuin tunti olisi kulunut, jolloin äiti saisi tietää asian lapselta itseltään. — Jos niin on, arvoisa herra, äiti virkkoi, — sallikaa minun ensin pukea hänet jotta hän voi esiintyä siistinä oikeauskoisten hallitsijan edessä. Heti kun lapsi oli puettu, visiiri saattoi hänet palatsiin ja esitteli kalifille.

Heidän tultuaan palatsiin poika oli kovin ujo, kunnes kalifi rauhoitti häntä. Sitten kalifi käski tuoda esille kauppiaat. Saliin astuttuaan he lankesivat maahan valtaistuimen juurelle, koskettaen päällään mattoon. Kalifi lausui heille: — Selittäkää kumpikin asianne tälle lapselle joka kuuntelee teitä ja tuomitsee, ja jos hän joutuu pulaan, minä avustan häntä.

Ali Hodsha ja kauppias puhuivat kumpikin puolestaan toinen toisensa jälkeen, mutta kun viimeksimainittu tarjoutui vannomaan kuten ennenkin, lapsi virkkoi: — Ei vielä. Meidän on ensin nähtävä oliiviruukku.

Nämä sanat kuullessaan Ali Hodsha toi ruukun esille, laski sen kalifin jalkojen juureen ja avasi. Kalifi vilkaisi öljymarjoihin, otti yhden ja maistoi ja antoi toisen pojalle. Sitten kutsuttiin kauppiaat, jotka tarkastivat öljymarjoja ja ilmoittivat niiden olevan hyviä ja vuoden satoa. Poika sanoi heille Ali Hodsan vakuuttavan, että oli pannut ne säilöön seitsemän vuotta sitten, mihin kauppiaat antoivat saman vastauksen kuin lapset jotka olivat edellisenä iltana esittäneet heidän osaansa.

Vaikka syytetty roisto näki selvästi, että hänet havaittaisiin kauppiaiden lausunnon perusteella syylliseksi, hän yritti kuitenkin sanoa jotakin puolustukseksi. Mutta sen sijaan että olisi määrännyt hänet seivästettäväksi poika katsahti kalifiin ja sanoi: — Oikeauskoisten hallitsija, tämä ei ole leikin asia. Teidän majesteettinne on hänet tuomittava kuolemaan eikä minun, vaikka sen eilen tein leikkiessämme.

Täysin vakuuttuneena kauppiaan rikoksesta kalifi jätti hänet oikeudenpalvelijoiden käsiin, määräten hänet seivästettäväksi. Tuomio pantiin täytäntöön kun hän oli tunnustanut mihin hän oli kätkenyt nuo tuhat kultarahaa, jotka nyt annettiin Ali Hodshalle takaisin. Itsevaltias joka oli perin oikeutta harrastava kääntyi sitten kadin puoleen, käskien hänen oppia lapselta miten oli täsmällisesti suoritettava velvollisuutensa ja syleillen poikaa hän lähetti viimeksi mainitun kotiin, lahjoittaen hänelle sata kultarahaa sisältävän kukkaron anteliaisuutensa todistukseksi ja tunnustukseksi hänen ihailtavasta älykkyydestään.

Tarina Abu Hassanista eli unestaan heränneestä

Kalifi Harun-al-Rashidin hallitessa eli Bagdadissa hyvin rikas kauppias jolla oli vain yksi poika. Tälle hän oli antanut nimeksi Abu Hassan ja kasvattanut hänet kovassa kurissa. Kolmenkymmenen vuoden ikäisenä poika jäi isänsä kuollessa ainoaksi perilliseksi ja suurten, ankaralla säästäväisyydellä ja uutteralla toimeliaisuudella kerättyjen rikkauksien omistajaksi.

Abu Hassan, jolta isä oli aina kieltänyt kaiken ylellisyyden, halusi tuhlat rahoja ja päätti hankkia mainetta avokätisellä anteliaisuudella. Sitä varten hän jakoi suuren omaisuutensa kahteen osaan. Toisella osalla hän osti taloja kaupungista ja tiluksia maalta, päättäen ettei milloinkaan koskisi kiinteistöjensä tuloihin, jotka kyllä olisivat riittäneet varsin hauskaan elämään, vaan panisi ne kaikki sellaisenaan talteen. Toisella osalla, joka oli puhdasta rahaa, hän aikoi hankkia itselleen korvausta ajasta jonka hän mielestään oli menettänyt ankaran isän pitäessä häntä niin tiukalla.

Näissä tuumissa Abu Hassan keräsi omasta säädystään joukon ikäisiään nuorukaisia joiden ainoana huolena oli saada aikansa kulumaan hupaisesti. Hän pani toimeen upeita pitoja säästämättä vaivoja tai rahoja tehdäkseen ne kuuluiksi kautta kaupungin.

Menot olivat niin äärettömiä, että tarkoitukseen varatut rahat olivat vuodessa ehtyneet. Hänen täytyi siis luopua enemmistä kemuista. Mutta heti kun hän lakkasi kestitsemästä ystäviään, he jättivät hänet. Milloin vain hänet näkivätkin, he välttivät häntä, ja jos hän sattumalta tapasi jonkun heistä ja aikoi pysähdyttää hänet, he riensivät aina pois, mikä milläkin verukkeella.

Abu Hassaniin koski kipeämmin ystävien käytös, jotka kaikkien järkkymättömän uskollisuuden vakuuttelujen jälkeen hänet niin halpamaisesti ja kiittämättömästi hylkäsivät, kuin niiden suurien rahasummien menetys, jotka hän oli hupsusti tuhlanut. Hän meni allapäin ja mietteissään, kasvot ilmaisten suurta tuskaa, äitinsä huoneeseen ja istahti sohvan nurkkaan kauaksi hänestä.

— Mikä sinua vaivaa, poikani, äiti kysyi nähdessään hänet niin alakuloisena. — Miksi olet noin kiihtynyt, huolestunut ja erilainen kuin ennen?

Nämä sanat kuullessaan Abu Hassan heltyi kyyneliin ja valitti huokailleen: — Voi, äiti, vihdoinkin näen kuinka sietämätöntä köyhyys epäilemättä on. Tunnen että se riistää meiltä kaiken ilon, kuten valo poistuu päivän laskiessa. Koska köyhyys pakottaa meidät unohtamaan kaikki ylistykset, joita meille ennen kompastustamme tuhlatiin, koetamme kätkeytyä ja viettää yömmе itkien ja surussa. Sanalla sanoen sekä ystävät että sukulaiset pitävät köyhää raukkaa muukalaisena. Tiedät, äiti, kuinka olen kohdellut ystäviäni viime vuoden kuluessa. Olen ollut heille sanomattoman vieraanvarainen, kunnes olen tuhlanut kaikki rahani, ja nyt he ovat jättäneet minut, kun eivät usko minun enää kykenevän kestitsemään heitä. Hyvä että minulla on kiinteistöni, ja kiitetty olkoon taivas joka on suonut minulle tarmoa ollakseni valani mukaan koskematta niistä saamiini tuloihin. Nyt tiedän kuinka minun on

käytettävä jäljellä olevaa omaisuuttani. Tahdon kuitenkin kokeilla kuinka pitkälle ystäväni, jotka eivät ansaitse sitä nimeä, kiittämättömyydessään menevät. Käyn tapaamassa heitä, kutakin vuoron perään, ja kun olen esittänyt heille mitä olen heidän hyväkseen tehnyt, pyydän heitä auttamaan minua jollakin rahasummalla.

Hän meni äitinsä huoneeseen ja istahti sohvan nurkkaan, vain nähdäkseen onko heissä enää jäljellä minkäänlaista kiittolisuudentunnetta.

Ei ainoakaan hänen entisistä tovereistaan piitannut perusteluista, joilla murheellinen Abu Hassan koetti taivutella heitä ja nöyryytyksekseen hän sai kokea, että monet heistä selvään ja suoraan kielsivät edes tuntevansa häntä.

Hän palasi kotiin kovin surullisena ja astuen äitinsä huoneeseen virkkoi: — Voi, rakas äiti, ystävien asemesta olen tavannut vain petollisia, kiittämättömiä lurjuksia, jotka eivät ansaitse ystävyttäni. Hylkään heidät ja lupaan sinulle etten tahdo koskaan enää nähdä heitä.

Hän päätti vakavasti pysyä sanassaan, vältti kaikin mokomin jälleen joutumasta äskeisen tuhlaavaisuutensa synnyttämään ikävään asemaan ja vannoi ettei ikinä kestitsisi ketään Bagdadin asukasta. Hän otti komerosta raha-arkun, johon oli tallettanut taloistaan ja maatilkuistaan saamansa säästövarat, pani sen tyhjentämänsä tilalle ja päätti ottaa siitä joka päivä vain niin paljon että se riitti yhden ainoan vieraan illalliseen. Yhden henkilön hän aina kutsuisi kanssaan aterioimaan, mutta hänen valansa mukaan se ei saanut olla Bagdadin asukas, vaan samana päivänä kaupunkiin saapunut muukalainen jonka oli sanottava hänelle jäähyväiset seuraavana aamuna.

Tämän suunnitelmansa mukaan Abu Hassan ei laiminlyönyt varata joka aamu mikä oli tarpeellista, ja illalla hän meni istumaan Bagdadin sillan päähän. Heti muukalaisen nähdessään hän puhutteli tulijaa kohteliaasti, kutsui hänet illalliselle ja siksi yöksi luokseen asumaan. Ilmoitettuaan hänelle lain, jonka oli itselleen laatinut, hän vei hänet kotiinsa. Ateria jolla Abu Hassan kestitsi vieraitaan ei ollut kallishintainen, mutta hyvin valmistettu. Hän tarjosi runsaasti oivallista viiniä, ja tavallisesti he istuivat yhdessä myöhään yöhön. Hän ei haastellut vierailleen valtiollisista asioista, perheestään tai liikkeestään, kuten on liiankin tavallista, vaan keksi erilaisia hupaisia puheenaiheita. Hän oli luonnostaan niin herttainen ja hilpeä, että hän kykeni antamaan jokaiselle asialle mitä hausimpia käänteitä ja tehdä alakuloisimmatkin henkilöt iloisiksi.

Kun hän seuraavana aamuna lähetti pois vieraansa, hän sanoi aina: — Allah siunatkoon sinua ja varjelkoon sinua kaikilta suruilta, menetpä minne tahansa. Kutsuessani sinut eilen luokseni illalliselle mainitsin sinulle laista jonka olen säätänyt itselleni. Älä siis pane pahaksesi, vaikka sanon sinulle ettemme enää koskaan saa nähdä toisiamme tai juoda yhdessä, emme kotona emmekä muuallakaan, syistä jotka itse parhaiten tiedän. Mene Allahin haltuun!

Kerran kun Abu Hassan tapansa mukaan odotteli sillalla kalifi Harun-al-Rashid sattui orjan saattamana kulkemaan ohitse Mosulista saapuvaksi kauppiaksi pukeutuneena. Luullen häntä todellakin kauppiaksi Abu Hassan tervehti häntä kohteliaasti ja sanoi: — Ystävä, onnittelen sinua menestyksellisestä saapumisestasi Bagdadiin. Pyydän että kunnioitat minua syömällä illallista kanssani ja lepäämällä tämän yön kodissani matkasi vaivoista väsyneenä. Hän ilmotti sitten vieraalle tavastaan kestittä ensimmäistä muukalaista jonka tapasi. Kalifista Abu Hassanin oikussa oli jotakin niin kummallista ja tavallisuudesta poikkeavaa, että hän oli hyvin halukas saamaan tietää sen syyn. Hän sanoi siis kutsujalle, ettei hän voinut paremmin osoittaa muukalaiselle tarjotun kohteliaisuuden arvoiseksi kuin ottamalla kutsun vastaan ja lisäsi, että toisen tarvitsi vain näyttää tietä, jolloin hän oli valmis seuraamaan.

Lainkaan aavistamatta vieraansa arvoa Abu Hassan kohteli häntä vertaisenaan, tarjoten hänelle tavallisuuden mukaan hyvän vaikka yksinkertaisen aterian johon itsekin otti osaa. Kun he olivat syöneet ja pesseet kätensä, Abu Hassan toi viiniä pöytään ja kehotti kalifia juomaan. Vieras noudatti kehotusta ja kiitti viiniä hyvänmakuiseksi. Hän kuunteli myös mielellään nuoren miehen sujuvaa ja sivistynyttä keskustelua. Vihdoin Abu Hassan kävi herkäksi ja kertoi kalifille tarinansa joka huvitti suuresti hallitsijaa. — Olet tosiaan onnellinen mies, kalifi sanoi, — kun olet saanut ajoissa varoituksen. Ylistän käytöstäsi.

He istuivat maistellen ja viinin vilkastuttamina hilpeästi rupertellen, kunnes yö oli varsin pitkälle kulunut. Vihdoin kalifi virkkoi: — Sanohan minulle ennen kuin eroamme, voisinko millään tavoin olla sinulle hyödyksi? Puhu rohkeasti ja avoimielisesti, sillä vaikka olen vain kauppias, kykenen varmasti joko itse tai jonkun ystäväni välityksellä tekemään sinulle mieliksi.

Kalifin tarjoukseen Abu Hassan, joka yhä luuli häntä mosulilaiseksi kauppiaksi, vastasi: — Olen täysin varma, arvoisa ystävä, ettet tee jalomielistä tarjoustasi pelkästä kohteliaisuudesta. Sanastaan kiinni pitävänä kunnan miehenä vakuutan kuitenkin sinulle, ettei mikään ole mieltäni painamassa, eivät

liikehuolet eivätkä toivomukset. En pyydä keneltäkään mitään. Minulla ei näet ole pienintäkään kunnianhimoa. Sen vuoksi kiitän vain perin ystävällisestä tarjouksestasi ja kunniaista jonka olet minulle osoittanut alentumalla nauttimaan vaatimatonta ruokaani. Kuitenkin minun täytyy tunnustaa, Abu Hassan jatkoi, — että yksi seikka kiusaa minua, silti mielenrauhaani häiritsemättä. Tiedä siis, että Bagdadin kaupunki on jaettu kortteleihin, joissa kussakin on moskeija ja imaami. Imaami pitää rukoukset määrättyinä hetkinä sinne kokoontuvien kaupunginosan asukkaiden päämiehenä. Sen korttelin imaami, jossa minä asun, on tyly saituri, kovaluontoinen mies ja maailman suurin teeskentelijä. Neljä korttelin vanhusta, jotka ovat hänen hengenheimolaisiaan, tapaa säännöllisesti toisensa imaamin talossa. Siellä he panettelevat, parjaavat ja hautovat häijyjä juonia minua ja koko kaupunginosaa vastaan. Kunpa vain voisin rangaista heitä! Soisin kalifin tietävän heidän puuhistaan, sillä hän on oikeutta harrastava ja tekisi niistä lopun. Saisinpa vain yhdeksi päiväksi kalifin vallan, niin käskisin antaa imaamille neljäsataa kepiniskua ja jokaiselle noista neljästä yllyttäjistä sata lyöntiä palkkioksi heidän pahoista töistään.

Kalifi laati mielessään suunnitelman jolla voisi antaa Abu Hassanille tilaisuuden täyttää toivomuksensa. Hän tarttui pulloon ja kaatoi lasillisen viiniä, juoden isäntänsä maljan. Sitten hän täytti toisen lasin ja pani siihen salavihkaa vähän unijauhetta, jota hänellä oli mukanaan, ojensi viinin Abu Hassanille ja sanoi: — Olet vaivautunut täyttämään pikarini kaiken iltaa. Tahdon edes kerran säästää sinulta sen vaivan. Pyydän sinua ottamaan tämän lasin ja tyhjentämään sen minun tähteni.

Abu Hassan otti maljan ja näyttääkseen vieraalleen, kuinka mielissään hän oli kunnianosoituksesta, tyhjensi sen yhdellä siemauksella. Jauhe vaikutti heti kun hän oli nielaissut nesteen, ja hän vaipui sikeään uneen. Kalifi käski mukanaan tuomansa orjan nostaa Abu Hassanin hartioilleen ja seuraamaan, mutta sitä ennen varmasti panemaan merkille talon, jotta tuntisi sen jälleen. Tällä tavoin kalifi, nukkuvaa taakkaa kantavan orjansa seuraamana, lähti talosta, mutta sulkematta ovea jälkeensä, kuten isäntä oli toivonut, ja kulki suoraan palatsiinsa, astuen siellä salaovesta omaan huoneeseensa jossa hänen kamaripalvelijansa odottivat. Hän käski heidän riisua Abu Hassanin ja panna hänet kalifin vuoteeseen, minkä he heti tekivät.

Kalifi kutsutti kaikki palatsin virkailijat ja naiset puheilleen lausuen heille: — Tahdon, että kaikki ne joiden velvollisuutena on saapua luokseni aamutervehdykselle osoittavat vuoteessani lepävälle miehelle samaa kunnioitusta kuin osoittaisivat minulle ja tottelevat joka ainoata hänen antamaansa käskyä. Älköön häneltä kiellettäkö mitään ja puhuteltakoon häntä ja vastattakoon hänen kysymyksiinsä kuin jos hän olisi oikeauskoisten hallitsija. Sanalla sanoen toivon että kunnioitatte häntä oikeana kalifina, minusta välittämättä, ja tottelette hänen pienintäkin viittaustaan.

Virkailijat ja hovin naiset jotka käsittivät että kalifi mieli huvitella, vastasivat syvillä kumarruksilla ja poistuivat. Jokainen valmistautui parhaansa mukaan noudattamaan käskyä ja esittämään taitavasti osaansa.

Kalifi käski kutsua suurvisiirinsä. — Giafar, hän sanoi, olen kutsuttanut sinut antaakseni sinulle ohjeita ja jotta et hämmästyisi huomenna, kun tulet vastaanottoon ja näet tämän miehen valtaistuimella kuninkaallisessa puvussa. Tervehdi häntä samalla kumarruksella ja osoita hänelle samaa kunnioitusta kuin minulle itselleni. Muista suorittaa täsmällisesti mitä ikinä hän käsklee, aivan kuin jos itse antaisin sinulle määräyksiäni. Hän osoittaa kaiketi suurta anteliaisuutta ja antaa lahjojensa jakamisen sinun huoleksesi. Tee kaikki mitä hän vaatii, vaikkapa hän anteliaisuudessaan menisi niin pitkälle että tyhjentäisi rahaston kaikki kirstut. Älä myöskään unohda ilmoittaa kaikille emiireilleni ja palatsin ulkopuolella oleville virkailijoille, että he osoittavat hänelle vastaanotossa samaa kunnioitusta kuin minulle itselleni ja suorittavat kaikki niin hyvin kuin mahdollista. Älköön hän havaitko tässä järjestelyssä vikaa, jotta suunnittelemani huvi ei häiriintyisi.

Kun visiiri oli poistunut, kalifi meni nukkumaan toiseen huoneeseen ja antoi eunukkiensa päällikölle Mesrurille tarpeelliset määräykset, jotta kaikki kävisi niin kuin hän oli suunnitellut ja hän näkisi, kuinka Abu Hassan käyttäisi valtaansa kalifina sinä lyhyenä aikana joksi oli toivonut sitä itselleen. Ennen kaikkea hän muistutti Mesruria herättämään hänet itsensä tavallisella hetkellä ennen kuin herättäisi Abu Hassanin, koska hän halusi olla saapuvilla tämän noustessa. Mesrur ei laiminlyönyt tehdä niin kuin kalifi oli käskenyt. Mentyään kammioon jossa Abu Hassan nukkui kalifi piiloutui pieneen korotettuun sivukomeroon, josta voi nähdä kaikki mitä tapahtui. Kaikki virkailijat ja naiset, joiden oli oltava saapuvilla Abu Hassanin noustessa, tulivat samaan aikaan huoneeseen sijoittuen järjestyksessä arvonsa mukaisesti, ollakseen valmiit suorittamaan kukin velvollisuutensa aivan kuin jos kalifi itse nousisi vuoteestaan.

Koska päivä juuri alkoi sarastaa ja oli ennen auringonnousua valmistauduttava aamurukouksiin, lähinnä vuoteen pääpuolella seisova hovimies hipaisi etikkaan kastetulla sienellä Abu Hassanin nenää, jolloin nukkuja heti havahtui. Hän oli kovin ihmeissään nähdessään itsensä isossa upeasti sisustetussa huoneessa, jonka katto oli koristettu hienoilla arabeskeilla, jossa oli kulta- ja hopeamaljakkoja ja jonka

lattiaa verhosi kallisarvoinen silkkimatto. Vilkaistuaan vuodepeittoon hän havaitsi sen olevan helmillä ja timanteilla kirjailtua kultakangasta. Vuoteen vieressä patjalla oli jalokivillä koristettu kultakuteinen puku ynnä kalifin turbaani.

Kiiltävät esineet nähdessään Abu Hassan hämmästyti sanomattomasti ja piti kaikkea unena. Kuitenkin hän toivoi ettei se olisi ollut unta.

Olen siis kalifi, hän ajatteli, mutta muistaen entisyytensä lisäsi: Tämä on vain unta, vierastani huvittaakseni eilenillalla lausumani toivomuksen vaikutusta.

Ja sitten hän käänsi kylkeään ja sulki silmänsä nukkuakseen.

Mutta samassa virkkoi orja hyvin kunnioittavasti: — Oikeauskoisten hallitsija, teidän majesteettinne on aika nousta rukouksiin, aamu valkenee.

Äänen kuullessaan Abu Hassan nousi istualleen ja tuumi, ettei se sentään voinut ollakaan unta. Hän hieroi silmiään varmistuakseen että oli valveilla, ja kun hän avasi ne, päivä paistoi suoraan makuuhuoneen ikkunasta sisään. Samassa Mesrur astui sisään, lankesi kasvoilleen Abu Hassanin eteen ja sanoi: — Oikeauskoisten valtiasta, teidän majesteettinne suonee minulle anteeksi, mutta näin kauanhan ei ole ollut tapanne nukkua, ja rukoushetki on jo ohi. Jos teidän majesteettinne ei ole viettänyt yötä huonosti, olisi aika nousta valtaistuimellenne ja aloittaa asiain käsittely. Kaikki kenraalinne, maaherranne ja muut valtion virkamiehet odottavat teitä neuvostosaliin.

Tämän puheen kuullessaan Abu Hassan varmistui siitä, että ei nukkunut eikä nähnyt untakaan, mutta samalla hän oli kovin hämillään ja hölmistynyt, kun ei tiennyt mitä tekisi. Vihdoin hän katsoi vakavasti Mesruriin ja sanoi hänelle ankarasti: — Ketä sinä puhuttelet ja nimität oikeauskoisten hallitsijaksi? En tunne sinua, ja varmaankin sinä luulet minua joksikukuksi toiseksi.

Jokainen muu henkilö kuin Mesrur olisi ällistynyt Abu Hassanin kysymyksistä, mutta kalifi oli antanut hänelle niin hyvät ohjeet että hän esitti osansa oivallisesti. — Korkea herrani ja sulttaanini, hän sanoi, — puhuu noin vain koetellakseen minua. Eikö teidän majesteettinne ole oikeauskoisten hallitsija, idän ja lännen itsevaltiasta, Allahin lähettämän profeetan sijainen maan päällä? Viheliäinen orjanne Mesrur ei ole unohtanut teitä niiden monien vuosien jälkeen, joina hänellä on ollut kunnia ja onni palvella teidän majesteettianne nöyrästi. Hän pitäisi itseään onnettomimpana ihmisenä jos sattuisi vihoittamaan teidän majesteettianne ja pyytää mitä hartaimmin että poistaisitte hänen pelkonsa. Mutta kaiketi onkin vain kiusallinen uni teitä häirinyt?

Abu Hassan purskahti nauramaan ja vaipui takaisin patjalle. Se huvitti kalifia niin suuresti, että hän olisi itse nauranut yhtä äänekkäästi, jollei olisi pelännyt lopettavansa liian nopeasti hauskan näytelmän jonka oli itselleen luvannut.

Kun Abu Hassan oli väsynyt nauramiseen, hän nousi jälleen istualleen ja virkkoi vieressään seisovalle pienelle neekeripojalle: — Kuulehan, sano minulle kuka minä olen?

— Armollinen sulttaani, pieni poika vastasi kainosti, teidän majesteettinne on uskovaisten hallitsija ja Allahin käskynhaltija maan päällä.

— Se ei ole totta, senkin mustakuono, Abu Hassan tiuskaisi.

Hän kutsui lähimpänä seisovaa neitosta. — Tule tänne, kaunokainen, hän kehotti ojentaen kättään, — ja puraise sormeni päästä, jota tunnen nukunko vai olenko hereillä.

Neitonen, joka tiesi kalifin katselevan kaikkea mitä tapahtui, oli ylen iloinen saadessaan tilaisuuden osoittaa kykyään hänen huvikseen, astui vakavin kasvoin vuoteen luo ja napaten Abu Hassanin sormen hampaittensa väliin puraisi siihen aika kipeästi. Abu Hassan vetäisi kätensä nopeasti takaisin ja sanoi: — Huomaan olevani valveilla, enkä näe unta. Mutta miten ihmeessä olen yhdessä yössä muuttunut kalifiksi? Tämä on varmaan maailman kummallisimman ja hämmästyttävimmän tapaus! Hän kääntyi saman neitosen puoleen ja virkkoi: — Vannotan sinua, niin totta kuin Allah, johon luotat yhtä hyvin kuin minäkin, sinua suojelee, että et salaa minulta totuutta. Olenko todellakin uskovaisten hallitsija?

— Se on niin totta, neitonen vastasi, — että me, jotka olemme teidän majesteettinne orjia, hämmästyimme nähdessämme teidän itsenne epäilevän sitä.

— Sinä olet valehtelija, Abu Hassan vastasi. — Tiedän varsin hyvin kuka olen.

Yhä enemmän ällistyneenä Abu Hassan salli Mesrurin auttaa hänet nousemaan ja antautui vastustelematta orjain puettavaksi. Kun puuha oli suoritettu, suurvisiiri opasti hänet kaksinkertaisen uudinrivin välitse neuvostosaliin, jossa hänet saatettiin kaikella kuninkaallisella loistolla muhkean valtaistuimen juurelle. Kun hän oli päässyt valtaistuimen luo, Mesrur tuki häntä käsivarrellaan, toisen

virkaillijan avustaessa toiselta puolen. Heidän avullaan Abu Hassan nousi askelmia pitkin ja istahti korokkeelleen, virkamiesten toivottaessa riemuhuudoin hänelle onnea ja menestystä.

Kalifi oli sillä välin seurannut ja sijoittunut paikkaan josta saattoi itse näkymättömänä pysyen katsella näytelmää. Hän tunsi erikoista mielihyvää huomattaessaan Abu Hassanin täyttävän hänen paikkansa valtaistuimella melkein yhtä arvokkaasti kuin hän itsekin.

Heti kun Abu Hassan oli asettunut valtaistuimelle, suurvisiiri astui esille ja lausui syvään kumartaen: — Oikeauskoisten hallitsija, antakoon Allah siunauksiensa sataa teidän majesteettinne ylitse tässä elämässä, ottakoon teidät paratiisiinsa tulevaisessa maailmassa ja tuhotkoon vihollisenne!

Abu Hassan, joka vähitellen alkoi uskoa todella olevansa kalifi, kysyi suurvisiiriltä mitä asioita oli käsiteltävinä. — Oikeauskoisten valtias, suurvisiiri vastasi, — neuvostonne virkamiehet odottavat ulkona, kunnes teidän majesteettinne suvaitsee antaa heille luvan, tavanmukaiseen alamaisuuden tunnustukseen. Abu Hassan käski heti avata oven, jotta virkamiehet voisivat astua saliin. Ja hän kumarsi heille kuninkaallisesti, kun he lankesivat maahan ennen kuin sijoittuivat paikoilleen.

Tämän juhlallisuuden jälkeen käsiteltiin päivän asiat, suurvisiiri seiso valtaistuimen edessä lukien selostuksensa, ja kalifi, joka tarkkasi kaikkea, ihmetteli Abu Hassanin älyä. Tämä kutsutti kadin ja sanoi: — Mene siihen ja siihen moskeijaan, jossa on vanha imaami, sidota hänet ja neljä vanhusta, jotka houkuttelevat häntä pahuuteen, ja käske piestä heidät. Annettakoon imaamille neljäsataa raipan iskuja ja muille sata. Sitten nostettakoot kaikki viisi räsyihin puettuina kamelien selkään, kasvot eläimen häntään päin käännettyinä, ja kuljetettakoot kautta kaupungin, huutajan juostessa edellä ja julistaessa isoon ääneen: "Näin rangaistaan kaikki jotka panettelevat lähimmäisiään!" Käske heidän sitten ainaseksi poistua siitä kaupunginosasta.

Kadi kumarsi ja lähti panemaan määräystä täytäntöön.

Kalifi oli hyvin mielissään Abu Hassanin lujudesta ja havaitessaan, että tämä ei suinkaan päästännyt käsistään tilaisuutta rangaista imaamia ja kaupunginosansa neljää muuta tekopyhää lurjusta. Sillä välin jatkoi suurvisiiri selostustaan ja oli juuri lopettanut, kun poliisituomari palasi tehtävänsä suorittamasta. Hän astui valtaistuimen eteen tavallisin kunnianosoituksin ja sanoi: — Uskovaisten hallitsija, tapasin imaamin ja hänen neljä kumppaniaan moskeijasta jonka teidän majesteettinne mainitsi, ja todistukseksi, että olen täsmällisesti totellut käskyjänne, olen tuonut alueen johtomiesten allekirjoittaman asiakirjan. Hän veti povestaan paperin ja ojensi sen valekalifille.

Kääntyen sitten suurvisiirin puoleen Abu Hassan sanoi: — Mene ylimmäisen rahastonhoitajan luo pyytämään häneltä tuhat kultarahaa ja vie ne erään Abu Hassan-nimisen miehen äidille samaan kaupunginosaan jossa häijy imaami asui. Riennä ja palaa heti. Kosketettuaan kädellä päätään ehdottoman kuuliaisuuden merkiksi ja langettuaan kasvoilleen valtaistuimen juureen suurvisiiri lähti rahastonhoitajan luo, joka antoi hänelle rahat ja tarjosi orjan niitä kantamaan ja seuraamaan häntä Abu Hassanin äidin asuntoon. Suurvisiiri vei rahat sanoen vain: — Kalifi lähettää sinulle tämän lahjan. Äiti otti sen vastaan sanomattoman hämmästyneenä.

Kun päivän viralliset tehtävät olivat suoritettut, neuvosto hajaantui, Abu Hassan astui alas valtaistuimelta ja hänet saatettiin ruokasaliin, jossa hän nautti upean ja herkullisen aterian musiikin soivissa ja tanssijatarten esittäessä taitoaan. Kaiken aikaa seiso seitsemän erinomaisen kaunista neitosta häntä löyhyttelemässä. Abu Hassan oli ihastuksissaan kaikesta, eivätkä häntä vähimmin hurmanneet nuo viehättävät tytöt. Katsellessaan heitä tarkkaavaisesti hän sanoi, että hänen mielestään yksikin riitti löyhyttelemään hänelle raikasta ilmaa ja käski kuuden tytön istua kanssaan pöytään, kolmen oikealle ja kolmen vasemmalle. Kaikki kuusi tottelivat. Kun Abu Hassan huomasi, että he kunnioittavassa kainoudessaan eivät maistaneet mitään, hän tarjoili heille itse, kehotellen mitä hartaimmin ja kohteliaimmin heitä syömään. Hän kyseli heidän nimiään, ja neitokset sanoivat olevansa Alabasterikaula, Korallisuu, Kuutammo, Päivänsäde, Silmänherkku, Sydämenilo, ja se joka häntä löyhätteli oli nimeltään Sokeriruoko. Monet sievät kohteliaisuudet joita Abu Hassan heidän nimiensä johdosta lausui osoittivat, että hän oli älykäs ja sukkela mies, ja se lisäsi hänen arvoaan kalifin silmissä, joka näki ja kuuli kaikki.

Aterian jälkeen Abu Hassanille tuotiin pesuvettä kultaisessa maljassa ja sitten hänet vietiin toiseen saliin, johon oli katettu jälkipöytä ja jossa seitsemän edellisiä ihanampaa neitosta seiso viuhkat kädessä valmiina häntä löyhyttelemään. Abu Hassan ei kuitenkaan sallinut heidän tehdä sitä, vaan käski heidän istuutua lähelleen jotta voisi nauttia heidän seurastaan. Kalifi kuunteli mielissään kuinka sujuvan kaunopuheisesti hän huvitti neitosta tarjoillessaan heille hedelmiä ja havaitsi hänet tavallista nerokkaammaksi ja viisaammaksi mieheksi.

Kun päivä alkoi hämärtyä, Abu Hassan saatettiin kolmanteen, vielä paljon upeammin sisustettuun saliin, jota seitsemässä kultaisessa kattokruunussa palavat vahakynttilät kirkkaasti valaisivat. Siellä hän

näki seitsemän isoa erillisillä viineillä täytettyä hopeapulloa ja niiden ääressä seitsemän mitä hienotekoisinta kristallipikaria. Siihen asti Abu Hassan ei ollut juonut muuta kuin vettä, noudattaen tapaa, joka Bagdadissa oli käytännössä ylimmästä alimpaan ja kalifin hovissakin: viiniä maisteltiin vasta illalla.

Heti kun Abu Hassan astui saliin, hän meni pöydän luo, istuutui ja oli pitkän aikaa haltioissaan häntä ympäröivästä komeudesta, joka oli kauniimpaa kuin hän koskaan ennen oli nähnyt. Tarttuen kädestä oikealla seisovaa neitosta hän veti tytön viereensä istumaan, tarjosi hänelle leivosta ja kysyi hänen nimeään.

— Oikeauskoisten hallitsija, kaunotar vastasi, — minua sanotaan Helmitertuksi.

— Mikään muu nimi, Abu Hassan virkkoi, — ei olisi paremmin arvosi mukainen. Hampaasi ovat tosiaan hienoimpia helmiä heleämmät. Helmiterttu, hän lisäsi, — koska se on sinun nimesi, kaadahan minulle kauniilla kätöselläsi lasillinen viiniä.

Neitonen täytti viinilasin ja tarjosi sen viehättävin liikkein Abu Hassanille. Tämä kilisteli kaikkien seitsemän neitosen kanssa. Ja kun hän oli juonut erikseen kunkin maljan, Helmiterttu meni tarjoilukaapille, kaatoi lasillisen viiniä ja tipautettuaan siihen hyppysellisen samaa jauhetta, jota kalifi oli edellisenä iltana käyttänyt, ojensi sen Abu Hassanille. — Oikeauskoisten hallitsija, hän virkkoi, — pyydän teidän majesteettianne ottamaan tämän lasin ja ennen kuin sen tyhjennätte armollisesti kuuntelemaan laulua jonka olen tänään sepittänyt ja jonka toivon miellyttävän teitä.

Kun neitonen oli päättänyt esityksensä Abu Hassan tyhjensi lasinsa ja käänsi päänsä tyttöä kohti lausuakseen hänelle ne ylistykset, jotka tämä hänen mielestään ansaitsi, mutta hänet ehkäisi unetus, joka vaikutti niin äkkiä että hänen suunsa avautui heti ammolleen, silmäluomet painuivat umpeen, pää valahti pielukselle ja hän vaipui yhtä sikeään uneen kuin edellisenä päivänä jolloin kalifi oli antanut hänelle jauhetta. Yksi neitosista oli valmiina sieppaamaan hänen kädestään putoavan pikarin. Kalifi, jolle näytelmä oli tuottanut suurempaa huvia ja tyydytystä kuin hän oli odottanutkaan, lähti tähystyspaikaltaan ja astui saliin heidän luokseen ratkiriemastuneena menestyksestä.

Hän käski pukea Abu Hassanin hänen omiin vaatteisiinsa ja määräsi orjan viemään hänet takaisin sinne mistä oli tuonutkin ja laskemaan meluttomasti samaan huoneeseen sekä poistuessaan jättämään oven auki.

Abu Hassan nukkui hyvin myöhään seuraavana aamuna. Unijauheen lakatessa vaikuttamasta hän heräsi, avasi silmänsä ja kummastui suuresti nähdessään itsensä entisessä kodissaan. — Helmiterttu! Kointähti! Korallisuu! Kuutamoo! hän huuteli kutsuen hovin naisia nimeltä, mikäli muisti. — Missä olette? Tulkaa tänne, tytöt!

Abu Hassan hoilasi niin äänekkäästi, että äiti, joka oli omassa huoneessaan, kuuli melun, riensi hänen luokseen ja kysyi: — Mikä sinulla on hätänä, poikani? Mitä sinulle on tapahtunut?

Nämä sanat kuullessaan Abu Hassan kohotti päätään ja katsahti ylväästi äitiinsä ja sanoi: — Vaimo kulta, ketä sinä nimität pojaksesi?

— Sinua. Etkö sitten ole poikani Abu Hassan, äiti vastasi hyvin lempeästi. — On kummallista että olet voinut unohtaa itsesi näin pian.

— Minäkö sinun poikasi, Abu Hassan ärähti. — Sinä et tiedä mitä sanot! Olen oikeauskoisten hallitsija, etkä voi minulle uskotella!

Abu Hassanin äiti, joka luuli poikansa joutuneen mielenhäiriöön, koetti muuttaa puheenaihetta. Ja sitä varten hän jutteli, kuinka imaamia oli edellisenä päivänä rangaistu. Tuskin Abu Hassan oli kuullut kertomuksen, kun hän huudahti: — En ole poikasi enkä ole Abu Hassan, vaan ehdottomasti oikeauskoisten hallitsija. Kertomuksesi jälkeen en voi enää epäillä sitä. Tiedä siis, että minun käskystäni imaamia ja neljää sheikkiä rangaistiin.

Turhaan äiti koetti tynnyttää hänen häiriintynyttä mieltään. Kaikki hänen vastustelunsa ärsyttivät Abu Hassania vain entistä enemmän. Ja hän vimmastui niin äidilleen että välittämättä tämän kyynelistä tarttui keppiin ja hyökkäsi hurjistuneena ja uhkaavana vaimorukkaa kohti. Hän olisi säikäyttänyt jokaisen paitsi hellästi rakastavan äidin. — Sano minulle heti kuka olen, hän kirkui.

— En usko, poikani, äiti vastasi katsellen häntä lempeästi ja pelottomasti, — sinua niin Allahin hylkäämäksi, että et tunne äitiäsi joka synnytti sinut maailmaan ja luulottelet itsestäsi joutavia. Olet tosiaankin poikani Abu Hassan ja teet kovin väärin vaatiessasi arvonimeä joka kuuluu ainoastaan itsevaltiaalle herrallemme, kalifi Harun-al-Rashidille. Varsinkin se on kiittämätöntä sen jalomielisen

lahjan jälkeen jonka hallitsija lähetti meille eilen.

Näistä sanoista Abu Hassan ihan raivostui. Kalifin anteliaisuuden mainitseminen varmistutti yhä enemmän että hän itse oli kalifi, sillä hän muisti lähettäneensä visiirin lahjaa viemään. Ja sokeassa vimmassaan hän pieksi äitiään kepillä, hokien kaiken aikaa että hän itse oli lähettänyt rahat.

Äitipoloinen, joka ei ollut aavistanut poikansa näin pian siirtyvän sanoista iskuihin, huusi niin äänekkäästi apua, että naapurit riensivät hätään. Abu Hassan pieksi yhä äitiään, kysyen häneltä joka iskulla, oliko hän oikeauskoisten hallitsija, mihin äiti aina hellästi vastasi että Abu Hassan oli hänen poikansa.

Kun taloon juosseet naapurit kuulivat Abu Hassanin julistavan olevansa kalifi, he eivät enää epäilleet että hän oli tullut mielipuoleksi. Sen vuoksi he tarttuivat häneen ja sidottuaan hänet veivät hullujenhuoneeseen, johon hänet jätettiin rautaristikolla varustettuun koppiin toipumaan järkiinsä. Hän sai joka päivä viisikymmentä kepiniskua, jotta muistaisi ettei ollut oikeauskoisten hallitsija kuten väitti.

Vähitellen Abu Hassanissa syntyneet voimakkaat ja vilkkaat mielikuvat, muistumat siitä, että oli ollut puettuna keisarilliseen purppuraan, käyttänyt kalifin valtaa ja saanut osakseen sellaiselle tulevaa ehdotonta ja täsmällistä kuuliaisuutta, alkoivat haihtua. Hän päätti pitää koko otaksumansa unena ja palata rauhassa kotiinsa.

Kun Abu Hassanin äiti tuli häntä katsomaan, hän havaitsi poikansa mielentilan niin paljon paremmaksi että itki ilosta. — En tosiaan käsitä, äiti, Abu Hassan sanoi, — mitä on tapahtunut, mutta olen päättänyt pitää sitä kaikkea vilkkaana unena. Ja pyydän sinua antamaan anteeksi kaiken pahan kohteluni.

— Poikani, äiti huudahti riemuissaan, — tunnen sanomatonta iloa ja lohtua kuullessani sinun puhuvan noin järkevästi. Mutta sanonpa sinulle mitä tästä seikkailusta ajattelen. Muukalainen, jonka illalla ennen sairastumistasi toit kotiin aterioimaan kanssasi, lähti sulkematta kamarisi ovea jälkeensä, vaikka olit pyytänyt sitä, ja luulen, että paholainen sai siten tilaisuuden pujahtaa sisälle ja syöstä sinut siihen kauheaan harhaan jossa olet ollut. Sen tähden, poikani, sinun tulee kiittää Allahia pelastuksestasi.

— Luulempa sinun olevan oikeassa, poika vastasi, — ja pyydän sinua toimittamaan minut pois tästä paikasta.

Hänen äitinsä ei odottanut toista kehotusta, vaan riensi hoitolan vartijan luo, joka tutkittuaan Abu Hassanin vapautti hänet kuten äiti toivoi.

Abu Hassan lepäsi muutamia päiviä paluunsa jälkeen ja jatkoi sitten entistä menettelyään, kutsuen vieraan iltaisin aterialle. Heti ensi kerralla, kun hän meni sillalle, hän näki kauppiaan, joka hänen arvelunsa mukaan oli syynä kaikkiin hänen kärsimyksiinsä, tulevan kohti. Abu Hassan kääntyi pois päin välttääkseen häntä, mutta kauppias ei halunnut väistää, vaan astui hänen luokseen. — Veli Abu Hassan, hän sanoi, — sinäkö siinä? Tervehdän sinua! Sallitko minun syleillä sinua?

— En suinkaan, Abu Hassan vastasi, — minä en tervehdä sinua. En huoli tervehdyksestäsi enkä syleilystäsiäkään. Mene tiehesi!

Kalifi oli huolellisesti suunnitellut kohtauksen, koska tiesi Abu Hassanin palanneen kotiinsa, eikä tämä tyly käytös saanut häntä luopumaan aikeistaan. Hän tunsu hyvin lain, jonka Abu Hassan oli itselleen säätänyt, ettei koskaan seurustelisi muukalaisen kanssa jota kerran oli kestinnyt, mutta hän ei ollut siitä tietävinään. — Ah, veli Abu Hassan, hän sanoi syleillen häntä, — en mieli erota sinusta näin, koska minulla oli onni tavata sinut toistamiseen. Sinun täytyy jälleen osoittaa minulle samaa vieraanvaraisuutta kuin osoitit kuukausi sitten, jolloin minulla oli kunnia kilistellä kanssasi.

Abu Hassan olisi kernaasti suonut kalifin menevän tiehensä, mutta hänen ponnistuksensa vapautua vastenmielisestä vieraasta olivat turhia, ja vihdoin hänen oli pakko sallia miehen tulla mukaansa. — Mutta, hän selitti, — koska viime vierailusi tuotti minulle niin paljon kiusaa, minun täytyy kertoa mitä tapahtui ja pyytää että säästät minut sen toistumiselta. Abu Hassan jutteli sitten seikkailunsa ja päätti selostuksensa vaatimalla kalifia lupaamaan, ettei tämä enää tekisi hyviä suunnitelmia hänen tulevaisuuteensa nähden. — Olen tyytyväinen, hän sanoi, — ja annan sinulle kaiken entisen anteeksi.

Heti kun Abu Hassan saapui kotiinsa, hän kutsui äitinsä ja pyysi kynttilöitä, kehotti vierastaan istumaan sohvalle ja istahti itse hänen viereensä. Vähän myöhemmin tuotiin illallinen pöytään, ja he kävivät kursailematta ruokaan käsiksi. Heidän aterioituaan Abu Hassanin äiti tyhjensi pöydän, toi jälkiruoaksi hedelmiä viinin kera sekä lasit ja poistui sitten eikä enää näyttäytynyt.

Kun he olivat jonkin aikaa maistelleet viiniä, kalifi sanoi: — Etkö ole koskaan ajatellut avioliittoa?

— En, Abu Hassan vastasi, — elän mieluummin vapaana.

— Se ei ole oikein, kalifi jatkoi. — Minun täytyy etsiä sinulle neitonen joka on lempesi arvoinen. Ja olenpa varma että pidät hänestä. Sitten hän tarttui Abu Hassanin pikariin, tipautti siihen hiukan jauhetta ja ojensi sen viinillä täytettynä isännälleen. — Kas niin, hän sanoi, — juohan sen neitosen malja jonka sinulle hankin!

Abu Hassan otti nauraen lasin ja virkkoi päätään pudistaen: — Olkoon menneeksi! Koska sitä haluat, en voi tehdä itseäni syypääksi niin suureen epäkohteliaisuuteen että kieltäytyisin moisessa pikkuasiassa tekemästä arvokkaalle vieraalleni mieliksi. Juon siis minulle lupaamasi neitosen maljan, vaikka olen varsin tyytyväinen olooni enkä odota sinun pitävän sanaasi. Tuskin Abu Hassan oli tyhjentänyt pikarinsa, kun hän vaipui yhtä syvään uneen kuin ensi kerrallakin, ja kalifi määräsi saman orjan kantamaan hänet palatsiin. Orja totteli, ja kalifi, joka ei aikonut lähettää Abu Hassania takaisin kuten tuonnoin, sulki oven jälkeensä niin kuin oli luvannut ja seurasi perästä.

Kun he saapuivat palatsiin, kalifi käski laskea Abu Hassanin sohvalle saliin, josta hänet oli sikeään uneen vaipuneena kannettu kotiin kuukausi sitten. Mutta ensin hän käski hovipalvelijan pukea hänet samaan pukuun jossa hän oli kalifina esiintynyt. Sitten hän käski kaikkien hovin virkailijoiden, naisten ja soittoniekkujen, jotka olivat olleet salissa Abu Hassanin juodessa viimeisen, uneen uuvuttavan siemauksensa, saapua sinne päiväkoitteessa ja esittää osansa huolellisen hyvin, kun nukkuja heräsi. Levolle lähtiessään hän vielä muistutti Mesruria herättämään hänet ennen kuin menisivät saliin, jotta hän voisi kätkeytyä ristikolla varustettuun sivukomeroon kuten ennenkin.

Kun kaikki oli järjestyksessä ja kalifin jauheen vaikutus vaimentunut, Abu Hassan alkoi heräillä, kuitenkin vielä avaamatta silmiään. Silloin seitsemän laulajatarryhmää yhtyi suloisilla äänillään oboeiden, huilujen ja muiden soittimien säveleihin. Abu Hassan ihmetteli kovin kuullessaan ihanaa musiikkia, ja kun hän avasi silmänsä ja näki edessään naiset ja hoviherrat jotka luuli tuntevensa, hänen kummastuksensa lisääntyi. Sali tuntui samalta jonka hän oli nähnyt ensimmäisessä unessaan, ja hän huomasi samat kynttiläkruunut, huonekalut ja koristeet.

Hän oli kuitenkin liian säikähtynyt toipuakseen heti täyteen tajuntaansa. — Allah armahtakoon minua, hän huudahti. — Häijyt henget ovat riivanneet minut! Hoviherrat koettivat vakuuttaa hänelle että hän oli vain nähnyt pahaa unta. — Katsokaahan selkääni, hän sanoi, — ovatko nämä arvetkin mielikuvitusta? Vakuutan että voin vieläkin tuntea iskujen kirvelyn. Onko tämä harhanäky vai onko tämä totta? Olenko kalifi vai Abu Hassan? Tulokoon joku puraisemaan korvalehteäni, jotta tunnen olenko hereillä.

Yksi orjista astahti hänen luokseen totellen käskyä. Abu Hassan parkaisi, mutta oli yhä ällistynyt. Soittokunta alkoi soittaa ja kaikki hovineitokset ja palvelijat tanssia huimasti sohvan ympärillä jolla Abu Hassan istui. Nähdessään neitosten joukossa muutamia jotka tunsivat Abu Hassan viskasi yltään kuninkaallisen viittansa ja yhtyi tanssiin hypäten ja ilakoiden kisailevien mukana.

Se huvitti kalifia niin suuresti että hän pisti päänsä saliin ja huusi:
— Abu Hassan, Abu Hassan, aiotko tappaa minut nauruun?

Kun kalifin ääni kajahti, kaikki vaikenivat, myös Abu Hassan, joka käänsi päänsä katsoakseen mistä ääni kuului. Hän tunsivat kalifin ja tunsivat hänet samalla Mosulin kauppiaksi, mutta ei säikähtänyt lainkaan. Päinvastoin hän varmistui siitä, että oli valveilla ja että kaikki mitä hänelle oli tapahtunut oli todellista eikä unta. Hän yhtyi kalifin hilpeyteen. — Haha, hän nauroi katsahtaen pelkäämättä hallitsijaan, — vai siellä se Mosulin kauppias onkin! Ja valitatte että tahdon tappaa teidät? Nyt käsitan kaiken. Mutta... kertokaahan minulle millä keinoin teitte minut tajuttomaksi. Muutoin tunnen itseni aina puolihulluksi.

Kalifi kertoi kaikki mitä oli tapahtunut Abu Hassanin ollessa unijuoman huumaama ja miten seikkailu järjestettiin. — Haluan tietää kuinka alamaiseni elävät, hän sanoi, — ja sen vuoksi samoilen usein valepuvussa kaupungilla. Siten jouduin sinun taloosi, ja kuullessani sinun toivovan itsellesi päiväksi kuninkaallista valtaa, päätin täyttää toivomuksesi. En aavistanut että siitä koituisi sinulle niin paljon kärsimyksiä, mutta olen valmis korvaamaan ne parhaan kykyni mukaan — en pelkästä velvollisuudentunnosta, vaan siksin, että olen havainnut sinulla olevan oivallisia ominaisuuksia. Pyydä mitä haluat, niin täytän toivomuksesi.

— Oikeauskoisten hallitsija, Abu Hassan vastasi, — olkootpa kärsimykseni olleet kuinka suuret hyvänsä, ne unohtuvat kaikki kuullessani että korkea valtiaani oli osallisena asiassa. Ja koska minun sallitaan esittää pyyntö, anon että minulle suotaisiin onni koko elinaikanani ihailta läheltä teidän majesteettinne hyveitä.

Kalifi oli mielissään puheesta ja käski antaa Abu Hassanille mitä ikinä hän toivoi ja kehotti häntä käymään luonaan milloin vain halusi. Abu Hassan ilmaisi kiitollisuutensa sopivalla tavalla ja palasi kotiinsa kertoakseen äidilleen mitä oli tapahtunut ja että hänen aikaisempi kokemuksensa ei ollut

tyhjää unta.

Kalifi oli hyvin ihastunut Abu Hassaniin jonka seuraa hän alati halusi. Hän vei hänet myös vaimonsa Zobeiden luo, jota kertomus hänen seikkailuistaan huvitti suuresti. Sulstaanitar lausui usein toivomuksen nähdä hänet ja havaitessaan, että Abu Hassan käynneillään aina tuijotti erääseen hänen orjattaristaan, nimeltä Nuzhat-ul-Awadat, päätti mainita asiasta kalifille. — Oikeauskoisten hallitsija, hän virkkoi eräänä päivänä, — etkö ole huomannut, että Abu Hassan joka kerta kun käy kanssasi luonani ei koskaan päästä silmistään Nuzhat-ul-Awadatia? Ja tyttö näkyy vastaavan hänen huomaavaisuuteensa. Jos suostut, naitamme heidät toisilleen.

— Arvoisa puolisoni, kalifi vastasi, — jos Nuzhat-ul-Awadat on halukas ottamaan Abu Hassanin aviomiehekseen, minun puolestani ei ole esteitä. Olen luvannut hankkia hänelle vaimon. Päättäkööt he heti, koska ovat molemmat saapuvilla.

Abu Hassan lankesi kalifin ja Zobeiden jalkojen juureen osoittaakseen kuinka kiitollinen hän oli heidän ystävällisyydestään ja nousten seisaalleen sanoi: — En voisi vastaanottaa vaimoa paremmista käsistä, mutta en rohkene toivoa että Nuzhat-ul-Awadat antaa yhtä kerkeästi minulle kätensä kuin minä hänelle omani. Nämä sanat lausuessaan hän vilkaisi ruhtinattaren hovineitiin, jonka kunnioittava äännettömyys ja poskille kohoava puna osoittivat että hän oli valmis tottelemaan kalifia ja valtiatartaan Zobeidea.

Hääiloja kesti monta päivää, ja sekä Zobeide että kalifi antoivat vastanaineelle pariskunnalle uhkeita lahjoja. Abu Hassan havaitsi vaimonsa aivan toivomustensa mukaiseksi, ja tämä oli yhtä mieltynyt mieheensä — he sopivat toisilleen kerrassaan hyvin. Kemujen ja ilonpitojen jälkeen Abu Hassan ja hänen vaimonsa ryhtyivät viettämään hyvin yllleistä elämää. He eivät säästäneet menoja vieraskutsuissaan ja tuhlasivat niin rennosti rahoja, että vajaan vuoden kuluttua häistä huomasivat kassansa olevan melkein tyhjä.

Tässä ahdingossa Abu Hassan sanoi vaimolleen: — Sinä et suinkaan tahtoisit kieltää minulta apuasi asiassa joka koskee meitä molempia, ja niinpä kerronkin sinulle, että rahapula on herättänyt minussa suunnitelman jolla voimme hankkia varoja ainakin vähäksi aikaa. Meidän on tehtävä pieni kepponen, minun kalifille ja sinun Zobeidelle, ja koska se varmaan huvittaa heitä kumpaakin, siitä koituu meille hyötyä. Kuolkaamme kumpikin.

— En ainakaan minä, Nuzhat-ul-Awadat keskeytti, — sinä voit kuolla yksin jos tahdot. En ole kyllästynyt elämäni enkä sinun suuttumuksesikaan uhalla niin vain kuole. Jollei sinulla ole mitään muuta ehdotettavaa, saat lähteä manalan matkalle yksinäsi, sillä minä en tule mukaasi.

— Sinä olet niin ailahteleva ja ihmeellisen vilkas nainen, Abu Hassan vastasi, — että et suo minulle aikaa edes selittää suunnitelmaani. Olehan vain hiukan kärsivällinen ja kuuntele, niin havaitset itsesi kylläkin valmiiksi kuolemaan sellaisen kuoleman kuin minä tarkoitan. Et kai sentään luullut että puhuin oikeasta kuolemasta?

— No, hänen vaimonsa sanoi, — jos suunnittelet vain valekuolemaa olen kyllä käytettävissäsi. Saat olla varma että kaikin voimin autan sinua sellaisessa kuolemässä. Sanon vain vakavasti, että olen perin vastahakoinen todella kuolemaan, kuten ensin luulin sinun tarkoittavan.

— Vaikenehan hetkiseksi, Abu Hassan sanoi, — niin selitän sinulle suunnitelmani. Minä tekeydyn kuolleeksi, ja sinun on asetettava minut lepäämään keskelle huonettani, turbaani kasvoillani ja jalat Mekkaan päin käännettyinä, ikään kuin olisin valmis hautausmaalle kannettavaksi. Sen tehtyäsi sinun tulee katkerasti itkeä ja voitotella, kuten sellaisissa tapauksissa ainakin, repiä vaatteitasi ja tukkaasi — tai olla repivinäsi — ja mennä kyynelissä kylpien ja hajalla hapsin Zobeiden luo. Ruhtinatar kysyy tietenkin syytä suruusi, ja kun olet kertonut hänelle asian nyyhkytyksen katkomin sanoin, hän säälii sinua ja antaa rahaa hautajaiskuluihin sekä muhkean kultakuteisen silkkikankaan ruumiini peitteeksi, jotta maahanpanijaiseni tulisivat sitä komeammiksi, lahjoittaapa sinulle uuden puvunkin sen repimäsi sijaan. Palattuasi nousen heti, asetan sinut tilalleni ja menen esittämään saman näytelmän kalifille jonka takaan yhtä anteliaaksi minulle kuin Zobeide on ollut sinulle.

Suunnitelma miellytti Nuzhat-ul-Awadatia, joka menetteli heti puolisonsa ehdotuksen mukaan, järjesti hänet ruumiiksi, riuhtaisi pois päähineensä ja meni suoraa päätä Zobeiden luo itkien murheissaan. Hän valitteli onnettomuuttaan myötätuntoiselle ruhtinattarelle johon tieto Abu Hassanin kuolemasta koski kipeästi. Kun molemmat naiset olivat yhdessä voitotelleet, ruhtinatar käski orjatartensa antaa Nuzhat-ul-Awadatilille kukkarollisen kultarahoja ja muhkean kirjokankaan vainajan ruumiin peitteeksi. Lopuksi hän tynnytteli nuorta leskeä ja kehotti häntä olemaan murehtimatta tulevaisuudesta, luvaten pitää hänestä huolta.

Heti kun Nuzhat-ul-Awadat oli lähtenyt ruhtinattaren huoneesta, hän kuivasi kyyneleensä ja palasi

riemuiten Abu Hassanin luo ilmoittamaan hyvästä menestyksestään. Kotiin tultuaan hän purskahti nauruun nähdessään puolisonsa vielä lepäävän ruumiina. Hän käski hänen nousta katselemaan sotajuonensa tuloksia. Abu Hassan nousi ja riemuitsi vaimonsa kanssa nähdessään kukkaron ja kirjosilkin. Innostuneena kujeensa onnistumisesta Nuzhat-ul-Awadat ei malttanut odottaa, vaan hoputti miestänsä. — No, puolisoni, hän sanoi nauraen, annahan nyt minun vuorostani esittää kuolleen osaa, niin näemme, voitko sinä puijata kalifia yhtä hyvin kuin minä puijasin Zobeidea.

— Sellaisia te naiset olette, Abu Hassan vastasi, — ainahan te turhamaisuudessanne luulottelette kykenevämme kaikkeen paremmin kuin miehet, vaikka sitten toimittekin vain heidän neuvojensa mukaan. Olisi tosiaan kummallista, jollen minä, joka itse olen tämän juonen keksinyt, osaisi suoriutua asiasta yhtä hyvin kuin sinä. Mutta älkäämme tuhlatko aikaa joutaviin väittelyihin. Sijoitu paikalleni, ja saatpa nähdä että suoriudun tehtävästä yhtä menestyksellisesti.

Abu Hassan kääri vaimonsa kuten tämä oli käärinyt hänet ja lähti turbaanin liina irrallaan, kuten kovan murheen kohtaamalla miehellä ainakin, rientämään kalifin puheille, jolla juuri oli salainen neuvottelu. Hän saapui ovelle, ja virkailija, joka tiesi että Abu Hassanilla oli vapaa pääsy, avasi sen. Abu Hassan astui huoneeseen pitäen toisella kädellään nenäliinaa silmiensä edessä salatakseen poskille valuvat teeskennellyt kyyneleensä ja lyöden toisella rintaansa mitä suurinta surua ilmaisevin huudahduksin.

Ihmetellen nähdessään aina hilpeän Abu Hassanin tällaisessa mielentilassa kalifi kysyi hänen murheensa syytä ja kuultuaan Nuzhat-ul-Awadatin kuolemasta ilmaisi sopivin sanoin vilpittömästi osanottonsa. Hän käski visiirin antaa Abu Hassanille kukkarollisen kultaa ja kappaleen kallisarvoista kangasta, aivan kuten Zobeide oli lahjoittanut Nuzhat-ul-Awadatilte. Abu Hassan lankesi kalifin jalkojen juureen ja kiitti häntä hänen ystävällisyydestään. Sitten hän otti lahjat ja riensi takaisin kotiinsa riemuissaan hyvästä menestyksestään.

Väsyneenä virumaan niin kauan samassa asennossa Nuzhat-ul-Awadat ei odottanut kunnes Abu Hassan käskisi nousemaan, vaan kuultuaan oven avautuvan juoksi heti puolisoaan vastaan kysyen, oliko tämä vetänyt kalifia nenästä yhtä taitavasti kuin hän Zobeidea. — Niin kuin näet, toinen vastasi osoittaen kangasta ja ravistaen kukkaroa, — osaan näytellä elävän vaimon surevaa puolisoa yhtä hyvin kuin sinä elossa olevan aviomiehen itkevää leskeä.

Abu Hassan pelkäsi kuitenkin hiukan että kaksoisjuonella voisi olla ikäviä seurauksia ja katsoi sen vuoksi parhaaksi neuvoa vaimoaan olemaan varuillaan, jotta he voisivat toimia paremmassa sopusoinnussa. — Sillä, hän lisäsi, — mitä paremmin onnistumme hämmästyttämään kalifin ja Zobeiden, sitä enemmän asia heitä lopulta huvittaa, ja kenties he ilmaisevat suosionsa vielä suuremmalla anteliaisuudella. Viime miete sai heidät vielä jatkamaan sotajuontaan.

Vaikka kalifilla oli tärkeitä asioita ratkaistavana, hän ei malttanut olla menemättä sulttaanittaren luo ilmaistakseen osanottonsa hänen suosikkinsa kuoleman johdosta, ja niinpä hän heti Abu Hassanin poistuttua nousi ja läksi Zobeiden huoneeseen. — Puolisoni, hän sanoi, — salli minun tuoda ilmi syvä suruni siitä, että rakas Nuzhat-ul-Awadatisi on kuollut.

— Oikeauskoisten hallitsija, Zobeide vastasi, — sinä erehdyt. Abu Hassan on kuollut, eikä Nuzhat-ul-Awadat.

— Anteeksi, ruhtinattareni, kalifi virkkoi, — sinä olet väärässä. Abu Hassan elää ja on täysin terve.

Zobeidea närkästytti kovin kalifin kuivakiskoinen vastaus. — Oikeauskoisten hallitsija, hän sanoi, — salli minun toistaa, että juuri Abu Hassan on kuollut ja että entinen orjattareni Nuzhat-ul-Awadat, hänen leskensä elää. Kaikki naiseni, jotka itkivät kanssani, voivat todistaa sen ja myös kertoa sinulle, että lahjoitin hänelle sata kultarahaa ja kullalla kirjailtua kangasta. Murhe jonka vallassa minut tapasit johtui hänen miehensä kuolemasta, ja juuri sinun sisään astuessasi olin lähettämäisilläni sinulle surunvalitteluni.

Kuullessaan Zobeiden puhuvan näin kalifi purskahti nauruun ja huudahti: — Tuo, ruhtinattareni, on tosiaan kummallista itsepäisyyttä. Voit olla varma että Nuzhat-ul-Awadat on kuollut.

— Eipä olekaan, hyvä herra, Zobeide vastasi terävästi, Abu Hassan on kuollut, älkä yritäkään muuta uskotella.

Kalifi käski heti visiirin mennä ottamaan selvää kuinka asianlaita todella oli. Kun Mesrur oli lähtenyt mennäkseen Abu Hassanin asuntoon, kalifi sanoi Zobeidelle: — Kohta saat nähdä kumpi meistä on oikeassa. Olen niin varma asiastani että panen huvipuutarhani vetoa sinun taulupalatsiasi vastaan, vaikka edellinen onkin paljon arvokkaampi jälkimmäistä. He päättivät juhlallisesti vedon ja odottivat kärsimättömästi Mesrurin paluuta.

Sillä välin kun kalifi ja Zobeide näin tosissaan ja kiihkeästi väittelivät, piti Abu Hassan, joka aavisti heidän erimielisyytensä, tarkasti vaarin kaikesta mitä saattaisi tapahtua. Heti kun hän näki Mesrurin asuntonsa ikkunasta jonka ääressä vaimoineen rupatteli ja havaitsi hänen harppaavan suoraan sinnepäin, hän arvasi hänen asiansa ja käski vaimonsa nopeasti ja aikaa tuhlaamatta laittautua vielä kerran ruumiiksi. Heille tuli niin kiire, että Abu Hassan töin tuskin ehti kääriä vaimonsa ja heittää kalifin antaman kirjokankaan hänen päälleen, kun Mesrur jo saapui paikalle. Abu Hassan avasi asuntonsa oven ja istuutui sitten alakuloisena, surullinen ilme kasvoilla ja nenäliina silmillään, valemurteen pääpuoleen.

Se riitti Mesrurille, joka riensi takaisin ilmoittamaan kalifille tiedustelunsa tuloksen. Kalifi riemastui kovin ja naurovi kauan uutisen kuullessaan. — Kas niin, puolisoni, hän virkkoi, — sinä hävisit vedon.

Mutta Zobeide ei halunnutkaan tyytyä Mesrurin tukemattomaan todistukseen, ja kun hän ei myöntänyt hävinneensä, päätettiin lähettää hänen imettäjänsä katsomaan oliko Abu Hassan todella kuollut. Mutta kun viimeksi mainittu ikkunasta tirkistellen huomasi imettäjän tulevan sinnepäin, hän oli heti valmis asettumaan paareille, joten Nuzhat-ul-Awadat ehti ajoissa järjestää ruumiin kuntoon, jääden surevana istumaan sen viereen.

Imettäjätär viivähti vain lausuakseen osanottonsa ja riensi sitten takaisin palatsiin niin nopeasti kuin voi. Heti hänen lähdettyään Nuzhat-ul-Awadat kuivasi silmänsä ja vapautti Abu Hassanin. Molemmat menivät istumaan sohvalle ikkunan ääreen, odotellen mikä kepposen lopputulos olisi ja ollakseen valmiit toimimaan asianhaarojen mukaan.

Imettäjän kertomus teki jutun vain monimutkaisemmaksi, koska sekä kalifi että hänen korkea puolisonsa olivat varmat, että heidän lähettinsä olivat puhuneet totta. Ja kun kumpikaan ei tahtonut antaa perään, he päättivät mennä itse katsomaan. He nousivat siis molemmat ja lähtivät seuralaisineen Abu Hassanin taloon.

Kun Abu Hassan huomasi heidän tulonsa, hän ilmoitti vaimolleen joka säikähti kovin. — Mitä meidän on tehtävä, hän virkkoi. — Me olemme hukassa!

— Älä yhtään pelkää, Abu Hassan rauhoitti. — Oletko jo unohtanut sopimuksemme? Tekeydymme molemmat kuolleiksi, ja saat nähdä että kaikki käy hyvin. Kun he kävelevät noin verkalleen, ehdimme kyllä valmiiksi, ennen kuin he saapuvat ovelle. Abu Hassan ja hänen vaimonsa kääriytyivät siis, vetivät peitteekseen kirjokankaan kaistaleet ja odottivat kärsivällisesti vieraita.

Mesrur, joka kulki etunenässä, avasi oven, ja kalifi ja Zobeide astuivat seuralaistensa saattamina huoneeseen. Mutta näky, joka heidät kohtasi, jäykisti heidät kauhusta, eivätkä he tienneet mitä ajatella. Vihdoin Zobeide katkaisi äänettömyyden sanoen kalifille: — Voi, he ovat molemmat kuolleet! Sinä teit voitavasi, hän jatkoi katsoen kalifiin ja Mesruriin, — saadaksesi minut uskomaan että rakas orjattareni oli kuollut, ja nyt huomaan että se on totta. Murhe puolison menetyksestä on varmaan tappanut hänet.

— Sano mieluummin, ruhtinatar, kalifi vastasi, oman äskeisen näkemänsä nojalla ajatellen päinvastoin, — että Nuzhat-ul-Awadat kuoli ensin ja murheen murtama Abu Hassan menehtyi suruun eikä voinut elää rakkaan vaimonsa kuoleman jälkeen. Sinun tulisi siis myöntää että olet hävinnyt vedon ja että taidepalatsisi kaikkine maalauksineen on minun.

— Älähän nyt, Zobeide vastasi kiihtyneenä kalifin kiistelystä. — Väitän sinun hävinneen huvipuistosi. Abu Hassan kuoli ensiksi, koskapa imettäjäni kertoi sinulle yhtä hyvin kuin minullekin että hän näki Nuzhat-ul-Awadatin elävänä ja miehensä kuolemaa itkemässä.

— Annan tuhat kultarahaa sille joka voi sanoa kumpi näistä kahdesta kuoli ensiksi, kalifi huudahti.

Tuskin kalifi oli lausunut nämä sanat, kun hän kuuli äänen sanovan Abu Hassanin kultakudoksen alta: — Oikeauskoisten hallitsija, minä kuolin ensin, antakaa minulle ne tuhat kultarahaa! Abu Hassan heitti kirjokankaan päältänsä, hypähti ylös ja lankesi kalifin jalkojen juureen. Hänen vaimonsa taas heittäytyi Zobeiden eteen. Ruhtinatar parkaisi ensin, mutta toivuttuaan ilmaisi suurta iloa nähdessään rakkaan orjattarensa jälleen nousseen, juuri kun hän oli melkein lohduttomana suosikkinsa kuolemasta. — Ah, häijy Nuzhat-ul-Awadat, hän huudahti, — mitä olenkaan kärsinyt sinun tähtesi! Mutta suon sinulle anteeksi sydämeni pohjasta, koska et olekaan kuollut.

Kalifi, jota tapaus suuresti huvitti, kysyi pilan tarkoitusta, ja Abu Hassan vastasi: — Oikeauskoisten hallitsija, tunnustan teidän majesteetillenne avomielisesti koko totuuden. Tuhlaavaisella elämällämme kulutimme enemmän kuin varamme sallivat ja havaitessamme kassamme tyhjentyneen jouduimme aivan ymmälle. Häpeä siitä, että olisi täytynyt alentua säädyllemme sopimattomaan elämään, pakotti meidät keksimään tämän juonen, kun emme rohjenneet ilmoittaa pulaamme teidän majesteetillenne. Tahdoimme siten parantaa talouttamme ja samalla huvittaa hallitsijaamme, ja toivon teidän

majesteettinne armossaan suovan meille anteeksi.

Kalifi ja Zobeide alkoivat nauraa Abu Hassanin omituiselle kepposelle. Yhä nauraa hohottaen kalifi nousi ja sanoi Abu Hassanille ja hänen vaimolleen: — Seuratkaa minua. Ilosta että tapaan teidät elossa annan teille lupaamani tuhat kultarahaa. Zobeide pyysi, että kalifi samasta syystä sallisi hänen lahjoittaa yhtä suuren summan Nuzhat-ul-Awadatille. Näin säilyttivät Abu Hassan ja hänen vaimonsa kalifi Harun-al-Rashidin ja hänen ylhäisen puolisonsa suosion ja saattoivat heidän anteliaisuutensa vuoksi jatkaa hupaista elämäänsä.

* * * * *

Intian sulttaani ei voinut olla ihmettelemättä sitä tavattoman rikasta varastoa huvittavia tarinoita jolla sulttaanitar oli hauskuttanut häntä tuhat ja yksi yötä. Hän ihmetteli myös rohkeutta joka oli innoittanut tytön tarjoutumaan hänen puolisoikseen, ja niinpä hänen jyrkkä päätöksensä vihdoinkin höltyi, eikä hän hennonnut surmauttaa vaimoaan. — Myönnän, herttaisinkin Sheherazade, hän sanoi, — että olet älykkyydelläsi riisunut minulta aseet. Sinun, ihanaisen, tähden peruutan kauhean lupaukseni surmata joka päivä naisen. Ja tästä syystä sinua muistelevat alati pelastajanaan ne neitokset jotka olisivat joutuneet vihani uhriksi. Nyt tiedän että vihani oli epäoikeutettua.

Sulttaanitar heittäytyi hänen jalkojensa juureen ja syleili häntä mitä lämpimimmän hellästi ja kiitollisena.

Suurvisiiri kuuli ensimmäisenä iloisen uutisen, jonka hän viipymättä julistutti jokaisessa valtakunnan kaupungissa ja maakunnassa, ja niin sai Sheherazade osakseen kaikkien alamaisten siunaukset. Sulttaani eli onnellisena rakastettavan puolison kanssa, ja heidän nimiään mainittiin rakastavasti ja kunnioitettavasti kautta Intian laajan valtakunnan.

*** END OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK TUHAT JA YKSI YÖTÄ ***

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from print editions not protected by U.S. copyright law means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg™ electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG™ concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for an eBook, except by following the terms of the trademark license, including paying royalties for use of the Project Gutenberg trademark. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the trademark license is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. Project Gutenberg eBooks may be modified and printed and given away—you may do practically ANYTHING in the United States with eBooks not protected by U.S. copyright law. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

START: FULL LICENSE
THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE
PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg™ mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase “Project Gutenberg”), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg™ License available with this file or online at www.gutenberg.org/license.

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg™ electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg™ electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg™ electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg™ electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. “Project Gutenberg” is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg™ electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg™ electronic works if you follow the terms of this agreement and

help preserve free future access to Project Gutenberg™ electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation (“the Foundation” or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg™ electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is unprotected by copyright law in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg™ mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg™ works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg™ name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg™ License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg™ work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country other than the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg™ License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg™ work (any work on which the phrase “Project Gutenberg” appears, or with which the phrase “Project Gutenberg” is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

1.E.2. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is derived from texts not protected by U.S. copyright law (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase “Project Gutenberg” associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg™ trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg™ License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg™ License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg™.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg™ License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg™ work in a format other than “Plain Vanilla ASCII” or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg™ website (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original “Plain Vanilla ASCII” or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg™ License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg™ works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg™ electronic works provided that:

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg™ works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg™ trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4,

“Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation.”

- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg™ License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg™ works.
- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg™ works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg™ electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the manager of the Project Gutenberg™ trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread works not protected by U.S. copyright law in creating the Project Gutenberg™ collection. Despite these efforts, Project Gutenberg™ electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain “Defects,” such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the “Right of Replacement or Refund” described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg™ trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg™ electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you ‘AS-IS’, WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg™ electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg™ electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg™ work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg™ work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg™

Project Gutenberg™ is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in

all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg™'s goals and ensuring that the Project Gutenberg™ collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg™ and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at www.gutenberg.org.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non-profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation's EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state's laws.

The Foundation's business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's website and official page at www.gutenberg.org/contact

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg™ depends upon and cannot survive without widespread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine-readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit www.gutenberg.org/donate.

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: www.gutenberg.org/donate

Section 5. General Information About Project Gutenberg™ electronic works

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg™ concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg™ eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg™ eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as not protected by copyright in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our website which has the main PG search facility: www.gutenberg.org.

This website includes information about Project Gutenberg™, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.